

ספר זוהר הפסח השלם

פרק א'

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, למודים הנוגעים לקדשת חג הפסח, ושבח וציאת מצרים, ומצוות וקרבנות הפסח, ספירת העמר, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי הזוהר הקדוש בעניני חג הפסח.

לקוט מקיף כזה עדין לא ראה אור הדפוס עד היום הזה. תוכן הספר ומהותו, להנחיל דרך תורת אמת, היא תורת הרשב"י ז"ע לכל ישראל הבא לקיים מצוות החג ככל משפטיו וחקותיו המובא בתורת הסוד, אשר ממיהם אנו שותים ולאורם אנו הולכים, ובו אנו נגאלים.

ובו ארבעה ספרים נפתחים

ספר א. הוא, זוהר הפסח חלק א', מספר זוהר הפסח השלם, בו לקטנו המאמרים מספרי זוהר בארמית ולשון הקודש. "רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא" (זוהר ח"א קנ"ו).

ספר ב. מאמרי הרשב"י על מסכת פסחים. בו לקטנו מאמרי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, מש"ס בבלי עם פרוש רש"י ועוד.

ספר ג. משניות מסכת פסחים, בסדר חדש ואותיות מאירות עינים.

ספר ד. נשמת זוהר. בו יבאר סגלת ומעלת אמירת "נשמת כל חי" לקוטים מן הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק, המקיפים כללים יסודיים ועיקריים הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה הלזו.

יצא לאור ערב חג הפסח תשע"ב על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:

**שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי"
מפעל עולמי להצלת הדת**

**מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א**

**MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin**

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בטמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

**מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן**

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

בשער

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמר הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתיבת נוח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלימוד זוהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זוהר הפסח, לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, על פסח ומ"טמונים, אשר להם זכינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדושת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו כמאה מאמרים של זוהר הקדוש עם כותרות בארמית ולשון הקודש, "וְאִרְחֵ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם" (משלי פרק ד יח), לכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות, בכל ענייני פסח המובאים בספרי הזוהר הקדוש, ובכתבי האריז"ל, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, לקיים מצוות החג כראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות.

וידוע שבקיום מצות מצה כהלכתה בשלימות, נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית (רוקח), וגם חשיב כאילו קיים כל התרי"ג מצוות (ילקוט מעם לועז). ובזכות לימוד הזוהר הקדוש על ענייני החג, נזכה שִׁיתְקַיֵּם דְּבַרֵי הַרְשָׁבִי עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּדָא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. - וְיִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחַדוֹת וּבְשִׁמְחָה וְאַחְזוּ בְּאֵילָן הַחַיִּים לְלַמּוֹד הַזּוֹהַר הַקְּדוֹשׁ "בְּסִפְרָא דָּא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי", וְכֹאשֶׁר יִלְמְדוּ וְיַעֲסֻקוּ כָּלֵם בְּתוֹרַת הַסּוּד תִּכְף תְּבוֹא הַגְּאֻלָּה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה^[א]. ובזוהר

ואמרו שם מאי דכתיב "אף חובב עמים כל קדושיו בידך" (דברים לג, א), אפילו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צח ב) שאלו תלמידיו את רבי

א. בספר אור תורה (ליקוטים): עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שעיקר ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ה, א) מאי דכתיב "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלהו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים".

רַעִיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתַּת נְשָׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ: דְּבִגְיִינָה "וּקְרָאתֶם דְּרוּר בְּאַרְיָן", וּבְזִכּוּתֶיהָ יִתְקַיֵּם "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אַל נִכְר". וּנְזַכֵּה לִשְׁנָה הַבָּאָה לְאֶכּוּל מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים בְּבֵית קִדְשֵׁינוּ וּתְפַאֲרֵתֵינוּ בַּמְהֵרָה בִּימֵינוּ אַמֵּן.

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א

חודש ניסן שנת תשע"ב

העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל (סוכה דף מ"ה ע"ב), ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו. ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י זי"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלוב"ן, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם

הקדמה

יְשָׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם (זְעִיר אֲנִפִּיּוֹ) וְתִגַּל הָאָרֶץ (מַלְכוּת) בהגלות נגלות מאמרי הזוהר הקדוש על חג הפסח, סוד המצות, סוד הסדר, וסוד סיפור יציאת מצרים, ועוד, מתורגם ללשון הקודש, וקצת ביאורים שכתבנו בס"ד.

ויהי רצון שבזכות לימוד הזוהר הקדוש וסודות התורה, נזכה עוד בימי הפסח הזה, כִּימֵי צְאֹתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת בגאולה השלימה, כי כל קירוב הגאולה תלוי אך ורק בלימוד הזוהר הקדוש וסודותיה, ובפרט בזמנים אלו שזכינו לפרסם את הזוהר הקדוש למאות אלפי ישראל שהוגים ולומדים מידי יום ביומו, ומצוה על כל אחד ואחד להפיץ ולגלות הסודות, כי זה לעומת זה עשה האלוקים, ובפרט כעת שזכינו לסדר כל הזוהר הקדוש לשבעים חלקים, וכך זכינו להגיע לקרוב לשבעים אלף איש להכניע ולבטל את כל השבעים ראשי האומות כמו שכתב בזוה"ק (בשלח נח:), ועל ידי לימוד הזוהר הקדוש נזכה לבטל 70 אומות העולם שבמלחמת גוג ומגוג (זוהר) להכריעם ולבערם מן העולם, ונזכה שְׁעַל יְצִיאַת הַקּוֹנֵסְטַנְטִינִי הַלְזָ בְּעֶזְרַת ה' וּבִסְיֵיעָתוֹ, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תְּקוּנָה יְחֻד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּיה, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ובזכות החג הקדוש של פסח שהוא זמן הגאולה נזכה לקירוב הגאולה השלמה בב"א.

וְאֲשֶׁר עַל כֵּן לְקַטְנוּ מֵהַזוּהַר הַקּוֹדֶשׁ קְטָעִים שְׁמַבִּיא שָׁם אֶת כָּל סֵדֶר הַזֵּהָר לַמְצוּוֹת חַג הַפֶּסַח.

וְאַתָּה בֶּן אָדָם חֲגוּר חֲרָבָךָ עַל יְרֵךְ גִּבּוֹר וְתֹאזְרוּ חֵיל לְלַמֵּד בַּחַג הַפֶּסַח אֶת סֵפֶר זֵהֶר הַפֶּסַח וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תְּקוּנַי הַמְּלֻכּוֹת בְּשָׁלְמוֹת.

וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַּע שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וּלְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגָם וּלְטַהַרְנוּ וּלְקַדְּשָׁנוּ בְּקִדְשֵׁי הָעֲלִיזָה וְתַטִּיב לָנוּ הַחֲתִימָה וְנִזְכֶּה בְּהַאי שְׁתֵּא לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וּלְבַנֵּינָן מִקְדָּשֵׁינוּ וְתַפְאֵרְתֵנוּ.

כה דברי המצפה להרמת קרן תורה לשמה שהוא רק על ידי לימוד תורת הסוד, ולביאת גואל צדק בב"א.

הוצאתי לאור בחמלת ה' עלי, ניסן תשע"ב,

הק' שלום יודא גראס אבדק"ק האלמין בית שמש

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי בית שמש

מבוא

אזרה ה' מאד כפי, בתוך רבים אהללנו, ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה של אלפי סיומי הזהר של 70 כרכים בכל העולם כולו ברוך ה', אין אנו יכולים לתאר את השמחה הגדולה בשמים כשהפמליא של מעלה מלאכים ושרפים מתאספים ובאים ומקלסים לקודשא בריך הוא, ואומרים לפניו שבחו של עם ישראל שמשבחים לבוראם באמירת הזהר ובסיומו, כפי שאנו רואים בזוהר הקדוש בפרשה של פרשת החודש שקראנו השבת הזוה, בפרשת בא זזה תרגומו בלשון הקדש:

"והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת¹ לכם. ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח² על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו. וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו" (פרשת בא פרק יב, כו - כז).

הרמח"ל [ר'בנו מ'שה ח"יים ל'וצאטו הקדוש] **מגלה**, **בספר הזהר נצא מהגלות ברחמים** ידוע מה שנכתב בזהר הקדוש, שבאמצעות ספר הזהר אפשר לזכות לצאת מהגלות ברחמים, דהינו ללא יסורי חבלי משיח. הרמח"ל בספרו "אדיר בפורום" מסביר את פנימיות הדברים הללו של כח הזהר. העולה מדבריו:

כדאי מאד דקא עכשו לדבק בקריאת ספר הזהר הקדוש (כידוע, אמרו המקבלים שספר הזהר פועל גם אם לא מבינים את המלים שקוראים). להלן חלק מהדברים שמביא הרמח"ל:

"תניא אמר רבי שמעון לתבריא עד אימת גתיב בקיימא דחד סמכא" (בפתיחה לאדרא).

הגאולה מוכנה, והישועה תלויה בידינו מן התקונים הגדולים שנתקנו בעולם היה ספר הזהר, כאשר נאמר שבחיו בכמה מקומות מוכנו עצמו, כי הוא לגאולה הוכו, ולהצמיח קרן ישועה לבית ישראל. ויתבאר בו דבר זה בכמה מקומות ברעיא מהימנא, ובתקונים כמה וכמה

ב. פרוש רש"י (שמות פרק יג פסוק ה): את העבודה הזאת - (פסחים צו) של פסח והלא כבר נאמר למעלה "והיה כי תבאו אל הארץ" וגו' ולמה חזר ושנאה, בשביל דבר שנתחדש בה. בפרשה ראשונה נאמר (שמות יב) "והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם" בכן רשע הפתוב מדבר שהוציא את עצמו מן הכלל וכאן "והגדת לבנך" בכן שאינו ידע לשאול, והפתוב מלמדך שתפתח לו אתה בדברי אגדה המושכין את הלב, עד כאן לשונו.

ג. **ספר הזהר הוא קתבת נח שנתכנסו בה שנים מעיר ושבע ממלכותא**

"המשפלים נהירו כזהר הרקיע", אליו אינו דקא משתדליו בזהר דא, דאקרי ספר הזהר, דאיהו קתבת נח, דמתכנשין בה שנים מעיר ושבע ממלכותא, ולזמנין אחד מעיר ושנים משפחה. דבהון תקום (שמות א) "כל הבן הילוד היארה תשליכהו". ודא אורה דספרא דא (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא).

סוד הענין "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות כהמן ומחזירם למוטב" והענין: כי חבלי משיח לא היו צריכים, אלא כמו חבוט הקבר הצריך להפריד מן האדם הזקמא שנדבק בו, כמו כן היו צריכים החבליים (חבלי משיח) כדי להפריד מישׂראל [את] זקמת הגלות, כדי שיוכלו לברח פנזר למעלה, ואחר כך יחזרו לצאת. וזה סוד [מאמר] חכמינו זכרונם [לברכה] "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות כהמן ומחזירם למוטב" (סנהדרין יז:), כי זהו כלל גדול: בעוד שהאדם תוף תגברת הסטרא אחרת אינו יכול לתקן התקון הצריך. וצריך שהסטרא אחרת תשאיר כפותה וקשורה תחת ישׂראל פנזר למעלה. ולכן צריך להם שתי הפעלות:

לצאת מן השלפות ההם בדרך בריחה, כי בדרך יציאה אי אפשר בראשונה. - ואחר כך שיצאו ממש מן השלפות ביד רמה, שהשלפות תשאירנה כמותות תחתם

אך כיון שנדבק הרבה בהם הזקמא, לא היה אפשר להם לברח אלא על ידי החבליים (חבלי משיח), שאז היו חוזרים בתשובה שהיא "אימא" עיר מקלט, וזאת היא הבריחה.

ואודיעך בזה סוד גדול מה שאמר הכתוב: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה וכו' ושבבת עד ה' אלהיך" וכו' (דברים ד, ל), דע, כי התגברות הסטרא אחרת לגזר חס ושלום גזרות על ישׂראל, נמשך לפי עלייתה להתאחז ולניק במדרגות, כי כפי עלותה כך מתגברת. והנה היא עולה ומתגברת בספירות ז"ו, ואז נדחקים ישׂראל דחק אחר דחק. עד שהיא מגעת ל"אימא", והיא חושבת להתדבק שם גם כן, בסוד, "אימא דינין מתערין מינה" (זהו חלק ג' סה), אך באמת אינה יכולה, כי אימא היא חרות. ואז אדרבה, ישׂראל מתדבקין בה ובורחין בסוד התשובה. - לכן היה צריך המלך שגזרותיו קשות, שהולך ומתגבר מספירה לספירה עד שמוגיע לאימא ושם נשבר כחו, כי אדרבה מתעוררת התשובה לישׂראל. והוא סוד "לפני שבר גאון" (משלי טו, יח), ועל כן גם

פעמים, וגם בפרשת נשא (קכד:): "ובגין דעתידין ישׂראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזה, יפקון ביה מן גלותא ברחמי" (ובגלל שעתידים ישׂראל לטעם מעץ החיים שהוא ספר הזה הזה, יצאו בזכותו מהגלות ברחמים).

והענין הזה תלוי בעקרים גדולים מעקרי החכמה, ומשךש בעמקי ההנהגה, אשר הכין ופעל האדון היחיד על עמו ועל נחלתו, לנחותם הדרך אשר יגיעו בו אל רב טוב המקוון בראשית המחשבה. וצריך שתדע כמה חסרו ישׂראל בגלותם, ומה תקונים צריכים הם להם להחזירם לקדמותם. ובחשב המשורר (דוד המלך עליו השלום) על הענין הזה, והבין החסרונות הגדולים האלה, היה מתאוונן ואומר: "אותתינו לא ראינו, אין עוד נביא" וכו' (תהלים עד, ט). פי באמת חכמה רבה ויקרא אבדה מישראל, וחכמינו זכרונם לברכה אמרו "מיום שחבר בית המקדש, שרו חכמיא למהווי כספריא" כו' (סוטה מט:). והיה המשורר מתפלל על זאת ואומר: "עד מתי אלהים יחך צר" כו' (שם עד, י). ובפסוקים אלה נכללים סודות גדולים מאד בענין הזה, שמע והבן.

בריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, וכלנו נברח לתבה הזאת ונציל

ונמצא שבריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, שבסודה נעשה הזהר, אשר בו נכללו כל הששים רבוא נשמתיו, כמזכר בתקונים, ואז נחשב זה לבריחה כללית לכל ישׂראל, עד שבסוף הימים לא יצטרף אלא יציאה, וזהו שנאמר (ישעיהו נב, יב): "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כן הלך לפניכם ה' ומאספכם אלקי ישׂראל"...

כל מי שיתדבק בזהר הקדוש בורח מן הסטרא אחרת. וינצל מחבלי משיח

והאמת, כי ספר הזהר נשאר אחריו (אחרי רשב"י) לברכה, שכל מי שיתדבק בו נקרא שבורת מן הסטרא אחרת, עד שלא יצטרף לו (באחרית הימים) אלא יציאה, ואודיעך מה תועלת נמצא בזה, והאמת כי תועלת גדול הוא, כי הוא הצלה מחבלי משיח.

וּבְרַעְיָא מְהִימְנָא, (פרשת בא מ'): מְצֻנָה^[1] אַחַר זֶה לְסִפְרָא בְּשִׁבְחָא יְצִיאַת מְצָרִים, שְׁהִיא חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר בְּשִׁבְחָא זֶה לְעוֹלָמִים. כִּךְ בְּאַרְנוּ, כֹּל אָדָם שְׂמַדְבֵּר בִּיצִיאַת מְצָרִים וּבְאוֹתוֹ סִפּוֹר שְׂמַח בְּשִׁמְחָה, עֵתִיד הוּא לְשִׂמְחָה בְּשִׁכְיָנָה בְּעוֹלָם הַבָּא שְׁהוּא שְׂמַחַת הַכֹּל, שְׁהִרִי הוּא אָדָם שְׂשִׂמְחָה בְּאַדוֹנוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח בְּאוֹתוֹ סִפּוֹר.

הָאָדָם מִכָּל דְּבַר רַע, וְהַקְרִיאָה בּוּ הִיא סִגְלָה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְהַחֲצֵלְחוֹת.

ד. וּבְרַעְיָא מְהִימְנָא: פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְסִפְרָא בְּשִׁבְחָא דִּיצִיאַת מְצָרִים, דְּאִיהוּ חִיּוּבָא עַל בַּר נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֵי בְּהַאי שְׂבַחָא לְעַלְמִין. הִכִּי אוֹקִימְנָא, כֹּל בַּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּעֵי בִּיצִיאַת מְצָרִים, וּבְהַהוּא סִפּוֹר חֲדַי בְּחֻדְוָה, זְמִין אִיהוּ לְמַחְדַּי בְּשִׁכְיָנְתָא לְעַלְמָא דְאַתֵּי דְהוּא חֲדוּ מִכְּלָא, דְּהַאי אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּחֲדַי בְּמַרְיָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדַי בְּהַהוּא סִפּוֹר. - בִּיהַ שְׁעָתָא, כְּנִישׁ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְאַמְרֵ לֹוּן, זִילוּ וּשְׁמַעוּ סִפּוּרָא דְשִׁבְחָא דִּילֵי, דְקָא מְשַׁתְּעוּ בְּנֵי, וְחֻדָּאן בְּפּוֹרְקָנֵי. כְּדִין כְּלָהוּ מִתְּכַנְשִׁין, וְאַתֵּינן וּמִתְחַבְּרִין בְּהַדְּיָהוּ דִּישְׂרָאֵל, וּשְׁמַעוּ סִפּוּרָא דְשִׁבְחָא, דְקָא חֻדָּאן בְּחֻדָּאן דְּפּוֹרְקָנָא דְמַרְיָהוּן, כְּדִין אַתֵּינן וְאוּדָן לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כֹּל אִינוּן נֶסִין וְגִבּוֹרָן וְאוּדָן לִיהַ עַל עֲפֵי קַדִּישָׁא דְאִית לִיהַ בְּאַרְעָא, דְחֻדָּאן בְּחֻדְוָה דְּפּוֹרְקָנָא דְמַרְיָהוּן. - כְּדִין אַתּוּסְף לִיהַ חִילָא וְגִבּוֹרְתָא לְעִילָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא סִפּוּרָא יְהִיבֵי חִילָא לְמַרְיָהוּן, כְּמִלְכָּא, דְאַתּוּסְף חִילָא וְגִבּוֹרְתָא, כַּד מְשַׁבְּחִין גִּבּוֹרְתֵיהּ, וְאוּדָן לִיהַ, וְכִלְהוּ דְחֻלִין מְקַמֵּיהּ, וְאַסְתַּלַּק יְקַרְיָה עַל כְּלָהוּ. וּבְגִין כֵּךְ, אִית לְשִׁבְחָא וּלְאַשְׁתַּעֵי בְּסִפּוֹר דָּא (דף מ"א ע"א) כְּמָה דְאַתְמַר. כְּגוּוֹנָא דָּא, חוֹבָה אִיהוּ עַל בַּר נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֵי תְּדִיר קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפָרְסוּמֵי נִסָּא בְּכָל אִינוּן נִיסִין דְעַבְד. - וְאִי תִימָא, אָמַאי אִיהוּ חוֹבָתָא, וְהַא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְדַע כְּלָא, כֹּל מַה דְחֻדָּהּ, וְיַהֲגִי לְבַתָּר דְנָא, אָמַאי פְּרִסוּמָא דָּא קָמֵיהּ, עַל מַה דְּאִיהוּ עַבְד, וְאִיהוּ יְדַע. אֲלָא וְדָאֵי אַצְטְרִיךְ בַּר

בְּרִיחַת מוֹשֶׁה וְרַשְׁבַּ"י הִיוּ עַל יְדֵי הַגְזֵרָה, וְכִינן שְׂבַבְרִיחָה זֹאת נַעֲשֶׂה סִפְרָא הַזֶּה, הַנֶּה כְּבָר עֲנִין הַתְּבַה קָיָם וְעוֹמֵד לְכָל מֵי שִׁיזְדִּמְוֵן אֲלֵיו, דְּהִינוּ: הַנְּדָבֵק בְּסִפְרָא הַזֶּה כְּבָר מְגִיעַ לְ"אִימָא" וְיִצָּא מִן הַסִּטְרָא אַחְרָא, וְאִין צְרִיךְ לוֹ חֲבַלֵי מוֹשִׁיחַ, כְּמִזְכֵּר בְּרַעְיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתָּ נֶשׂא, בְּעֲנִין שְׁהַבְּאִתִּי לְמַעְלָה בְּתַחֲלָה.

וְהַנֶּה, עִם כֹּל זֶה, לֹא נִתְגַּלָּה הַזֶּהר אֲלָא בְּזִמְוֵן הַרְבֵּה אַחְרֵי הַעֲשׂוֹתוֹ, כִּי הִלָּא הַפְּעֻלָּה הַזֹּאת אִינְהּ צְרִיכָה לְהַמְצֵא אֲלָא בְּזִמְוֵנָהּ, פְּרוּשׁ: **שִׁיבְרַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּסוּד הַזֶּהר הַזֶּה, כִּי פְעֻלָּתוֹ אִינוּ אֲלָא בְּסוּף יוֹמֵי אֲבָרָא דְמִלְכָּא מוֹשִׁיחָא** [בְּסוּף הַיָּמִים, בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ].

וְהַנֶּה, בְּיָמֵינוּ אָנוּ, זְכִינוּ שֶׁסִּפְרָא הַזֶּהר נֶגִישׁ לְכָל אָדָם בְּכָל קְצוּוֹת תַּבְל, בְּקַלּוֹת וּבְפָרוּטוֹת מְמוּשׁ, בְּפָרְט בְּזִכּוֹת מוֹכֵי הַרְבִּים שֶׁל מִפְעַל הַזֶּהר הַעוֹלָמִי, וְנִרְאָה שֶׁזֶה פְּנִינַת הַדְּבָרִים שֶׁפְעֻלַת סִפְרָא הַזֶּהר (שְׂאֵמֵנָם נִתְגַּלָּה בְּתַקּוּפָה מְאֻחֶרֶת יְחִסִּית לְתַקּוּפַת רַשְׁבַּ"י) צְרִיכָה לְהַמְצֵא לְכָלל יִשְׂרָאֵל בְּסוּף הַיָּמִים, בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּלוֹמַר בְּדוֹרֵנוּ אָנוּ, לְכֵן נִרְאָה שֶׁהַנְּגִישׁוֹת הַגְּדוּלָּה שֶׁל סִפְרָא הַזֶּהר בְּיָמֵינוּ אִינְהּ מְקַרִּיִת כֹּלל וְעַקְר. - וּכְבָר קָרְאוּ כֹּל גְּדוּלֵי הַדּוֹר אֶת הַצְּבוֹר לְלִמּוּד בְּסִפְרָא הַזֶּהר בְּתַקּוּפָה זוּ. וְשְׂמַעְתִּי בְּשֵׁם גְּדוּלִים, שֶׁנֶּכּוֹן שְׂאָדָם יִקְצִיב לְעַצְמוֹ אֶפְלוּ קְרִיאָה שֶׁל דְּבַר מוֹעֵט בְּסִפְרָא הַזֶּהר מִדֵּי יוֹם, וּכְבָר יוֹכַל בְּעֻזַת הַשֵּׁם לְדָבֵק בְּסִפְרָא הַזֶּהר. וְהַאֲמַת, שְׂמַעְבָּר לְדְבָרִים הַאֲמוּרִים לְמַעְלָה בְּעֲנִין כַּחוֹ שֶׁל סִפְרָא הַזֶּהר לְבַטֵּל אֶת חֲבַלֵי מוֹשִׁיחַ עֲבוּר הָאָדָם הַדְּבַק בּוּ, הִרִי יְדוּעַ שֶׁסִּפְרָא הַזֶּהר מְמַרְק אֶת נִשְׂמַת

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כַּנֶּסֶס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וְאָמַר לָהֶם: לְכוּ שְׁמְעוּ אֶת סְפוּר הַשְּׁבִיחַ שְׁלִי שְׁמִדְבָרִים הַבְּנִים שְׁלִי וְשְׁמַחִים בְּגֵאֲלָתִי. אִז כָּלֶם מִתְּכַנְסִים, וּבָאִים וּמִתְחַבְּרִים עִם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים סְפוּר הַשְּׁבִיחַ שְׁשְׁמַחִים בְּחִדּוֹת גֵּאֲלַת אֲדוֹנָם. אִז בָּאִים וּמוֹדִים לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת, וּמוֹדִים לוֹ עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ שֵׁישׁ לוֹ בְּאַרְצָ שְׁשְׁמַחִים בְּשִׁמְחַת הַגֵּאֲלָה שֶׁל אֲדוֹנָם.

אִז מִתְּנַסֵּף לוֹ כַּח וּגְבוּרָה לְמַעְלָה, וְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ סְפוּר נוֹתְנִים כַּח לְרַבּוֹנָם, כְּמוֹ מִלְךְ שְׁמוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה כְּשִׁמְשִׁבְחִים גְּבוּרָתוֹ וּמוֹדִים לוֹ, וְכָלֶם פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיו, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ עַל כָּלֶם. לְכֵן יֵשׁ לְשִׁבְחַת וּלְדַבְּרַת בְּסְפוּר זֶה כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר. חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר תְּמִיד לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְפָרְסָם אֶת הַנֶּסֶס בְּכָל אוֹתָם נְסִים שְׁעָשָׂה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה זֶה חוֹבָה? וְהִרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל, כָּל מָה שֶׁהִיָּה וְשִׁיָּהִיָּה לְאַחַר מִכֵּן? מִדּוֹעַ פָּרְסוּם זֶה לְפָנָיו, עַל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְהוּא יוֹדֵעַ? אֵלָּא וְדָאִי צָרִיךְ אָדָם לְפָרְסָם אֶת הַנֶּסֶס וּלְדַבֵּר לְפָנָיו בְּכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁאוֹתָם דְּבָרִים עוֹלִים, וְכָל הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעְלָה מִתְּכַנְסֵת, וְרוֹאִים אוֹתָם וּמוֹדִים כָּלֶם לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

וּלְפִי שְׂרָאִינוּ שְׁצָרִיכִים לְפָרְסָם הַנֶּסֶס, עַל כֵּן אֲנוּ מְפָרְסָמִים הַנֶּסֶס, שְׁבְרוּךְ ה' בְּדוֹרָנוּ בְּאַלְף הַשִּׁישִׁי שְׁמִסְיָמִים בִּיחַד שְׁבִטִי יִשְׂרָאֵל 70 אֲלָף אִישׁ שֶׁלְכָל אֶחָד יִהְיֶה הַשְּׂכָר כְּאִילוֹ סִים 70 מִלְיוֹן פְּעַם אֶת כָּל הַזוּהַר הַקְּדוֹשׁ, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוּ כֶּבֶר בְּאַרְיִכוֹת בְּאוֹר הַזוּהַר גְּלִיוֹן 35. וּכְבֵר אָמַר הַרְהִ"ק מִהַר"י מְרוֹזִין זִי"ע שְׁבְדוֹר עַקְבֵּתָא דְמִשִּׁיחָא יִהְיֶה קִשָּׁה לְהֶאֱמִין בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ לְטַפְּסָ עַל קִיר חֶלֶק וְאָמַר עַל כֵּךְ שֶׁכְּמוֹ בְּמַבְחָן שֶׁל אֱלֹהֵיוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל, גַּם הַפְּעַם תִּרְדֵּ אִישׁ מִן הַשְּׁמַיִם, אִךְ הַפְּעַם תִּרְדֵּ לְצַדִּים שֶׁל נְבִיאֵי הַבַּעַל, וְרַק מְעוּט יִחְזִיקוּ בְּאַמוּנָה... וְכֵן לְהַחְזִיק בְּאַמוּנָה יִהְיֶה קִשָּׁה כְּמוֹ לְטַפְּסָ עַל קִיר חֶלֶק... וְעֵינֵי זוּהַר שְׁמוֹת ז.

וְאִם יֵשׁ בְּדוֹרָנוּ כָּל כֵּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׁסִימוּ זוּהַר הַקְּדוֹשׁ בְּאַפְּן כְּזֶה גְדוֹל, וְדָאִי שֶׁהוּא נֶסֶס, בְּזִכּוֹת הַבְּטָחָתוֹ שֶׁל רִשְׁבִ"י עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם שְׁאַפִּילוּ יְלָדִים

נֶסֶס לְפָרְסוּמֵי נִיסָא, וְלֹא שְׁתַּעֲי קַמִּיה בְּכָל מָה דְּאִהּוּ עַבְדֵּי, בְּגִין דְּאִינוּן מְלִין סְלָקוּן, וְכָל פְּמִלְיָא דְלַעֲלֵא וּמִתְּכַנְסִין, וְחִמְאֵן לוֹן, וְאֲוָדָן כְּלָהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַסְתַּלַּק יְקָרִיה עֲלֵיהּוּ עֵילָא וְתַתָּא.

קטנים ולמדו את הזוהר לפני ביאת המשיח, וצריכים לפרסמו עוד ועוד, שרשב"י הכין רפואה למכה, והכין לנו את הזוהר הקדוש כדי שנוכל להתחזק באמונה ולזכות ליראת שמים, והעקר לחזר בתשובה שלימה גם לרחוקים ביותר, כידוע.

ועל כן נשבח לאדון הכל ונפרסם ברבים כבודו שזכינו ברוך ה' בארצנו הקדושה למאות שיעורים הנלמדים בזוהר הקדוש לעשרות אלפים הלומדים ובפרט בעיר טורונטו, ומסימים זוהר הקדוש לרבבות המשתוקקים לחסות בצל רשב"י וללמוד תורתו, וכבר הופץ הקונטרס "ערפה של שעה" כ-300,000 עותקים וספרי כוח הזוהר מאה אלף עותקים, פתח אליהו המבאר וסגלותיו 65,000 והלומדים מוסיפים והולכים בכל יום, עד כי יש מאות אלפים הלומדים זוהר בפרט בשבת קודש, וכמה ספורים על אנשים שנעשו לבעלי תשובה גמורים בזכות הזוהר הקדוש ובכחו של רשב"י, ואנשים פשוטים הנמשכים דרך הלמוד הקדוש הזה, ומתעלים עוד ועוד לדרגות גבוהות ונעלות, טועמים ורואים כי טוב, ויאכל מעץ החיים וחי לעולם ומתענגים על למודם ומתקרבים אל ה', ורבים הם הטלפונים החוזרים ומספרים על גדל העצמה ורבוי נסים ונפלאות, ישועות ונחמות אשר רואים עין בעין בזכות הזוהר הקדוש.

ויהי רצון שנוזק בחדש הזה, בו התחילה גאלת מצרים, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ונוזקה כלנו יחד לגאלה השלימה במהרה בימינו אמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ימלוד ה' לעולם אמן ואמן:

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתוֹהּ וְכוּ'. עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם
בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מֵעַפְרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנו
אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּלִימוֹד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל הַתְּנָאִים וְהַצְדִּיקִים
הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר
יֹחָאי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּם תְּפִילַת דְּוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה
(תהילים סא ד"ה) "כִּי הָיִיתָ מְחַסֵּה לִי מִגְדָּל עֵז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲנֹרָה בְּאַהֲלֶךָ
עוֹלָמִים אַחְסֶה בְּסִתְרֵי כְּנָפֶיךָ סֵלָה". וְאִזְכֶּה שְׁבַלְיִמוֹדֵינוּ זֶה יְהוֹי
שְׁפִתוֹתֵיהֶם דּוֹבְבוֹת בְּקִבְרָה, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרַי הַזּוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא
בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרִיךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהְיֶה נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ, וְיִהְיֶה נֶעַם אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ
(תהילים צ"ט ז"ז י"ז).

(סד ה')

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רְבוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים. אָב הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוִיָּה,
שְׁקִרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֶּדֶשׁ, וְנִתַּת לָנוּ חֵלֶק בְּסוּדוֹת
תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מַה אָנוּ, מַה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כְּזֶה.
עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחְנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ שְׂתַמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהוֹי עוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בִּינֵינוּ לְבִינֶךָ. וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַכּוֹנֵן אֶת לְבַבְנוּ לִירְאָתְךָ
וְאֶהְבֶּתְךָ, וְתִקְשֵׁיב אֲזַנְךָ לְדַבְּרֵינוּ אֱלֹהֵי, וְתִפְתַּח לְבַבְנוּ הָעֶרֶל בְּסוּדוֹת

תורתך. ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נוחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשתם יעמד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו כמה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל, "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי". "כי יהוה יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה":

רבוז עלמין, דאנת הוא מגלי עמיקתא ומסתרתא וגלי רויא. יהא רעוא מן קדמך לאסברא מלין בפומנא, לקומא בנא מקרא שפתוב, ויאנכי אהיה עם פיה והוריתיך אשר תדבר". ולא ניעול בכסופא קדמך. ונכפי למשמע רזין עלאין דאורייתא מפומא דרישא דמתיבתא עלאה. אמן וכן יהי רצון, אמן, סלה:

"ונהר יצא מעדן להשקות את-הגן, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים": "והמשכלים יזהרו כוהר הרקוע, ומצדיקי הרפים ככוכבים לעולם ועד": "גל-עיני ואביטה נפלאות מתורתך":

תפלה לרפואות וישועות

הריני מקבל עלי מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", והריני אוהב כל אחד מבני ישראל בנפשי ומאדי, והריני מזמן את פי ללמד בספר הזהר הקדוש לזכות ... פב"פ (וכאן יפרט בקשתו) [לרפואת... [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [ויורפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויאריך ימיו ושנותיו בנעימים] [וישיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שיתקיים בנו עתה מקרא שכתוב "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיד לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרוחם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשומט ופורפירא עלאה ולארמון שעל מכוננו ישב להחזיר עמרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שכתוב "והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, ויוחסם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פרצונו וכרצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בחכמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוזנו במהרה בימינו. ויקוים בנו מקרא שכתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויזרח עלינו אור יהוה, ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד.

(נסח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך יהוה אלוהי ואלהי אבותי שזפיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרה עילאה, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם יהוה. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימוש מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם". ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיד לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה". וברכת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה דידן, "יהוה בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר" (דברים לב, יב), יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלהיך, ברוך יהוה לעולם אמן ואמן".

(תיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה.

בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֹנוּ. וְהֵרֵאנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ
 בְּתַקּוּנֹנוּ. וְהָשִׁב שְׂכִינְתְּךָ לְתוֹכֵנוּ, וְהָשִׁב כְּהַנִּים לְעִבּוּדְתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוּיָהֶם. מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה
 לְיִרְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֲמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ח)

יותר מ-42,000 איש

הצטרפו כבר. בא והצטרף!!!

את אחי אנוכי מבקש, להסיר מעמינו מכשול ומוקש,
 להיות מהאנשים הנבחרים, שיזכו את קרן ישראל מעפר
 להקים, וישראל עם קדושים כבר קיבלו עליהם, 30,000
 אנשים, ללמוד הזוהר כל יום מזמנם להקדיש, מספר
 דקות כל איש ואיש, ועתה בא והצטרף אלינו, לקרב
 ולקבל פני משיח צדקינו,

להצטרפות: טל: 03-5784413 / פקס: 03-578-4480

מייל: AOEL612@gmail.com

וכל אלו שיצטרפו ויקבלו עליהם ללמוד מספר דקות יהיו שותפים
 לכולל הלומדים זוהר כל יום בחצות הלילה בהיכלא דרשב"י במירון

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

סֵפֶר זוהר הַפֶּסַח

חלק א'

לקוט גדול ונפלא מהזוהר
הקדוש, למיידים הנוגעים
לקדשות חג הפסח, ושבת
וציאת מצרים, ומצוות
וקרבנות הפסח, ספירת
העמר, ועוד מאמרים
חוצבי להבות אש מדברי
הזוהר הקדוש בעניני חג
הפסח.

הַמְשִׁיחַ מְחַפֵּה שְׁנַלְמַד זֶה־ר הַקְדוֹשׁ

"וְהַמְשִׁיחִים יִזְהִירוּ בְּזֵהֶר הַרְקִיעַ", כֵּךְ אֹמֵר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ
הַשְּׁלוֹם לְרֹשֶׁבִי זִיעָא: "בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֶּה־ר...
וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל "לְמַטְעַם" מְאִילְנָא דְּחַיִּי, דְּאִיהוּ סֵפֶר
הַזֶּה־ר, יִפְקֹון בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחְמֵי". פְּרוּשׁ: מִשּׁוּם שְׁעֵתִידִים
יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מְאִילָן הַחַיִּים שֶׁהוּא סֵפֶר הַזֶּה־ר, עַל יְדוּ יִצְאוּ מִן
הַגְּלוּת בְּרַחְמִים (רַעֲיָא מְהִימְנָא פ' נְשָׂא דַף קכד: רמ"ק)

אַלְיָהּוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב יָרַד מִן הַשָּׁמַיִם עִם בְּמָה חֵיילִין שֶׁל
נְשָׁמוֹת וְכַמְּה מְלֹאכִים סְבִיבוּ וּשְׂכִינְתָא עֲלָאָה עֲטָרָא עַל כְּלָהּ:
[וּשְׂכִינְהָ עָלְיוּנָה הָיְתָה עֲטָרָה עַל כָּל הַנְּשָׁמוֹת]... וְאָמַר לְרֹשֶׁבִי:
רַבִּי רַבִּי... וְאָמַר אֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא לְרֹשֶׁבִי: וְכַמְּה בְּנֵי נְשָׂא לְתַתָּא
יִתְפַּרְנְסוּן מֵהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ, כֵּד יִתְגַּלִּי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה
בְּסוּף יוֹמֵי... פְּרוּשׁ: בְּמָה בְּנֵי אָדָם לְמַטָּה יִתְפַּרְנְסוּן מִזֵּה הַחֲבוּר
שֶׁלְךָ [שִׁיְהִיָּה לְהֶם מְזוֹן וְתַקוּן הַנֶּפֶשׁ ע"י לְמוּד הַזוּה"ק] כְּאֲשֶׁר
יִתְגַּלֶּה לְמַטָּה בְּדוּר הָאֲחֵרוֹן בְּסוּף הַיָּמִים [קְרוּב לְבִיאַת מְשִׁיחַ].
וּבְשִׁבִיל לְמוּד הַזוּה"ק יִתְקִים מָה שְׂפַתוֹב "וּקְרָאתָם דְּרוּר בְּאַרְץ
לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ" - פְּרוּשׁוֹ, שְׂיִבּוּא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ וְיִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוּל
לְחֵרוּתְנוּ בְּ"א (תִּיק"ז תי"ו - הַגְּר"א וּבִל"ד). - לְשׁוֹן הַכֶּסֶף מְלֶךְ:
וְעַל זֶה הַלְמוּד אָמַר הַקַּב"ה (בְּרַכּוֹת ח ע"א), שְׁנַחֲשֵׁב כְּאֵלוּ פְּדָאֲנִי
לִי וּלְבְנֵי מֵהַגְּלוּת. - וּבְמַקְדָּשׁ מְלֶךְ אָמַר: כִּי בְּמָה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת
יֵשׁ לְמַשְׁתַּדֵּל בְּלְמוּד פְּרוּשׁ מְאִמְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְאִין קִץ
לְגַדְל שְׁכָרוֹ, וְאֲשַׁרְיֵנוּ וּמָה טוֹב חֲלַקְנוּ אִם נִזְכָּה לְעֵזֶר וּלְקַרְב
בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ, כִּי כֵךְ גָּזַר הַבּוּרָא יִתְבַּרַךְ שְׁלֵא יִתְגַּלֶּה וְיִהְיֶה גְנוּז
סֵפֶר הַזֶּה־ר הַקְדוֹשׁ עַד סוּף הַיָּמִים שְׂבִזְכוּתוֹ יְבוּא הַגּוֹאֵל, כִּי
סְגֻלָּה זֹ בּוּ דְּוָקָא וְלֹא בּוּזְלוּתוֹ, עכ"ל.

תוכן הענינים

- א ..... בעשור לחדש הזה (חלק ב דף ל"ט ע"ב) .....
- א ..... משכו וקחו לכם צאן .....
- א ..... שלשת הקשרים (חלק ב דף מ ע"ב) .....
- ב ..... שחיטה בי"ד (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ג ..... בין הערביים (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ג ..... קשר של האמונה (חלק ג דף צ"ה ע"א) .....
- ג ..... שמירת ימים אלו (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ד ..... בן חורין (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ד ..... שאור ומחמצת (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ה ..... רעת האוכל חמץ בפסח (ח"ב קפ"ב ע"א) .....
- ה ..... שאור זהו היצר הרע .....
- ו ..... חמץ בכרת (חלק ג דף רנ"א ע"ב) .....
- ו ..... מי שאוכל חמץ מקדים לעצמו מות .....
- ז ..... ענין איסור אכילת חמץ ומצות אכילת מצה (ח"ג רנ"א ע"ב) .....
- ח ..... ביום של ר"ה החמץ עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו (ח"ב קפ"ג ע"ב) .....
- ט ..... חמץ ומצה (חלק ג דף רנ"ב ע"א) .....
- ט ..... ענין שמרים (חלק ג דף צ"ה ע"א) .....
- י ..... שבעת ימים מצות תאכלו .....
- יא ..... לחם עוני .....
- יג ..... לחם עליון יותר (חלק ב דף קפ"ג ע"א) .....
- יד ..... מצה (חלק ג דף רנ"א ע"ב) .....
- יד ..... שקר .....
- טו ..... ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום .....
- טו ..... ליל שמורים הוא לה' .....
- טו ..... ליל שמורים (חלק ג דף רפ"ב ע"ב) .....
- טז ..... ענין ארבע כוסות .....
- טז ..... אמר רבי יוסי, הני ארבע כסי דההוא .....
- יז ..... מצוה לספר בשבח יציאת מצרים, והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים .....
- יז ..... כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי .....
- יז ..... שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי .....
- יח ..... למה זה חובה? .....

- יט ..... אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ (ח"ב דף ט"ז ע"א)
- יט ..... בַּשַּׁעַה שֶׁהֲלַכּוּ יִשְׂרָאֵל לַגְּלוּת, הַתְּכַנְסוּ כָּל נִשְׁמוֹת הַשְּׁבֻטִים לַמַּעֲרַת הַמְּכַפְלָה, צוּחוּ וְאָמְרוּ: זָקֵן זָקֵן .....
- כ ..... כִּרְחֹם אָב עַל בָּנִים .....
- כ ..... שֶׁבַע כִּנְגַד שֶׁבַע (ח"ב י"ח ע"א) .....
- כ ..... מָה הִיְתָה מַחֲשַׁבַת הַמְּצָרִים שֶׁתִּמְנַע פְּרִיָּה וּרְבִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל? .....
- כב ..... אֱלוֹהַּ שֶׁל מְצָרִים שֶׁהָיָה, וְצוּדָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרְף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ .....
- כג ..... שֶׁר שִׁלְהֵם נִלְקָה בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּךְ שָׂאֵר אֱלֹהֵיהֶם .....
- כד ..... ה' יֹלַחֵם לָכֶם .....
- כד ..... מָה הַטַּעַם מִטָּה אַהֲרֹן וְלֹא מִטָּה מִשֶּׁהָ? (ח"ב דף כ"ח) .....
- כו ..... תּוֹעֵבַת מְצָרִים (חֶלֶק ג' דף ר"ז ע"ב) .....
- כז ..... הַקִּב"ה נִפְרַע מִהַעֲבֹדָה זָרָה .....
- כט ..... עֲבֹדָה זָרָה שֶׁל מְצָרִים .....
- ל ..... שְׂאֵלַת יוֹסֵף מִפְּרַעָה (חֶלֶק ג' דף רנ"א ע"א) .....
- ל ..... הָאֱלוֹהַּ שִׁלְהֵם בְּרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל .....
- לא ..... רוּשֵׁם הָאֲמוּנָה .....
- לב ..... אֲלֹקֵיךְ מֵאַרְץ מְצָרִים (חֶלֶק ג' דף פ"ד ע"ב) .....
- לב ..... הַכֹּרֶת כְּבוֹד ה' בְּאַרְץ מְצָרִים .....
- לג ..... כְּבוֹד ה' בַּהֲתַגְלוּת .....
- לג ..... מַכּוֹת מְצָרִים (חֶלֶק ג' דף ר"ז ע"ב) .....
- לה ..... לַעֲוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֹהִיר בַּתְּפִלַּת מִנְחָה (שְׁמוֹת לו' ע"ב) .....
- לה ..... אֵינן הָעוֹלָם מִתְקִיִּים אֲלֵא עַל רֵאשֵׁי הָעָם, אִם רֵאשֵׁי הָעָם צַדִּיקִים - טוֹב לַעֲוֹלָם, וְאִם לֹא צַדִּיקִים - אוֹי לַעֲוֹלָם וְאוֹי לָעָם .....
- לה ..... בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה אֲדוֹנְכֶם יוֹצֵא לָגֵן עֵדֶן, שֶׁהוּא הַיְכָלוֹ, לַהֲשִׁתְעֶשֶׂע עִם הַצַּדִּיקִים, שֶׁכָּתוּב וּבְהִיכְלוֹ כָּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד .....
- לז ..... רַבִּי חֵיִיא, הַשְּׂתֵא פְּלַגוֹ דְּלִילֵיא מִמֶּשׁ. וְקֵלָא דָא, הוּא קֵלָא דְנַפְק, וְכַאֲבִי אִילְתָא דְלַעֲיֵלָא וְתַתָּא, דְכַתִּיב קוּל ה' יַחֲוֹלֵל אִילוּת. זְכָאָה חוֹלְקָנָא, דְזַכִּינָא לְמִשְׁמַע דָא .....
- לט ..... רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מִטְהַר אֶת הַשּׁוֹקִים שֶׁל טְבַרְיָה .....
- לט ..... ה' מִשְׁמִים הַשְּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם (ח"ב לו' ע"א) .....
- מא ..... אֲשֵׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה .....
- מב ..... וְה' הִכָּה כָּל בְּכוֹר (ח"ב דף ל"ז - ל"ח) .....
- מד ..... אֲשֵׁרִיכֶם אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שְׁבוֹכּוֹתֶכֶם הַתִּירוֹ אֶת הַקְּשָׁרִים .....
- מה ..... עֵיקַר גְּאוּלַּת יִשְׂרָאֵל לֹא הִיְתָה אֲלֵא בְּלִילָה .....

- ◊ יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו..... **מו**
- ◊ ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו', הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני ישראל..... **מח**
- ◊ לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים (ח"ב דף מ"א ע"ב)..... **מט**
- ◊ קדש לי כל בכור פטר רחם..... **נ**
- ◊ ויאבק איש עמו, זה גבריאל..... **נא**
- ◊ לא היה אב רחמן על בניו כמו הקדוש ברוך הוא (ח"ב דף ק"צ ע"ב)..... **נב**
- ◊ כל החברים בימי של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם..... **נג**
- ◊ הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (ח"ג נט ע"ב)..... **נד**
- ◊ אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו' (ח"ג דף נ"ט ע"ב)..... **נה**
- ◊ רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן..... **נו**
- ◊ הקב"ה בדין על ישראל (ח"ב ק"ע ע"ב)..... **נח**
- ◊ זכות אברהם..... **נט**
- ◊ היציאה רק לאחר היציאה מרשות הס"א (חלק ב דף מ' ע"א)..... **נט**
- ◊ מדוע לא גומרים את ההלל כל ז' ימי הפסח (חלק ג דף צ"ה ע"א)..... **ס**
- ◊ שלמות ההלל בלילה הזה..... **סא**
- ◊ הכנסת ישראל לרשות הקב"ה (ח"ב מ' ע"ב)..... **סב**
- ◊ זה השער לה' (חלק ג דף צ"ה ע"א)..... **סב**
- ◊ (סעודת המלך (חלק ג דף צ"ד ע"ב)..... **סג**
- ◊ חשבון לטהרה (חלק ג דף צ"ז ע"ב)..... **סג**
- ◊ מי שלא סופר... (חלק ג דף צ"ז ע"ב)..... **סה**
- ◊ קרבן העומר (חלק ג דף צ"ז ע"א)..... **סו**
- ◊ אורו של הר סיני (חלק ב דף קמ"ה ע"א)..... **סז**
- ◊ ישראל גוי אחד..... **סט**
- ◊ שירת העתיד..... **ע**
- ◊ אושרם של עוסקי תורה (ח"ג צ"ז ע"א)..... **ע**
- ◊ הקרבת השעורים..... **עא**
- ◊ תורת הקנאת..... **עא**
- ◊ קמח שעורים, דאייתית ההיא..... **עב**
- ◊ שבע שבתות תמימות..... **עב**

- עג ..... עץ חיים היא למחזיקים בה
- עד ..... יום החמישים (חלק ג דף צ"ח ע"א)
- עד ..... חג שבועות (חלק ג דף צ"ח ע"א)
- עה ..... עצרת
- עה ..... שבועות סתם (חלק ג דף צ"ח ע"א)
- עו ..... עסק התורה באותו לילה (ח"א ח' ע"א)
- עח ..... המשתף בליל שבועות משלים שנותיו (חלק א דף קל"ה ע"א)
- עח ..... הלומד בלילה וביום יזכה ל-"לא ימושו מפניך" (חלק ג דף צ"ז ע"ב)
- פ ..... מי יגור באהלך
- פא ..... שתי הלחם (חלק ג דף צ"ח ע"א)
- פג ..... מנוחה (חלק ג דף ק"ח ע"א)
- פד ..... צדקה (חלק ג דף ק"ח ע"ב)
- פד ..... סוד השביעיות (רעיא מהימנא)
- פה ..... שמחה (חלק ג דף קע"א ע"ב)

ב"ה

ברכת הצדיק

נכנסתי אל הקודש פנימה להגאון הצדיק
 רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ודיברנו מענין לימוד
 והפצת הזוהר הקדוש, וסיפרתי שהכנסתי מאמריו
 בענין לימוד הזוהר הקדוש, בירך אותי בהצלחה
 גדולה בכל ספרי הזוהר שאני מוציא.

הק' שלום יהודה גראס

אבדק"ק האלמין

🕒 לימוד ליום א' של פסח 🕒

🕒 לימוד ליום א' של פסח 🕒

בעשור לחדש הזה

(חלק ב דף ל"ט ע"ב)

דְּבַרוּ אֶל כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם
אִישׁ שָׂה וְגו' (שמות יב), בְּעֶשְׂרֵי, אֲמַאי
בְּעֶשְׂרֵי. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּזִמְנָא דְאַנְהִיר
וַיִּבְלָא לְסִיחָרָא, דְּכְתִיב בְּיוֹבְלָא, בְּעֶשְׂרֵי
לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

בעשור לחדש הזה

דְּבַרוּ אֶל כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֶשְׂרֵי
לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה
וְגו'. בְּעֶשְׂרֵי, לְמָה בְּעֶשְׂרֵי? אָמַר רַבִּי
אֲבָא, בְּזִמְנָא שְׁמַאִיר הַיּוֹבֵל לְלִבְנָה,
שְׁכָתוֹב בְּיוֹבֵל, בְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

משכו וקחו לכם צאן

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת,
אֲמַאי, בְּגִין דְּבְזִמְנָא דָּא
אֲצַמְרִיךְ לְמִינֵי לִיה. דְּהָא תַּנְיִין,
בְּמִלְתָּא דָּא אַתְּבַר בְּתָרָא (תְּרָא) תַּתְּאָה,
דְּמִתְאַחֲדִין בֵּיה כָּל שְׂאֵר בְּתָרִין
תַּתְּאִין, וְעַל דָּא פְּרִישׁ מֹשֶׁה וְאָמַר,
מִשְׁכּוֹ וַיִּקְחוּ לָכֶם צֹאן, בְּמָה דְּכְתִיב,
צֹאן וַעֲבַד וְשִׁפְחָה.

משכו וקחו לכם צאן

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת,
לְמָה? מִשּׁוּם שְׁבִימָן זֶה צְרִיךְ
לְמִשְׁךְ אוֹתוֹ, שְׁהָרִי שְׁנִינּוּ, בְּדָבָר זֶה
נִשְׁבַּר הַכֶּתֶר [אֶחָד] הַתְּחַתּוֹן שְׁנִינּוּ
בּו כָּל שְׂאֵר הַכֶּתֶרִים הַתְּחַתּוֹנִים. וְעַל זֶה
פָּרַשׁ מֹשֶׁה וְאָמַר מִשְׁכּוֹ וַיִּקְחוּ לָכֶם צֹאן,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב צֹאן וַעֲבַד וְשִׁפְחָה.

שלשת הקשרים

(חלק ב דף מ' ע"ב)

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה
לְבֵית. (שמות יב) תַּנְּא תַּלַּת

שלשת הקשרים

וַיִּקְחוּ לָהֶם שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית.
שְׁנִינּוּ, שְׁלִשָּׁה קְשָׁרִים הֵם: בְּכוֹר

בַּהֲמָה, בַּכּוֹר הַשְּׂבִי, בַּכּוֹר הַשְּׂפָחָה. [שְׂשַׁלְשָׁה קִשְׁרִים] שְׂפָל הַשְּׂאֵר נִקְשְׂרִים בְּשַׁלְשֵׁת הַגְּנוּנִים הַלְלוּ שֶׁל מַעֲלָה. וּבָזָה שְׂנִקְרָא צֵאן הַכֹּל נִקְשָׁר, וְהַכֹּל כָּלוּל בְּצֵאן. נִקְשָׁר צֵאן בְּצֵאן, וְלֹא יָכוֹל לְהִפְרֹד מִקְשְׁרֵיו, וּבָזָה כָּלֵם נִקְשְׂרוּ. וְעַל זֶה פְּתוּב וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת. קִשְׂרוּ אוֹתוֹ בְּקִשְׁר, וְיִהְיֶה מְסוּר בְּיַדְכֶם בְּרִשְׁוֹתְכֶם עַד שֶׁתִּשְׁחַטּוּ אוֹתוֹ וְתַעֲשׂוּ בּוֹ דִין. וְלַעֲתִיד לְבֹא פְּתוּב (יִשְׁעִיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם. וְכָתוּב פִּי זָבַח לַה' בְּבִצְרָה. וְכָתוּב (זְכַרְיָה יד) וְהָיָה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

שחיטה בארבעה עשר

לְמָה נִמְשָׁךְ בַּעֲשָׂרָה וְנִשְׁחַט בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר? אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּזֶה הִתְקַשְּׂרוּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה. וְאַף עַל גַּב שְׂאֲרַבַּע מְאוֹת שָׁנָה לֹא הִשְׁתַּעֲבְדוּ בָהֶם, מִכָּל מְקוֹם, הוֹאִיל וְהָיָה עֲתִיד לְהִתְקַשֵּׁר בָּהֶם, נִחְשָׁב עֲלֵיו כְּאִלוֹ הִשְׁתַּעֲבַד בָּהֶם כָּל אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנִים. מִשּׁוּם זֶה מְעַכְבִּים אוֹתוֹ אַרְבַּעַה יָמִים קִשּׁוֹר בְּרִשְׁוֹתֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן וְשִׁחְטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהַל עַדֵּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבִים.

קִשְׂרֵין אִינוּן, בַּכּוֹר בַּהֲמָה, בַּכּוֹר הַשְּׂבִי, בַּכּוֹר הַשְּׂפָחָה. (דְּתַלַּת קִשְׁרִין) דְּכָל שְׂאֵר מִתְקַשְּׂרֵי בָהוּ בְּאֵלִין תַּלְתַּת גְּוֹנֵי דְלַעֲיָלָא. וּבְהָאֵי דְאִתְקַרְי צֵאן, אִתְקַשְׂר כָּלָא, וְכָלָא כָּלִיל בְּצֵאן, אִתְקַשְׂר צֵאן בְּצֵאן, וְלֹא יָכִיל לְאִתְפְּרָשָׁא מִקְטְרוֹי, וּבְהָאֵי כָּלְהוּ אִתְקַשְּׂרוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת, קִטְרוֹי לִיָּה בְּקִטְרוֹתָא, וְיִהָא אִתְמַסָּר בִּידִיבּוֹן בְּרִשְׁוֹתְבּוֹן, עַד דְּתִנְכַסּוּ לִיָּה, וְתַעֲבְדוֹן בִּיָּה דִינָא, וְלִמְנָא דְאִתֵּי כְּתִיב (יִשְׁעִיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם. וְכְתִיב, (יִשְׁעִיה לז) כִּי זָבַח לַיְיָ בְּבִצְרָה. וְכְתִיב, (זְכַרְיָה יד) וְהָיָה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

שחיטה בי"ד

(חלק ב דף מ' ע"א)

אֲבָאֵי אִתְגְּנִיד בַּעֲשָׂרָה, וְאִתְנַכִּים בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר. אָמַר רַבִּי אֲבָא בְּדָא אִתְקַשְּׂרוּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנִין. וְאַף עַל גַּב דְּאַרְבַּע מְאוֹת שָׁנִין לֹא אִשְׁתַּעֲבִידוּ בָהוּ, מִכָּל מְקוֹם, הוֹאִיל וְהָיָה זְמַן לְאִתְקַשְּׂרָא בָהוּ, אִתְחַשִּׁיב עֲלֵיהּ כְּאִילוֹ אִשְׁתַּעֲבִידוּ בָהוּ כָּל אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנִין. בְּגִין כֵּן, מְעַכְבִּין לִיָּה אַרְבַּע יָמִין, קִטְרוֹא בְּרִשְׁוֹתֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְלִבְתַּר וְשִׁחְטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהַל עַדֵּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבִים.

בין הערביים

(חלק ב דף מ' ע"א)

אֲמַאי בֵּין הָעֲרָבִים. בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא
תְּלִיא, וּבְשַׁעֲתָא דְאֲתָמְסָר (דף
 מ' ע"א) מִלָּה דָא לִיה, עַל יְדוּי דְאֲבָרְהֵם,
 דְכַתִּיב (בראשית טו) וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא
 וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל אֲבָרָם וְהָנָה אִימָה
 חֲשֵׁכָה גְדוּלָה נּוֹפֶלֶת עֲלֵיו. אִימָה:
 כְּתָרָא חֲדָא. חֲשֵׁכָה: כְּתָרָא אַחְרָא.
 גְדוּלָה: הָאֵי דְהִיא רַבְרָבָא מְכֻלָּא. וְאַף
 עַל גַּב דְאֹקִימְנָא קָרָא דָא עַל שְׂאֵר
 שְׁעֻבְדֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּא הוּהּ. כְּנֻוּנָא
 דָא, (שמות י"ז) כִּי מָחָה אֲמַחָה, אֲתוּן
 מִתְתָא, וְאַנָּא מַעִילָא.

בין הערביים

לְמָה בֵּין הָעֲרָבִים? בְּשַׁעֲה שְׁהֲדִין
 תְּלוי וּבְשַׁעֲה שְׁדָבֵר זֶה נְמָסֵר
 לוֹ עַל יְדֵי אֲבָרְהֵם, שְׁכַתוּב (בראשית
 טו) וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתִרְדְּמָה נִפְלָה
 עַל אֲבָרָם וְהָנָה אִימָה חֲשֵׁכָה גְדוּלָה
 נּוֹפֶלֶת עֲלֵיו. אִימָה - כְּתָר אֶחָד. חֲשֵׁכָה
 - כְּתָר אַחֵר. גְדוּלָה - זוֹ הִיא הַגְדוּלָה
 מֵהַכֵּל. וְאַף עַל גַּב שְׁבָאֲרָנוּ פְסוּק זֶה
 עַל שְׂאֵר שְׁעֻבְדֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַכֵּל
 הִיָּה. כְּמוֹ זֶה כִּי מָחָה אֲמַחָה, אֲתֵם
 מְלַמְטָה, וְאַנִּי מְלַמְעֵלָה.

קשר של האמונה

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

וּבְאֲרַבְעָה (ג"א וּבַחֲמִשָּׁה) עֶשֶׂר, הָא
 אֲתָמֵר, דְהָא כְדִין
 מְכַטְלִין חֲמִיץ וּשְׂאֹר, וְאִסְתְּלִקוּ יִשְׂרָאֵל
 מִרְשׁוּתָא אַחְרָא, וְאֲתַעְקְרוּ מִנִּיחָה,
 וְאֲתֵאָחְדוּ כְּמוֹצָה, (דף צ"ה ע"ב)
 קְשׁוּרָא קְדִישָׁא. כְּתָר דְאֲתַגְזֵרוּ, עֲאֵלוּ
 כְּה, עַד דְאֲתַפְרְעוּ, וְאֲתַגְלִיֵּיא רְשִׁימָא
 דְלַהוֹן, וּכְדִין יְהֵב לְהוֹן קְשׁוּרָא, בְּאֲתֵר
 עֲלָאָה, בְּקְשׁוּרָא דְמִהִימְנוּתָא, בְּאֲתֵר
 דְכַתִּיב, (שמות טז) הֲנִנִּי מִמְטִיר לָכֶם
 לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם דִּי יִקָּא,
 וְהָא אֹקִימוּתָהּ.

קשר של האמונה

וּבְאֲרַבְעָה (ויבחמשה) עֶשֶׂר, הֲרִי נְאָמֵר,
 שְׁהֲרִי אֲז מְכַטְלִים חֲמִיץ
 וּשְׂאֹר, וְהֲתַעֲלוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוּת
 הַאֲחֵרָת, וְנַעְקְרוּ מִנִּיחָה וְנֵאָחְזוּ בְּמוֹצָה,
 הַקְּשֵׁר הַקְּדוּשׁ. אַחֵר שְׁנִמְלוּ נְכַסּוּ כְּה,
 עַד שְׁנַפְרְעוּ וְהֲתַגְלָה הַרְשָׁם שְׁלֵהֶם, וְאֲז
 גִּתּוּ לֵהֶם קְשֵׁר בְּמִקּוּם עֲלִיוֹן, בְּקְשֵׁר שֶׁל
 הָאֲמוּנָה, בְּמִקּוּם שְׁכַתוּב (שמות טז)
 הֲנִנִּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, מִן
 הַשָּׁמַיִם דִּי יִקָּא, וְהֲרִי פְרִשׁוּתָהּ.

שמירת ימים אלו

(חלק ב דף מ' ע"א)

וּיִשְׂרָאֵל קְדִישׁוֹ, נְטָרִין אֵינּוֹן יוֹמִין

שמירת ימים אלו

וּיִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים שׁוֹמְרִים אוֹתָם

ימים שנקנסו תחת פנפי השכינה, ושומרים אותו לחם שבא מצדה, ועל זה כתוב את חג המצות תשמור וגו', וכתוב ושמרתם את המצות. מה זה ושמרתם את המצות? כמו שנאמר (שם יט) ושמרתם את בריתי, והכל בדרגה אחת עולה ונאחז.

בן חורין

אמר רבי יהודה, אם כך אז גם כל ימי השנה, למה שבעת ימים, שכתוב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים ולא יותר? אמר לו, כל זמן שהתחייב אדם להראות את עצמו בן חורין - כך צריך. כל זמן שלא התחייב - לא צריך.

שאור ומחמצת

והינו שאמר רבי שמעון, מה זה שכתוב אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם, כי כל אכל מחמצת? אלא כך בארנו, שאור זה ומחמצת זו הן דרגה אחת, וכלם אחד. רשיות אחרות, אותם שליטים הממנים על שאר עמים, וקוראים להם יצר הרע, רשות אחרת, אל נכר, אלהים אחרים - אף כך שאור ומחמצת וחסמץ, והכל אחד. אמר הקדוש ברוך הוא, כל השנים הללו עמדתם ברשות אחרת,

דעאלו תחות ג'פוי דשכינתא, ונטרין ההוא נהמא דאתיא מפסגתא, ועל דא כתיב, (שמות כג) את חג המצות תשמור וגו', וכתיב ושמרתם את המצות. מהו ושמרתם את המצות. כמה דאת אמר, (שמות יט) ושמרתם את בריתי. וכלא בחד דרגא סלקא ואתאחד.

בן חורין

(חלק ב דף מ' ע"א)

אמר רבי יהודה, אי הכי כל ימי שתא נמו, אמאי שבעת יומין, דכתיב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים, ולא יתיר. אמר ליה, כל זמנא דאתחייב בר נש לאתחזאה גרמיה בן חורין, הכי אצטרף, כל זמנא דלא אתחייב לא אצטרף.

שאור ומחמצת

(חלק ב דף מ' ע"א)

והינו דאמר רבי שמעון, מאי דכתיב, אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם כי כל אוכל מחמצת. אלא הכי אוקימנא, האי שאור, והאי מחמצת, דרגא חד אינון, ובלהו חד. רשו אחרת, אינון שלטנין, דממנן על שאר עמין, וקרין להו יצר הרע, רשיות אחרת, אל נכר, אלהים אחרים. אוף הכי, שאור, ומחמצת, וחסמץ, וכלא חד. אמר קדשא בריך הוא, כל הגי שני,

עבדים לעם אחר. מכאן והלאה שאתם
בני חורין, אף ביום הראשון תשביתו
שאור מפתיתכם. כל מחמצת לא תאכלו.
ולא יראה לך חמץ.

רעת האוכל חמץ בפסח

כתוב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתוּב אַחֲרָיו אֵת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מה (עושה) זֶה אֲצַל
זֶה? אֵלֶּא כִּף פְּרִשׁוּהָ, מִי שְׂאוּכַל חֲמֵץ
בְּפֶסַח (כִּאלוֹ עוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לַעֲבַד
לָהֶם, שֶׁכֵּן הַסוּד כִּף הוּא - שְׁחֲמֵץ בְּפֶסַח)
כְּמִי שְׁעוֹבֵד לְכּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת הוּא.

שאור זהו היצר הרע

בא וְרָאה, כִּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
יֵצְאוּ מִרְשׁוֹת שְׁלֵהֶם, מִרְשׁוֹת
אַחֲרֵת, מִהֲרִשׁוֹת הַהֵיאָ שֶׁנִּקְרְאוֹת חֲמֵץ,
לְחֵם רַע. וְעַל זֶה נִקְרְאוּ פּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת כִּף, וְזֶהוּ סוּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע,
עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁנִּקְרְאוֹת גַּם כִּף - שְׂאוֹר.
וְזֶהוּ יֵצֵר הָרַע, שֶׁכֵּף הוּא יֵצֵר הָרַע בְּבֶן
אָדָם כִּשְׂאוֹר שֶׁבַעֲסָה, שֶׁנִּכְנָס בְּמַעֲוֵי
שֶׁל אָדָם מַעֲט מַעֲט, וּלְבִסּוֹף מִתְרַבֵּה בּוֹ
עַד שֶׁכָּל הַגּוּף מִעֲרָב בּוֹ. וְזֶהוּ פּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא
יִהְיֶה כִּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאִי.

קְיִמְתוּ בְּרִשׁוֹתָא אַחֲרָא, עֲבָדִין לְעַם
אַחֲרָא, מִכָּאֵן וּלְהַלָּא דְאַתּוֹן בְּנֵי
חורין, אף ביום הראשון תשביתו
שאור מפתיתכם. כל מחמצת לא
תאכלו. ולא יראה לך חמץ.

רעת האוכל חמץ בפסח

(ח"ב קפ"ב ע"א) **כתוב** (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתוּב אַחֲרָיו אֵת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מָוִי (עבד) הָאִי
לְנַבִּי הָאִי. אֵלֶּא הָכִי אֲוִקְמוּהָ, מָוִי
דְּאֲכִיל חֲמֵץ בְּפֶסַח (כִּאלוֹ עֲבִיד פּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת לְמַפְלַח לְגִרְמִיָּה, דְּהָא רְזָא הָכִי הוּא
דְּחֲמֵץ בְּפֶסַח) בְּמָוִן דְּפִלַּח לְפּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת אִיהוּ.

שאור זהו היצר הרע

תא חזי, כד נפקו ישראל ממצרים
נפקו מרשו דלהון, מרשו אחרא,
מההוא רשו דאקרי חמץ, נהמא בישא.
ועל דא אקרי כוכבים ומזלות הכי, ודא
איהו רזא דיצר הרע, פולחנא נוכראה,
דאקרי אוף הכי שאור. ודא איהו יצר
הרע, דהכי איהו יצר הרע כבר נש,
כחמיר בעיסה, עאל במעווי דבר נש
זעיר זעיר, ולבתר אסגי ביה, עד דכל
נופא אתערב בהרדיה. ודא איהו כוכבים
ומזלות. ועל דא כתוב, (תהלים פא) לא
יהיה כף אל זר. אל זר ודאי.

חמץ בכרת

(חלק ג דף רנ"א ע"ב)

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֵר, בְּתִיב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וּבְתִיב (שְׁמוֹת יג) לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ. אֲלֵא דָא דְבַר, וְדָא נֹקְבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֱלֶעָזֵר פְּרִי, בְּדָא פְתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא כְתִיב לֹא יֵאָכֵל, אֲמַאי לָא כְתִיב לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא, נֹקְבָא דְאִי הִי אִסְטִיאת אַרְחָהּ, בְּאַזְהָרָה וְדָאי, דְבַר דְאִי הוּא אַחִיד בְּחֻטָּא דְדַבְּרוּ יְתִיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דָּא כְתִיב, לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

חמץ בכרת

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֵר, פְּתוּב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וּכְתוּב (שם יג) לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ. אֲלֵא זֶה זָכַר, וְזוּ נִקְבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֱלֶעָזֵר בְּנִי, בְּזֶה פְתוּב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְזֶה פְתוּב לֹא יֵאָכֵל. מְדוּעַ לֹא כְתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֲלֵא נִקְבָּה שְׁהִיא נוֹטָה מְדַרְפָּה - וְדָאי בְּאַזְהָרָה. זָכַר שְׁהוּא אַחוּז בְּחוּט שֶׁל טְהָרָה יוֹתֵר - בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה פְתוּב לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

מִי שֶׁאוֹכֵל חֻמֶּץ מִקְדִּים לְעַצְמוֹ מוֹת אָמַר לִיה אֲבָא, וְהָא כְתִיב (דְּבָרִים טז) לֹא תֹאכֵל עָלָיו חֻמֶּץ. אָמַר לִיה, אִסְנִי תִבִּין יְתִירִין לִיקְרָא לְקַרְבְּנָא. אֲבַל בְּקַדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֵאָכֵל. אֲבַל לְבַתֵּר בְּאַזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דְהוּא קִשְׁיָא מִתְרוּוּיָהּ. מַחְמֶצֶת מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְרִיחָא דְמוֹתָא אִיתַּ תַּמָּן. חֻמֶּץ, דְבַר. מַחְמֶצֶת, נֹקְבָא. (מְשַׁלִּי ה) רַגְלִיָּה יוֹרְדוֹת מְוֵת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְתִיבָה, תִּשְׁפַּח לָהּ. וּבְגִין דָּא מָאן דְאֵכִיל חֻמֶּץ בְּפִסְחָא, אִי הוּא אַקְדִּימַת לִיה מוֹתָא, וְלִינְדַע דְמִית הוּא בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי, כְּתִיב (שְׁמוֹת יב) וּנְבָרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

מִי שֶׁאוֹכֵל חֻמֶּץ מִקְדִּים לְעַצְמוֹ מוֹת אָמַר לוֹ, אֲבָא, וְהָרִי פְתוּב (דְּבָרִים טז) לֹא תֹאכֵל עָלָיו חֻמֶּץ. אָמַר לוֹ, הַרְבֵּה תַבּוֹת יְתָרוֹת לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן. אֲבַל בְּתַחֲלָה בְּקִשָּׁה - לֹא יֵאָכֵל, אֲבַל לְבַסּוּף בְּאַזְהָרָה - לֹא תֹאכְלוּ, שְׁהוּא קִשָּׁה מְשַׁנְיָהּ. מַחְמֶצֶת, מַה טַעְמָה? מְשׁוּם שְׁרִיחַ שֶׁל מְוֵת יֵשׁ שָׁם. חֻמֶּץ - זָכַר, מַחְמֶצֶת - נִקְבָּה. (מְשַׁלִּי ה) רַגְלִיָּה יוֹרְדוֹת מְוֵת, בְּרִישָׁא וּבְסוּף הַתִּבָּה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמְשׁוּם זֶה מִי שֶׁאוֹכֵל חֻמֶּץ בְּפִסְחָא הוּא מִקְדִּים לְעַצְמוֹ הַמְּוֵת, וְשִׁינְדַע שְׁהוּא מַת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁפְתוּב (שְׁמוֹת יב) וּנְבָרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

ענין איסור אכילת חמץ ומצות
אכילת מצה

(ח"ג רנ"א ע"ב)

בְּתַר כֹּל דְּאֵי כְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ
(שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל
עָלְיוּ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. וְכִתִּיב (שמות יב)
כֹּל מִחֻמְצָת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲיָא
מְהֵימְנָא, אֲמַאי מְנִי דְלֹא לְמִיכַל חֻמֶּץ
שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכַל בְּהוֹן מִצָּה. וְאֲמַאי
לֹא יֵאָכֵל, וְאֲמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אָלֵא ו' **ו'**
כְּכַבֵּי לְכַת וְאֵינּוֹן: שַׁע"ם חֲנֻכ"ל. וְאֵינּוֹן
מִסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה.
קְלִיפָה דְלִבְרַח חֻמֶּץ. וְאֵינּוֹן חֻמֶּץ דְּבַר
מִחֻמְצָת נִיכְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאֵינּוֹן, (אסתר ב)
שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתַת לָהּ
מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאֵתְמַר עֲלֵיהוּ, (שמות יב)
וְשִׁמְרַתֶּם אֶת הַמִּצּוֹת. מִצָּה אִיהִי
שְׁמוּרָה לְבַעֲלָהּ, דְּאִיהִי ו'. וְבִיה
אֵתְעֵבִיד מִצָּה.

וּמֵאֵן דְּנִטִיר לָהּ לְגַבֵּי יְהִי, דְּנִגְזִין כְּמֻזָּן
מִן מִצָּה, וְאֵינּוֹן. י"ם ה"ץ. וּמְנִי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבָרַךְ לָהּ שְׁבַע
בְּרִכּוֹת לִיל פֶּסַח, דְּאֵינּוֹן שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת
דִּילָהּ, שַׁע"ם חֲנֻכ"ל. וּמְנִי לְאֵעֲבָרָא
מִנְהוֹן חֻמֶּץ וּמִחֻמְצָת, דְּאֵינּוֹן עֲנָנִים
חֲשׁוּבִין דְּמִכְסִינן עַל נְהוּרִין, דְּשַׁבְעָה
כְּכַבֵּי לְכַת, דְּאֵתְמַר בְּהוֹן (בראשית מא)

ענין איסור אכילת חמץ ומצות
אכילת מצה

אַחַר כֹּל זֶה, כְּתוּב (שמות יג) לֹא
יִרְאֶה חֻמֶּץ, (דברים טז) שְׁבַעַת
יָמִים תֹּאכַל עָלְיוּ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי.
וְכִתוּב (שמות יב) כֹּל מִחֻמְצָת לֹא
תֹאכְלוּ. אָמַר הַרְוֵעָה הַנְּאָמָן, מִדּוּעַ
צָוָה שְׁלֹא לְאָכֵל חֻמֶּץ שְׁבַעַת יָמִים
וְלְאָכֵל בָּהֶם מִצָּה? וּמִדּוּעַ לֹא יֵאָכֵל,
וּמִדּוּעַ נֶאֱמַר לֹא תֹאכְלוּ? אָלֵא שְׁבַעָה
כְּכַבֵּי לְכַת, וְהֵם: שַׁע"ם חֲנֻכ"ל. וְהֵם
מִצָּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה.
קְלִיפָה שְׁבַחוּץ - חֻמֶּץ. וְהֵם, חֻמֶּץ -
זְכָר. מִחֻמְצָת - נְקֵבָה.

מִצָּה שְׁבַפְנִים - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אסתר
ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתַת
לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְנֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (שמות
יב) וְשִׁמְרַתֶּם אֶת הַמִּצּוֹת. מִצָּה הִיא
שְׁמוּרָה לְבַעֲלָהּ, שֶׁהוּא אוֹת ו', וְבו
נַעֲשִׂית מִצָּה.

וּמִי שֶׁשׁוּמַר לָהּ בְּשִׁבִיל י"ה הַגְּנוּזִים
בְּאוֹתִיּוֹת מ"ץ מִמִּצָּה, וְהֵם י"ם
ה"ץ. וְצָוָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרַךְ
אוֹתָהּ בְּשִׁבַע בְּרִכּוֹת לִיל פֶּסַח, שֶׁהֵן
שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת שְׁלָהּ, שֶׁהֵן שַׁע"ם חֲנֻכ"ל.
וְצָוָה לְהַעֲבִיר מִהֵן חֻמֶּץ וּמִחֻמְצָת, שֶׁהֵם
עֲנָנִים חֲשׁוּכִים שְׁמֻכְסִים עַל אוֹרוֹת שֶׁל
שְׁבַעָה כְּכַבֵּי לְכַת, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם

וּתְבֹאֵנָה אֶל קַרְפְּנָה וְלֹא נִודַע כִּי בָאוּ
 אֶל קַרְפְּנָה וּמְרֵאִיהֶן רַע, חֲשׂוּף פֶּאֶשֶׁר
 בַּתְּחִלָּה. דְּכָל בֶּדֶךְ חֲשׂוּבָא דַעֲנַנְיֵין דְּלֵהוּן,
 דְּלֹא יִכְלִין נְהוּרִין לְאַנְהָרָא לֵהוּן, וּבְגִין
 דָּא וְלֹא נִודַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְפְּנָה
 (ע"כ רעיא מהימנא).

(בראשית מא) וּתְבֹאֵנָה אֶל קַרְפְּנָה וְלֹא
 נִודַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְפְּנָה וּמְרֵאִיהֶן רַע.
 חֲשׂוּף פֶּאֶשֶׁר בַּתְּחִלָּה. שְׂכָל כֶּף הַחֲשׂוּף
 שֶׁל הָעֲנַנִּים שֶׁלָּהֶם, שֶׁלֹּא יְכוּלִים אִוְרוֹת
 לְהֵאִיר לָהֶם, וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר וְלֹא נִודַע
 כִּי בָאוּ אֶל קַרְפְּנָה (ע"כ רעיא מהימנא).

ביום של ראש השנה החמץ עולה
 ומקטרג על האדם ומלשין עליו

ביום של ראש השנה החמץ עולה,
 ומקטרג על האדם ומלשין עליו

(ח"ב ספ"ג ע"ב)

בְּיוֹמָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאִיהוּ יוֹמָא
 דְּדִינָא, (בְּכָל יוֹמָא) דְּלֹא אִיהוּ,
 אֶלָּא לְאֵינֵין דְּלֹא נִטְלוּ מִיִּבְלָא
 דְּאֶסְנוּתָא, וְשִׁבְקוּ לְאֶסְנוּתָא דְּאוּרִייתָא,
 בְּגִין מִיִּבְלָא אַחְרָא דְּאִיהוּ חֲמִיץ. דְּהָא
 בְּיוֹמָא דָּא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, תְּהוּא חֲמִיץ
 סְלִקָּא, וּמְקַטְרְגָא עֲלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ,
 וְאֶלְשִׁין עֲלֵיהּ, וְאִיהוּ כְּיֹמָא בְּיוֹמָא דָּא
 מְקַטְרְגָא עַל עֲלָמָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 יְתִיב בְּדִינָא עַל פְּלֵא וְדִאִין עֲלָמָא.

ביום של ראש השנה, שהוא יום הדין,
 (בְּכָל יוֹם) שְׁאִין הוּא, אֶלָּא לְאֵלוּ
 שֶׁלֹּא לְקַחוּ מֵאֶכֶל שֶׁל
 הַרְפוּאָה, וְעֲזְבוּ אֶת מֵאֶכֶל הַתּוֹרָה
 מִשׁוֹם מֵאֶכֶל אַחַר שֶׁהוּא חֲמִיץ. כִּי בְּיוֹם
 זֶה שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַחֲמִיץ הוּא עוֹלָה,
 וּמְקַטְרֵג עַל הָאָדָם וּמְלַשֵּׁין עֲלָיו, וְהוּא
 עוֹמֵד בְּיוֹם זֶה מְקַטְרֵג עַל הָעוֹלָם,
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל כָּלֶם
 וְדָן אֶת הָעוֹלָם.

וּבְגִינֵי בֶדֶךְ פֶּד יִהֵב קְדוּשָׁא בְּרִידָא הוּא
 אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֲטַעִים לְהוּ
 מִהֵהוּא נִתְמָא עֲלָאָה, דְּהֵהוּא אַתְרָא, וּמִנּוּ
 תְּהוּא נִתְמָא, הוּוּ יִדְעִין וּמְסַתְּפִלִין בְּרִזֵּין
 דְּאוּרִייתָא, לְמַהֲדָּ בְּאַרְחַ מִישְׁרָא, וְדָא
 אוּקְמוּהַ מִלְּהָ אֵינֵין תְּכַרְבִּיא בְּרִזֵּין (ס"א
 אֵלִין דְּקִאמְרוּ) אֵלִין בְּדְקִאמְרוּ.

וּמִסְבָּה זֹ, פֶּאֶשֶׁר נִתַּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל,
 הִטְעִים לָהֶם מִהֲלָחִם הָעֲלִיּוֹן הוּא שֶׁל
 הַמְּקוֹם הוּא, וּמִתּוֹךְ הֲלָחִם הוּא הֵי
 יוֹדְעִים וּמְסַתְּפִלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה
 לְלַקֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהֵרִי בְּאֵרוֹ הַדְּבָרִים
 אֵלֵינוּ הַחֲבָרִים בְּסוּדוֹת (אֵלוּ שְׁאַנְחֵנוּ
 אוּמְרִים) אֵלוּ כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ.

חמץ ומצה

(חלק ג דף רנ"ב ע"א)

תָּא חוּזי, בַּמְצָרִים אִיהִי שְׁלֵמָא, וּמִנְה
נִפְקוּ בְּמַה שְׁלֵטְנִין לְזַיְיָהוּ, וְכֵלָא
בְּרִיךְ דְּחֵמִין, בְּיִנּוּ דְתַבְר לֵה קַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אִפִּיק חֵמִין וְאַעִיל מִצָּה.
בְּמַה. בְּחוּטָא וְעִירָא מִכֵּלָא, תַּבְר ח' **חמץ**,
וְאַתְעֵבִיד מִצָּה. אֵינּוּן אַתְוּוּן. אֵלָא
דְּתַבְר ח' דְּהֵאִי חֵיָה, דְּאִקְרִי חֵמִין. וְעַל
דָּא אִקְרִי חֵיָה קְנָה, דְּנַח לְאַתְבְּרָא
בְּקְנָה דָּא. בְּמַה אַתְבְּר. בְּחוּטָא וְעִירָא
בְּנִימָא, תַּבְר ח' וְאַתְעֵבִיד מֵאִיתְנָה, וְהוּה
מִצָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, גָּעַר חֵיָה קְנָה, גָּעַר
בְּה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְבְּר ח' חֵמִין,
וְאַתְעֵבִיד ח' (כ"א וְאַתְעֵבִיד ח' חֵמִין וְאַתְעֵבִיד).

חמץ ומצה

בא וּרְאָה, בַּמְצָרִים הִיא שׁוֹלֶטֶת,
וּמִמְנָה יוֹצְאִים כָּמָה שְׁלֵטוֹנִים
לְמִינֵיהֶם, וְהַכֵּל בְּסוּד שֶׁל חֵמִין. בְּיִנּוּ
שְׁשֻׁבֵר אוֹתָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוֹצִיא
חֵמִין וּמִכְנִיס מִצָּה. בְּמַה? בְּחוּט קֶטֶן
מֵהַכֵּל שֶׁבֵר אוֹת ח' שֶׁל חֵמִין, וְנַעֲשֶׂה
מִצָּה. אֵלוּ אוֹתוֹת, אֵלָא שְׁשֻׁבֵר ח' שֶׁל
חֵיָה זו, שְׁנִקְרָא חֵמִין. וְעַל זֶה נִקְרָא חֵיָה
קְנָה, שְׁנוּחַ לְשֻׁבֵר כְּמוֹ קְנָה זֶה. בְּמַה
נִשְׁבֵּר? בְּחוּט קֶטֶן כְּמוֹ שְׁעָרָה שֶׁבֵר ח'
וְעֵבֵר מֵאִיתְנָה, וְהִיא מִצָּה. וְעַל זֶה כְּתוּב
גָּעַר חֵיָה קְנָה. גָּעַר בְּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְנִשְׁבֵּר ח' שֶׁל חֵמִין וְנַעֲשֶׂה ח'.
(וְעוּבֵר ח' שֶׁל חֵמִין וְנַעֲשֶׂה).

וְזַמִּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְתַבְרָא לִיה
לְהֵהוּא קְנָה, בְּגוּוּנָא דָּא, יַתְבְּר
רַגְלִיָּה דְּק' מִקְנָה, וְיִשְׁתַּאֵר הַנְּה. (ישעיה
מ) הַנְּה יִי אֱלֹהִים בְּחֹזֶק יְבוּא וְזָרְעוּ
מוֹשְׁלָה לוֹ הַנְּה שְׁכָרוּ אֲתוּ וּפְעֵלְתוּ
לְפָנָיו. מֵאִי וּפְעֵלְתוּ. דָּא פְעַל דְּתַחֵיָא
ק' (כ"א פְעֵלָה דְּתַחֵיָא חֵמִין) דְּיַתְבְּר לֵה,
וְאִתִּי פְעֵלָה לְפָנָיו, אִיהוּ יַעֲבֵר רַגְלִיָּה,
וְיַהּ הַנְּה (ישעיה מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הַנְּה
הַנְּם וְגו'.

וְעֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשֻׁבֵר לוֹ
לְאוֹתוֹ קְנָה כְּמוֹ זֶה, יִשְׁבֵּר רַגְל
ק' מִקְנָה, וְיִשְׁאֵר הַנְּה. (ישעיה מ) הַנְּה
ה' אֱלֹהִים בְּחֹזֶק יְבוּא וְזָרְעוּ מוֹשְׁלָה לוֹ
הַנְּה שְׁכָרוּ אֲתוּ וּפְעֵלְתוּ לְפָנָיו. מֵהוּ
וּפְעֵלְתוּ? זֶה פְעַל שֶׁל אוֹתָהּ ק' (פְעֵלָה
שֶׁל אוֹתוֹ חֵמִין) שְׁיִשְׁבֵּר אוֹתָהּ, וְהִיא
פְעֵלָה שֶׁלְּפָנָיו, וְהוּא יַעֲבִיר רַגְלוֹ וְיַהּ
הַנְּה, שְׁנִאָמַר (שם מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן
הַנְּה הַנְּם וְגו'.

ענין שמרים

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְמַה לָּן לְאַטְרָחָא כּוּלִי
הֵאִי, קָרָא שְׁלִים הוּא, דְּהֵא

ענין שמרים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לְמַה לָּנוּ לְהַטְרִיחַ כָּל
זֶה, מִקְרָא שְׁלֵם הוּא, שְׁהֵרִי

בלילה הזה הזיווג העליון הקדוש מתעורר ונמצא. זהו שכתוב הוא הלילה הזה לה' שמרים. מה זה שמרים? שנים, הזיווג של הלבנה עם השמש. לכל בני ישראל לדורתם, שהרי מפאן והלאה נתאחדו ונקשרו בקשר של השם הקדוש ויצאו מרשות אחרת. משום כך בארבעה עשר מתקנים את עצמם, ומבערים חמץ מביניהם ונכנסים לרשות הקדושה, ואז מתעטרים חתן וכלה בעטרות האם העליונה, וצריך אדם להראות את עצמו בן חורין.

שבעת ימים מצות תאכלו

למלך שעשה אדם אחד קציון. כל אותם ימים שעלה לדרגה זו שמח, ולבש בגדי כבוד. אחר כך לא צריך. לשנה אחרת שומר אותם ימים שעלה לכבוד זה, ולובש אותם בגדים, וכך כל שנה ושנה. כך ישראל, כתוב שבעת ימים שאר לא ימצא, שהם ימי שמחה, ימים שעלו לכבוד זה ויצאו משעבוד אחר, ולכן שומרים בכל שנה ושנה את הימים שעלו לכבוד הזה, ויצאו מרשות אחרת ונכנסו ברשות הקדושה. ועל זה כתוב שבעת ימים מצות תאכלו.

כהאי ליליא, זווגא עלאה קדישא אתער ואשתבה, הדיא הוא דכתיב, (שמות יב) הוא הלילה הזה ליי' שמורים, מאי שמורים. תרי, זווגא דסיהרא בשמשא. לכל בני ישראל לדורתם, הדיא מפאן וילהלאה, אתאחדו ואתקשרו בקשרא דשמא קדישא, ונפקו מרשותא אחרא. בניני כך בארבעה עשר, מתקני נרמיהו, ומבערי חמץ מביניהו, ועילי ברשותא קדישא, וברין מתעטרי חתן וכלה, בעטרוי דאימא עלאה, וכעי בר נש לאחזאה נרמיה דאיהו בר חורין.

שבעת ימים מצות תאכלו

למלכא דעבד לחד בר נש רופיניוס, כל אינון יומין דסליק להאי דרנא, תדי, ולביש לבושי יקר, לבתר לא אצטרדי. לשמא אחרא נטיר אינון יומין דסליק ליקורו דא, ולבש אינון לבושין, וכן בכל שתא ושתא. כהאי זווגא ישראל, כתיב, שבעת ימים שאר לא ימצא, דאינון יומי חדוותא, יומין דסליקו ליקרא דא, ונפקו משעבודא אחרא. ובנין כך, נטרין בכל שתא ושתא, יומין דסליקו להאי יקר, ונפקו מרשותא אחרא, ועאלו ברשותא קדישא, ועל דא כתיב, שבעת ימים מצות תאכלו.

לחם עוני

וְאִי תִימָא מִשָּׁה הֵיךְ לָא פִרְעֵ לְהוּ. אֶלְא, בְּגִין דְּלֹא יִתְעַכְּבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמּוֹן עַד דִּיתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים טז) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מְאִי טַעְמָא לֶחֶם (דף מ' ע"ב) עֲנִי, מִשּׁוּם כִּי בְּחַפְזוֹן יֵצֵאת וְגו' וְכְתִיב וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמָה.

תָּא חַזִּי, כִּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, עָאלוּ גִזְרִין וְאַתְפְּרְעוּ. וְכִּי כְּתִיב (דברים ח), אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מְאִי בְּמִסְפַּנַּת. לֶחֶם עֲנִי. אֲמַאי אֶקְרִי לֶחֶם עֲנִי. מִשּׁוּם דְּכִימָא סִיּהָרָא בְּפִגְמוֹתָא, וְלֹא מִתְפַּרְכָּא מִשְׁמִשָּׂא, וְלֹא מִתְנַהֲרָא מִן שְׁמִשָּׂא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דברי הימים א כט), כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ, וְלֹא אִתְנַהֲרָא (מִכָּל) מִיּוֹבֵלָא. מְאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּלֹא אִתְפְּרְעוּ. אֲבָל הֵבֵא, דְּאִתְגַּזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְפְּרְעוּ, לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ כְּתִיב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מְאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּלֹא תַחְסֹר כ"ל בָּהּ, כְּמָה דְּחִסְרוּ לִיהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא דּוּכְרָנָא דְּמִצְרַיִם קָא עֲבָדִי יִשְׂרָאֵל וְאֲבָלִי, וְלֹא אִשְׁתַּצִּי מִדְּרִי דְרִין. וּבְגִין דְּלֹא אִתְפְּרְעוּ הֵבֵא בְּמִצְרַיִם, חִסְרוּ לִיהּ לְהֵאֵי כָּל,

לחם עוני

וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ מִשָּׁה לֹא פִרְעֵ אוֹתָם? אֶלְא כְּדִי שְׁלֹא יִתְעַכְּבוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל עַד שִׁיתְרַפְּאוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מָה הַטַּעַם לֶחֶם עֲנִי? מִשּׁוּם כִּי בְּחַפְזוֹן יֵצֵאת וְגו', וְכְתוּב וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמָה.

בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ, נִכְנסוּ מְהוּלִים וּנְפִרְעוּ, וְכִי כְּתוּב? (דברים ח) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָה זֶה בְּמִסְפַּנַּת? לֶחֶם עֲנִי. לָמָּה נִקְרָא לֶחֶם עֲנִי? מִשּׁוּם שֶׁהִלְבְּנָה עוֹמֶדֶת בְּפִגְמוֹתָהּ וְלֹא מִתְפַּרְכֶּת מִן הַשְּׁמִשׁ, וְלֹא מוֹאֲרֶת מִן הַשְּׁמִשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ, וְלֹא מוֹאֲרֶת [מִכָּל] מִיּוֹבֵל. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁלֹא נְפִרְעוּ. אֲבָל כָּאן שֶׁנִּמְזָלוּ יִשְׂרָאֵל וּנְפִרְעוּ, לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ כְּתוּב, וְעַל זֶה לֹא בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁלֹא תַחְסֹר כ"ל בָּהּ. כְּמוֹ שֶׁחִסְרוּ לָהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל זְפָרוֹן שֶׁל מִצְרַיִם וְאוֹכְלִים, וְלֹא מִתְפַּלֵּה מִדְּרִי דוֹרוֹת. וּמִשּׁוּם שְׁלֹא נְפִרְעוּ כָּאן בְּמִצְרַיִם, חִסְרוּ אוֹתוֹ, אֵת

וְקִיַּיִמָּא סִיְהֵרָא בְּפִגְמוֹתָא, וְאַקְרִי לְחֵם
 עֵינִי, עֵינִי: בְּתַרְגּוּמוֹ מִסְכְּנוֹת. וַיֵּמָא
 דְּאַכְלוּ לִיה תַּמָּן פְּאַרְעָא, בְּגִין דִּיבְרַנָּא
 דְּמִצְרַיִם הָיָה, וְהָאֵי לְדְרֵי דְרִין, וְלִזְמַנָּא
 דְּאַתֵּי כְּתִיב, (ישעיה ס) לֹא יָבֵא עוֹד
 שְׁמִשְׁךָ וִירַחֵךְ וְגוֹ'.
 הפל הָזָה, וְהִלְבְּנָה עוֹמְדָת בְּפִגְמוֹת.
 וְנִקְרָאת לְחֵם עֵינִי. עֵינִי כְּתַרְגּוּמוֹ
 מִסְכְּנוֹת. וּמָה שְּׂאֲכְלוּ אוֹתוֹ שֵׁם בְּאַרְץ,
 זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל זְכוּרֹן מִצְרַיִם, וְזֶה לְדוּרֵי
 דוֹרוֹת, וְלַעֲתִיד לְבֵא כְּתוּב (ישעיה ס)
 לֹא יָבֵא עוֹד שְׁמִשְׁךָ וִירַחֵךְ וְגוֹ'.

לחם עליון ליום ב' של פסח

לחם עליון ליום ב' של פסח

לחם עליון יותר

(חלק ב דף קפ"ג ע"א)

השְׁתָּא אית לן לְאַסְתְּבְּלָא, בְּפִסְחָ נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנְהִמָּא דְאַתְקְרִי חֲמִיז, בְּתִיב, (שְׁמוֹת יג) וְלֹא יִרְאֶה לֶךָ חֲמִיז, וּבְתִיב (שְׁמוֹת יב) כִּי כָל אוֹכֵל מִחֲמִצֵּת (דף קפ"ג ע"ב) מָאִי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דִּהּוּא נְהִמָּא דְאַתְקְרִי מִצָּה. הַשְׁתָּא דְזָבוּ יִשְׂרָאֵל לְנִהֲמָא עֲלָאָה יִתִּיר לֹא יֵאוֹת הוּוּה לְאַתְבְּטְלָא חֲמִיז, וְלֹא אֲתַחֲזִיא כָּלִל. וְאַמָּאי קָרְבְּנָא דָא, חֲמִיז הוּוּה, דְּכִתִּיב סֵלֶת תַּהֲיִינָה חֲמִיז תַּאֲפִינָה. וְתוּ, דִּהַשְׁתָּא בְיוֹמָא דָא אֲתַבְּטֵל יִצְרָר הָרַע, וְאוֹרִייתָא דְאַתְקְרִי חִירוֹ אֲשַׁתְּכַחַת.

אֵלָא, לְמִלְכָא דִּתְוּה לִיהּ בְּרַ יְחִידָאי, וְחֲלָשׁ. יוֹמָא חַד תְּוּה תְּאִיב לְמִיבֵל, אָמְרוּ יִיבּוֹל בְּרִיהּ דְּמִלְכָא (ס"א מִיבְלָא דְאַסְנוֹתָא) אֲסְנוֹתָא דָא, וְעַד דִּיִּיבּוֹל לִיהּ, לֹא יִשְׁתַּבַּח מִיבְלָא וּמְזוֹנָא אַחְרָא כְּבִיתָא. עָבְדוּ דְבִי. בִּין דְּאָכַל הוּוּה אֲסְנוֹתָא, אָמַר מִכָּאן וְלִהְלָאָה יִיבּוֹל כָּל מָה דְּאִיהוּ תְּאִיב, וְלֹא יִבִּיל לְנוֹקָא לִיהּ. כִּף כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָוִי יְדָעִי עֲקָרָא וְרָזָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, אָמַר קְדָשָׁא בְּרִידָהּ הוּוּה, יִטְעִמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסְנוֹתָא, וְעַד דִּיִּיבְלִינוּן אֲסְנוֹתָא דָא, לֹא אֲתַחֲזִי לְהוֹן מִיבְלָא אַחְרָא. בִּין דְּאָכְלוּ

לחם עליון יותר

עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָן, בְּפִסְחָ יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִלְחָם שְׁנִקְרָא חֲמִיז. כְּתוּב (שְׁמוֹת יג) וְלֹא יִרְאֶה לֶךָ חֲמִיז, וְכְתוּב (שֵׁם יב) כִּי כָל אוֹכֵל מִחֲמִצֵּת. מָה הַטְעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל הַלְחָם הוּוּה הַנִּקְרָא מִצָּה. וְעַכְשָׁו שְׂזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְלַחֵם עֲלִיוֹן יוֹתֵר, לֹא רְאוּי הִיָּה שְׂיִתְבַּטֵּל הַחֲמִיז וְלֹא יִרְאֶה כָּלִל. וּמַדּוּעַ קָרְבָּן זֶה הִיָּה חֲמִיז? שְׁכִתוּב סֵלֶת תַּהֲיִינָה חֲמִיז תַּאֲפִינָה. וְעוֹד, שְׁעֲתָה בְיוֹם זֶה מִתְבַּטֵּל יִצְרָר הָרַע, וְהַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת חֲרוּת נִמְצָאת.

אֵלָא, לְמַלְךָ שְׁהִיָּה לוֹ בֶן יְחִידִי, וְנִחְלָה. יוֹם אֶחָד הִיָּה מִתְאַוָּה לְאָכֵל. אָמְרוּ, יֹאכֵל בֶּן הַמֶּלֶךְ (מֵאָכֵל שֶׁל רְפוּאָה) רְפוּאָה זוּ, וְעַד שְׂיֹאכֵל אוֹתָהּ, לֹא יִמְצָא מֵאָכֵל וּמְזוֹן אַחַר בְּבִית. עָשׂוּ כֵן. בִּין שְׂאָכֵל הַרְפוּאָה הִיָּיא, אָמַר, מִכָּאן וְהִלָּאָה יֹאכֵל כָּל מָה שְׁהוּא מִתְאַוָּה וְלֹא יִכּוֹל לְהִזְיֵק לוֹ.

כִּף כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָוִי יוֹדְעִים עֲקָר וְסוּד שֶׁל הָאֲמוּנָה. אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּה: יִטְעִמוּן יִשְׂרָאֵל רְפוּאָה, וְעַד שְׂיֹאכְלוּ רְפוּאָה זוּ, לֹא יִרְאֶה לָהֶם מֵאָכֵל אַחַר. בִּין שְׂאָכְלוּ

מצה, דאיהי אסנותא למיעל ולמנדע
 פרוזא דמהימנותא. אמר קדשא בריך
 הוא, מפאן ולהלאה אתחזי לזן חמין,
 ויכלזן ליה, דהא לא יכיל לנזקא לזן.

מצה, שהיא רפואה לעלות ולדעת בסוד
 האמונה, אמר הקדוש ברוך הוא: מפאן
 והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו,
 שהרי אינו יכול להזיק להם.

מצה

(חלק ג דף הנ"א ע"ב)

מצה, אמאי (ס"א אתקריאת מצה). אלא
 הכי תנינן, שדי: בגין דאמר
 לעולמו די, דיאמר לצרותינו די. אוף
 הכי מצה, בגין דקא משדד דמברחת
 לכל סטרין בישין, ועביד קטטה בהו,
 בגוונא שדי דמוזזה, דמבריח לשדים
 ומזיקים דתרעא, אוף הכי איהי
 מברחת לזן מפל משבגי קדשה, ועביד
 מריבה וקטטה בהו. במה דאת אמר,
 (שמות יז) מסה ומריבה. על דא כתיב
 מצה. והא מסה בסמך איהו. אלא
 תרגומו דמסה, איהו מצותא.

מצה

מצה, מדוע (נקראת מצה)? אלא כן
 שנינו, שדי - משום שאמר
 לעולמו די, שיאמר לצרותינו די. אף
 כן מצה, משום שהיא משדדת
 ומבריחה לכל צדדים רעים ועושה
 קטטה ביניהם כדגמת שם שדי
 שבמוזזה, שמבריח לשדים ומזיקים
 שבשער - אף כן היא מבריחה אותם
 מפל משבגי הקדשה, ועושה מריבה
 וקטטות בהם, כמו שאמר (שמות יז)
 מסה ומריבה. ועל זה כתוב מצה, והרי
 מסה נכתבת באות סמ"ך? אלא תרגום
 של מסה הוא מצותא.

שקר

פסח, דרועא ימינא דאברהם, גסף
 מוזקק. מאן דערב ביה עופרת,
 משקר ליה. הכי מאן דערב חמץ או
 שאור כל שהוא במצה, כאלו משקר
 חותמא דמלבא. והכי מאן דערב בטפה
 דיליה שום תערובת, כאלו משקר
 חותמא דמלבא, דא כדא תלויא.

שקר

פסח, זרוע ימין של אברהם, גסף
 מזקק. מי שערב בו עופרת,
 משקר אותו. כן מי שערב חמץ או
 שאור כל שהוא במצה, כאלו משקר
 בחותם המלך. וכך מי שערב בטפה
 שלו שום תערובת, כאלו משקר את
 חותם המלך. זה בזה תלוי.

ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום

רבי אחא אמר, משום כך תקון של הכל (של הפלה) הוא באותו יום, ובלילה נמצא הישוב של הבית. אוי לאותם שאינם מבני הבית, כשבאים להזדוג התורה (האריות) יחד. אוי לאותם שלא נודעים אצלם. משום כך ישראל הקדושים מתקנים להם הבית כל אותו היום, ועל ידם נכנסים מי שנכנסים, והם שמחים ומזמרים שניהם. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

ליל שמורים הוא לה'

בא ראה, בארבעה (בחמשה) עשר, בשעה שזווג הלבנה נמצא בשלמות עם השמש, והפתרים התחתונים לא נמצאים כל כך בעולם, שהרי בחדוש הלבנה נמצאים מינים רעים, ומתעוררים להתפשט בעולם. ובשעה שהזווג של הלבנה נמצא באור השמש בשלמות, כלם מתכנסים למקום אחד, והקדשות של המלך מתעוררות. אז כתוב, (שם יב) ליל שמורים הוא לה', שהרי הזווג הקדוש נמצא, והוא שמורים בכל.

ליל שמורים

רועה הנאמן, בעלי הפסח, בזמן

ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום

רבי אחא אמר, בגין כך תקונו דכלא (נ"א דכלה) ביהוה יומא, ובליליא אשתבח וישובא דביתא, ווי לאינון דלאו מבני ביתא ניהו, כד אתאן לאודונוא אוריינא (ס"א אריוותא) כחדא, ווי לאינון דלא אשתמודען גבייהו. בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא, כל ההוא יומא, ועל ידיהו, עיילי מאן דעיילי, ואינון חדאן וזמרן תרווייהו זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ליל שמורים הוא לה'

תא חזי, בארביסר (נ"א בחמיסר) בשעתא דזווגא דסיתרא אשתבח בשלימו עם שמשא, ובתרון תתאין לא משתבחין כל כך בעלמא, דהא בחדותתי דסיתרא, זינין בישין משתבחין, ומתערי לאתפשטא בעלמא. ובשעתא דזווגא דסיתרא אשתבח בנהירו דשמשא בשלימו, מתכנשי בלהו לאתר חד, וקדושי מלכא אתערו. בדין בתיב (שמות יב) ליל שמורים הוא לוי', דהא זווגא קדישא אשתבח, והוא שמורים בכלא.

ליל שמורים

רעיא מהימנא, מארי דפסחא, בזמנא

(חלק ג דף רפ"ב ע"ב)

ששולט עליהם ליל שמורים, כלם צריכים להיות שמורים, ושמורים מחמץ ושזור בכל שהוא, וכל המאכלים והמשקים (כלי הפסח) כלם שמורים. ומי ששומרם מחמץ ושזור, גופו שזור מיצר הרע למטה, ונשמתו למעלה, ובו נאמר (תהלים ה) לא יגרף רע. משום שהרי גופו נעשה קדש, ונשמתו קדש קדשים, ונאמר ביצר הרע (ויקרא כה) וכל זר לא יאכל קדש, (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ענין ארבע כוסות

אמר רבי יוסי, ארבע הכוסות הללו של אותו הלילה למה? אמר רבי אבא, הרי פרשוק החברים, כנגד ארבע גאלות. אבל יפה הוא בספרו של רב ייסא סבא, שאמר, הואיל והזווג הקדוש נמצא בלילה הזה בכל הצדדים, והזווג הוא בארבעה קשרים, שהם ארבע דרגות, ולא נפרדים זה מזה, כשהזווג הזה נמצא, ואנו בשמחתם מתעוררים, משום שהרי זכינו בהם, שמי שאוחז בזה - זוכה בכל. ועל פן השתנה הלילה הזה מפל שאר הלילות, וצריכים לעשות שם בכל ולשמח בלילה הזה, משום ששמחה היא למעלה ולמטה.

דשליט עליהו ליל שמורים, בלהו צריכים למהווי שמורים, ונטורים מחמץ ושזור בכל שהוא, וכל מאכלים ומשקים (ס"א מאני דפסחא) בלהו נטורין. ומאן דנטיר לון מחמץ ושזור. גופיה, איהו נטיר מיצר הרע לתתא, ונשמתא לעילא. ואתמר ביה, (תהלים ה) לא יגורף רע. כגון דהא אתעביד גופיה קדש, ונשמתיה קדש קדשים. ואתמר ביצר הרע (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש, (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ענין ארבע כוסות

אמר רבי יוסי, הני ארבע כסי דההוא ליליא אמאי. אמר רבי אבא, הא אוקמוה חבריאי, לקביל ד' גאלות. אבל שפיר הוא בספרא דרב ייסא סבא, דקאמר הואיל וזווגא קדישא אשתכח בהאי ליליא בכל סטורין, וזווגא הוא בארבע קשרין, דאינון ד' דרגין, ולא מתפרשי דא מן דא, כד זווגא דא אשתכח, ואנו בחדוותא דלהון אתערנא, כגון דהא זכינא בהו, דמאן דאחיד פדא זכי בכלא. ועל דא אשתני ליליא דא מפל שאר לילוון, וכעינו למעבד שמא בכלא, ולמחדרי בהאי ליליא, כגון דחדוותא הוא לעילא ותתא.

ועוד אמר, שארבע אליו ארבע גאולות קרינו להו. מאי טעמא. בגין דהאי דרגא בתראה, גואל אתקרי (בראשית מח) המלאך הגואל. ולא אתקרי גואל, אלא על דא דרגא אתרא עלאה, דקרימא עלה ונהיר לה. ודא לא אפיך לה נהורא, אלא באלין תרין (ס"א באינו דרגו) דרגין דעליה. אשתכח, דד' אליו ארבע גאולות נינהו.

ועוד אמר, שארבע אלו ארבע גאולות קוראים להם. מה הטעם? משום שהדרך האחרונה הזו נקראת גואל, המלאך הגואל. ולא נקראת גואל אלא על ידי דרגה אחרת עליונה שעומדת עליה ומאירה לה, וזו לא מוציאה לה אור, אלא בשתי (באותן דרגות) הדרגות הללו שעליו. נמצא שארבע אלו הן ארבע גאולות.

מצוה לספר בשבח יציאת מצרים, והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים **ברעיא** מהימנא (פרשת בא מ'): מצוה אחר זו לספר בשבח יציאת מצרים, שהיא חובה על בן אדם לדבר בשבח זה לעולמים. כך בארנו, כל אדם שמדבר ביציאת מצרים ובאותו ספור שמח בשמחה, עתיד הוא לשמח בשכינה בעולם הבא שהוא שמחת הכל, שהרי הוא אדם ששמח באדונו, והקדוש ברוך הוא שמח באותו ספור.

מצוה לספר בשבח יציאת מצרים, והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים **ברעיא** מהימנא (פרשת בא מ'): פקודא בתר דא, לספר בשבחה דיציאת מצרים, דאיהו חייבא על בר נש, לאשתעי בהאי שבחה לעלמין. הכי אזקימנא, כל בר נש דאשתעי ביציאת מצרים, ובהווא ספור תדי בתרה, זמין איהו למחדי בשכינתא לעלמא דאתי דהוא חדו מפלא, דהאי איהו בר נש דתדי במריה, וקודשא בריך הוא תדי בתהווא ספור.

כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי

כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי

באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי

ביתה שעתא, פגיש קדשא בריך הוא לכל פמליא דיליה, ואמר לון, זילו ושמעו ספורא דשבחה דילי, דקא

שְׁמַדְבָּרִים הַבְּנִים שְׁלִי וְשִׁמְחִים
בְּגֵאֲלָתִי. אֲזַ פְּלֵם מִתְּכַנְּסִים, וּבָאִים
וּמִתְחַבְּרִים עִם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים סְפוּר
הַשְּׁבַח שְׁשִׁמְחִים בְּחֻדוֹת גְּאֲלַת אֲדוֹנָם.
אֲזַ בָּאִים וּמוֹדִים לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
כָּל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת, וּמוֹדִים לוֹ עַל
הָעַם הַקָּדוֹשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּאַרְצָן שְׁשִׁמְחִים
בְּשִׁמְחַת הַגְּאֲלָה שֶׁל אֲדוֹנָם.

אֲזַ מִתּוֹסֵף לוֹ כַּח וּגְבוּרָה לְמַעֲלָה,
וְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ סְפוּר נוֹתְנִים כַּח
לְרַבּוֹנָם, כְּמוֹ מֶלֶךְ שְׁמוֹסִיף כַּח וּגְבוּרָה
כְּשֶׁמְשַׁבְּחִים גְּבוּרָתוֹ וּמוֹדִים לוֹ, וְכֻלָּם
פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיו, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ עַל כָּלָם.
לְכֵן יֵשׁ לְשַׁבַּח וּלְדַבֵּר בְּסְפוּר זֶה כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר. חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר תְּמִיד
לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְפָרְסָם אֵת
הַנֵּס בְּכָל אוֹתָם נְסִים שְׁעָשָׂה.

מִשְׁתַּעַי בְּנִי, וְחֻדָּאן בְּפוּרְקָנִי. בְּדִין כִּלְהוּ
מִתְכַנְּסִין, וְאִתִּין וּמִתְחַבְּרִין בְּהִרְיָהוּ
דְיִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְעוּ סְפוּרָא דְשִׁבְחָא, דְקָא
חֻדָּאן בְּחֻדָּא דְפוּרְקָנָא דְמִרְיָהוֹן, בְּדִין
אִתִּין וְאִדָּן לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
עַל כָּל אֵינּוֹן נְסִין וּגְבוּרִין וְאִדָּאן לִיה עַל
עֲמֹא קְדִישָׁא דְאִית לִיה בְּאַרְעָא,
דְחֻדָּאן בְּחֻדָּה דְפוּרְקָנָא דְמִרְיָהוֹן.

בְּדִין אִתּוֹסֵף לִיה חִילָא וּגְבוּרָתָא
לְעִילָא. וְיִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא סְפוּרָא
וְהִנֵּי חִילָא לְמִאֲרִיָּהוֹן, כְּמִלְכָּא, דְאִתּוֹסֵף
חִילָא וּגְבוּרָתָא, כְּדִ מְשַׁבְּחִין גְּבוּרָתֵיהּ,
וְאִדָּן לִיה, וְכֻלְהוּ דְחִלּוֹן מִקְמֵיהּ,
וְאִסְתַּלַּק יִקְרִיָּה עַל כִּלְהוּ. וּבְגִין כִּדְ,
אִית לְשִׁבְחָא וְלֹא שְׁתַּעַי בְּסְפוּר דָּא (דף
מ"א ע"א) כְּמַה דְאִתְמַר. בְּנוֹנָא דָּא, חוֹבָה
אִיהוּ עַל בֶּר נֶשׁ, לְאִשְׁתַּעַי תְּדִיר קָמִי
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפָרְסוּמִי נִיסָא בְּכָל
אֵינּוֹן נְסִין דְעֵבֵר.

למה זה חובה?

וְאִם תֵּאמַר, לְמָה זֶה חוֹבָה? וְהָרִי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדַע הַכֹּל, כָּל
מַה שֶׁהִיא וְשִׁיָּהִיא לְאַחַר מִכּוֹן מִדּוּעַ
פָּרְסוּם זֶה לְפָנָיו, עַל מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה,
וְהוּא יוֹדַע? אֵלָּא וְדָאִי צְרִיךְ אָדָם
לְפָרְסָם אֵת הַנֵּס וּלְדַבֵּר לְפָנָיו בְּכָל מַה
שֶׁהוּא עֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁאוֹתָם דְבָרִים
עוֹלִים, וְכָל הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה

למה זה חובה?

וְאִי תִימָא, אֲמַאי אִיהוּ חוֹבָתָא, וְדָא
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹדַע כִּלְיָא, כָּל
מַה דְתוּהוּ, וְיַהוּי לְבַתֵּר דְנָא, אֲמַאי
פָּרְסוּמָא דָּא קָמֵיהּ, עַל מַה דְאִיהוּ
עֹבֵד, וְאִיהוּ יוֹדַע. אֵלָּא וְדָאִי אֲעִטְרִיךְ
בֶּר נֶשׁ לְפָרְסוּמִי נִיסָא, וְלֹא שְׁתַּעַי קָמֵיהּ
בְּכָל מַה דְאִיהוּ עֹבֵד, בְּגִין דְאֵינּוֹן מִלּוֹן
סִלְקוּן, וְכָל פְּמִלְיָא דְלְעִילָא מִתְכַנְּסִין,

מתכנסות, ורואים אותם ומודים כלם
לקדוש ברוך הוא, ומתעלה כבודו
עליהם למעלה ולמטה.

איש וביתו באו

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, בפרשה זו
יש דברים עליונים, ששנינו,
בשעה שירדו המרכבות והמחנות
הקדושים, דיוקניהם של השבטים
שחקוקים למעלה, כלם נכנסו לדור
עמם. זהו שכתוב איש וביתו באו,
וכתוב ראובן שמעון לוי.

בשעה שהלכו ישראל לגלות,
התכנסו כל נשמות השבטים למערת
המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן
דבר אחר, ואלה שמות בני ישראל
הבאים מצרימה את יעקב וגו' -
חזרה פרשה זו למה שאמר רבי יוסי
ברבי יהודה, והכל הנה. ובא ראה, רבי
אלעזר בן ערף, פשהה מגיע לפסוק
הזה, הנה בוכה. ששנינו, אמר רבי
אלעזר בן ערף, בשעה שהלכו ישראל
לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים
למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן
זקן, כאב של בני אין בעמל [של
הגלות] של העולם הזה. בניך כלם
משעבדים בפרך, ועם אחר עושים
בהם נקמות העולם.

וחמאן לון, ואודאן בלהו לקודשא
ברוך הוא, ואסתלק יקריה עליהו
עילא ותתא.

איש וביתו באו

(ח"ב דף ט"ז ע"א)

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, האי
פרשתא מלין עלאין אית בה,
דתנן, בשעתא דנחתו אלון רתיבין
ומשריין קדישין, דיוקניהון דשבטין,
הגליפין לעילא, בלהו עלון למידר
עמהון. הדיא הוא דכתיב, איש וביתו
באו, וכתיב ראובן שמעון לוי.

בשעה שהלכו ישראל לגלות,
התכנסו כל נשמות השבטים למערת
המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן
דבר אחר, ואלה שמות בני ישראל
הבאים מצרימה את יעקב וגו'.
אתחור פרשתא דא, למה דאמר רבי
יוסי ברבי יהודה, וכלא הנה. ותא חזי,
רבי אלעזר בן ערף, בד הנה מטי להאי
פסוק, הנה כבי, דתניא, אמר רבי
אלעזר בן ערף, בשעתא דאזלו ישראל
בגלותא, אתבנשו בלהו נשמתהון
דשבטין, למערתא דכפלתא, צווחו
ואמרו: סבא סבא, כאבא דבנין לאו
בלאותא (בגלותא) דעלמא דין, בניך
בלהו משתעבדין בקשיו, עם אחרן
עבדין בהו נוקמין דעלמא.

כרחם אב על בנים

בְּהֵיָא שַׁעְתָּא, אַתְּרַע רִוְחִיה דְּהֵהוּא
סְבָא, רְשׁוּתָא שְׂאִיל, וְנַחֲת,
קָרָא קַדְשָׁא בְּרִידְהוּא לְכָל רְתִיבֵי
וּמְשַׁרְיִיתִיה, וּמְלַבִּיהוּן בְּרֵאשִׁיהוּן.
וְנַחְתוּ בְּלֵהוּ עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבַטֵיהּ.
שְׁבַטֵינָן נַחְתוּ חֲיִין עִם אַבְוּהוּן, וְשְׁבַטֵינָן
נַחְתוּ מֵתִים עִם אַבְוּהוּן, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה וְגו' וְכַתִּיב רְאוּבֵן
שְׁמֵעוֹן לְוִי וְגו'. וְתָא חֲזִי, מֵתִים הָווּ,
וְנַחְתוּ, וְכַתִּיב יוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר
רַבִּי אַבָּא, בְּהָא אֲתַקְרִי (תהלים ק"ג)
כְּרַחֵם אָב עַל בָּנָיִם.

כרחם אב על בנים.

בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הִתְעוֹרְרָה רוּחַ שְׁל אוֹתוּ
הַזְּקוֹן, בְּקֶשׁ רְשׁוּת וְיָרַד. קָרָא
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל מְרַבּוֹתֵינוּ
וּמְחַנּוּתֵינוּ וּמְלַכִּיָּהֶם בְּרֵאשִׁיָּהֶם, וְיָרְדוּ
כָּלֶם עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבַטָיו. שְׁבַטִים
יָרְדוּ חַיִּים עִם אַבְיָהֶם, וְשְׁבַטִים יָרְדוּ
מֵתִים עִם אַבְיָהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה וְגו',
וְכַתוֹב רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לְוִי וְגו'. וְבֵא רְאוּ,
מֵתִים הָיוּ, וְיָרְדוּ, וְכַתוֹב יוֹסֵף הָיָה
בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזֶה נִקְרָא
(תהלים קג) כְּרַחֵם אָב עַל בָּנָיִם.

שבע כנגד שבע

(ח"ב י"ח ע"א)

תְּנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּמִסַּר קַדְשָׁא בְּרִידְ
הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְשַׂרָּא דְּמִצְרַיִם,
גָּזַר עֲלֵיהוּ שְׁבַע גְּזֵרוֹת, שִׁישְׁעַבְדוּ
בְּהוֹן מִצְרַיִם. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות
א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם בַּעֲבוּדָה קָשָׁה
בְּחֹמֶר וּבְלִבָּנִים וְגו'. וְלִקְבֻלֵיהוֹן
שְׁבַעָה לְטוֹב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ,
וַיִּשְׂרְצוּ, וַיִּרְבוּ, וַיַּעֲצְמוּ, בְּמֵאד, מְאֹד,
וְתַמְלָא הָאֶרֶץ אוֹתָם.

שבע כנגד שבע

שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שְׁמִסַּר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל לְשַׂר מִצְרַיִם,
גָּזַר עֲלֵיהֶם שְׁבַע גְּזֵרוֹת שִׁישְׁעַבְדוּ בְּהֶם
הַמִּצְרַיִם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם
בַּעֲבוּדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבְלִבָּנִים וְגו'. וְכַנְגְּדָם
שְׁבַע לְטוֹב - וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאד מְאֹד
וְתַמְלָא הָאֶרֶץ אוֹתָם.

מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה זרביה מישראל?

הָבָה גְּתַחֲכָמָה לּוֹ (שמות א), רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, אֵין הָבָה אֶלָּא לְשׁוֹן

מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה זרביה מישראל?

הָבָה גְּתַחֲכָמָה לוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, אֵין הָבָה אֶלָּא לְשׁוֹן הַזְּמִנָּה לַעֲשׂוֹת

דין, כמו ש'נאמר (בראשית יא) הבה נרדה. (שמואל א יד) הבה תמים. אמר רבי יוחנן, הבה - כלם לשון הספקמה והזמנה, כמו הבה נבנה לנו עיר. (שופטים כ) הבו לכם עצה. (תהלים כט) הבו לה' בני אלים.

רבי יצחק אמר, הבה נתחכמה לו נהיה בהספקמת הדין אליו. פן ירבה, ורוח הקדש אומרת פן ירבה וכן יפרץ. ומלאכי השרת היו להם לשפים ולצנינים. זהו שכתוב ויקצו מפני בני ישראל, שהיו נעקרים ממלאכי השרת, כמו שאנשים נעקצים מהקוצים הללו.

אמר רבי יודאי אמר רבי יצחק, מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל והשליט הממנה עליהם שהכניס כף בלבם? אלא אמר להם, היו יודעים שעתיד בן אחד לצאת מישראל שיעשה דין באלהיהם על ידו.

שאמר רבי יוחנן, בשעה שאמר משה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים, הלך דומה, שרו של מצרים, ארבע מאות פרסה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, גזרה נגזרה לפני, שכתוב (ישעיה כד) 'פקד ה' על צבא המרום במרום וגו'. באותה שעה נטלה השררה

הזמנה, למעבד דינא. כמה דאת אמר, (בראשית י"א) הבה נרדה. (שמואל א, י"ד) הבה תמים. אמר רבי יוחנן, הבה בולם, לשון הספקמה והזמנה. כמו (בראשית י"א) הבה נבנה לנו עיר. (שופטים כ) הבו לכם עצה. (תהלים כ"ט) הבו לה' בני אלים.

רבי יצחק אמר, הבה נתחכמה לו נהוי בהספקמת דינא לנביה. פן ירבה, ורוח הקדש אומרת פן ירבה, וכן יפרץ. ומלאכי השרת הוו להו לשפים ולצנינים הדא הוא דכתיב, ויקצו מפני בני ישראל. דהוו מתעקצי ממלאכי השרת, כהני קוצי דמתעקצי בהו אינשי.

אמר רבי יודאי אמר רבי יצחק, מה הוה מחשבתהון דמצראי, דממנע מישראל פריה ורביה, ושלטנא דממנא עליהון דאעיל בלבהון כף. אלא, אמר להון, הוו ידעין, דומין ברא הדא למופק מישראל, דיותעביד דינא באלהיהון על ידיה.

דאמר רבי יוחנן, בשעה שאמר משה, (שמות י"ב) ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים הלך דומה שרו של מצרים, ארבע מאות פרסה. אמר ליה קדשא ברוך הוא, גזרה נגזרה לפני, דכתיב, (ישעיה כ"ד) 'פקד ה' על צבא המרום במרום וגו'. באותה שעה נטלה

מִמְנוּ, וְנִתְמַנֶּה דוֹמָה שֶׁר שֶׁל גֵּיהֶנֶם
לְדוֹן שֶׁם נִפְשׁוֹת הָרְשָׁעִים. וְרַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר, עַל הַמֵּתִים נִתְמַנֶּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, כְּתוּב (במדבר לג)
וּבִאֲלֵהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. וְכִי
בְּאֵלֹהֵי שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב וְשֶׁל עֵץ וְשֶׁל
אָבֶן יֵשׁ שְׁפָטִים? אֵלֶּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הֵיוּ נִתְכִּים מֵאֲלֵיהֶם,
וְשֶׁל עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אלוה של מצרים שה היה, וצוה
הקדוש ברוך הוא לעשות בו
שפטים, לשרף אותו באש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁה
הָיָה, וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרֵּף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה רִיחוֹ נוֹדֵף.
וְעוֹד, (שמות יב) רֹאשׁוֹ עַל כַּרְעָיו וְעַל
קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שֶׁעֲצָמוֹתָיו מְשֻׁלְכִים בְּשׂוּק.
וְזֹאת הֵייתָה לְמִצְרַיִם קִשָּׁה מִכְּלָן, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב שְׁפָטִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאֲלֵהֶם מִמֶּשׁ, וְזֶהוּ
שֶׁר שְׁלָהֶם, לְקִיָּם יִפְקֹד ה' עַל
צָבָא הַמְרוּם בְּמְרוּם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הֵיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שְׁבָהֶם, וְכָל שָׁכֵן שֶׁר שְׁלָהֶם,
עַל כֵּן כְּתוּב הִבֵּה נִתְחַכְּמָה לוֹ.

הַשְּׂרָרָה מִמְנוּ, וְנִתְמַנֶּה דוֹמָה שֶׁר שֶׁל
גֵּיהֶנֶם, לְדוֹן שֶׁם נִפְשׁוֹת הָרְשָׁעִים. וְרַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר עַל הַמֵּתִים נִתְמַנֶּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, כְּתִיב (במדבר לג)
וּבִאֲלֵהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. וְכִי
בְּאֵלֹהֵי שֶׁל כֶּסֶף, וְשֶׁל זָהָב, וְשֶׁל עֵץ,
וְשֶׁל אָבֶן, יֵשׁ שְׁפָטִים. אֵלֶּא אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הֵיוּ נִתְכִּים
מֵאֲלֵיהֶם, וְשֶׁל עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אלוה של מצרים שה היה, וצוה
הקדוש ברוך הוא לעשות בו
שפטים, לשרף אותו באש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלֹהֵי שֶׁל מִצְרַיִם
שֶׁה הָיָה, וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרֵּף אוֹתוֹ
בְּאֵשׁ, כְּמוֹ דְאֵת אָמַר, (דברים ז) פְּסִילֵי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. כְּדֵי שְׂיִהְיֶה
רִיחוֹ נוֹדֵף. וְעוֹד, (שמות יב) רֹאשׁוֹ עַל
כַּרְעָיו וְעַל קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שֶׁעֲצָמוֹתָיו
מוֹשְׁלָכִים בְּשׂוּק. וְזֹאת הֵייתָה לְמִצְרַיִם
קִשָּׁה מִכְּבֻלָּן, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, שְׁפָטִים.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאֲלֵהֶם מִמֶּשׁ וְזֶהוּ
שֶׁר שְׁלָהֶם, לְקִיָּים יִפְקֹד ה' עַל
צָבָא הַמְרוּם בְּמְרוּם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הֵיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שְׁבָהֶם, וְכָל שָׁכֵן שֶׁר שְׁלָהֶם.
עַל כֵּן כְּתִיב, הִבֵּה נִתְחַכְּמָה לוֹ.

שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך
שאר אלהיהם

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה
היו במצרים, ונילוס אלוה (רף
י"ח ע"ב) שלהם היה, ובכלל אלהיהם
היה הוא, ובבולם עשה ה' שפטים.
אמר רבי אבא, הא דר' יוחנן דייקא,
ופשיטא, משום דאלהיהם נלקים
בתחלה, ואחר כך האומה, וכן נילוס
נלקה בתחלה, והעצים והאבנים, הדיא
הוא דכתיב, (שמות ז) ויהי הדים בכל
ארץ מצרים ובעצים ובאבנים, שהיו
להם אלהות ממש. ואמר רבי יצחק,
על צבא המרום במרום כתיב, ונילוס
לא היה במרום. אמר רבי יוחנן, רוב
מימיו כדוגמתן במרום. אמר רבי
יצחק, שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר
כך שאר אלהיהם.

שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך
שאר אלהיהם

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה היו
במצרים, ונילוס אלוה שלהם
היה, ובכלל אלהיהם היה הוא, ובכלם
עשה ה' שפטים. אמר רבי אבא, זה
של רבי יוחנן מדיק ופשוט, משום
שאלהיהם נלקים בתחלה ואחר כך
האמה, וכן נילוס נלקה בתחלה,
והעצים והאבנים. זהו שכתוב (שמות ז)
ויהי הדים בכל ארץ מצרים ובעצים
ובאבנים, שהיו להם אלהות ממש.
ואמר רבי יצחק, על צבא המרום
במרום כתוב, ונילוס לא היה במרום.
אמר רבי יוחנן, רב מימיו כדוגמתם
במרום. אמר רבי יצחק, שר שלהם
נלקה בתחלה, ואחר כך שאר אלהיהם.

🕊 לימוד ליום ג' של פסח

🕊 לימוד ליום ג' של פסח

ה' ילחם לכם

רבי שמעון ברבי יוסי אומר, לקות אמה של מצרים ממש לא היה אלא בים, דכתיב (שמות י"ד) לא נשאר בהם עד אחד. וקודם זה נעשה שפטים באלהיהם. ועל דא כתיב, הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה. ונתנבאו על העתיד, כפי מה שאירע להם. ונוסף גם הוא על שזנאינו, נבאו על מחנות עליונים, שיהיו שרויים בתוכם. ונלחם בנו, נבאו על מה דכתיב (שמות י"ד) ה' ילחם לכם וגו'. ועלה מן הארץ, כמה דאת אומר (שמות י"ד) ובני ישראל יוצאים ביד רמה.

ה' ילחם לכם

רבי שמעון ברבי יוסי אומר, לקות אמה של מצרים ממש לא היה אלא בים, שכתוב (שמות י"ד) לא נשאר בהם עד אחד. וקודם זה נעשה שפטים באלהיהם. ועל זה כתוב, הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה. ונתנבאו על העתיד כפי מה שארע להם. ונוסף גם הוא על שזנאינו - נבאו על מחנות עליונים שיהיו שרויים בתוכם. ונלחם בנו - נבאו על מה שכתוב ה' ילחם לכם וגו'. ועלה מן הארץ, כמו שזנאמר ובני ישראל יוצאים ביד רמה.

מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה?
(ח"ב דף כ"ח)

ואמרת אל אהרן קח את מטף (שמות יז), מאי טעמא מטה אהרן ולא מטה משה. אלא תהוא דמשה איהו קדישא יתיר, דאתגליף בננתא עלאה בשמא קדישא, ולא בעי קדישא בריד הוא לסאבא ליה באינון חוטרין דתרשיא. ולא עוד, אלא לאכפייא לון לכל אינון דאתין מסטרא דשמאלא, בגין דאהרן אתא מימינא, ושמאלא אתכפייא בימינא.

מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה?

ואמרת אל אהרן קח את מטף. מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה? אלא אותו של משה יותר קדוש, שנחלק בגן העליון בשם הקדוש, ולא רצה הקדוש ברוך הוא לטמא אותו באותם מטות של המכשפים, ולא עוד, אלא לכפות אותם לכל אותם הנאים מצד השמאל, משום שאהרן בא מימין, והשמאל נכפה לימין.

רבי חזיא שאל את רבי יוסי, הרי גלוי לפני הקדוש ברוך הוא שאתם מכשפים יעשו תנינים, מה הגבורה לעשות לפני פרעה תנינים? אמר לו, משום שמשם היא הראשית להלקות, ומראשית התנין מתחיל שלטונו, (לשלטונו, ומתחלת שלטונו התחיל להלקות) אז שמחים כל המכשפים, שהרי ראש החכמה של הנחש שלהם כף היתה. מיד חזר אותו תנין של אהרן לעץ יבש ובלע אותם.

ועל זה תמהו וידוע ששלטון עליון יש בארץ, שהם חשבו שזה למטה (למעלה), חוץ מהם אין שלטון לעשות דבר, ואז ויבלע מטה אהרן. דוקא מטה אהרן שחזר לעץ ובלע אותם.

ולכן עשה אהרן שני אותות, אחד למעלה ואחד למטה. אחד למעלה, תנין עליון ששולט על אותם שלהם. אחד למטה, ששולט העץ על התנין שלהם. ופרעה היה חכם מפל מכשפיו, והסתכל ששלטון העליון שולט על הארץ, שולט למעלה ושולט למטה.

אמר רבי יוסי, אם תאמר שכל מה שעושים המכשפים אינו אלא במראית העין, שפך נראה ולא יותר -

רבי חזיא שאל לרבי יוסי, הא גלי קמי קדשא ברוך הוא, דאינון חרשין ועבדון תנינייא, מאי גבורתא איהו למעבד קמי פרעה תנינייא. אמר ליה, בגין דמתמן הוא שירותא לאלקאה, ומשירותא דתנינא שארי שולטניה, (נ"א לשולטניה ומשירותא דשולטניה שרי לאלקאה) כדון, חדו בוליהו חרשי, דהא ריש חכמתא דנחש דילהון הכי הוה. מיד אתהדר ההוא תנינא דאהרן לאעא יבישא, ובלע לון.

ועל דא תווהו, וידעו דשולטנא עלאה אית בארעא, דאינון חשיבו, דהא לתתא (נ"א לעילא), בר מנייהו לא אית שלטנא למעבד מידי, כדון, ויבלע מטה אהרן, מטה אהרן דייקא, דאתהדר לאעא ובלע לון.

ועל דא עבד אהרן תרין אתין, חד לעילא, וחד לתתא. תנינא עלאה דשלטא על אינון דלהון. חד לתתא, דשליט אעא על תנינא דילהון. ופרעה חכים הוה מפל חרשוי, ואסתכל דשלטנא עלאה שליט על ארעא, שליט לעילא שליט לתתא.

אמר רבי יוסי, אי תימא, חרשאי כל מה דעבדון לאו איהו אלא בחייו דעניא, דהכי אתחזי, ולא יתיר,

בא להשמיענו ויהיו דוקא, שפכתוב ויהיו לתנינים. ואמר רבי יוסי, אפילו אינו תנינא דילהון אהדרו למחוי אעין, ואעא דאהרן פלע לון.

פתיב, (יחזקאל כ"ט) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרובץ בתוך יאריו. מתמן שרותא לתתא בשולטנא דילהון. אכל חכמתא דילהון, לתתא מבלהו דרגון איהו (אינון).

תא חזי, חכמתא דילהון בדרגון תתאין, לאכפין לון לאלין דרגון בדרגון עלאין, רישי שולטנותהון ועקרא דילהון, לתתא מההוא תנינא, ומשתלשלן בתנינא, דהא מתמן נטיל חילא דרגא עלאה דילהון. משמע דכתיב, (שמות י"א) אשר אחר הרחים.

תועבת מצרים
רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. שה שהוא פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוהי שלהם היה שה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לשה. בא וראה, פתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מהי תועבת מצרים? וכי על ששונאים אותו פתוב תועבת מצרים? אלא יראתם של המצרים והאלוהי שלהם

תועבת מצרים
רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. אימרא דאיהו פסחא אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דלהון, הנה אמרא. בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובגין כך פלחין לאימרא. תא חזי, פתיב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, פתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת

תועבת מצרים
 (חלק ג דף ר"ן ע"ב)

תועבת מצרים
 (חלק ג דף ר"ן ע"ב)

מצרים. כִּמָּה דְּכַתִּיב, (דברים יח) פְּתוּעַבַת הַגּוֹיִם, דְּחֵלָא דְשָׂאר עַמּוּן. וְקָרָא תוֹעֵבַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דברים יח) פְּתוּעַבַת הַגּוֹיִם, יִרְאֲתֶם שֶׁל שְׂאֵר הָאֲמוֹת.

תָּא חַזִּי חֲכַמְתָּא דְיוֹסֵף, דְּכַתִּיב, (בראשית מז) וּמִקְצָה אֶחָיו לָקַח חֲמוּשָׁה אֲנָשִׁים, וְאוֹלִיף לֹון לְמִימְרָ, אֲנָשִׁי מִקְנֵה הָיוּ עֲבָדֶיךָ. וְכִי מִלְכָּא דְהוּהוּ שְׁלִיט עַל כָּל אֲרַעָא, וְאִבָּא לְמִלְכָּא, עֶבֶד כְּדָא, וְעֶבֶד לְאֶחָיו דְיִשְׁשָׁנֹון (דף רנ"א ע"א) לְהוֹן, וְלֹא יִחְשְׁבוֹן לְהוֹן. (לְמַעַבְד לְהוֹן רוּעִי צֹאן) אֶלָּא וְדָאי תוֹעֵבַת מִצְרַיִם, דְּחֵלָא וְאֵלְהָא דִילְהוֹן אֶקְרִי חֲכִי, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות ח) הֵן נִזְבַּח אֶת תוֹעֵבַת מִצְרַיִם.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מֵיטֵב מִצְרַיִם הִיא אֶרֶץ רַעַמְסֵס, וְהִיא אֲרַעָא אֶפְרַישׁוּ דְּחֵלָא דְּלְהוֹן, לְרַעִיא וְלְמִיחָךְ בְּכָל עַנּוּיָן דְּעִלְמָא. וְכָל מִצְרַאִי חֲשִׁיבוּ לְאִינוֹן דְּרַעָאן דְּחֵלְיָהוֹן, כְּדֵחְלִיָהוֹן. אֶעֱבִיד לְאֶחִי דִירְתוֹן הִתִּיא אֲרַעָא, וְיִסְגְּדוֹן לֹון מִצְרַאִי, וְיִחְשְׁבוֹן לֹון כְּדָקָא יָאוּת. וְחִינּוּ דְכַתִּיב (בראשית מז) כִּי תוֹעֵבַת מִצְרַיִם כָּל רַעָה צֹאן, מְחַשְׁבוֹן לֹון כְּדֵחְלִיָהוֹן.

הַקַּב"ה נִפְרַע מֵהַעֲבוּדָה זֵרָה אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְהָא תְּגִינָן כְּמָה דְּאֶתְפָּרַע קִדְשָׁא כְּרִיד הוּא מֵאִינוֹן דְּפִלְחִי לְעִבּוּדָה זֵרָה, חֲכִי הַקַּב"ה נִפְרַע מֵהַעֲבוּדָה זֵרָה, וְהָרִי לְמִדְּנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּפְרַע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאֵלוּ שְׁעוּבָדִים לְעִבּוּדָה זֵרָה - כִּף נִפְרַע

מעבודה זרה ממש. וכי יוסף עשה
לאחיו עבודה זרה? אמר לו, לא עשה
יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא עשה
להם שישלטו על העבודה זרה שלהם,
ולכפות העבודה זרה שלהם תחת
ידיהם ולרדותם במקל. אמר יוסף, אם
ישלטו אחי על העבודה זרה שלהם, כל
שכן שישלטו על עצמם, ומשום זה
הושיב אותם במיטב הארץ והשליט
אותם על כל הארץ.

ועל זה ששה שהיה פסח - מדוע? אלא
יראתם של המצרים ואלוהי שלהם
היה השה. אמר הקדוש ברוך הוא:
מבעשור לחדש קחו את יראתם של
המצרים, ותפשו אותו, ויהיה קשור
ותפוס בתפיסה שלכם יום אחד ושנים
ושלשה, וביום הרביעי הוציאו אותו
לדין והאספו עליו.

ובשעה שהמצרים היו שומעים קול
יראתם שתפוס בתפיסה של
ישראל ואינם יכולים להציל אותו, היו
בוכים, והיה קשה עליהם פאלו את
עצמם קשרו להריגה. ואמר הקדוש
ברוך הוא: יהיה תפוס ברשותכם יום
אחר יום - ארבעה ימים, כדי שיראו
אותו תפוס, וביום הרביעי הוציאו אותו
להריגה, ויראו אותו המצרים איך אתם
עושים בו דין, וזה קשה להם מכל

אתפגע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף
עבד לאחיו עבודה זרה. אמר ליה, לא
עבד יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא
עבד לון לשלטאה על עבודה זרה
דילהון, ולאכפויא עבודה זרה דילהון
תחות ידיהו, ולרדאה לון במקל. אמר
יוסף, אי ישלטון אחי על עבודה זרה
דילהון, כל שכן דישלטון על גרמיהו,
ובנין כד אותיב לון במיטב ארעא,
ואשליט לון על כל ארעא.

ועל דא אמרא דאיהו פסח אמאי.
אלא דחלא דמצראי, ואלהא
דילהון הוה אימרא. אמר קדשא בריך
הוא, מבעשור להודש סיבו דחלא
דילהון דמצראי, ותפשו ליה, ויהא
אסור ותפיש בתפישה דילבון, יומא חד
ותרין וג', וביומא ד', אפיקו ליה לדינא,
ואתבנשו עליה.

ובשעתא דמצראי הוו שמעין קל
דחלא דילהון, דתפיש
בתפישה דישראל, ולא יכלין לשזבא
ליה, הוו בכאן, ותהו קשיא עלייהו,
כאלו גרמיהו אתעקידו לקטלא. אמר
קדשא בריך הוא, יהיה תפיש
ברשותיכו, יומא בתר יומא, ארבעה
יומין, בנין דיתחמון יתיה תפיש, וביומא
רביעאה אפיקו ליה לקטלא, ויתחמון
ליה מצראי הוד אתון עבדין ביה דינא,

המכפות שעשה להם הקדוש ברוך הוא, אלו הדינים שיעשו ביראתם.

לבסוף דנים אותו באש, שפתוב (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר הקדוש ברוך הוא: אל תאכלו ממנו נא. שלא יאמרו שברצון ובתאוה של יראתנו אכלו אותו כף. אלא תקנו אותו צלי, ולא מבשיל, שאם יהיה מבשיל, יהיה מסתיר ולא יראו אותו, אלא תקונו שיראו אותו כף שרוף באש, כדי שיהיה ריחו נודף.

ועוד, ראשו עליו כפוף על קרקסליו, שלא יאמרו שחיה או דבר אחר הוא, אלא שיכירו אותו שהוא יראתם. ועוד, שלא יאכלו אותו בתאבון, אלא על השבע, דרך קלון ובזיון ועוד, עצם לא תשברו בו, אלא שיראו עצמותיו משלכות בשוק, ולא יהיו יכולים להציל אותו. ועל זה פתוב, (במדבר לג) ובאלהיהם עשה ה' שפטים. דינים רבים. ועוד נאמר, ומקלכם בידכם, ולא תרב ורמוח ושאר כלי מלחמה.

עבודה זרה של מצרים

אמר רבי יהודה, כבר פרשוהו שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום כף עובדים לשה. אמר רבי יוסי,

ודא קשיא להו מן כל מכתשי דעבד לון קדשא בריך הוא, אינון דינין דיעבדון בדתליהון.

לבתר דינין ליה (דף רנ"א ע"ב) בנורא, דכתיב, (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר קדשא בריך הוא, אל תאכלו ממנו נא. דלא יימרון ברעותא ובתיאובתא דדחלנא, אכלין ליה הכי. אלא אתקינו ליה צלי, ולא מבושל, דאלו מבושל יהא טמיר, ולא יחמונ ליה, אלא תקונא דיליה דייחמונ ליה הכי מוקדא בנורא, בגין דריחיה נודף.

ותו רישיה עליה כפוף על קרסולוי, דלא יימרון דחיה, או מלה אחרא הוא, אלא דישתמודעון ליה, דאיהו דחלא דלהון. ותו, דלא ייכלון ליה. בתיאובתא, אלא על שבעא, ארע קלנא ובזיון. ותו, עצם לא תשברו בו, אלא דייחמונ גרמוי רמאן בשוקא, ולא ייכלון לשובא ליה. ועל דא כתיב, (במדבר לג) ובאלהיהם עשה ה' שפטים. דינין סגיאיין. תו ומקלכם בידכם, ולא תרבא ורומחא ושאר כואני קרבא.

עבודה זרה של מצרים

אמר רבי יהודה, הא אוקמוה, דמצראי פלחי למזל טלה, ובגין כף פלחין לאימרא. אמר רבי

אם כן, יעבדו טלה ולא שֶׁה. אָמַר לוֹ, הכל עובדים, אלא שמזל טלה יורד ועולה בטלה וְשֶׁה, ומשום זה עובדים לכלם. אָמַר לוֹ, כִּי שָׁמַעְתִּי, שְׁכַל בְּהֵמָה גְדוּלָה (של צאן), יִרְאֶה שְׁלָהֶם הֵיטָה, ועל זה הרג הקדוש ברוך הוא כל בכור בהמה. והרי נתבאר שאלו הן מדרגות שלמעלה שנקראות כִּי.

שאלת יוסף מפרעה

אָמַר יוֹסֵף, כִּי טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם הִיא רַעֲמֶסֶס, וְאוֹתָהּ אֶרֶץ הַפְּרִישׁוֹ לִירְאָתָם, לְרַעוֹת וּלְהִלָּף בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמִּצְרַיִם הִחְשִׁיבוּ לְאוֹתָם שְׂרוּעִים לִירְאָתָם - כִּירְאָתָם. וְזֶה מָה שֶׁשָּׂאֵל יוֹסֵף מִפְּרַעֲהוּ, שִׁישְׁלֹטוּ אֲחִיו עַל יִרְאָתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם, שֶׁכַּפּוּיִים תַּחַת יָדָיו פְּעֻבָּדִים אַחַר מַלְכֵיהֶם, לְהִיּוֹת כָּלָם נִכְפִּים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אֲלֵא שֵׁם יְהוָה, וְיִכְנְעוּ כָּל מִמְּנִים תַּחַת יָדָיו.

האלוה שלהם ברשות ישראל

וּלְהִרְאוֹת לָהֶם שֶׁהוּא עֵתִיד לְהַפְרֵעַ מֵהֶם, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֲשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה. כִּינֵן שֶׁהֲטֵעוּ לְבְרִיּוֹת וְעָשׂוּ עֲצָמָם אֲלוֹהוֹת, וּמִשׁוּם שֶׁטָּלָה, מִמְּנָה שָׁלוֹ, הוּא גָדוֹל עַל כָּל הַמִּמְּנִים שֶׁל

יוֹסֵף, אִי הָבִי, טָלָה יִפְלָחוּן, וְלֹא אִימְרָא. אָמַר לִיה, בְּלֹא פְלָחוּן, אֲלֵא מִזֶּל טָלָה נְחִית וְסָלִיק בְּטָלָה וְאִימְרָא, וּבְגִין כִּי פְלָחוּן לְבִלְא. אָמַר לִיה הָבִי שְׁמַעְנָא, דְּכָל בְּעִירָא רַבָּא (ס"א דצ"א) דְּחָלָא דְלָחוּן הָוָה, וְעַל דָּא קָטִיל קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָא אֲתָמַר דְּאֲלוּן אִינוּן דְּרִגִּין דְּלַעֲלֵא, דְּאֶקְרוּן הָבִי.

שאלת יוסף מפרעה

(חלק ג דף רנ"א ע"א)

אָמַר יוֹסֵף, כִּי מִיטֵב אֶרֶץ מִצְרַיִם רַעֲמֶסֶס הִיא, וְהִיא אֲרַעֲא אֲפִישׁוֹ לְדַחְלָן דְּלָחוּן, לְרַעֲיָא וּלְמִיחָדָא בְּכָל עֲנוּגֵין דְּעֵלְמָא. וְכָל מִצְרַיִם חֲשִׁיבוּן לְאִינוּן דְּרַעֲוֵן דְּלַחְלִיחוּן, כִּדְחִלְיָחוּן. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מִפְּרַעֲהוּ, לְשִׁלְטָאָה אֲחִיו עַל דְּחָלָן דְּמִצְרַיִם, דְּאֲתַכְפִּיין תַּחַת יָדָהּ, פְּעֻבָּדִים בְּתַר מַלְכֵיהוּן, לְמַהוּ בְּלָהוּ מִתַּכְפִּיין תַּחַת שֵׁם יְיָ מִסְטְרִיהוּן, וְלֹא שְׁלִיט בְּעֵלְמָא אֲלֵא שֵׁם יְהוָה. וְאֲתַכְפִּיין כִּי מִמְּנֵן תַּחַת יָדָהּ.

האלוה שלהם ברשות ישראל

וּלְאַחֲזָאָה לוֹן, דְּאִיהוּ עֵתִיד לְאִיתְּפַרְעָא מִנְּהוּן, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֲשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה. כִּד מִסְעִינֵין לְבְרִיּוֹן וְעֻבְדִּין גְּרַמְיָהוּ אֲלוֹהוֹת. וּבְגִין דְּטָלָה מִמְּנָא דִּלְיָהּ, אִיהוּ רַב עַל

אלהים אחרים, צוה הקדוש ברוך הוא לישראל, (שמות יב) ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית, והשליט אותם עליו, ותפסו אותו תפוס בתפיסה שלהם יום ושנים ושלש, ולאחר זה הוציאו לו לדין לעיני כל מצרים, להראות שהאלוה שלהם ברשות ישראל לעשות בו דין.

בגלל זה נאמר, (שם) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים פי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו, להיות נדון באש צלי, וצוה לזרק לעצמותיו בשוק בבזיון. ומשום זה נאמר, (שם) ועצם לא תשברו בו. וצוה ליום הרביעי, אחר שהיה תפוס שלשה ימים קשור, לעשות בו דין. וזה קשה להם מפל נגעים שהפה להם הקדוש ברוך הוא על ידי הרועה הנאמן. ולא עוד, אלא שצוה שלא לאכל אותו בתאוה. ומיד שראו עצמותיו בשוק ולא יכלו להצילו, זה קשה להם מהכל. ולא עוד, אלא שנאמר בהם (שם) ומקלכם ביזכם, לכפות כל יראתם של המצרים תחת ידיהם. ומשום שהם בכורות ממנים, פתוב (שם) וה' הפה כל בכור.

רושם האמונה

בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא

כל ממנו האלהים אחרים, מני קדשא בריך הוא לישראל, (שמות יב) ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית, ואשליט לון עליה, ותפשי ליה, תפיש בתפישה דלהון יומא ותרין ותלת. ולבתר דא אפיקו ליה לדינא לעיני כל מצראי, לאחזאה דאלהא דלהון ברשו דישראל למעבד ביה דינא.

בגין דא, (שמות יב) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים פי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו, למחוי דן באש צלי, ומני לזרקא לגרמיה דיליה בשוקא בבזוי. ובגין דא, (שמות יב) ועצם לא תשברו בו. ומני ליומא רביעאה, בתר דהנה תפיש ג' יומין קשור, למעבד ביה דינא. ודא קשיא לון מפל מכתשין דמחא לון קדשא בריך הוא, על ידא דרעיא מהימנא. ולא עוד, אלא דמני דלא למיכל ליה בתיאובתא. ומיד דחמאן גרמוי בשוקא, ולא יכלין לשזבא ליה, דא קשיא לון מפלא. ולא עוד, אלא דאתמר בהו, (שמות יב) ומקלכם ביזכם, לאתפייא כל דחלן דמצראי, תחות ידיהו. ובגין דאינהו בכורות ממנו, פתיב (שמות יב) ויי הפה כל בכור.

רושם האמונה

תא חזי, בשעתא דקודשא בריך הוא

היה הורג את בכורי מצרים, כל אותם שהרג בחצות הלילה והוריד דרגות ממעלה למטה, באותה שעה נכנסו ישראל בקיום של האות הקדוש, נמולו והשתתפו עם פגסת ישראל, ונאחזו בה. אז אותו הדם הראו אותו על הפתח. ושני דמים היו - אחד של הפסח, ואחד הדם שנמולו. והיה רשום על הפתח רשם האמונה, אחד פאן ואחד פאן ואחד ביניהם, והרי נאמר (שמות יב), ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף, כדי להראות אמונה.

אלקיך מארץ מצרים

פתח רבי אלעזר ואמר, (הושע יג) ואנכי ה' אלהיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא תדע. לא כתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא אנכי ה' אלהיך מארץ מצרים. וכי מארץ מצרים היה להם למלך, ולא מקדם לכן? והרי כתוב (בראשית לה) ויאמר יעקב אל בניו הסרו את אלהי הנכר אשר בתכם, וכתוב ונקומה ונעלה בית אל, ואתה אמרת מארץ מצרים!?

הכרת כבוד ה' בארץ מצרים

אלא, מיום שהיו ישראל בעולם, לא הכירו את כבוד הקדוש ברוך הוא, רק בארץ מצרים, שהיו באותה

הנה קטיל לבוכרי דמצראי, כל אינון דקטל בפלגות ליליא, ואחית דרין מועילא לתתא. ביה שעתא עאלו ישראל בקיומא דאת קדישא, אתגורו ואשתתפו בכגסת ישראל, ואתאחדו בה. דין ההוא דמא אחזיאו ליה על פתחא. ותרין דמי הוו, חד דפסחא, וחד דמא דאתגורו. והיה רשים על פתחא, רשימא דמהימנותא, חד הכא וחד הכא וחד ביניהו, והא אתמר, (שמות יב) ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף, בגין לאחזאה מהימנותא.

אלקיך מארץ מצרים

(חלק ג דף פ"ד ע"ב)
פתח רבי אלעזר ואמר, (הושע יג) ואנכי ה' אלהיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא תדע. לא כתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא אנכי ה' אלהיך מארץ מצרים, וכי מארץ מצרים הוה להו מלכא, ולא מקדמת דנא, והא כתוב (בראשית לה) ויאמר יעקב אל בניו הסירו את אלהי הנכר אשר בתכם. וכתוב (בראשית לה) ונקומה ונעלה בית אל, ואת אמרת מארץ מצרים.

הכרת כבוד ה' בארץ מצרים

אלא, מן יומא דהוו ישראל בעלמא, לא אשתמודעו יקרא דקודשא בריך הוא. בר פארעא דמצרים, דהוו

עבודה קשה וצוחו כנגדו, ולא שנו מנימוסייהם לעולמים. ושם נבחנו האבות, כזהב מתוך הפסלת (כהתוף הזהב מתוך השלהבת). ועוד, שהיו רואים בכל יום כמה כשפים, כמה מינים רעים, להטעות את בני האדם, ולא סטו מן הדרך לימין ולשמאל. ואף על גב שלא היו מפירים כל כך בכבודו של הקדוש ברוך הוא, אלא היו הולכים אחר מנהגי אבותיהם.

כבוד ה' בהתגלות

ואחר כך ראו כמה נסים וכמה גבורות, ולקח אותם הקדוש ברוך הוא לעבודתו. ומשום שכלם ראו כמה נסים ואותות בעיניהם, וכל אותם נסים וגבורות, אמר ואנכי ה' אלהיך מארץ מצרים. ששם היה כבודו בהתגלות. והתגלה עליהם על הים, וראו את זיו הכבוד העליון פנים בפנים. שלא תאמרו שאלוה אחר הוא שדבר עמנו, אלא אני הוא שראיתם בארץ מצרים, אני הוא שהרגתי את שונאיכם בארץ מצרים, אני הוא שעשיתי כל אותן עשר מכות בארץ מצרים. ומשום כך, ואלהים זולתי לא תדע, שלא תאמר שאחר היה, אלא אני הוא הכל.

מכות מצרים

אמר הרועה הנצמן, כמו לשון שהוא

בהוא פולחנא קשיא, וצווחו לקבליה, ולא אשתנו מנימוסא דלהון לעלמין. ותמן אתבחינו אבהתנא, כדהבא מגו שפכה. (ס"א כהתוכא דדהבא מגו טפסא) ועוד, דהוה תמאן בכל יומא, כמה תרשין, כמה זינין בישין, לאטעאה לון לבני נשא, ולא סטו מארקה לימינא ולשמאלא. ואף על גב דלא הוו ידעי כל כך ביקרא דקודשא בריך הוא, אלא הוו אזלין בתר גימוסי אבהתהון.

כבוד ה' בהתגלות

ולבתר, תמו כמה נסין, וכמה גבוראן, ונטל לון קדשא בריך הוא לפולחניה. ובנין דבלהו תמו כמה נסין ואתין בעיניהון, וכל אינון אתין וגבורן. אמר ואנכי יי' אלהיך מארץ מצרים. דתמן היה פאתגלייא יקרא דיליה. ואתגלי עליהו על יומא, ותמו זיו יקרא עלאה דיליה אפין באפין. דלא תימרון אלהא אחרא הוא דמליל עמנא, אלא אנא הוא דתמיתון בארעא דמצרים, אנא הוא דקטלנא סנאיכון בארעא דמצרים. אנא הוא דעבדנא כל אינון עשר מכתון בארעא דמצרים. ובניני כך, ואלהים זולתי לא תדע, דלא תימא דאחרא הוא, אלא אנא הוא כלא.

מכות מצרים

(חלק ג דף ר"ן ע"ב)

אמר רעיא מהימנא, כגון לישנא

מקל לכל אנשי ביתו, והוא לשון צורת
 אות ו', והוא מטח שבו עשר אותיות,
 ובו הֶכָה הקדוש ברוך הוא על ידו עֶשֶׂר
 מכות. ומשום שְׁפָל המכות היו מצד
 שָׁל ה' ה', אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִנִּין שְׁפָל
 מִכָּה ומִכָּה שֶׁהֵבִיא הקדוש ברוך הוא
 עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמֹשׁ
 מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מֵעַתָּה וְכוּ'. ואות ה'
 עוֹלָה בְּאוֹת י' לְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת. חֲמֹשׁ
 פְּעָמִים חֲמִשִּׁים הֵם מְאֵתִים וְחֲמִשִּׁים.
 ומשום זֶה נֶאֱמַר, וְעַל הַיָּם לָקוּ מְאֵתִים
 וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת.

דַּאִיְהוּ מִקַּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתָהּ, וְאִיְהוּ
 לִישָׁנָא דְאֵת ו', וְאִיְהוּ מִטָּח דְּבִיָּה עֶשֶׂר
 אוֹתוּיֹת, וְבִיָּה מְחָא קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא
 עַל יְדוּי י' מְחָאֵן. וּבְגִין דְּבָל מְחָאֵן הוּוּ
 מִסְטָרָא דְה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, מִנִּין
 שְׁפָל מִכָּה ומִכָּה שֶׁהֵבִיא הקדוש ברוך
 הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל
 חֲמֹשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מֵעַתָּה וְכוּ'. וְאֵת
 ה' סְלֵקָא בְּאֵת י' לְחֲמִשִּׁין מְחָאֵן, חֲמֹשׁ
 זְמַנִּין חֲמִשִּׁין, אֵינּוּן ר"ן. וּבְגִין דָּא, וְעַל
 הַיָּם לָקוּ ר"ן מִכּוֹת.

🕊 לימוד ליום ד' של פסח 🕊

לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה

(שמות לו ע"ב)

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּזְרַח הַכּוֹכָב כָּל בְּכוֹר
וְגו'. בְּתוֹב (תהלים ס"ט) וְאֲנִי תַפְלְתִי
לְךָ יי עַת רְצוֹן וְגו') ר' חַיִּיא ור' יוֹסִי הוּו
אֲזָלִי מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְתוּה רַבִּי חַיִּיא
רַבִּיב בַּחֲמָרָא. אָמַר ר' יוֹסִי, נִיתִיב הַבָּא
וְנִצְלִי, דְהָא מָטָא זְמָנָא דְצִלוּתָא
דְמִנְחָה, וְתַנְיָנָן, לְעוֹלָם יְהִיא אָדָם זְהִיר
בְּצִלוּתָא דְמִנְחָה. אָמַרִי זְהִיר. מִשּׁוּם
דְהִיא שְׁעָתָא דְתַלְיָא דִּינָא וְכַעֲי בַר נֶשׁ
לְכוּנָא דְעִתִּיהּ, נַחַת ר' חַיִּיא וְצִלִי.

אין העולם מתקיים אלא על ראשי
העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב
לעולם, ואם לא צדיקים - אוי
לעולם ואוי לעם

עַד דְהוּוּ אֲזָלִי, נָטָה שְׁמַשָּׁא לְמִיעֵל.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְר' יוֹסִי אָמַרִי אַתָּ
שְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִסְתַּבֵּל הוּוּנָא
בְּדַעְתָּאִי, דְלִית עֲלָמָא מִתְקַיָּמָא, אֲלָא
עַל רִישֵׁיהוֹן דְעַמָּא. אִי רִישֵׁי עַמָּא
זַבְּאִין, טַב לְעַלְמָא, טַב לְעַמָּא. וְאִי לָא
זַבְּאִין, וְוִי לְעַלְמָא, וְוִי לְעַמָּא.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְדַאי כֵּד הוּא, מְנַלְן.
דְּכַתִּיב, (דברי הימים ב', י"ח) רְאִיתִי
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נִפְזָצִים עַל הַהָרִים
כְּצִאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר יי לָא

🕊 לימוד ליום ד' של פסח 🕊

לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר
וְגו'. [פְּתוּב (תהלים סט) וְאֲנִי
תַפְלְתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן וְגו'] רַבִּי חַיִּיא
וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוּשָׁא לְלוּד,
וְהָיָה רַבִּי חַיִּיא רוֹכֵב בַּחֲמוּר. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, נֶשֶׁב כָּאֵן וְנִתְפַלֵּל, שְׁהִירִי הִגִּיעַ זְמַן
תַפְלַת מִנְחָה, וְשַׁנְיָנָן, לְעוֹלָם יְהִיא אָדָם
זְהִיר בַּתַּפְלַת מִנְחָה. לָמָּה זְהִיר? מִשּׁוּם
שְׁהִיא שְׁעָה שְׁתַּלוּי הַדִּין וְצָרִיךְ אָדָם
לְכוּן דַּעְתוֹ. יְרַד רַבִּי חַיִּיא וְהִתְפַּלֵּל.

אין העולם מתקיים אלא על ראשי
העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב
לעולם, ואם לא צדיקים - אוי
לעולם ואוי לעם

עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, נָטָה הַשְּׁמַשׁ לְהַפְּנִס.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי יוֹסִי, לָמָּה
אַתָּה שׁוֹתֵק? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֵייתִי
מִסְתַּכֵּל בְּדַעְתִּי שְׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיָּם
אֲלָא עַל רִישֵׁי הָעָם. אִם רִישֵׁי הָעָם
צַדִּיקִים - טוֹב לְעוֹלָם. וְאִם לָא צַדִּיקִים
- אוֹי לְעוֹלָם וְאוֹי לְעָם.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְדַאי כֵּף הוּא, מִנְיָן
לָנוּ? שְׁפָתוּב (דברי הימים ב' י"ח)
רְאִיתִי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נִפְזָצִים עַל
הַהָרִים כְּצִאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר

ה' לא אֲדַנִּים לְאֵלֶּה יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ
בְּשָׁלוֹם. יְשׁוּבוּ, יְשׁוּבוּ, הֲיָה צָרִיף (לְכַתֵּב)!
לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ הֲיָה צָרִיף (לְכַתֵּב), שְׁהָרִי
בְּמָקוֹם עוֹמְדִים!

אֵלֶּה כִּי שְׁנִינוּ, אִם רֹאשׁ הָעַם לֹא
זוֹכֵה, הָעַם נִתְפָּסִים בְּחֻטְאוֹ,
מִנֵּינ לָנוּ? שְׁפָתוֹב וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו' הִנֵּה
אֲנִכִּי חֻטְאֵתִי וְאֲנִכִּי הָעוֹיֵתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאֵן
מָה עָשׂוּ. (וְכַתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כֹּא) וְאֲנִי
הוּא אֲשֶׁר חֻטְאֵתִי וְגו') דָּוִד חֻטְאֵתִי,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִם רֹאשׁ הָעַם נִתְפָּס
בְּחֻטְאוֹ - הָעַם נִצָּל, שְׁהָרִי הַדִּין לֹא
שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, שְׁפָתוֹב וַיֹּאמֶר ה' לֹא
אֲדַנִּים לְאֵלֶּה. כְּלוּמַר, (אִם אֵלֶּה) אֵלֶּה לֹא
הִיוּ רֹאשִׁים לָעַם, מִדֶּרֶךְ זֶה יְשׁוּבוּ אִישׁ
לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כָּלֶם נִצְוִלִים אִם
רֹאשֵׁיהֶם נִתְפָּסִים. וְאֶפְלוּ יְהוֹשֻׁפֵט נִגְזָר
עָלָיו לְהַעֲנִשׁ מִשׁוּם שְׁהִתְחַבֵּר עִם
אֲחָאָב, אִם לֹא אוֹתָהּ צִוְּחָה, שְׁפָתוֹב
(מַלְכִים-א כב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפֵט.

עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלֵּילָה. אֲמָרוּ,
מָה נַעֲשֶׂה? אִם גִּלְף - חֲשַׁף הַלֵּילָה.
אִם נִשָּׁב - פָּחַד הוּא. סָטוּ מִהֲדָרֶךְ
וַיְשׁוּבוּ תַחַת אֵילָן אֶחָד. וַיְשׁוּבוּ וְהָיוּ
אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנוּ.

אֲדַנִּים לְאֵלֶּה יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם.
יְשׁוּבוּ, יְשׁוּבוּ מִיְבַעֵי לֵיה. לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ
מִיְבַעֵי לֵיה. דְּהָא בְּאַתְרֵיהוּ קְוִימוּ.

אֵלֶּה כִּי תִנְיֵנוּ, אִי רִישָׁא דְעֻמָּא לֹא
זָכוּ, עֻמָּא מִתְפָּסָן בְּחוֹבִיָּה. מְנַלָּן.
דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב, כ"ד) וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו'
הִנֵּה אֲנִכִּי חֻטְאֵתִי וְאֲנִכִּי הָעוֹיֵתִי וְאֵלֶּה
הַצֹּאֵן מָה עָשׂוּ, (ס"א וְכַתִּיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א
כ"א) וְאֲנִי הוּא אֲשֶׁר חֻטְאֵתִי וְגו') דָּוִד חָבַב,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִי רִישָׁא דְעֻמָּא מִתְפָּס
בְּחוֹבִיָּה, עֻמָּא מִשְׁתַּוְּבָן. דְּהָא דִּינָא לֹא
שְׁרִיָא עֲלֵיהוּ. דְּכַתִּיב, וַיֹּאמֶר יי לֹא
אֲדַנִּים לְאֵלֶּה, כְּלוּמַר, (ס"א אִם אֵלֶּה) אֵלֶּה
לֹא הָיוּ רִישֵׁין לְעֻמָּא, מִהָאִי אוֹרְחָא
יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כְּלָהוּ
מִשְׁתַּוְּבָן, אִי רִישֵׁיהוֹן מִתְפָּסָן. וְאֶפְלוּ
יְהוֹשֻׁפֵט אֲתַנְגֵּר עֲלֵיה לְאַתְעַנְשָׂא, מִשׁוּם
דְּאַתְחַבֵּר בְּאַחָאָב. אִי לֹא הוּא צִוְּחָא,
דְּכַתִּיב, (מַלְכִים א, כ"ב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפֵט.

עַד דְּהוּוּ אֲזִיל רִמְשׁ לִילִיא, אֲמָרוּ, מָה
נַעֲבִיד, אִי נִיזִיל חֲשַׁף לִילִיא, אִי
נִיתִיב דְּחֵלָא הוּא. סָטוּ מִאוֹרְחָא, יְתָבוּ
תַחַת אֵילָנָא חַד. וַיְתָבוּ וְהוּוּ אֲמָרֵי מוֹלִי
דְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא דְמִיּוּב.

בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן,
שהוא היכלו, להשתעשע עם
הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר
כבוד

בְּפִלְגָנוֹת לִילְיָא, חֲמוֹ חַד אֵילְתָא
דְּעֵבְרָא קַמְיִיהוּ, וְהוֹת צוּחַת
וְרַמְיַאת קָלִין שְׁמַעוּ, קַמּוּ ר' חֲזִיָא ור'
יוֹסִי וְאִזְדַּעְעוּ. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְמִכְרִזָא
וְאָמַר, מִתְעַרְוּ קוּמוּ. נְיִמִין אֲתַעְרוּ.
עֲלִמְיוּ, אִזְדַּמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיבּוֹן. דְּהָא
קָלָא נֶפֶק דְכָאִיב אֵילְתָא דְלַעִילָא וְתַתָּא. דְּכַתִּיב
(תהלים כ"ט קול יי' יחולל אילות ויחשף יערות)
דְּהָא מְרִיבּוֹן נֶפֶק לְגַן עֵדֶן, דְּאִיְהוּ
הֵיכְלֵיהּ, לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם צַדִּיקָיָא,
דְּכַתִּיב וּבַהֵיכְלוֹ כָּלוּ אֹמַר כְּבוֹד.

בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן,
שהוא היכלו, להשתעשע עם
הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר
כבוד

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה רָאוּ אֵילָה אַחַת
שְׁעֵבְרָה לַפְּנֵיהֶם, וְהִיתָה
צוּחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמַעוּ. קַמּוּ רַבִּי
חֲזִיָא וּרְבִי יוֹסִי וְהִזְדַּעְעוּ. שְׁמַעוּ קוֹל
אַחַד שְׁמַכְרִיז וְאֹמַר: מִתְעוֹרְרִים קוּמוּ!
יְשָׁנִים הַתְעוֹרְרוּ! עוֹלְמוֹת הִזְדַּמְנוּ לַפְּנֵי
אַדוֹנְכֶם! (שְׁהָרִי קוֹל יוֹצֵא שְׁכוּאַבַּת
הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה וְשֶׁל מַטָּה, שְׁכַתּוֹב
(תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף
יערות) שְׁהָרִי אַדוֹנְכֶם יוֹצֵא לְגַן עֵדֶן,
שֶׁהוּא הֵיכְלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים,
שְׁכַתּוֹב וּבַהֵיכְלוֹ כָּלוּ אֹמַר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, עֲכָשׁוּ חֻצוֹת הַלַּיְלָה
מִמֶּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל
שִׁיצָא, וְכוּאַבַּת הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה
וּמַטָּה, שְׁכַתּוֹב (תהלים כט) קול ה'
יחולל אילות. אֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ
לְשִׁמְעָא אֶת זֶה!

וּבָא רָאָה סוּד הַדְּבַר. בְּשַׁעָה שְׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה עַל הַגֵּן, כֹּל הַגֵּן
מִתְכַּנֵּס וְלֹא נִפְרָד מֵעֵדֶן, וּמִהַעֲדָן הָזֶה,
יוֹצֵאִים מַעֲיֵנוֹת לְכַמְהָ דְרַכִּים וּשְׁבִילִים,
וְהַגֵּן הָזֶה נִקְרָא צְרוּר הַחַיִּים, שְׁשָׁם
מִתְעַדְנִים הַצַּדִּיקִים מֵאוּר שֶׁל הָעוֹלָם

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, הַשְּׁתָא פְּלַגְנוּ דְלִילְיָא
מִמֶּשׁ. וְקָלָא דָא, הוּא קָלָא
דְּנֶפֶק, וְכָאִיב אֵילְתָא דְלַעִילָא וְתַתָּא,
דְּכַתִּיב קוֹל יי' יחולל אילות. זַבְּאָה
חוֹלְקָנָא, דְּזַכִּינָא לְמִשְׁמַע דָא.

וְתָא חֲזִי רִזָא דְמַלְתָּ, בְּשַׁעָתָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַחֲזִי עַל
גְּנָתָא, כֹּל גְּנָתָא אֲתַכְנֵשׁ, וְלֹא מִתְפַּרְשׁ
מֵעֵדֶן. וּמֵהָא עֵדֶן מִבּוּעֵי נֶפֶקוּן, לְכַמְהָ
אוּרְחִין וּשְׁבִילִין, וְהָא גְּנָתָא, אֲתַקְרִי
צְרוּרָא דְחַיִּי, דְּתַמְּן מִתְעַדְנִין צַדִּיקָיָא,

מנהירו דעלמא דאתי. ובהאי שעתא, קדשא בריך הוא אתגלי עליהו. ותנינן בשעתא דקודשא בריך הוא אתער בנגתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקאי פרוזא נפיק וקרי עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו מאי ויאכל פרי מגדיו אלון קרפנין דאתקרבו קפיה מנשטתיהון דצדיקניא האי בפלגות ליליא בשעתא אחרא שאר קרפנין ממש.

הבא, ובשעה זו מתגלה עליהם הקדוש ברוך הוא. ושנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעורר בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, פרוז יוצא וקורא: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו. מהו ויאכל פרי מגדיו? אלו קרבנות שנקרבו לפניו מנשמות הצדיקים, זה בחצי הלילה. בזמן אחר שאר קרבנות ממש.

יתבו רבי חייא ורבי יוסי, אמר רבי יוסי, בכמה זמנין שאילגא, האי דכתיב ויהי בחצי הלילה וי' הפה כל בכור בארץ מצרים אמאי לא הוה ביטמא, דיתגלי לבלא פרסומי ניסא, ואמאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רחייא, ואינון טלייא דבני עאנא, ולא מיתו מלכי ופרדשבי, וגיברי מניחי קרבא, פמה דתוה בסנחריב, דכתיב (מלכים ב', י"ט), ויצא מלאך יי' ויך במחנה אשור וגו'. ותנינן, פלהו מלכין בני מלכין רופיניוס ופרדשבי, התם (ר"פ ל"ז ע"א) אתחזי גבורתא דחד שליחא דיליה, ותיר מהאי, דתוה יאות למחזי דיליה ותיר.

ישבו רבי חייא ורבי יוסי. אמר רבי יוסי, בכמה פעמים שאלתי, זה שכתוב ויהי בחצי הלילה וה' הפה כל בכור בארץ מצרים, למה זה לא היה ביום, שיתגלה לכל פרסום הנס? ולמה מתו כל אותם חלשים שאחר הרחמים ואותם טלאים של בני הצאן, ולא מתו מלכים ושרים ואנשים עורכי קרבות כמו שהיה בסנחריב, שכתוב (מלכים ב- יט) ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'? ושנינו, כלם מלכים בני מלכים, שרים וקצינים. שם נראתה הגבורה של שליח אחד שלו, יותר מזה שהיה ראוי להיות שלו יותר.

רבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה

אמר ליה יאות שאלת, ואנא לא שמענא מידי בהאי, ולא אימא, אבל הא זבינא לכל האי, וארחא אתתקון קמון. אנא שמענא דרבי שמעון בן יוחאי מדכי שוקון דטבריה, ניזיל גביה. יתבו, עד דהוה נהיר וממא. כד סליק נהורא, קמו ואילו. כד טטו גביה. אשכחיהו, דהוה יתיב, וספרא דאנדתא בידיה.

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון דאמר, כל הגוים כאין נגדו, למה כתיב מאפס ותהו נחשבו לו. אלא אוליפנא, דעתייהו דכל עמין דעלמא, דמהימנותא דלהון הוא כאין, דלא אדבקו עלאין ותתאין, (בתתאין) ושניין לקבלייהו מהימנותא דשטותא, אבל מאפס ותהו נחשבו לו, בהאי עלעולא, דסחרא (ס'א דפרחא) ברוחא, ומתגלגלא בקנטא בריקניא, הרא הוא דכתיב, (דניאל ד) וכל דיירי ארעא בלא חשיבין.

ה' משמים השקיף על בני אדם

(ח"ב לו ע"א)

פתח ר' חייא ואמר, אי ניהא קמיה דמר, דנימא חד מלה, על מה דאתינא כתיב, ויהי בחצי הלילה וי'

רבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה

אמר לו, יפה שאלת, ואני לא שמעתי דבר בזה ולא אמר, אבל הרי זכיתי לכל זה, והדרך מתקנת לפנינו. אני שמעתי שרבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה, גלף אליו. ישבו עד שהאיר היום. כשעלה האור קמו והלכו. כשהגיעו אליו, מצאו אותו שהיה יושב, וספר האגדה בידו.

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו. כיון דאמר כל הגוים כאין נגדו, למה כתוב מאפס ותהו נחשבו לו? אלא למדנו, דעתם של כל עמי העולם, שאמונתם היא כאין, שלא נדבקו עליונים ותחתונים [בתחתונים], ושיום כנגדם אמונה של שטות. אבל מאפס ותהו נחשבו לו, כמו המוץ שסובב (שערף) ברוח ומתגלגל בקיץ בריקנות, זהו שכתוב (דניאל ד) וכל דיירי הארץ ככלום חשובים.

ה' משמים השקיף על בני אדם

פתח רבי חייא ואמר, אם נוח לפני מר שנאמר דבר אחד על מה שבאתי כתוב, ויהי בחצי הלילה וה'

הפה כל בכור בארץ מצרים. ומהאי דאמר מר, אשתמע דהאי פסוקא ביהוה מלה אתא ואנן אורחא אתתקנא קמון, למייתי למושאל קמך.

הפה כל בכור בארץ מצרים. ומהאי דאמר מר, אשתמע דהאי פסוקא ביהוה מלה אתא ואנן אורחא אתתקנא קמון, למייתי למושאל קמך.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קיג) מי פה' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי פה' אלהינו - שעולה ומתעטר להתישב בכתר עליון קדוש, מאיר על כל המנורות שמאירות פתרים ועטרות. המשפילי לראות - שיורד בכרתיו מפתר לכתר, מנזר לנזר, מאור לאור, ממנורה למנורה, להשגיח בעליונים ותחתונים. זהו שפתוב (שם יד) ה' משמים השקיף על בני אדם וגו'.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קיג) מי בני' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי בני' אלהינו, דסליק ואתעטר לאתישבא בכתרא עלאה קדישא, נהירו על כל בוציני דנהרו בתרין ועטרין. המשפילי לראות, דנחית בכרתיו, מכתרא לכתרא, מנזרא לנזרא, מנהירו לנהירו, מבוצינא לבוצינא. לאשנחא בעלאין ותתאין, הדיא הוא דכתיב, (תהלים יד) 'ני משמים השקיף על בני אדם וגו'.

בא ראה, פתוב ויהי בחצי הלילה. פחצי ה'ה צריך (לקתב), או פחצות, כמו שאמר משה. ואם כמו שאמרו חברינו, שלא יאמרו אצטגניני פרעה, משה בדאי הוא. הרי הקשיא במקומה עומדת בשלשה אפנים, שאפלו ישראל יאמרו פך. אחד - שאם פך, ה'ה לו לומר, ויאמר משה פחצות הלילה. למה אמר פה אמר ה' וגו', כמו שלא יכון את השעה, שהרי לא יתפסו במשה אלא בפטרון, משום שאמר פה אמר ה' וגו'? שנים - שהרי משה אמר עד בכור השפחה אשר אחר הרחמים, ולא ה'ה

תא חזי, כתיב, ויהי בחצי הלילה. פחצי מיבעי ליה, או פחצות, כגוונא דאמר משה. ואי כמה דאמרי חברנא, דלא יימרון אצטגניני פרעה, משה בדאי הוא. הא קושיא באתריה קיימא, בתלת גווני, דאפילו ישראל יימרון הכי. חד, דאי הכי הנה ליה למימר ויאמר משה פחצות הלילה. אמאי קאמר, פה אמר 'ני וגו'. כמה דלא אתכוון שענתא, דהא לא יתפסון במשה, אלא בפטרונא, כגון דאמר פה אמר 'ני וגו'. תרי, דהא משה אמר, עד בכור השפחה אשר אחר הרחמים, ולא

כָּף, אֶלָּא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוֹר. עַל כָּל פְּנִים, אֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל גַּם יֹאמְרוּ כָּף, שֶׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְרוּ הַדְּבָרִים. שְׁלֹשָׁה - שֶׁהוּא אָמַר מִשֵּׁם הַפְּטָרוֹן כְּחֻצוֹת, וְכָתוּב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד, שְׁאֵלָה שְׁלָכֶם יוֹתֵר עַל הַמִּשָּׂא שֶׁלֹּא יִכְוֶלָה הַבְּהֵמָה לְסַבֵּל, לָמָּה הָיָה בַחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְלֹא בַיּוֹם? וְלָמָּה מָתוּ כָּל אוֹתָם הַחֲלָשִׁים שֶׁאַחַר הַרְחִימִים? אֶלָּא הַכֹּל הוּא סוּד עֲלִיוֹן בֵּין קוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה, וְהַכֹּל הַכָּשֶׁר (הַתְּבַשֵּׁר) בְּנִבְיָא הַנְּאֻמָּן.

אשרי חלקו של משה

אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁעָלִיו כְּתוּב יְפִיפִית מִבְּנֵי אָדָם הַיּוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל כֵּן בִּרְכָךְ אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֵּת צְדָק וּתְשׁוּנָא רָשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ. יְפִיפִית מִבְּנֵי אָדָם - מִשֵּׁת וְחַנוּף. הַיּוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַי - מִנַּח וּבְגִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ - מֵאַבְרָהָם וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שִׁשׁוֹן - מֵיַעֲקֹב. מִחֲבָרֶיךָ - מִשָּׂאָר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר שְׁעוּלָה בְּדַרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁלֹּא עוֹלָה שׁוֹם אָדָם אַחַר לֹא יוֹדַע מַה שֶׁאוֹמֵר?

הָיָה הָבִי, אֶלָּא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוֹר. עַל כָּל פְּנִים אֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל גַּם יֹאמְרוּ כָּף, דְּהָא לֹא אִתְבָּרְרוּ מְלִי. תַּלְתָּ דְאִיהוּ אָמַר מִשְׁמָא דְפְטָרוֹנָא כְּחֻצוֹת, וְכָתִיב וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד, שְׁאֵלָתָא דִּילְכוּן, יִתִּיר עַל מְטוּל דְלָא יִכִּיל בְּעִירָא לְמַסְבֵּל. אִמְאִי הָיָה בְּפִלְגוֹת לִילִיא, וְלֹא בִימְמָא. וְאִמְאִי מִיתוּ כָּל אִינוּן חֲלָשִׁין דְּבַתְרָא רַחֲמָא. אֶלָּא בְּלֹא רְזָא עַלְמָה הוּא, בֵּין מַחְצְרֵי חֲקֵלָא, וְכִלְאֵא אֲתַבְּשֶׁר (נִיא אֲתַבְּשֶׁר) בְּנִבְיָאָה מְהִימְנָא.

אשרי חלקו של משה

וּבִבְיָא חוֹלְקִיָה דְמֹשֶׁה, דְעָלִיָה כְּתִיב (תהלים נח) יְפִיפִית מִבְּנֵי אָדָם הַיּוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל כֵּן בִּרְכָךְ אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֵּת צְדָק וּתְשׁוּנָא רָשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שְׁמֹן (רַף ל"ו ע"ב) שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ. יְפִיפִית מִבְּנֵי אָדָם: מִשֵּׁת וְחַנוּף. הַיּוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַי: מִנַּח וּבְגִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ: מֵאַבְרָהָם וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שִׁשׁוֹן: מֵיַעֲקֹב. מִחֲבָרֶיךָ: מִשָּׂאָר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר דְסָלִיק בְּדַרְגוֹת עֲלִיּוֹן דְלֹא סָלִיק בְּרַגְלָא אֲתַרָא, לֹא יוֹדַע מַה דְאָמַר.

זה' הבה כל בכור

(ח"ב דף ל"ז - ל"ח)

וַיִּי' הִפָּה כָּל בְּכוֹר, וַיִּי': הוא ובית דינו, וַיִּי': הוא ונימוסיו. **הִפָּה כָּל בְּכוֹר** הִפָּה, מִשָּׁה לֹא אָמַר אֱלֹא וּמַת וְנָו', מֵהוּ הִפָּה. אֱלֹא, דְאִתְעַר כַּה, כְּמַה דְאֲנִינִים מִשָּׁה, דְכַתִּיב וְהִנֵּה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כַּה.

זה' הבה כל בכור

וַיִּי' הִפָּה כָּל בְּכוֹר. זה' - הוא ובית דינו. זה' - הוא והנהגותיו. הִפָּה כָּל בְּכוֹר - הִפָּה? מִשָּׁה לֹא אָמַר אֱלֹא וּמַת וְנָו', מֵהוּ הִפָּה? אֱלֹא שְׁהִתְעוֹרַר כַּה, כְּמוֹ שְׁהִפְחִיד אוֹתוֹ מִשָּׁה, שְׁכַתוֹב וְהִנֵּה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כַּה.

וְתֹאנָא, פְּרַעַה חַכִּים הִנֵּה מִכָּל חֲרָשׁוֹי, וְאִסְתַּכַּל בְּהַאי זֹאת, דְיַעֲבִיד בֵּיה דִּינָא, וְזִמִּין לְחַרְבָּא אַרְעִיה, כְּמַה דְאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ בִּי אֲנִי וַיִּי'. וּבְאִיהוּ מַה כְּתִיב, וַיִּפְּן פְּרַעַה. מֵהוּ וַיִּפְּן. דְאֲפִנִי לְבִיה מִהַרְהוּרָא דָא. כְּמַה דְאִתְ אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפְּן אַהֲרֹן. וַיִּבּוֹא אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבּוֹ גַם לְזֹאת. גַם לְרַבּוֹת הַאי דְזִמְנָא לְחַרְבָּא אַרְעִיה, וְלֹא שְׁוֵי לְבִיה לְקַבְּלִיה דְזֹא"ת.

וְשִׁנְיָנו, פְּרַעַה הִיָּה חַכָּם מִכָּל מְכַשְׁפִּי, וְהִסְתַּכַּל בְּזֹאת שְׁתַּעֲשֶׂה בּוֹ דִין, וְעִתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אַרְצוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי ה'. וּבַהוּא מַה כְּתוּב? (שמות ז) וַיִּפְּן פְּרַעַה. מַה זֶה וַיִּפְּן? שְׁהִפְנָה לְבוֹ מִהַרְהוּרָא זֶה, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר וַיִּפְּן אַהֲרֹן. וַיִּבּוֹ אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבּוֹ גַם לְזֹאת. גַם - לְרַבּוֹת זֹו שְׁעִתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אַרְצוֹ, וְלֹא שָׁם לְבוֹ כְּנֶגֶד זֹאת.

כָּל בְּכוֹר, אֲפִילוֹ דְרִגִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, אֲתַבְּרוּ מִשְׁוֹלְטֵינְהוֹן, (ס"א משלשוליהו) כָּל אִינוֹן דְשִׁלְטִין בְּחַכְמָתָא דְלַהוֹן, דְכַתִּיב, בְּאֲרִץ מִצְרַיִם. וְכִלְהוּ דְרִגִין, עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, דְאֲתַבְּרוּ מִשְׁוֹלְטֵינְהוֹן, (ס"א משלשוליהו) כִּלְהוּ בְּפִסְקָא אֲתַחְזוּן, (ס"א אֲתַרְמִיזוּ) דְכַתִּיב מִבְּכוֹר פְּרַעַה הִיִּשְׁבַּע עַל כְּסָאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּחַמָּה, הָא כִּלְהוּ אֲתַחְזוּן בְּפִסְקָא.

כָּל בְּכוֹר - אֲפִילוֹ דְרִגִין עֲלִיוֹנוֹת וְתַתְּחוֹנוֹת נִשְׁבְּרוּ מִשְׁלֵטוֹנִים (מֵהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹתָם), כָּל אוֹתָם שְׁשׁוֹלְטִים בְּחַכְמָה שְׁלָהֶם, שְׁכַתוֹב בְּאֲרִץ מִצְרַיִם. וְכֹל הַדְּרָגוֹת, הָעֲלִיוֹנוֹת וְהַתַּתְּחוֹנוֹת שְׁנִשְׁבְּרוּ מִשְׁלֵטוֹנִים (מֵהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹתָם), כְּלָם נִרְאוֹת (נִרְמְזוֹת) בְּפִסְקָא, שְׁכַתוֹב מִבְּכוֹר פְּרַעַה הִיִּשְׁבַּע עַל כְּסָאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּחַמָּה. הַרִי כְּלָם נִרְאִים בְּפִסְקָא.

סְתָמוּ שֶׁל דָּבָר, מִבְּכּוֹר פְּרֵעָה הַיּוֹשֵׁב
עַל כֶּסֶא - כְּתוּב תַּחְתּוֹן שֶׁל
שְׁלִיטַת הַמַּלְכוּת (מֵהַמַּלְכוּת) שֶׁלְמַעֲלָה.
עַד בְּכוֹר הַשְּׂפָחָה - כְּתוּב שְׂמַאל
מִתַּחְתֵּיהָ שֶׁל שְׁלִיטָה מֵאַחַר אַרְבַּע
(מִכְּתָר אַחַר) רַחֲמִים, אַרְבַּע מַחְנוֹת.
(מִשְׁמַע) מְשׁוּם שֶׁכְּתוּב אַחַר הַרְחִיב,
(וְלֹא מִן הַרְחִיב). וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה -
תַּחְתּוֹנִים מִתַּחְתּוֹנִים, נִקְבָּה מְנַקְבוֹת,
שֶׁנִּמְצְאוּ בְּאַתּוֹנוֹת בְּבַהֲמוֹת וְחֲמוּרִים,
בְּגִדוּלִים וּבְקִטְנִים, וּמְקַבְּלִים מֵהֶם
גְּבָרִים וְנִקְבוֹת. עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבּוֹר - אוֹתָם שְׂיוּצָאִים מִשְּׂפָחָה,
שֶׁבָּהֶם עוֹשִׂים לְאַסִּירִים שְׂיִשְׁתַּעֲבְדוּ
בָּהֶם לְעוֹלָמִים וְלֹא יֵצְאוּ לַחֲרוֹת.

וּבְבִטְחוֹן הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ סְרַבּוּ הַמְצָרִים,
שֶׁבָּהֶם עָשׂוּ קָשֶׁר לְיִשְׂרָאֵל
שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מֵעַבְדוּתָם לְעוֹלָמִים. וּבָזָה
נִרְאִית הַגְּבוּרָה וְהַשְּׁלִטוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְזָכְרוֹן זֶה לֹא יִכְלֶה מִיִּשְׂרָאֵל
לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. שָׂאֵם לֹא הִזָּה כַּח וְגְבוּרָה
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל מַלְכֵי הָעַמִּים
וְכֹל מְכַשְׁפֵי הָעוֹלָמוֹת וְחֲכָמֵי הָעוֹלָמוֹת,
לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הָעַבְדּוֹת, שֶׁהַתִּיר
אֶת הַקְּשָׁרִים שֶׁלָּהֶם וְשִׁבַּר אֶת כָּל
אוֹתָם הַפְּתָרִים כְּדִי לְהוֹצִיא אוֹתָם. עַל
זֶה כְּתוּב (יִרְמִיָּה י') מִי לֹא יִרְאֶף מִלֶּף
הַגּוֹיִם כִּי לֶף יֵאָתֶה כִּי בְּכֹל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם

סְתָמָא דְּמַלְכָּה, מִבְּכּוֹר פְּרֵעָה הַיּוֹשֵׁב
עַל כֶּסֶא, כְּתוּב תַּתְּאָה
דְּקוֹזְמוּטָא דְּמַלְכוּתָא (נ"א מִמַּלְכוּתָא)
דְּלְעִילָא. עַד בְּכוֹר הַשְּׂפָחָה, כְּתוּב
שְׂמַאלָא, תַּתְּאָה מִינְהָ, דְּקוֹזְמוּטָא
מִכְּתָר אַרְבַּע (נ"א מִכְּתָרָה אַחַר) רַחֲמִין,
אַרְבַּע מְשִׁירִין. (מִשְׁמַע) מְשׁוּם דְּכְתִיב
אַחַר הַרְחִיב, (וְלֹא מִן הַרְחִיב). וְכֹל בְּכוֹר
בְּהֵמָה, תַּתְּאִין מִתַּתְּאִין, נוֹקְבָא
מְנוֹקְבָתָא, דְּאַשְׁתַּכַּחוּ בְּאַתְנֵי בְּבַעֲרֵי
וְחֲמוּרֵי, בְּרַבְרֵי בּוֹזְטְרֵי, וּמְקַבְּלִין מִנְהוֹן
גּוֹבְרִין וְנוֹקְבִין. עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבּוֹר, אֵינוֹן דְּנַפְקִין מִשְּׂפָחָה. דִּי
בְּהוֹן עַבְדִּין לְאַסִּירֵי, דְּיִשְׁתַּעֲבְדוֹן בְּהוֹן
לְעוֹלָמִין, וְלֹא יִפְקוֹן לַחֲרוֹ.

וּבְרוּחָצְנוּתָא דְּאֵלִין דְּרַגִּין, סְרִיבוּ
מִצְרָאֵי, דִּי בְּהוֹן עַבְדוּ
קִשְׂרָא לְיִשְׂרָאֵל, דְּלֹא יִפְקוֹן מִן
עַבְדוּתְהוֹן לְעוֹלָמִין. וּבְהַאי אַתְחַזִּי
גְבוּרָתָא וְשְׁלִטְנוּתָא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְדַבְרָנָא דֹּא לֹא יִשְׁתַּצִּי מִיִּשְׂרָאֵל לְדָרֵי
(דף ל"ח ע"א) דְּרִין, דְּאֵי לֹא הָוָה חִילָא
וּגְבוּרָתָא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כֹּל מַלְכֵי
עַמִּין, וְכֹל חֲרָשֵׁי עוֹלָמִין, וְחַכְמֵי עוֹלָמִין,
לֹא יִפְקוֹן לְיִשְׂרָאֵל מִן עַבְדוּתָא, דְּשָׂרָא
קַטְרִין דְּלְהוֹן, וְתַבַּר כֹּל אֵינוֹן כְּתָרִין,
בְּגִין לְאַפְקָא לֶזֶן. עַל דֹּא כְּתִיב, (יִרְמִיָּה
י' מִי לֹא יִרְאֶף מִלֶּף הַגּוֹיִם כִּי לֶף יֵאָתֶה

כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם
מאין כמוד.

ובכל מלכותם מאין כמוד.

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבזכותכם התירו את הקשרים
בכה רבי שמעון, ארים קליה ואתנה,
אמר קנטורא דקיטפא אשתבחה,
חשבתון דשבח קדשא בריד הוא כמה
זמנין, (דברים ה) אשר הוצאתיך מארץ
מצרים, (דברים טז) הוציאך יי' אלהיך
ממצרים, (דברים ח) ויוציאך יי' אלהיך
משם, (שמות יב) הוצאתי את צבאותיכם,
(שמות יג) זכור את היום הזה אשר
יצאתם ממצרים, (דברים יד) ויוציאך
בפניו בכחו הגדול ממצרים, (שמות יג)
הוציא יי' אתכם מזה.

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבזכותכם התירו את הקשרים
בכה רבי שמעון, הרים קולו ונאנח.
אמר, אשכול הקנטור נמצא.
חשבתם ששבח הקדוש ברוך הוא כמה
פעמים, (דברים ה) אשר הוצאתיך
מארץ מצרים, (שם טז) הוציאך ה'
אלהיך ממצרים, (שם ה) ויצאך ה'
אלהיך משם, (שמות יב) הוצאתי את
צבאותיכם, (שם יג) זכור את היום הזה
אשר יצאתם ממצרים, (דברים ד)
ויוציאך בפניו בכחו הגדול ממצרים,
הוציא ה' אתכם מזה.

אלא תאנא, עשרה כתרין, אינון
לתתא, פנונא דלעילא, ובלהו
סתימין בתלתא אלין דאמרון. ותלת
קשרין קשירו בהו, על תלת דרגין אלין
דבהו עבדו, דישראל לא יפקון
משעבודיהון לעלמין.

אלא שנינו, עשרה כתרין הם למטה
כמו שלמעלה, וכלם נסתרים
בשלשת אלה שאמרנו. ושלשה קשרים
קשורים בהם על שלש דרגות אלו
שבהם עשו שישראל לא יצאו
משעבודם לעולמים.

זבאין אתון אברהם יצחק ויעקב,
דבזכותכון שריאו קטרין,
וקודשא בריד הוא דבר תלת קטרי
מהימנותא דלכון הדא הוא דבתיב,
(שמות ב) ויזכר אלהים את בריתו את
אברהם את יצחק ואת יעקב. את
אברהם, הא קשרא הדא, דאברהם.

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבזכותכם התירו את
הקשרים, והקדוש ברוך הוא זכר
שלשת קשרי האמונה שלכם. זהו
שכתוב (שמות ב) ויזכר אלהים את
בריתו את אברהם את יצחק ואת
יעקב. את אברהם - הרי קשר אחד של

את יצחק, הא קשרא תניינא, דיצחק.
ואת יעקב, הא קשרא תליתאה,
שלימתא דיעקב.

תנא, כל זמנין וחנין ושבתין, בלהו
דוכרנא להאי, ועל האי
אתקנימו בלהו, דאלמלא האי, לא
הוה גטורא דזמנין וחנין ושבתין.
ובניי כה, לא אשתצי דכרנא
דמצרים מפל זמנין וחנין ושבתין. תא
חזי דינא (ס"א דא) הוא יסודא ושרשא
דאורייתא, וכל פקודוי, וכל מהימנותא
שלימתא דישראל.

עיקר גאולת ישראל לא היתה אלא
בלילה

ועוד אמאי לא הוה ביממא דשאלתו.
תנינן, פתיב היום אתם יוצאים,
וכתיב הוציאו יי' אלהיך ממצרים
לילה. אלא תאנא, עקרא דפורקנא
דישראל, לא הוה אלא בלילה, דליליא
שרא קטרין, ועביד נוקמין, ויומא אפיק
לון פריש גלי, תדא הוא דכתיב (במדבר
ל) יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל
מצרים. (נ"א ועוד לילה שארי קטרין ועבד
נוקמין ודינין ויומא גלי ופרסם ניסא ונקמא
דאתעביד תדא הוא דכתיב יצאו בני ישראל ביד
רמה וגו') וכתיב ומצרים מקברים את
אשר הכה יי' בהם כל בכור, דא הוא
פרסומי ניסא.

אברהם. את יצחק - הרי קשר שני של
יצחק. ואת יעקב - הרי קשר שלישי,
שלמותו של יעקב.

למדנו, כל הזמנים והחגים
והשבתות, כלם זכרון
לזה, ועל זה התקיימו כלם, שאלמלא
זה לא היתה שמירה של זמנים וחגים
ושבתות, ולכן לא כלה הזכרון של
מצרים מפל הזמנים והחגים
והשבתות. בא ראה, דין (זה) הוא יסוד
ושרש של התורה, וכל מצוותיו, וכל
האמונה השלמה של ישראל.

עיקר גאולת ישראל לא היה אלא
בלילה

ועוד, למה לא היה ביום כפי
ששאלתם? שנינו, כתוב היום
אתם יוצאים, וכתוב הוציאו ה' אלהיך
ממצרים לילה. אלא שנינו, עקר גאולת
ישראל לא היה אלא בלילה, שהלילה
מתיר קשרים ועושה נקמות, והיום
הוציא אותם בראש גלוי, זהו שכתוב
(במדבר לג) יצאו בני ישראל ביד רמה
לעיני כל מצרים. (ועוד, הלילה מתיר את
הקשרים ועושה נקמות ודינים, והיום
מגלה ומפרסם הנס והנקמה שנעשה. זהו
שכתוב יצאו בני ישראל ביד רמה וגו').
וכתוב ומצרים מקברים את אשר הכה
ה' בהם כל בכור. זהו פרסום הנס.

🕊 לימוד ליום ה' של פסח 🕊

יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו

אתו ר' חייא ור' יוסי, אשתטחו קמיה, ונשקו ידיו. ובכו ואמר, גליפון עלאין ותתאין, וקפן רישא בגינה, עבד קדשא בריה הוא ירושלים לתתא, בגוונא דלעילא. עבד (רשב"י) שורי קרתא קדישא ותרעוי. מאן דעייל, לא עייל, עד דיפתחון תרעיו. מאן דסליק, לא סליק, עד דיתקנון דרגין דשורי מאן יביל למפתח תרעין דקרתא קדישא, ומאן יביל לאתקנא דרגין דשורי, דא רבי שמעון בן יוחאי, דאיהו פתח תרעין דרגין דחבמתא, ואיהו אתקין דרגין עלאין, ובתיב (שמות לד) ויראה כל זכורך את פני האדון ה'. מאן פני האדון ה', דא רבי שמעון בן יוחאי, דמאן דאיהו דבורא מן דברנא, בעי לאתחזא קמיה.

אמר לון, עד השתא, לא סיימנא מלה דשאלתא דילכון, דהא תנינן, וי' הפה כל בבור, כל בבור סתם, בדקאמרן. וכלא הוה במה דאינון

🕊 לימוד ליום ה' של פסח 🕊

יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו

באו רבי חייא ורבי יוסי, השתטחו לפניו ונשקו ידו, ובכו ואמרו, חקיקות עליונים ותחתונים מרימים ראש בזכותך. עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה כמו שלמעלה. עשה [רשב"י] חומות העיר הקדושה ושעריה. מי שנכנס, לא נכנס עד שיפתחו השערים. מי שעולה, לא עולה עד שיפתחו המדרגות של החומות. מי יכול לפתח את שערי העיר הקדושה, ומי יכול להתקין את המדרגות של החומות? זה רבי שמעון בן יוחאי, שהוא פותח שערים של סודות החכמה והוא מתקן דרגות עליונות. וכתוב (דברים טז) ויראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו.

אמר להם, עד עכשו לא סימנו הדבר על שאלתכם, שהרי שנינו וה' הפה כל בבור, כל בבור סתם, כמו שאמרנו. והפל היה כמו של אותם

שמתו, אותם קושרי הקשרים שהיו משתמשי בחרשיהו באינון פתרון. מנהו משתמשי בעלא, ומנהו בתתאי, ואף על גב דבלהו תתאין אינון. וכל ארעא דמצרים מליא תרשין הוה. וכתוב כי אין בית אשר אין שם מת.

וְנַעֲשֶׂה דין בכל, בשעה שהתפנסו כלם בבתיהם ולא היו מתפזרים במדבר ובשדה, אלא כלם נמצאו בבתיהם, [ואור הנר יפה לבדיקה מבחויץ] ועשה הלילה את דיניו בכל באותה שעה. ושנינו שהיה מאיר הלילה כמו היום בתקופת תמוז, וראה כל העם את דיני הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב (תהלים קלט) וְלִילָה כִּי־אִיר פחשכה פאורה.

וּבְשַׁעָה שיצאו, נמצאו כלם מתים בשוקים לעיני הכל. רצו לקבר אותם ולא מצאו, וזה היה קשה להם מהכל. ראו את ישראל יוצאים לעיניהם בצד אחד, וראו את מתיהם בצד האחר. ובכל היה פרסום הנס שלא היה כזה מיום שנברא העולם.

וְאֶתְעִבֵּד דינא בכלא, בשעתא דאתפנשו בלהו בבתיהון, ולא הוו מתפזרי במדברא ובחקלא, אלא בלהו אשתכחו בבתיהון, (ואור הנר יפה לבדיקה מבחויץ) ועבד ליליא דינוי בכלא בההיא שעתא. ותנא הוה גהיר ליליא ביומא דתקופה דתמוז, וקמא כל עמא דינוי דקודשא בריך הוא, הדיא הוה דכתיב (תהלים קלט) וְלִילָה כִּי־אִיר יאיר בחשכה פאורה.

וּבְשַׁעָתָא דנפקו אשתכחו בלהו מתין בשוקין לעיניהון דכלא, בעיני לאקברא להו ולא אשתכחו, ודיא אקשי להו מפלא. חמו לישראל נפקון (דף ל"ח ע"ב) לעיניהון בחד גיסא, וחמו למיתיהון באידך גיסא. ובכלא הוה פרסומי גיסא, דלא הוה בהאי מיומא דאתברי עלמא.

ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו',
הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
ישראל

ובא ראה, פתוב ליל שמרים הוא לה'
להוציאם וגו', הוא הלילה הזה
לה' שמרים לכל בני ישראל וגו'. פסוק
זה קשה, פיון שאמר ליל, מה זה
שמרים, ולא שמור? שמור היה צריך
(לכתב)! וכתוב הוא הלילה הזה. ליל
אמר בהתחלה, ואחר כך לילה.

אלא הכי תנינו, פתוב (דברים כב) פי
יהיה נערה בתולה. נער פתוב,
מה הטעם? משום שכל זמן שלא
קבלה זכר, נקראת נער. משקבלה זכר,
נקראת נערה. אף כאן, ליל - עד שלא
קבלה זכר. ואף על גב שכתוב בו
שמורים - זכר היה עתיד להתחבר
עמה. ובשעה שהתחבר עמה זכר,
פתוב הוא הלילה הזה לה' שמרים.
שמורים - זכר ונקבה, ומשום כך פתוב
הלילה הזה.

ובמקום שנמצאו זכר ונקבה אין
שבח אלא לזכר. וכך שבחו
ישראל בתשבחותיהם לזכר ולא
לנקבה, זהו שפתוב (שמות טו) זה אלי
ואנוהו, שאין שבח במקום שזכר
ונקבה נמצאים אלא לזכר. ועל זה
(ולזה) מחכים ישראל, שפתוב (ישעיה

ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו',
הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
ישראל

ותא חזי, פתיב ליל שמרים הוא ליו'
להוציאם וגו', הוא הלילה הזה
ליו' שמרים לכל בני ישראל וגו', האי
פסוקא קשיא בין דאמר ליל, מהו
שמרים, ולא שמור, שמור מיבעי ליה.
וכתיב הוא הלילה הזה, ליל קאמר
בקדמיתא, ובתר לילה.

אלא הכי תנינו, פתיב, (דברים כב) פי
יהיה נערה בתולה. נער פתיב,
מאי טעמא. משום דכל זמן דלא
קבילת דבר, אתקרי נער, מדקבילת
דבר, אתקרי נערה. אוף הכא, ליל עד
לא קבילת דבר. ואף על גב דכתיב
ביה שמורים דבר הוה זמין לאתחברא
עמה ובשעתא דאתחבר עמה דבר,
פתיב, הוא הלילה הזה ליו' שמרים.
שמרים: דבר ונוקבא. ובנינו כך פתיב
הלילה הזה.

ובאתר דאשתכחו דבר ונוקבא, לית
שבחא אלא לדבורא. והכי
שבחו ישראל בתושבחותיהו. לדבורא
ולא לנוקבא, הדא הוא דכתיב, (שמות
טו) זה אלי ואנוהו. דלית שבחא
באתר דדבורא ונוקבא אשתכחו,
אלא לדבורא. ועל דא (נ"א ודא)

כה) זָה ה' קוֹיֵנו לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מִשׁוּם שֶׁכָּפַר עֲתִיד לַעֲשׂוֹת לָהֶם, שְׁפָתוֹב (מִיכָה ז) כִּימִי צִאתְךָ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.

וְסוּד זָה כָּף הוּא - כָּמוֹ שֶׁכָּאן לִיל וְלִילָה, כָּף עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם, שְׁפָתוֹב שֶׁמֶר מָה מְלִילָה שֶׁמֶר מָה מְלִיל. מָה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִיל, אִף כָּאן שְׁמִירָה וְלִיל. מָה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִילָה, אִף כָּאן שְׁמִירָה וְלִילָה.

וְלִילָה נִקְרָא אַגַּב זָכָר, זְהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה כא) אֶתָּא בְּקָר וְגַם לִילָה. בְּקָר, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט) וַיִּשְׁכֹּם אַבְרָהָם בְּבִקְרָה, שֶׁהוּא מְדַתּוֹ מִמָּשׁ. וְכַתּוֹב (תהלים ה) ה' בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקָר מִמָּשׁ.

לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים

בְּבֵית אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת וְגו' (שמות יב) כ"ט זו לֵאכֹל אֶת הַפֶּסַח הַזֶּה עַל מִצּוֹת וּמְרוֹרִים. מִצּוֹת - מִצַּת כְּתוֹב. מָה זֶה כְּנֶגֶד זֶה? אֵלֹא לְהִרְאוֹת גְּלוּת הַשְּׁכִינָה עִם יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתָהּ הַמְרִירוֹת שֶׁלָּהֶם, שְׁפָתוֹב וּמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה וְגו'. כְּשֶׁאֹכְלִים אֶת הַפֶּסַח הַזֶּה, לְהִרְאוֹת

מִחֶכְאֵן יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב, (ישעיה יב) זֶה יוֹי קוֹיֵנו לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מִשׁוּם דְּהִכִּי זְמַיִן לְמַעֲבַד לְהוֹ, דְּכַתִּיב, (מִיכָה ו) כִּימִי צִאתְךָ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.

וְרָזָא דָּא דְּהִי הוּא, כְּנִוּנָא דְּהִבָּא לִיל וְלִילָה, כְּדִ זְמַיִן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעֲבַד לְהוֹ, דְּכַתִּיב, (ישעיה כא) שׁוֹמֵר מָה מְלִילָה שׁוֹמֵר מָה מְלִיל. מָה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִיל, אִוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלִיל. מָה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִילָה, אִוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלִילָה.

וְלִילָה אֶתְקָרִי אַגַּב דְּכּוּרָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה כא) אֶתָּא בְּקָר וְגַם לִילָה. בְּקָר: כְּמָה דָּאֵת אֶמֶר (בראשית ט) וַיִּשְׁכֹּם אַבְרָהָם בְּבִקְרָה. דְּהוּא מְדַתּוֹ מִמָּשׁ. וְכַתִּיב (תהלים ה) יוֹי בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקָר מִמָּשׁ.

לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים

בְּבֵית אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת וְגו' (שמות יב) כ"ט פְּקוּדָא דָּא, לְמִיבֵל הַאי פֶּסַח עַל מִצּוֹת וּמְרוֹרִין, מִצּוֹת מִצַּת פְּתִיב. מָאי הַאי לְקַבֵּל הַאי, אֵלֹא לְאַחֲזָא גְלוּתָא דְּשְׁכִינָתָא עִמְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, כְּהוּא מְרִירוֹ דְּלְהוֹן, דְּכַתִּיב וּמְרָרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה וְגו'. וְכַד אֹכְלִין לְהַאי פֶּסַח, לְאַחֲזָא כָּל

האי דעברו לון במצרים, בהווא גלותא ובהווא שעבודא.

מה פתיב ועצם לא תשברו בו, לאתוואה ביה קלנא, ובכל אינון טעונון דמצראי. דהא גרמיון הווי רמאן בשוקא, ואתו כלבי ויהו גררי לון מאתר לאתר, ודא קשויא לון מפלא, דהא גרמי אינון תקוונא דנופא, ודמי לגוונא אחרא, וישראל רמאן לון בשוקא אזרח קלנא, ועל דא כתיב ועצם לא תשברו בו, אתונו לא תשברונו, אבל כלבי הווי אתנין ומתברין ליה.

תו, מצראי הווי אתנין לבתר, והווי חמאן אינון גרמי דהווי נטלי כלבי מאתר לאתר, ומדקן לון, והווי מצראי טמני לון גו עפרא, בגין כלבי דלא ישכחונו לון, ודא איהו בטולה דעבודת בוכבים ומזלות, יתיר, מסטרא דלהון, ובדא קדשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואתכפנין כל חילין אחרנין, דהא כדן אתכפנין יתיר, בד בטילו אשתכח מסטרא דלהון, ועל דא ישראל לא מבטלי לון, דכתיב ועצם לא תשברו בו.

את כל מה שעשו להם במצרים באותה גלות ובאותו שעבוד.

מה פתוב? ועצם לא תשברו בו, להראות בו קלון, ובכל אותם אלילי מצרים. שהרי היו זורקים בשוק את העצמות שלו, ובאו הפלבים וגררו אותם ממקום למקום, וזה היה קשה להם מהכל, שהרי העצמות הן תקונו הגוף, ודומים לגון אחר, וישראל זרקו אותם לשוק בדרך קלון, ולכן פתוב ועצם לא תשברו בו. אתם לא תשברו, אבל הפלבים היו באים ומשברים אותו. עווד, המצרים היו באים אחר כך והיו רואים אותם עצמות שהיו לוקחים הפלבים ממקום למקום ושוארים אותם, והיו המצרים טומנים אותם בעפר, כדי שהפלבים לא ימצאו אותם, וזהו בטול של עובדי כוכבים ומזלות יותר מהצד שלהם. ובזה התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ונכפו כל הכחות האחרים, שהרי אז נכפו יותר, כשהבטול נמצא מהצד שלהם, ולכן ישראל לא בטלו אותם, שפתוב ועצם לא תשברו בו.

קדש לי כל בכור פטר רחם

קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. (שמות יג) פקודא דא לקדש בכור בהמה, ועם הארץ צריך תרין מילין,

קדש לי כל בכור פטר רחם

קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. מצוה זו לקדש בכור בהמה. ועם הארץ צריך שני דברים: אחד שיהיה

חד דיהא פדוי מתחתות שלטנותא דייצר הרע, דאיהו אדון דיליה, בגוונא דאמר יעקב לעשו, (בראשית לג) יעבר נא אדני לפני עבדו, בעולם הזה. אדון מצד העוונות, שהם רבים על הגוף. כמו שבארוה, רשע - יצר הרע שופטו. צדיק - יצר הטוב שופטו. בינוני - זה וזה שופטו. בינוני הוא אח של יצר הרע ואח של יצר הטוב. אחי יהי לך אשר לך.

ויאבק איש עמו, זה גבריאל

וכשרבות הזכיות, הרוח שובר שפתי משמרות - של חמור נוער, וכלבים צועקים, ועולה למשמרת השחר שבו האדם, וחוזר האדם להיות אדון. זהו שקתוב (שם לב) ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה. ועולה לדרגת אדם, שנאמר בו (שם א) ורדו בדת הים ובעוף השמים וגו', (שם ט) ומוראכם וחתכם וגו'.

וכשהזכיות בינוניות - (שם לב) ויאבק איש עמו, זכיות וחובות מתחבקות לערוף קרב. מצד הזכיות - וירא פי לא יכל לו. מצד העברות - ויגע בכף ירכו, בגיד הנשה. נשה לשון (שם מא) פי נשני אלהים את כל עמלי. והוא לשון נשיה. מדור אחד מאותן שבע הארצות. מי שירד לשם, נשפחת ממנו התורה.

חד דיהא פדוי מתחתות שלטנותא דייצר הרע, דאיהו אדון דיליה, בגוונא דאמר יעקב לעשו, (בראשית לג) יעבר נא אדני לפני עבדו. פהאי עלמא. אדון מצד חובין הנפישין על גופא, כמה דאוקמוה, תייבא, יצר הרע שופטו. ופאה, יצר הטוב שופטו. בינוני זה וזה שופטו. בינוני, היינו אח דייצר הרע, ואח דייצר הטוב, אחי יהי לך אשר לך.

ויאבק איש עמו, זה גבריאל

וכד זכוון נפישין, רוחא תבר תרין משמרות, דחמור נוער, כלבים צועקים, וסליק למשמרת השחר, דביה אדם ואתהדר בר נש אדון, הדא הוא דכתיב, (בראשית לב) ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה, וסליק לדרגא דאדם, דאתמר ביה, (בראשית א) ורדו בדת הים ובעוף השמים וגו', (בראשית ט) ומוראכם וחתכם וגו'.

וכד זכוון בינונים, (בראשית לב) ויאבק איש עמו, זכוון וחובין מתחבקות לאנהא קרבא. מסטרא דזכוון, (בראשית לב) וירא כי לא יכול לו. מסטרא דחובין, ויגע בכף ירכו בגיד הנשה. נשה: לשון (בראשית מא) כי נשני אלהים את כל עמלי ואיהו לשון נשיה. חד מדורא מאינון שבעה ארעאן, מאן דנחית תמן אתנשי מניה אורייתא.

וְקָדַם דְּיִיתִי בְּרֵשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא
וַיְפֻק מִרְחִם אִמִּיהּ, וַיֵּאבֵּק
אִישׁ עֲמוּנָה, דְּאֵא גְבַרְיָאֵל, בְּהַהוּא אָבֵק
דְּעֵפֶר, דְּאֶתְמַר (כראשית ט) וַיֵּיצֵר יְיָ
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה,
וְאֹלִיף לִיה שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וּבְנִין דְּאֵ,
וַיֵּיצֵר: חַד יֵצֵר הַטּוֹב, דְּאֹלִיף לִיה
שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יֵצֵר הָרַע דְּאֵבִיק
עֲמוּנָה. דְּאֶתְמַר, כִּי נִגַע בְּכַף יַרְדְּ יַעֲקֹב
בְּגִיד הַנְּשִׂא, וְאֶשְׁבַּח מִנִּיה שְׁבָעִין לְשׁוֹן,
דְּאֹלִיף לִיה יֵצֵר הַטּוֹב.

וְקָדַם שִׁיבָא אָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה וַיֵּצֵא
 מִרְחִם אִמּוֹ - וַיֵּאבֵּק אִישׁ עֲמוּנָה.
 זֶה גְבַרְיָאֵל, בְּאוֹתוֹ אָבֵק שֶׁל עֶפֶר
 שֶׁנֶּאֱמַר (שם ב) וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם עֶפְרָ מִן הָאֲדָמָה. וְלִמַּד אוֹתוֹ
 שְׁבָעִים לְשׁוֹן, וּמִשּׁוֹם זֶה וַיֵּיצֵר, אָחַד
 יֵצֵר טוֹב, שֶׁלִּמַּד אוֹתוֹ שְׁבָעִים לְשׁוֹן,
 וְאָחַד יֵצֵר הָרַע שֶׁנֶּאֱבֵק עֲמוּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר
 כִּי נִגַע בְּכַף יַרְדְּ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשִׂא,
 וּמִצָּא מִמֶּנּוּ שְׁבָעִים לְשׁוֹן שֶׁלִּמַּד אוֹתוֹ
 יֵצֵר הַטּוֹב.

לא היה אב רחמן על בניו כמו
הקדוש ברוך הוא
(ח"ב דף ק"צ ע"ב)
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לֹא הוּוּ אָבֵא רַחֲמָן
עַל בְּנָיו בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּוּ,
וּקְרָא הוּוּ דְבַתִּיב (מלכים א ח) לֹא נִפְל
דְּבַר אָחַד מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב וְגו'. תַּא חֲזִי
רַחֲמָנּוּ דִּילִיה, אֵלוֹ אָמַר לֹא נִפְל דְּבַר
אָחַד מִכָּל דְּבָרוֹ וְלֹא יִתִּיר, נַח לְעֲלָמָא
דְּלֹא אֶתְפְּרִי. אָבֵל מִדְּאָמַר מִכָּל דְּבָרוֹ
הַטּוֹב, וְאֶפִּיק בִּישׁ לְאַחֲרָא, דְּהָא מְלֵא
דְּבִישׁ לֹא בְּעִי לְמַעֲבַד.
וְאַף עַל גַּב דְּאֲנָזִים, וְאָרִים רְצוּעָה,
אֶתְאֵת אִמָּא וְאֶתְקַפַּת בְּדַרוּעִיה
יְמִינָא, וְקַם רְצוּעָה בְּקוֹיְמִיה, וְלֹא נַחִית
לְתַתָּא, וְלֹא אֶתְעַבִּיד, בְּנִין דְּבְעִיטָא
תְּרָא הוּוּ תְּרוּוּיָהּ, אִיהוּ דְּאֲנָזִים, וְאִיהוּ
דְּאֶחֲדַת בְּיָמִינָה.

לא היה אב רחמן על בניו כמו
הקדוש ברוך הוא
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לֹא הָיָה אָב רַחֲמָן עַל
בְּנָיו כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוּ,
וּפְסוּק הוּוּ שְׁפַתּוֹב, (מלכים-א ח) לֹא
נִפְל דְּבַר אָחַד מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב וְגו'. בֵּא
וְרָאָה רַחֲמָנּוּתוֹ: אֵלוֹ אָמַר לֹא נִפְל דְּבַר
אָחַד מִכָּל דְּבָרוֹ וְלֹא יוֹתֵר - נוּחַ לְעוֹלָם
שְׁלֵא נִבְרָא. אָבֵל מִשְׁאָמַר מִכָּל דְּבָרוֹ
הַטּוֹב, וְהוֹצִיא הָרַע לְאַחֲרָא, שְׁהַרִי דְּבַר
שֶׁל רַע לֹא רָצָה לְעֵשׂוֹת.
וְאַף עַל גַּב שֶׁהַפְּחִיד וְהָרִים רְצוּעָה,
בָּאָה הָאֵם וְהַחֲזִיקָה בְּזַרְעֵי יְמִינָהּ,
וְעִמְדָה הָרְצוּעָה בְּמִקּוּמָה וְלֹא יִרְדָּה
לְמַטָּה, וְלֹא נַעֲשֶׂה (הַדִּין), מִשּׁוֹם
שְׁבָעָה אַחַת הָיוּ שְׁנִיָּהם - אוֹתוֹ
שֶׁהַפְּחִיד, וְאוֹתוֹ שְׁאֲחָז בְּיָמִינָהּ.

ואם תאמר, מנין לנו? זה מדבר שהוא בגלוי, שכתוב לך רד כי שחת עמך. התחיל להרים רצועה, ומשה, שלא היה יודע דרכה של אם, שתק. כיון שראה הקדוש ברוך הוא כף, רמז לו, והכה בו ואמר ועתה הניחה לי. מיד הרגיש משה ואחז בזרועו של הקדוש ברוך הוא, שכתוב זכר לאברהם. זו זרוע ימין, ומשום כף לא ירדה הרצועה.

ואם תאמר, האם שיהא רגילה לאחז ברצועת המלך, היכן היתה שהשאירה את הדבר למשה? שאלתי ואמרתי, והרי לא ידעתי את ברור הדבר, עד שנהיה לפני המנונה הקדושה. כשבאו לפני רבי שמעון, ראה בפניהם סימן. אמר, הפנסו בנים קדושים, הפנסו אהובי המלך, הפנסו אהובים שלי, הפנסו אהובים אלה לאלה.

כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם
שאמר רבי אבא, כל החברים הללו שאין אוהבים זה את זה, מסתלקים מהעולם טרם שהגיע זמנם. כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם, ומשום כף בדורו של רבי שמעון היו בגלוי.

ואי תימא מנלן. ממלה דאיהי באתגליא, דכתיב לך רד כי שחת עמך, שרי לארמא רצועה, ומשה דלא הוה ידע ארמא דאמא, שתיק. כיון דתמא קדשא בריך הוא כף, אנקיד ליה, ובטש ביה ואמר ועתה הניחה לי. מיד ארגיש משה, ואחיד בדרועיה דקדושא בריך הוא, דכתיב זכור לאברהם, דא דרועיה ימינא, ובגין כף לא נחית רצועה.

ואי תימא אמא דאיהי רגילה לאחדא ברצועה דמלכא, אן הות, דשבבת מלה למשה. שאילנא ואמינא והא לא ידענא בריא דמלה, עד דנהוי קמיה דבוצינא קדישא. כד אתו לקמיה דרבי שמעון, תמא באנפיהו סימן. אמר עילו בני קדישין, עילו רחימין דמלכא, עילו רחימין דיילי, עילו רחימין אליון באליון.

כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם
דאמר רבי אבא, כל אליון חבריאי, דלא רחימין אליון לאליון, אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמנייהו, כל חבריאי ביומוי דרבי שמעון, רחימו דנפשא ורוחא הוה בינייהו, ובגין כף בדרא דרבי שמעון באתגלייא הוה,

דְּתוּה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל חֲבֵרִיאַ דְּלֹא רַחֲמִין אֵלָיו, לְאֵלָיו, גְּרַמִּין דְּלֹא לִיהָד פְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל. וְעוֹד דְּעַבְדִּין פְּגִימוּ בָהּ, דְּהָא אֲוִרִייתָא רַחֲמִינוּ וְאַחַוָּה וְקִשּׁוּט אִית בָּהּ. אַבְרָהָם רַחֲמִים לִיצְחָק, וְיִצְחָק לְאַבְרָהָם, מִתְחַבְּקִין דָּא בְּדָא, וְעֵקֶב תְּרוּוּיָהּ אַחֲדִין בֵּיהּ, בְּרַחֲמִינוּ, וּבְאַחַוָּה, יִהְבִּין רוּחֵיהּ דָּא בְּדָא. חֲבֵרִיאַ כְּהוּוּא דוּגְמָא אַצְטְרִיכוּ, וְלֹא לְמַעַבְד פְּגִימוּ. בֵּינן דְּחִמָּא סִימֹן בְּאַנְפִּיָּהּ, וְאָמַר לֹון הָכִי. אָמְרוּ לִיהּ וְדָא רוּחַ נְבוּאָה שְׂרָא עַל בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, וְהָכִי אַצְטְרִיד לֹון לְמַנְדַּע.

שְׁהִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כָּל חֲבֵרִים שְׂאִין אוֹהֲבִים אֶלָּה לְאֶלָּה, גּוֹרְמִים שְׁלֹא לִלְכַת בְּדַרְךָ יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד - שְׁעוֹשִׂים בָּהּ פְּגָם, שְׁהֵרִי בְּתוֹרָה אַהֲבָה וְאַחַוָּה וְאַמְתָּ יֵשׁ בָּהּ. אַבְרָהָם אָהַב אֶת יִצְחָק, וְיִצְחָק אֶת אַבְרָהָם, הֵיךְ מִתְחַבְּקִים זֶה בְּזֶה. בִּיעֻקֵּב שְׁנֵיהֶם אַחֻוּזִים בְּאַהֲבָה וּבְאַחַוָּה, נוֹתְנִים רוּחַם זֶה בְּזֶה. גַּם חֲבֵרִים בְּאוֹתָהּ דְּגִמָּא הֵם צְרִיכִים, וְלֹא לַעֲשׂוֹת פְּגָם. כִּינֹן שְׂרָאָה סִימֹן בְּפִיָּהּ וְאָמַר לָהֶם כֹּה, אָמְרוּ לוֹ, וְדָא רוּחַ נְבוּאָה שׁוֹרָה עַל הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֹה אָנוּ צְרִיכִים לְדַעַת.

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד

(ח"ג ט ע"ב)

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּמֵנָּה חֲדָא, תְּוֹה צְרִיבָא עַלְמָא לְמַטְרָא, אֲתוּ לְקַמִּיהּ (ס"א אֵלָיו לְנִבְיָה) דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, רַבִּי יוֹסִא וְרַבִּי חֻזְקִיָּה וְשָׂאָר חֲבֵרִיאַ. אֲשַׁבְּחוּהוּ דְּתוּה אֲוִיל לְמַחֲמִין, לְרַבִּי פְּנִיָּהם כֹּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ. בֵּינן דְּחִמָּא לֹון, פְּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים קלג), שִׁיר הַמַּעֲלֹת הֵנָּה מַה טוֹב וְמַה נְעִים שִׁבְתַּת אַחִים גַּם יַחַד. מָאִי שִׁבְתַּת אַחִים גַּם יַחַד.

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד

שְׁנִינּוּ שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הִיָּה צְרִיף הַעוֹלָם לְמַטְרָא, בָּאוּ לְפָנֵי (הִלְכוּ אֶצֶל) רַבִּי שְׁמַעוֹן רַבִּי יוֹסִא וְרַבִּי חֻזְקִיָּה וְשָׂאָר חֲבֵרִים. מְצִאוּהוּ שְׁהִיָּה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי פְּנִיָּהם כֹּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כִּינֹן שְׂרָאָה אוֹתָם, פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קלג) שִׁיר הַמַּעֲלֹת הֵנָּה מַה טוֹב וְמַה נְעִים שִׁבְתַּת אַחִים גַּם יַחַד. מַה זֶה שִׁבְתַּת אַחִים גַּם יַחַד?

כְּמוֹ שְׁנִינּוּ שְׁאָמַר וּפְנִיָּהם אִישׁ אֶל אַחֻוּ. בְּשַׁעָה שְׁהִיָּה אַחַד עִם אַחַד, מִשְׁגִּיחִין אֶנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּתִיב, מַה טוֹב

כְּמוֹ דְּאֵת אָמַר, וּפְנִיָּהם אִישׁ אֶל אַחֻוּ, בְּשַׁעָתָא דְּהוּוּ חַד בְּחַד מִשְׁגִּיחִין אֶנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּתִיב, מַה טוֹב

ומה נעים. וכד מהדר דבורא אנפוי מן נוקבא, ווי לעלמא. גדין פתיב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בלא משפט ודאי, וכתיב (תהלים פט) צדק ומשפט מכון פסאף, דלא אזיל דא בלא דא, וכד משפט, מתרחק מצדק, ווי לעלמא. (גדין פתיב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

בלא משפט).

ועכשו ראיתי שאתם באתם על שזהזכר לא שורה עם הזקבה. אמר, אם לשם זה באתם אלי - שבו, שהרי היום הסתכלתי, שיחזור הכל פנים בפנים לשרות. ואם לתורה באתם - שבו לפני. אמרו לו, לכל באנו לפני מורנו, ישתמט אחד מאתנו לבשר לאחינו שאר החברים, ואנו נשב לפני מורנו.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'

דבר אחר, הנה מה טוב ומה נעים וגו' - אלו אותם החברים בשעה שהם יושבים פאחד ולא נפרדים זה מזה, בהתחלה הם נראים אנשים עורכי קרב שרוצים להרג זה את זה. אחר כף חוזרים לאהבה ואחווה. מה אומר הקדוש ברוך הוא? הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. גם - להכליל

והשתא חמינא, דאתון אתיתון, על דדבורא לא שריא בנוקבא, אמר, אי לדא אתיתון נפאי תיבו. דהאי יומא אסתכלנא, דיתהדר בלא למשרי אנפין באנפין. ואי לאורייתא אתיתון, שרו נפאי. אמרו ליה, לבלא קא אתינא לפני דמור, ושתמיט חד מינן, לבשרא לאחנא, שאר חברינא, ואנן נתיב לקמיה דמור.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו' (ח"ג דף נ"ט ע"ב)

דבר אחר. הנה מה טוב ומה נעים וגו'. אלון אינו חברייא, בשעתא דאינון יתבין פחדא, ולא מתפרשן דא מן דא. בקדמיתא אתחזון נוברי מניחי קרבא, דבעו לקטלא דא לדא. לבתה, אתהדרו פרחימותא דאחווה. קדשא בריך הוא מזהו אמר, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. גם, לאכללא

עמהון שבינתא. ולא עוד, אלא קדשא בריך הוא אצית למלוליהו, וניחא ליה וחדו בהו. קדא הוא דבתיב(מלאכי ג) טאז נדברו יראי יי' איש אל רעהו ויקשב יי' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'.

ואתם החברים של פאן, פמו שהייתם בחביבות ואהבה מקדם לכן, כף גם מכאן והלאה לא תפרדו זה מזה, עד שהקדוש ברוך הוא ישמח עמכם, יקרא עליכם שלום, וימצא בגללכם שלום בעולם. זהו שכתוב, (תהלים כב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן

הלכו. עד שהיו הולכים, הגיעו לבית רבי פנחס בן יאיר. יצא רבי פנחס ונשקו. אמר, זכיתי לנשק את השכינה. אשרי חלקי. תקן להם מצעי מטות בקשרי קליעה. אמר רבי שמעון, התורה לא צריכה כף. העביר אותם, וישבו. אמר רבי פנחס, טרם שנאכל נשמע מבעל התורה דבר, שהרי רבי

ואתון חברייא דהכא, פמה דהויתון בחביבותא ברחימותא, מקדמת דנא, הכי נמי, מכאן ולהלאה לא תתפרשון דא מן דא, עד דקודשא בריך הוא חדי עמבון, ויקרי עליבו שלם. וישתבח בגניבון שלמא בעלמא. קדא הוא דבתיב (תהלים כב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן

אזלו. עד דהוו אזלי, מטו לבי רבי פנחס בן יאיר. נפק רבי פנחס, ונשקיה. אמר, זכינא לנשקא שבינתא. זבאה חולקין אתקין להו טיקלי דערסי, קפטורי דקילטא. אמר רבי שמעון, אורייתא לא בעי הכי, אעבר להון ויתיבו. אמר רבי פנחס, עד לא ניכול, נשמע מפאריה דאורייתא מלה. דקא

שְׁמַעוֹן, כָּל דְּבָרָיו הֵם בְּנִגְלָה, הוּא אִישׁ שְׁלֵא פוּחַד מִמְעָלָה וּמִמְטָה לוֹמַר אוֹתָם. לֹא פוּחַד מִמְעָלָה, שְׁהָרִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַסְפִּים עַל יָדוֹ. וְלֹא פוּחַד מִמְטָה, כְּמוֹ אֲרִיָּה שְׁלֵא פוּחַד מִבְּנֵי הַצֶּאֱן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן כָּל מְלוֹי בְּאֲתַנְלִיָּא אֵינּוֹן, אִיהוּ נִבְרָא דְלֹא דְחִיל מְעִילָא וְתַתָּא, לְמוֹמַר לוֹן, לֹא דְחִיל מְעִילָא, דְדָא קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא אֲסַתְבָּם (דף ס' ע"א) בֵּיה, לֹא דְחִיל מִתַּתָּא, פְּאֲרִיָּה דְלֹא דְחִיל מִבְּנֵי עֲנָא.

**בזכות התנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי**

הוא תשכח מפי זרעו

ממויטב נגוני מירון *
ספורי רבי שמעון בר יוחאי *
טאת הגה"צ המקובל רבי שלום יהודה גראס שליט"א
נשיא מפעל הזוהר העולמי
מעלת לימוד הזוהר"ק *

**תורתו מגן לנו,
היא מאירת עינינו.**

ינא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי,
נחל לכיש 24/8 עיר"ק בית שמש
טל: 054-8436784

מפעל הזוהר העולמי
נא לישפיל ולהפיץ לחרבות תורה ויראת שמים בעולם

🕊 לימוד ליום ו' של פסח 🕊

🕊 לימוד ליום ו' של פסח 🕊

הקב"ה בדין על ישראל (ח"ב ק"ע ע"ב)
אֵלֹהִים בּוֹמְנֵי דְיִשְׂרָאֵל אֲעֵבְרוּ לְנַבִּי
יָמָא, וְבִעָא קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא
לְמַקְרַע לֹון יָמָא דְסוּף, אֲתָא רַחֲבִי הַהוּא
מְמַנָּא דְעַל מְצָרִים, וְבִעָא דִינָא מְקַמֵּי
קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא. אָמַר קַמְיָה, מְאָרִיָּה
דְּעַלְמָא, אָמַי אֵת בְּעֵי לְמַעְבַּד דִּינָא
עַל מְצָרִים, וְלְמַקְרַע יָמָא לְיִשְׂרָאֵל, הָא
בְּלַחוּ תַּיְבִין קַמְדִּי, וְכַל אֲרַחֲדָא בְּדִינָא
וְקִשּׁוּט. אֵלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת
וְאֵלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. אֵלִין בְּגִלּוּי
עֲרִיּוֹת, וְאֵלִין בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת. אֵלִין אוֹשְׁבֵי
דְּמִין, וְאֵלִין אוֹשְׁבֵי דְמִין.

בְּהַהוּא שַׁעְתָּא הָוָה קָשָׁה קַמְיָה,
לְמַעְבַּר עַל אֲרַח דִּינָא. וְהָא
יִשְׂרָאֵל הוּוּ נְטִילֵי עַל יָמָא, דְּבַתְיָב,
(שמות יד) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק
אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ, וְהָוָה
קָשָׁה קַמְיָה לְמַעְבַּר עַל דִּינָא, וְלְמַקְרַע
לֹון יָמָא דְסוּף, וְאֵלְמָלָא דְאַשְׁנַת קְדָשָׁא
בְּרִידָא הוּא בּוֹכּוֹת אַבְרָהָם, דְּאַקְרִים
בְּצַפְרָא לְמַעְבַּד פְּקוּדָא דְמְאָרִיָּה,
וְרַעוּתָא דִּילִיָּה, דְּבַתְיָב (בראשית כב)
וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר, בְּלַחוּ אֲתַאבִּידוּ
בִּימָא, בְּגִין דְּבַכַּל הַהוּא לִילִיָּא, בְּדִינָא
הָוָה קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא עֲלִיָּהוּ דְיִשְׂרָאֵל.

הקב"ה בדין על ישראל
אֵלֹהִים, בְּזִמְנֵי שְׁיִשְׂרָאֵל עֵבְרוּ לַיָּם וַרְצָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַרְעַ לְהֵם
אֵת יָם סוּף, בְּאֵ רַחֲבִי, אוֹתוֹ מְמַנָּא עַל
מְצָרִים, וּבִקְשׁ דִּין מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. אָמַר לְפָנֵינוּ, רַבּוֹן הָעוֹלָם, לְמָה
אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מְצָרִים
וְלְקַרְעַ אֵת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הֲרֵי כָלֵם
רְשָׁעִים לְפָנֶיךָ, וְכַל דְּרַכְךָ בְּדִין וְאַמְתָּ?
אֵלֹהִים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְאֵלֹהִים
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. אֵלֹהִים בְּגִלּוּי
עֲרִיּוֹת, וְאֵלֹהִים בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת. אֵלֹהִים שׁוֹפְכֵי
דְּמַיִם, וְאֵלֹהִים שׁוֹפְכֵי דְמַיִם.

בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הָיָה קָשָׁה לְפָנֵינוּ לַעֲבַר
עַל דְּרַךְ הַדִּין, וְהֲרֵי יִשְׂרָאֵל
הָיוּ נוֹסְעִים עַל הַיָּם, שְׂכָתוֹב (שמות יד)
וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי
דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ, וְהָיָה
קָשָׁה לְפָנֵינוּ לַעֲבַר עַל הַדִּין וְלְקַרְעַ
לְהֵם אֵת יָם סוּף, וְאֵלְמָלָא
שְׁהַשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת
אַבְרָהָם שְׁהַקְּדִים בְּבֶקֶר לַעֲשׂוֹת
מִצְוֹת רַבּוֹנוּ וַרְצוֹנוּ, כְּפָתוֹב (בראשית
כב) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר - כָּלֵם הָיוּ
אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשּׁוּם שְׂבָכַל אוֹתוֹ הַלִּילָה
הָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

זכות אברהם

דְתַנִּינֵנוּ, מֵאֵי דְכְתִיב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מְלֻמֵּד דְאֵתוּ מְלֻאכְבֵי עֲלָאֵי לְשִׁבְחָא בְּהֵוּא לֵילֵיאָ קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֹוֵן, וְכִי (ס"א בְּנֵי) עוֹבְדֵי יְדֵי טֹבְעִין בִּימָא, וְאֵתוּן מְשֻׁבְּחָן קָמָא, מִיַּד וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַה כְּתִיב, וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר, אֲשַׁנַּח קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּזִכּוּתָא דְאַבְרָהָם, דְאַקְדִים בְּצַפְרָא לְמַעַבְדֵּי רְעוּתֵיהּ דְמֵאֲרִיָה, כְּדִכְתִּיב וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. כְּדִין אֶהְדֵּר יִמָּא, וְעָרְקוּ מִיּוֹן קַמְוִיָהוּ דִישְׂרָאֵל.

דְכְתִיב וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶר לְאִיתְנוּ, וְתַנִּינֵנוּ, לְאִיתְנוּ: לְתַנְאוּ. לְהֵהוּא תַנְאֵי דְהִתְנַה עֲמִיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּדִ בְּרָא עֲלֵמָא, לְאִיתְנוּ, כְּתִיב הִכָּא לְאִיתְנוּ, וְכְתִיב הָתָם (תְּהִלִּים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתְנוּ הָאֲזִרְחֵי, וְעַל דָּא לַפְּנוֹת בְּקֶר, בְּהֵוּא זְמַנָּא דְאַקְדִים אַבְרָהָם לְמַעַבְדֵּי רְעוּתָא דְמֵאֲרִיָה, כְּדִין אֶתְקַרַע יִמָּא, (הִכָּא וַיָּהֵם אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם) וְעַל דָּא קִשָּׁה תְּוֹה קַמְוִיָה קָרִיעַת יָם סוּף.

הַיְצִיאָה רַק לְאַחַר הַיְצִיאָה מִרְשׁוֹת הַס"א

(חלק ב דף מ' ע"א)

תַנְאוּ, לֹא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְאַתְּבְרוּ כְּלָהוּ שְׁלִטוֹנִין דְלַעִילָא (מִשְׁלִטוֹלֵהוֹן) מִשְׁוֹלְטָנֵיהוֹן, וְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל

זכות אברהם

שְׁשִׁנִּינוּ, מַה שְׁכָּתוּב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה, מְלֻמֵּד שְׁבָאוּ מְלֻאכְמִים עֲלִיוֹנִים לְשִׁבְחָ בְּאוֹתוֹ לֵילָה לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לָהֶם: וְכִי (בְּנֵי) מְעַשֵּׂי יְדֵי טוֹבְעִים בְּיָם וְאֵתָם מְשֻׁבְּחִים לַפְּנֵי?! מִיַּד - וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַה כְּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר. הַשְּׂגִיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוּת אַבְרָהָם שֶׁהַקְּדִים בְּבִקְרָא לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוּ, כְּכָתוּב וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. אַזְ חֲזַר הַיָּם, וּבְרַחוּ הַיָּם מִלַּפְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שְׁכָּתוּב, וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶר לְאִיתְנוּ. וְשִׁנִּינוּ, לְאִיתְנוּ - לְתַנְאוּ, לְאוֹתוֹ תַנְאֵי שֶׁהִתְנַה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁבְרָא אֶת הָעוֹלָם. לְאִיתְנוּ, כְּתוּב כְּאֵן לְאִיתְנוּ, וְכָתוּב שֶׁם (תְּהִלִּים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתְנוּ הָאֲזִרְחֵי, וְעַל זֶה לַפְּנוֹת בְּקֶר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקְּדִים אַבְרָהָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוּ אַזְ נִקְרַע הַיָּם, (כְּאֵן וַיָּהֵם אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם) וְלִכְּן קִשָּׁה הָיָה לַפְּנֵי קָרִיעַת יָם סוּף.

הַיְצִיאָה רַק לְאַחַר הַיְצִיאָה מִרְשׁוֹת הַס"א

שְׁשִׁנִּינוּ, לֹא יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁנִּשְׁבְּרוּ כָּל הַשְּׁלִיטִים שְׁלִמְעֵלָה (מִהַשְּׁתַּלְשְׁלוּתָם) מִשְׁלִיטָתָם,

וּנְצִאוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוּתָם, וּנְכַסּוּ לְרִשׁוּת
הַקְדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
וּנְקָשְׂרוּ בוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב כִּי לִי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָה הַטַּעַם
עֲבָדֵי הֵם? אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם, שֶׁהוֹצֵאתִי אוֹתָם מִרְשׁוּת
אֲחֵרָת, וְהִכְנַסְתִּים בְּרִשׁוּתִי.

**מדוע לא גומרים את ההלל כל ז'
ימי הפסח**

**רַבִּי יְהוֹדָה שָׁאַל אֶת רַבִּי אֲבָא, הֲרִי
כְּתוּב (זֶהוּ שְׁכָתוּב) שִׁבְעַת יָמִים
שָׂאוֹר לֹא יִמָּצָא בְּבִתְיֹכֶם, וְשִׁמְחָה הִיא
כָּל שִׁבְעָה, לָמָּה לֹא נִשְׁלַם הַלֵּל כָּל
שִׁבְעַת הַיָּמִים כְּמוֹ בְּסֻכּוֹת, שֶׁנִּמְצָא
שִׁמּוּנָה יָמִים הַלֵּל, בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל שִׁמְחָה
כָּל יוֹם וְיוֹם?**

**אָמַר לוֹ, יָפָה אֲמַרְתָּ, אֲבָל יָדוּעַ הוּא,
שֶׁהֲרִי כָּאֵן לֹא נִקְשְׂרוּ יִשְׂרָאֵל כָּל
כֶּף בְּכָל כְּמוֹ שֶׁנִּקְשְׂרוּ אַחַר כֶּף. מִשּׁוּם
כֶּף בְּלִילָה הַזֶּה, שֶׁזּוּיָג נִמְצָא (בְּכָל אוֹתָן
דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת) וְשִׁמְחַת הַכֹּל נִמְצָאת,
וְיִשְׂרָאֵל נִקְשְׂרוּ בְּאוֹתָהּ שִׁמְחָה, עוֹשִׂים
שִׁלְמוֹת, וְהַלֵּל נִשְׁלַם. (אֲבָל בְּאוֹתָן
דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת) אַחַר כֶּף, אָף עַל גַּב
שְׁכֵלֶם נִמְצָאִים, עַד כַּעַת יִשְׂרָאֵל לֹא
נִקְשְׂרוּ בָהֶם, וְלֹא נִפְרְעוּ לַגְלוּת אֶת
הַרְשָׁם הַקְדוּשׁ, וְלֹא קִבְּלוּ תוֹרָה, וְלֹא
נִכְנְסוּ בְּמָה שֶׁנִּכְנְסוּ אַחַר כֶּף.**

מִרְשׁוּתָהוֹן, וְאֲעֵלוּ לְרִשׁוּתָא קַדִּישָׁא
עֲלֵיָהּ בְּקוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְאֲתַקְטִירוּ
בֵּיהּ, הֲדָא הוּא דְבִתְיָב (וַיִּקְרָא כה), כִּי לִי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָה
טַעַמָא עֲבָדֵי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאִפְקִית לְהוּ מִרְשׁוּתָא
אֲחֵרָא, וְעֵאלִית לִזְוֹן בְּרִשׁוּתִי.

**מדוע לא גומרים את ההלל כל ז'
ימי הפסח**

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

**רַבִּי יְהוֹדָה שָׁאַל לְרַבִּי אֲבָא, הֲאֵ
בְּתִיב (ס"א הַא דְבִתְיָב) שִׁבְעַת
יָמִים שָׂאוֹר לֹא יִמָּצָא בְּבִתְיֹכֶם,
וְחִדְוּתָא הוּא כָּל שִׁבְעָה, אֲמַאי לֹא
אִשְׁתְּלִים הַלֵּל כָּל ז' יוֹמִין, כְּמוֹ בְּסֻכּוֹת,
דְּאִשְׁתְּבַח ה' יוֹמִין הַלֵּילָא, בְּשִׁלְמוֹ
דְּחִדְוּתָא כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא.**

**אָמַר לִיה שְׁפִיר קְאֲמַרְתָּ, אֲבָל יָדִיעָא
הוּא, דְּהָא הֲבָא לֹא אֲתַקְשְׂרוּ
יִשְׂרָאֵל כָּל כֶּף בְּכֵלָא, כְּמָה דְּאֲתַקְשְׂרוּ
לְבִתְרָ. בְּגִין כֶּף בְּהַאי לִילָא, דְּזוּיָגָא
אִשְׁתְּבַח (כָּל אֵינוֹן דְּרַגִּין עֲלֵאִין) וְחִדְוּתָא
דְּכֵלָא אִשְׁתְּבַח, וְיִשְׂרָאֵל אֲתַקְשְׂרוּ
כְּהוּא חִדְוּתָא, עֲבִידָא שְׁלִימוֹ, וְהַלֵּילָא
אִשְׁתְּלִים. (אֲבָל בְּאֵינוֹן דְּרַגִּין עֲלֵאִין) לְבִתְרָ
אָף עַל גַּב דְּבִלְהוּ מוֹשְׁתְּבַחִי, עַד כַּעַן
יִשְׂרָאֵל לֹא אֲתַקְשְׂרוּ בְּהוּ, וְלֹא אֲתַפְרְעוּ
לְאִתְגַּלְיָא רְשִׁמָא קַדִּישָׁא, וְלֹא קִבְּלוּ
אוֹרִינָתָא, וְלֹא עֵאלוּ בְּמָה דְּעֵאלוּ לְבִתְרָ.**

שלמות ההלל בלילה הזה

בגין כך בפסות שלימו דכלא אשתכח ביה, וחדוותא דכלא יתיר, אבל הכא עד פגען לא זכו, ולא אשתכח שלימו ביה כל כך, אף על גב דאשתכחו כל ז', לאו הוא באתגלייא, וישראל עד לא אתקשרו בהו פדקא חזי.

ועל דא חדוותא דכלא ושלימו דהלילא בהאי ליליא, בגין ההוא חולקא דאתקשרו ביה. מאי טעמא. דכיון דבההוא ליליא זויגא אשתכח, כל קשורא דכלא אשתכח בסטרא דזויגא, ולא בסטרא דישראל, דכד זויגא אשתכח בה משתכחי אלון תרין (דף צ"ו ע"א) (פ"א תלת) דרגין דקיימין עליה. וכד אלון משתכחי, הא כל גופא אשתכח בהו, וכדין שלימו דכלא, וחדוותא מכלא, והלילא אשתלים, דהא כדין אתעטרת סיחרא בכלא. אבל לא לבתר, דכל יומא ויומא אשתכחי, וישראל עד לא זכו בהו, הא לאו הלילא שלימא, כמו בזמנין אחרנין.

אמר ליה רבי יהודה, שפיר הוא, ודכי הוא ודאי. והאי זמנא אחרא שמענא ליה בהאי גזונא, ואנשינא מלי.

שלמות ההלל בלילה הזה

משום כך בפסות שלמות הכל נמצאת בו ושמחה של הכל יותר, אבל כאן עד עכשו לא זכו, ולא נמצאת בו שלמות כל כך, אף על גב שנמצאים כל השבעה אינו בהתגלות, וישראל טרם נקשרו בהם פראוי.

ועל כן שמחת הכל ושלמות ההלל בלילה הזה, משום אותו החלק שנקשרו בו. מה הטעם? שכיון שנמצא באותו הלילה זויג, כל הקשר של הכל נמצא בצד של הזויג, ולא בצד של ישראל. שכאשר זויג נמצא בה, נמצאות שתי (שלוש) הדרגות הללו שעומדות עליה. וכשאלה נמצאות, הרי כל הגוף נמצא בהם, ואז שלמות הכל, ושמחה מן הכל, וההלל נשלם, שהרי אז מתעטרת הלבנה בכל, אבל לא אחר כך, שכל יום ויום נמצאים, וישראל טרם זכו בהם, הרי אין ההלל שלם כמו בזמנים אחרים.

אמר לו רבי יהודה, יפה הוא, וכך הוא ודאי, והרי פעם אחרת שמעתי אותו בגזון הזה, ושכחתי את הדברים.

הכנסת ישראל לרשות הקב"ה

(ח"ב מ' ע"ב)

תָּנָא, לֹא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד
 דְּאִתְּבְּרוּ כְּלֵהוּ שְׁלִטוּנִין דְּלַעֲיָלָא
 (משלשוליהון) מִשְׁוֹלְטָנִיהוּן, וְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל
 מִרְשׁוּתְהוּן, וְאֶעְלוּ לְרִשׁוּתָא קַדִּישָׁא
 עֲלֵאָה פְּקוּדָשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאִתְקַטְּרוּ
 בֵּיהּ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (ויקרא כה), כִּי לִי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָאִי
 טַעְמָא עֲבָדֵי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאִפְקִית לְהוּ מִרְשׁוּתָא
 אֲתָרָא, וְעֵאלִית לִוּן בְּרִשׁוּתֵי.

הכנסת ישראל לרשות הקב"ה

שְׁנִינּוּ, לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד
 שְׁנִשְׁבְּרוּ כָּל הַשְּׁלִיטִים
 שְׁלִמְעֵלָה (מהשתלשלותם) מִשְׁלִיטָתָם,
 וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוּתָם, וְנִכְנסוּ לְרִשׁוּת
 הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיזָה בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְנִקְשְׂרוּ בּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב כִּי לִי בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָה הַטַּעַם
 עֲבָדֵי הֵם? אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם, שֶׁהוֹצֵאתִי אוֹתָם מִרְשׁוּת
 אֲתָרָתָא, וְהִכְנַסְתִּים בְּרִשׁוּתֵי.

זה השער לה'

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

פְּתַחֵי לִי פִתְחָא כְּחֵדוּדָא דְמִחְטָא,
 וְאַנָּא אֲפַתַח לְךָ תְּרַעִין עֲלֵאִין.
פְּתַחֵי לִי אַחְתֵּי, דְּהָא פִתְחָא לֹאֲעֵלָא לִי,
 כְּךָ הוּא, דְּלֹא יַעֲלוּן לְנִפְאֵי בְּנֵי אֱלֹא
 כְּךָ, אַנְתָּ הוּא פִתְחָא לֹאֲעֵלָא לִי (כְּךָ).
 אִי אַנְתָּ לֹא תִפְתַּח פִתְחָךְ, הָא אַנָּא
 סְגִיר. דְּלֹא יִשְׁכַּחוּן לִי. בְּגִין כְּךָ, פִתְחֵי
 לִי. פִתְחֵי לִי וְדָאִי. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד,
 כִּד פִּעַא לֹאֲעֵלָא לְמַלְכָא אָמַר (תהלים
 קיח) פִתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק, אֲנָא בָּם
 אוֹדָה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לִינִי, דָּא הוּא
 פִתְחָא וְדָאִי לֹאֲעֵלָא לְמַלְכָא. זֶה הַשַּׁעַר
 לִינִי, לֹאֲשַׁפְחָא לִיהוּ, וְלֹאֲתַדְבַקָא בֵּיהּ,
 וְעַל דָּא פִתְחֵי לִי אַחְתֵּי רַעֲיָתִי שְׂרָאשִׁי
 וְגו'. בְּגִין לֹאֲזַדְוּוּנָא עִמָּךְ, וְלִמְהַוֵּי עִמָּךְ

זה השער לה'

פְּתַחֵי לִי פִתְחָא כְּפִתְחוּ שֶׁל מִחְטָא,
 וְאַנִּי אֲפַתַח לָכֶם שַׁעֲרִים
 עֲלִיזִים. פִּתְחֵי לִי אַחְתֵּי, שְׁהֵרִי
 הַפִּתְחָא לְהַכְנִיס אוֹתִי הוּא כְּךָ, שְׁלֵא
 יִכְנָסוּ אֲצִלֵי בְּנֵי אֱלֹא כְּךָ, אֵת הוּא
 הַפִּתְחָא לְהַכְנִיס אוֹתִי (כְּךָ). אִם אֵת
 לֹא תִפְתַּחֵי פִתְחָךְ, הֵרִי אֲנִי סְגוּר,
 שְׁלֵא יִמְצְאוּ אוֹתִי. מִשׁוּם כְּךָ פִתְחֵי
 לִי. פִתְחֵי לִי וְדָאִי. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד,
 כִּשְׂרָצָה לְהַכְנִס לְמִלְכָּךְ, אָמַר (תהלים
 קיח) פִתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק אֲבָא בָּם
 אוֹדָה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לְהוּ, זֶהוּ וְדָאִי
 הַפִּתְחָא לְהַכְנִס לְמִלְכָּךְ. זֶה הַשַּׁעַר לְהוּ,
 לְמִצְאָא אוֹתוֹ וְלְהַדְבֵּק בּוֹ, וְעַל כֵּן
 פִתְחֵי לִי אַחְתֵּי רַעֲיָתִי שְׂרָאשִׁי וְגו'.

בשלים דעלמין.

כדי להודו עמך, ולהיות עמך
בשלום לעולמים.

סעודת המלך

(חלק ג דף צ"ד ע"ב)

אמר ליה רבי אלעזר, והיך עבידנא
דלא לסדרא (ס"א לסלקא)
סעודתא דמלכא לאושפיזא, דהא
ארביסר דחל להיות בשבת, סלקא
סעודתא דמלכא לפסחא, אף על גב
דלאו איהו אושפיזיה.

אמר

ליה הכי אמינא דאי הוא
אושפיזיה, (כל תהוא יומא) יבלא
לסלקא ליה, ואי לאו לא סלקא ליה.
ואי נימא די"ד דחל (דף צ"ה ע"א) להיות
בשבת, אתדחינא סעודתא דמלכא
מקמי סעודתא דפסחא. שאני פסח,
דסעודתא דשבת אתדחינא בכמה
גוונין. חד, בגין מצות ומרורים, דבעי
בר נש דישתבח תאיבא. וחד, בגין פסח
והא נהמא לא אשתבח מו' שעות
ולמעלה, דסדורא דפתורא בלא נהמא,
לאו הוא סדורא.

סעודת המלך

אמר לו רבי אלעזר, ואיך אנו עושים
שלא לערוך (לסלק) סעודת
המלך לאורח, שהרי ארבעה עשר שחל
להיות בשבת, עולה סעודת המלך
לפסח, אף על גב שאינו האורח שלו.

אמר

לו, כך אני אומר, שאם הוא
האורח שלו - (כל אותו יום) יכול
להעלות אותו, ואם לא - אינו מעלה
אותו. ואם נאמר ש"ד שחל להיות
בשבת, נדחית סעודת המלך מלפני
סעודת הפסח - שונה הפסח, שסעודת
שבת נדחית מפמה גונים: אחד בשביל
מצות ומרורים, שצריך שאדם יהיה
תאב. ואחד משום פסח. והרי לחם אינו
נמצא משש שעות ומעלה, שעריכת
השלחן בלי לחם אינה עריכה.

חשבון לטהרה

(חלק ג דף צ"ו ע"ב)

רבי אבא ורבי תיבא הוו אזלי באורחא,
אמר רבי תיבא, כתיב, (ויקרא כ"ג)
וספרתם לכם ממחרת השבת מיום
הביאכם את עמר התנופה. מאי קא
מייירי. אמר ליה, הא אוקמוה חבריאי.

חשבון לטהרה

רבי אבא ורבי תיבא היו הולכים בדרך.
אמר רבי תיבא, כתוב וספרתם
לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את
עמר התנופה. מה זה אומר? אמר לו,
הרי פרושה החברים.

אבל בא ראה, כשהיו ישראל במצרים, היו ברשות אחרת, והיו אויזים בטמאה כאשר הזהו כשהיא יושבת בימי טמאתה. אחר שנמולו, נכנסו בחלק הקדוש, שנקרא ברית. פיון שנאחזו בו, פסקה מהם הטמאה, כאשר הזהו שפוסקים ממנה דמי טמאתה. אחר שפסקו ממנה, מה כתוב? (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים. אף כאן, פיון שנכנסו בחלק הקדוש, פסקה מהם טמאה, ואמר הקדוש ברוך הוא: מכאן והלאה חשבון לטהרה.

וספרתם לכם, לכם דוקא, כמו שנאמר וספרה לה שבעת ימים. לה - לעצמה. אף כאן לכם - לעצמכם. ולמה? כדי להטהר במים קדושים עליונים, ואחר כך להתחבר עם המלך ולקבל תורה.

שם וספרה לה שבעת ימים, כאן שבע שבתות. למה שבע שבתות? כדי לזכות להטהר במים של אותו נהר ששופע ויוצא, ונקרא מים חיים. ואותו הנהר, שבע שבתות יצאו ממנו. ועל פן שבע שבתות ודאי, כדי לזכות בו, כמו שאשה טהרה בלילה לשמש עם בעלה.

אבל תא חזי, ישראל בד הו במצרים, הו ברשותא אחרא, והו אחידן במסאבותא, באתתא דא, בד היא יתבא ביומי דמסאבותא. פתר דאתגורו, עאלו בחולקא קדישא, דאקרי ברית. פיון (רפ צ"ו ע"ב) דאתאחדו ביה, פסק מסאבותא מנייהו, פדא אתתא בד פסקו מנה דמי מסאבותא. פתר דאתפסקו מנה, מה כתיב. (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים. אוף הכא, פיון דעאלו בחולקא קדישא, פסקא מסאבו מנייהו, ואמר קדישא בריך הוא, מכאן ולהלאה חשבונא לדכיותא.

וספרתם לכם, לכם דייקא, כמה דאת אמר וספרה לה שבעת ימים, לה: לעצמה. אוף הכא לכם: לעצמכם. ולמה. בגין לאתדבא במיין עלאין קדישין, ולבתר למיתי לאתחברא ביה במלכא, ולקבלא אורייתיה.

התם וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע שבתות, אמאי שבע שבתות. בגין למזכי לאתדבא במיין, דההוא נהר דנגיד ונפיק, ואקרי מים חיים. וההוא נהר, שבע שבתות נפקו מניה. ועל דא שבע שבתות ודאי, בגין למזכי ביה, כמה דאתתא, דכיו דילה בליליא, לאשתמשא בבעלה.

כָּךְ כָּתוּב, וּבִרְדַת הַטַּל עַל הַמַּחֲנֶה לַיְלָה. עַל הַמַּחֲנֶה כָּתוּב, וְלֹא כָּתוּב וּבִרְדַת הַטַּל לַיְלָה, אֲלֵא עַל הַמַּחֲנֶה, מִשּׁוּם שֶׁיּוֹרֵד מֵאוֹתָהּ נִקְדָּה עַל אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁנִּקְרְאוּ מַחֲנֶה, וּמִתְחַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

מי שלא סופר...

בֹּא רֵאָה, כָּל אָדָם שֶׁאִינוּ מוֹנֶה חֲשׁבוֹן זֶה, אוֹתָן שֶׁבַע שְׁבֵתוֹת תְּמִימוֹת, לְזִכּוֹת לְטַהֵרָה הַזֶּה, לֹא נִקְרָא טָהוֹר, וְאִינוּ בְּכֻלָּל שֶׁל טָהוֹר, וְאִינוּ כְּדָאי לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בַּתּוֹרָה.

וּסְפִרְתֶּם לְכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו'.

מִצְוָה זוֹ לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֵמֶר הַרִי בְּאֶרֶנּוּ. וְסוּד זֶה - יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שֶׁנִּטְהַרְוּ לַעֲשׂוֹת פֶּסַח וְיִצְאוּ מִן הַטְּמֵאָה, לֹא הָיוּ שְׁלֵמִים וְטָהוֹרִים כְּרָאוּי. וְעַל כֵּן אֵין הַלַּל גְּמוּר בִּימֵי הַפֶּסַח, שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הִשְׁתַּלְּמוּ כְּרָאוּי.

כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁיּוֹצֵאת מִטְּמֵאָה, וְכִינּוּ שִׁיצָאָהּ, מִשֶּׁם וְהִלָּאָה, וְסִפְרָה לָהּ. אֵף כָּאֵן יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיצָאוּ מִמִּצְרַיִם, יִצְאוּ מִטְּמֵאָה, וְעָשׂוּ פֶסַח לְאֹכַל בְּשִׁלְחָן אֲבִיהֶם, וּמִשֶּׁם וְהִלָּאָה יַעֲשׂוּ חֲשׁבוֹן לְקִרְבֵי אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ, לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְאוֹתָם חֲמָשִׁים יָמִים שֶׁל טָהֳרָה לְהַפְסִי

כָּךְ כָּתוּב וּבִרְדַת הַטַּל עַל הַמַּחֲנֶה לַיְלָה. עַל הַמַּחֲנֶה כָּתוּב, וְלֹא כָּתוּב וּבִרְדַת הַטַּל לַיְלָה. אֲלֵא עַל הַמַּחֲנֶה, בְּגִין דִּיּוֹרֵד מֵהָהוּא נִקְדָּה, עַל אִינוּן יוֹמֵי דְאִתְקְרִיאוּ מַחֲנֶה. וּמִתְחַבֵּר בְּמִלְפָּא קְדִישָׁא.

מי שלא סופר...

(חלק א דף צ"ז ע"ב)

תָּא חַוִּי, כָּל בַּר נֶשׁ דְּלֵא מְנֵי חוּשְׁבְּנָא דָּא, אִינוּן שֶׁבַע שְׁבֵתוֹת תְּמִימוֹת, לְמוֹזְפֵי לְדְבִיּוּתָא דָּא, לֹא אִקְרִי טָהוֹר, וְלֹא בְּכֻלָּל דְּטָהוֹר הוּא, וְלֹא הוּא כְּדָאי לְמַחֲוֵי לִיה חוּלְקָא בְּאוּרִיּוּתָא.

(חלק א דף צ"ז ע"ב)

וּסְפִרְתֶּם לְכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו' (ויקרא כ"ג), פְּקוּדָא דָּא, לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֵמֶר, הָא אוֹקִימְנָא, וְרָא דָּא, יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב דְּאִתְדַּבְּרוּ לְמַעֲבַד פֶּסַח, וְנִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ, לֹא הָווּ שְׁלֵמִין וְדְבִיּוּן בְּדָקָא חַוִּי. וְעַל דָּא, לֹא הַלַּל גְּמוּר בִּיּוֹמֵי דְפֶסַח, דְּעַד כַּעַן לֹא אִשְׁתַּלְּמוּ בְּדָקָא יָאוּת.

כְּאִתְתָּא דְנִפְקָא מִמִּסְאָבוּ, וְכִינּוּ דְנִפְקָא, מִתְּמֵן וְלְהִלָּאָה, וְסִפְרָה לָהּ. אוּף הָבֵא יִשְׂרָאֵל, כִּד נִפְקוּ מִמִּצְרַיִם, נִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ, וְעַבְדוּ פֶסַח, לְמִיבַל בְּפִתּוּרָא דְאֲבוּהוֹן, וּמִתְמֵן וְלְהִלָּאָה יַעֲבִדוּן חוּשְׁבְּנָא, לְמַקְרַב אִתְתָּא לְבַעֲלָהּ, לְאִתְחַבְּרָא בְּהַדְרָה,

לסוד העולם הבא, ולקבל תורה, ולקרב אשה לבעלה. ומשום שהימים הללו ימים של עולם הזכר, לא נמסר חשבון זה אלא לגברים לבדם. ולכן חשבון זה הוא בעמידה, ודברי העולם התחתון בישיבה, ולא בעמידה. וסוד זה, תפלת העמידה ותפלה של מישוב.

ואינו חמשים יומין ודרכיו, לאעלא לרזא דעלמא דאתי, ולקבלא אורייתא, ולמקרב אתתא לבעלה. ובגין דאלין יומין, יומין דעלמא דדבורא, לא אתמסר חשבנא דא אלא לגברי בלחודיהו. ועל דא חשבנא דא בעמידה איהו, ומלין דעלמא תתאה, בישיבה, ולא בעמידה. ורזא דא צלותא דעמידה, וצלותא מישוב.

קרבן העומר

והניף את העמר וגו'. מצנה זו להקריב קרבן העמר. הקרבן הזה הוא פלו בדבקות מעלה ומטה, הגבירה ובניה הולכים כאחד. העמר הזה מקריבים ישראל בטהרתם, ואותו הקרבן הוא משעורים, וזה הקריבו, להכניס אהבה בין אשה ובעלה.

אשת זנונים הרחיקה עצמה מביניהם, שלא יכולה לעמד על גבה. אשת חיל הקריבה עצמה להתקרב לפהו הגדול, ודאי היא טהורה, (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע, ומוסיפה כח ואהבה לבעלה. אשת זנונים בורחת מהמקדש, שלא להתקרב אליו, שאלמלא באותו זמן שאשת חיל בודקת עצמה, היא מתקרבת אליה, היתה אובדת מן העולם. ועל פן לא

קרבן העומר

(חלק ג דף צ"ז ע"א)

והניף את העמר וגו' (ויקרא כג). פקודא דא, לקרבא קרבן העמר, קרבנא דא, פלא איהו בדבקותא עילא ותתא, מטרוניתא ובנהא בחדא אליון. עמר דא, מקרבין ישראל בדביותא דלהו, והוא קרבנא איהו מן שעורים, ודא אתקריבו, למיעל רחימו בין אתתא ובעלה.

אשת זנונים אתרחקת גרמה מביניהו, דלא יכולת למיקם על גבה. אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לגבי בהנא רבא, ודאי טהורה היא, (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע, ואוסיפת חילא ורחימו לגבי בעלה. אשת זנונים ערקת מן מקדשא, דלא למקרב לגביה, דאלמלא בההוא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה, איהי אתקריבת לגבה, אתאבדת מעלמא. ועל דא לא בעיא

רוצה להתקרב למקדש, ובורחת ממנו, ונשארים ישראל זכאים, בלי ערבוב אחר, אל סוד האמונה.

סוד הסתר הזה שתי אחיות. וכשהריח זו את זו בבדיקה שלה, צבתה בטנה ונפלה ירכה. שהרי בדיקת אשת חיל הוא סם המות לאשת זנונים. ודא איהו עיטא, דיהב קדשא בריך הוא לבנוי, לקרבא קרבנא דא בנין אשת חיל, דתערוק אשת זנונים מנה. ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אחרא, זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי (ע"כ רעיא מהימנא).

וארגמן - זה שבועות, סוד הארגמן, שתורה שבכתב שנתנה בו כלולה משני צדדים - מימין ומשמאל, כמו שנאמר (דברים לב) מימינו אש דת למז, וזהו ארגמן.

⌘ לימוד ליום ז' של פסח ⌘

אורו של הר סיני

וזאת התרומה - הרי נאמר, שפשהתגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני, כשנתנה תורה לישראל בעשר אמירות, כל אמירה ואמירה עשתה קול, ואותו קול נחלק לשבעים קולות, וכלם היו מאירים ונוצצים לעיני כל ישראל, והיו רואים

לקרבא למקדשא, וערקת מניה, ואשתארו ישראל זכאין, בלא ערבוביא אחרא, לגבי רזא דמהימנותא.

רזא דסתרא דא, תרתין אחתן. וכד ארחת דא לגבי דא, בבדיקו דילה, צבתה בטנה ונפלה ירכה. דהא בדיקו דאשת חיל, כמא דמותא לאשת זנונים. ודא איהו עיטא, דיהב קדשא בריך הוא לבנוי, לקרבא קרבנא דא בנין אשת חיל, דתערוק אשת זנונים מנה. ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אחרא, זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי (ע"כ רעיא מהימנא).

(חלק ב דף קל"ה ע"א)

וארגמן, דא שבועות, רזא דארגונוא, דתורה שבכתב דאתיהיבת ביה, פליקא מתרין סטרין, מימינא ומשמאלא, כמא דאת אמר (דברים לג) מימינו אש דת למז, ודא איהו ארגמן.

⌘ לימוד ליום ז' של פסח ⌘

אורו של הר סיני

(חלק ב דף קמ"ה ע"א)

וזאת התרומה, (שמות כה) הא אתמר, דכד קדשא בריך הוא אתגלי על טורא דסיני, בד אתיהיבת אורייתא לישראל בעשר אמירן. כל אמירה ואמירה עבד קלא, וזהו קלא אתפרש לשבעין קליון, וקוין בלהו נהירין ונצצין לעיניהו דישאל בלהו, וקוין

עין בעין את זיו כבודו. זהו שכתוב (שמות כ) וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. רואים וְדַאי.

ואתו קול היה מתרה בכל אחד ואחד מישראל ואמר להם: תקבל אותי עליך בכך וכך מצוות שבתורה? ואמרו פן. חזר לו על ראשו והתנגלגל עליו, והיה מתרה בו ואומר לו: תקבל אותי עליך בכך ענשים שבתורה? והיה אומר פן. אחר כך חזר אותו הקול ונשק אותו בפיו. זהו שכתוב (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

ואז כל מה שהיו רואים ישראל באותו זמן, היו רואים בתוך אור אחד שקבל כל אותם האורות האחרים, והיו משתוקקים לראות. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אותו האור שראיתם בהר סיני שקבל כל אותם גוני האורות ותשוקתכם עליו, תקבלו אותה ותקחו אותה אליכם, ואותם גונים שהיא מקבלת, אלה הם זהב וכסף ונחשת וגו'.

עכשו דבר אחר אני רוצה לדעת, הרי ראינו בפסח ז' ובסכות ז', ושלמות השמחה ביום אחר. בשבועות

תמאן עינינו בעינינו זיו וקרא דיליה, קרא הוא דכתיב (שמות כ), וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. רואים וְדַאי.

וההוא קלא הוה אתרי ביה בכל חד וחד מישראל, ואמר לון, תקבלני עלך, בכך וכך פקודין דבאורייתא, ואמרו הין. אהדר ליה על רישיה, ומתנגלגל עליה, והוה אתרי ביה, ואמר ליה, תקבלני עלך בכך עונשין דבאורייתא, והוה אומר הין. לבתר אהדר ההוא קלא, ונשיק ליה בפומיה, קרא הוא דכתיב (שה"ש א), יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

וכדין כל מה דהוה תמאן ישראל בההוא זמנא, הוה תמאן גו חד נהורא, דקביל כל אינון נהורין אתרנין, והוה תאבין למחמי. אמר לון קדשא בריך הוא, ההוא נהורא דחמיתו בטורא דסיני, דקביל כל אינון גוני נהורין, ותיאובתא דלבון עליה, תקבלון לה ותסבון לה לגבייכו, ואינון גונין דאיחי מקבלא, אלון אינון זהב וכסף ונחשת וגו'.

(חלק ג דף צ"ו ע"א)

השתא מלה אתרא בעינא למנדע, הא חזינא בפסח ז', ובסכות ז', ושלמו דחדוותא ביזמא אתרא.

בשבועות, אמאי לא אשתבחו ביה ז' ימים, והא דבא אתחווין יתיר מבבלא.

למה נמצאו בו ז' ימים, והרי פאן ראויים יותר מהכל?

ישראל גוי אחד

פתח ואמר, (שמואל ב ז) ומי כעמך בישראל גוי אחד בארץ. וכי מאי שנא דבא דאקרין ישראל אחד, יתיר מאתר אחרא. אלא, כיון דשבחא ד'ישראל, אתיבא לפרשא, קרא לון אחר, דהא בכל אתר שבחא ד'ישראל אחר הוא. מאי טעמא. בגין דכל קשרו דעלאי ותתאי, בהאי אתר דאקרי ישראל אשתבח. (ועוד) דאתקשר במה דלעילא, ואתקשר במה דלתתא, ואתקשר בבגסת ישראל. ועל דא אקרי בלא אחר. ובאתר דא אשתמודעא מהימנותא, וקשורא שלימא, ויהודא עלאה קדישא.

ישראל גוי אחד

פתח ואמר, (שמואל ב ז) ומי כעמך בישראל גוי אחד בארץ. וכי מה שונה פאן שישראל נקראו אחד יותר ממקום אחר? אלא כיון שהשבח של ישראל בא לפרש, קרא להם אחד, שהרי בכל מקום השבח של ישראל הוא אחד. מה הטעם? משום שכל הקשר של עליונים ותחתונים נמצא במקום הזה שנקרא ישראל. שנקשר במה שלמעלה, ונקשר במה שלמטה, ונקשר בכנסת ישראל. ועל כן הכל נקרא אחד. ובמקום הזה נודעת האמונה, והקשר השלם, והיחוד העליון הקדוש.

ועל דא יומא דא, קשורא דמהימנותא הוא, קשורא דכלא. ובתיב (משלי ג) עין חיים היא למחזיקים בה אילנא הוא דאקרי אחר. ועל דא בגין דאינון מתקשרי באתר דא אקרי הכי. ועין חיים אחר הוא ודאי אקרי, בגין דכלא ביה אתקשר, ויומא (ס"א ושקא) דיליה, אחר ודאי, קשורא דכלא ואמצעיתא דכלא.

ועל כן היום הזה הוא קשר האמונה, הקשר של הכל. וכתוב (משלי ג) עין חיים היא למחזיקים בה, עין היא שנקרא אחר. ועל כן, משום שהם נקשרים במקום הזה, נקרא כן. ועין חיים הוא ודאי אחד נקרא, משום שהכל נקשר בו, והיום (השם) שלו ודאי אחד, קשר של הכל ואמצע של הכל.

הדא הוא דכתיב (בראשית ב), ועין חיים בתוך הגן, בתוך ממש,

זהו שכתוב (בראשית ב) ועין חיים בתוך הגן, בתוך ממש, באמצע,

ואחוז בכל הצדדים ונקשר בו. ועל פן פסח וספוח, והוא באמצע. משום שהוא האמצע של הכל, וזהו השבח של התורה ביום הזה, ולא יותר. שבח האמונה וקשר של הכל. אמר רבי יהודה, ברוך הרחמן ששאלתי וזכיתי לדברים הללו.

שירת העתיד

אמר רבי יצחק, שמחה ושירה עתידים ישראל לשבח את הקדוש ברוך הוא כמו השבח שמשבחים ישראל בליל הפסח, שכנסת ישראל מתקדשת בקדשת המלך. זהו שכתוב (ישעיה ל) השיר יהיה לכם כליל התקדש חג. כליל התקדש חג וזקא. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

אשרם של עוסקי תורה

וביום הבפורים בהקריבכם מנחה קדש יהיה לכם וגו' (במדבר כח). רבי שמעון פתח, (דברי הימים א טז) אז ירננו עצי היער מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ. אשרי חלקם של אותם המשתדלים בתורה יומם ולילה, שידעים את דרכי הקדוש ברוך הוא ונאחזים בשמו (כל יום). אוי לאותם שלא משתדלים בתורה, שהרי אין להם

במציעות, ואחיד בכל סטריין, ואתקשר ביה. ועל דא פסח וספוח, והוא באמצעיתא. בגין דאיהו אמצעיתא דכלא, ודא הוא שבחא דאורייתא כהאי יומא, ולא יתיר, שבחא דמהימנותא, וקשורא דכלא. אמר רבי יהודה, ברוך רחמנא דשאלנא, וזכינא להני מילי.

שירת העתיד

אמר רבי יצחק, חדוונתא ושירתא, זמינן ישראל לשבחא לקודשא ברוך הוא, כהאי שבחא דמשבחי ישראל בליליא דפסחא, דכנסת ישראל אתקדשת בקדושה דמלכא. תדא הוא דכתיב, (ישעיה ל) השיר יהיה לכם כליל התקדש חג. כליל התקדש חג דייקא. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

אשרם של עוסקי תורה

וביום (במדבר כח) הבפורים בהקריבכם מנחה קדשה ליהו' בשבעתיכם מקרא קדש יהיה לכם וגו'. רבי שמעון פתח, (דברי הימים א טז) אז ירננו עצי היער מלפני יי' כי בא לשפוט את הארץ. ופאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא ימא ולילי, דינעין ארחוי דקודשא ברוך הוא, ואתאחדן בשמיה (כל יומא). ווי לאינון דלא משתדלי באורייתא, דהא לית

(ה"ג צ"ז ע"א)

חלק בשם הקדוש, ולא נאחזים בו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. מי שזוכה בעולם הזה, זוכה בעולם הבא. שפך שנינו, (שיר ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב שהם באותו עולם, שפתייהם מרחשות שם תורה.

הקרבת השעורים

בא ראה, עד עכשו הקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ונדאי, והתעסקו בה ונקשרו באותו קשר. ואף על גב שהדין נמצא, נמצא בו דין בשלום (שהעולם התנהג בו). והקריבו שעורים, משום שהוא ראשון מכל שאר התבואה, ומקריבים מהראשון ולא מאותו שמתאחר, שהרי האחיזה הראשונה שישראל נאחזו בקדוש ברוך הוא היא כאן. אמר הקדוש ברוך הוא, אני נתתי לכם מן במדבר מאותו מקום שנקרא שמים, שפתיב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתם מקריבים לפני שעורים.

תורת הקנאת

וסוד הדבר - זאת תורת הקנאת, חסר. אזהרה לנשות העולם שלא יסטו תחת בעליהן. ואם לא, אז קמח שערים עתיד להקרב. ומהדבר הזה נודע דבר

לזון חולקא בשמא קדישא, ולא אתארתן ביה, לא בהאי עלמא, ולא בעלמא דאתי. מאן דובי בהאי עלמא, זבי בעלמא דאתי. דהכי תנינו, (שיר השירים ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב דאינון בההוא עלמא, שפתייהו מרחשון תמן אורייתא.

הקרבת השעורים

תא חזי, עד השתא אקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ונדאי. ואתעסקו ביה, ואתקשרו בההוא קשורא. ואף על גב דדינא אשתכח, דינא בשלמא אשתכח ביה. (כ"א דעלמא אתנהיג ביה) ואקריבו שעורים, בגין דאיהו קדמאה מכל שאר תבואה, ומן קדמאה מתקרבא, ולא מההוא דמתאחר, דהא אחידו קדמאה, דישאל אתאחדו ביה בקודשא בריך הוא, ה"א הוא. אמר קדשא בריך הוא, אנא יהבית לבו מן במדברא, מההוא אתר דאקרי שמים, דבתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתון מקריבין קמאי שעורים.

תורת הקנאת

ורזא דמלה, זאת תורת הקנאת, חסר. אזהרותא לנשי עלמא, דלא ישטון תחות בעליהון. ואי לאו, קמח שעורים זמינא לקרבא. וממלה תדא,

אחר. אשרי חלקם של ישראל, שהרי כנסת ישראל לא משקנת במלך הקדוש לעולמים. כנסת ישראל תמהה, (במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת אישה! משום כך דין האשה הזו ממקומה היא באה. ומי הוא מקומה? אותה שכתוב בה (משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (שם יב) אשת חיל עטרת בעלה.

ואותו קמח שעורים שמביאה אותה אשה, נקרא מנחת קנאת, חסר. כך נקראת כנסת ישראל. ועל פן כתוב בפנחס, תחת אשר קנא לאלהיו, שקנאה כאן נאחזת. שמי שמשקר בברית הזו, מתעוררת עליו קנאה, ולכן קנאים פוגעים בו. בא ראה, קמח שערים, העמר הזה, שפיון שהיה מגיע לרחים של גרוסות, מפיקים ממנו עשרון מנפה בשלש עשרה נפה.

שבע שבתות תמימות

וזה שבע שבתות תמימות. אחר שעולות שבע השבתות הללו, בא המלך הקדוש להזדוג עם כנסת ישראל, ונתנה התורה. ואז התעטר המלך ביחוד שלם, ונמצא אחד למעלה ולמטה. וכשמתעורר המלך הקדוש ומגיע זמן התורה, כל אותם האילנות

אשתמודע מלה אחרא. זכאה חולקיהון דישראל, דהא כנסת ישראל לא שקנת במלכא קדישא לעלמין. כנסת ישראל תוודת, (במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת אישה, כגון כך דינא דהאי אתתא (דף צ"ו ע"ב) מאתרדא קא אתיאי. ומאן הוא אתרדא ההוא דכתיב בה (משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה.

וההוא קמח שעורים, דאיייתית ההיא אתתא, מנחת קנאת אתקרי, חסר, כנסת ישראל הכי אקרי. ועל דא, כפנחס כתיב (במדבר כה), תחת אשר קנא לאלהיו, דקנאה הכא אתאחד, דמאן דמשקר בהאי ברית, קנאה אתערת עליה, ועל דא קנאין פוגעין בו. תא חזי, קמח שעורים, האי עומר, דכיון דהוה מטא לריחון דגרוסות, מפיקין מניה עשרון מנופה ב"ג נפה.

שבע שבתות תמימות

ודא שבע שבתות תמימות, לבתר דסלקין שבע שבתות אליו, אתא מלכא קדישא לאזדוגא בה כפנסת ישראל, ואורייתא אתייהיבת. וכדין אתעטר מלכא ביחודא שלים, ואשתכח אחד לעילא ותתא. וכד אתער מלכא קדישא, ומטא זמנא

שְׁמֵבְכָרִים אֶת הַפְּרוֹת שְׁלָהֶם, מַעֲלִים שִׁירָה. וּמָה הֵם אוֹמְרִים בְּשִׁעָה שְׁלוֹקֻטִים אוֹתָם? פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים קג) ה' בְּשָׁמַיִם הִכִּין כֶּסֶאֻ וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. (שם לו) ה' בְּהַשְׁמַיִם חִסְדָּךְ. וּבְתִיב, (ישעיה נה) וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחָאוּ כָף.

דְּאוֹרֵייתָא. כָּל אֵינוֹן אֵילָנִין דְּמִבְּכָרִי אֲבִייהוּ, סִלְקִין שִׁירְתָא. וּמָאִי אֲמָרִי בְּשִׁעָתָא דְּמִלְקֻטִי לְהוֹן, פִּתְחִי וְאֲמָרִי (תהלים קג), יי' בְּשָׁמַיִם הִכִּין כֶּסֶאֻ וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. (תהלים לו) יי' בְּהַשְׁמַיִם חִסְדָּךְ. וּבְתִיב, (ישעיה נה) וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחָאוּ כָף.

(חלק ג דף צ"ז ע"א)

וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, בַּעֲצַרְתָּ עַל פְּרוֹת הָאֵילָן, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, מִשּׁוּם כֶּף נִקְרָא אֶחָד, אֶקְרִי, אֶחָד וְדָאִי, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ.

וְעַל דָּא תְּנִינוּ, בַּעֲצַרְתָּ עַל פְּרוֹת הָאֵילָן, וְהָא אִיקְמוּהָ בְּגִין כֶּף אֶחָד אֶקְרִי, אֶחָד וְדָאִי, כְּמוֹ דְּאֲמָרָן.

עץ חיים היא למחזיקים בה

בֹּא רָאָה, מָה כְּתוּב? מִמּוֹשְׁבֵי תִיכֶם תִּבְיֵאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת תְּהִינָה חֲמִץ תִּפְאִינָה. מָה שׁוֹנָה כָּאֵן חֲמִץ (בְּכִנּוּסַת יִשְׂרָאֵל)? אֵלָא מִשּׁוּם שֶׁהִכַּל אַחֲזִיזִים בּוֹ (וְכֵן) בְּאֵילָן, שֶׁהָרִי בְּאֵילָן אַחֲזִיזִים עֲנָפִים, בְּאֵילָן אַחֲזִיזִים עֲלִים, קַלְפוֹת, דִּינִים רַבִּים בְּכָל הַצְּדָדִים, הַכֹּל נִמְצָא בּוֹ. וּמִשּׁוּם שֶׁהָאֵילָן הֵזָה מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע, שֶׁהוּא בְּבֵית מוֹשֵׁב הָאָדָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהָאֵילָן הֵזָה נִזְוָנִים כָּל שְׂאֵר הָאֵילָנוֹת לְמִטָּה, וְהוּא הַשְּׁתָּרֵשׁ עַל נְהָר אֶחָד עִמָּךְ שְׁשׁוּפָע וְיוֹצֵא, וְאֵין פּוֹסְקִים מִימֵיו לְעוֹלָמִים. עֲלֵיו כְּתוּב (ירמיה יז) וְהִיא כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ, וְעַל

עץ חיים היא למחזיקים בה

תָּא חַוִּי, מָה כְּתִיב, מִמּוֹשְׁבֵי תִיכֶם תִּבְיֵאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת תְּהִינָה חֲמִץ תִּפְאִינָה. מָאִי שְׁנָא הִכָּא חֲמִץ (בְּכִנּוּסַת יִשְׂרָאֵל), אֵלָא בְּגִין דְּכִלְא אַחֲזִין בֵּיה (וְכֵן) בְּאֵילָנָא, דְּהָא בְּאֵילָנָא אַחֲזִין עֲנָפִין, בְּאֵילָנָא אַחֲזִין עֲלִין, קַלְפִּין, דִּינִין סְגִיאִין בְּכָל סְטָרִין, כִּלְא אַשְׁתַּכַּח בֵּיה. וּבְגִין דְּהָאִי אֵילָנָא, מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרַע, דְּהוּא כְּבִי מוֹתְבִיָּה דְּכַר נֶשׁ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהָאִי אֵילָנָא אַתְּוָנוּ כָּל שְׂאֵר אֵילָנִין לְתַתָּא. וְהוּא אַשְׁתָּרְשָׁא עַל חַד נְהָרָא עִמָּיקָא, דְּנִגִיד וְנִפִיק וְלֹא פִסְקוֹן מִיִּמּוֹ לְעִלְמִין. עֲלִיהָ כְּתִיב (ירמיה יז) וְהִיא כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ, וְעַל דָּא אֶקְרִי

אֹרְיִיתָא, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא וְגו'.
 וּמֵאֵי וְתוּמְכִיָּה מְאוֹשֶׁר. הֵא אוּקְמוּהָ,
 אֲבָל וְתוּמְכִיָּה מְאוֹשֶׁר, כְּמָה דְאֵת אֲמִר.
 (בראשית ל) בְּאֲשְׁרֵי כִי אֲשְׁרוּנֵי בְנוֹת.

כֵּן נִקְרָאת תּוֹרָה (משלי ג) עֵץ חַיִּים
 הִיא וְגו'. וּמָה זֶה וְתוּמְכִיָּה מְאוֹשֶׁר? הֲרֵי
 פִּרְשׁוּהָ, אֲבָל וְתוּמְכִיָּה מְאוֹשֶׁר, כְּמוֹ
 שְׁנֵאָמֵר (בראשית ל) בְּאֲשְׁרֵי כִי
 אֲשְׁרוּנֵי בְנוֹת.

יום החמישים

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

וְאֵלֵין חֲמִשִּׁין, תִּשְׁעֵי וְאַרְבַּעִין אֵינִין,
 כָּלֵל אֲנָפִי אֹרְיִיתָא, דְּהָא
 בְּיוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, אֵיהוּ רְזָא דְאֹרְיִיתָא
 מִמּוֹשׁ. וְאֵלֵין אֵינִין חֲמִשִּׁין יוֹמִין, דְּבֵיה
 שְׁמִטָּה וְיֻבְלָא. וְאֵי תִּמְאָ, חֲמִשִּׁין, תִּשְׁעֵי
 וְאַרְבַּעִין אֵינִין. חֵד טְמִירָא אֵיהוּ,
 וְעֻלְמָא אֲסִתְמִיד עָלֶיהָ. וּבְהֵוּא יוֹמָא
 דְחֲמִשִּׁין, אֲתִנְלִיא טְמִירָא, וְאֲתִפְסִיא (כֵּא
 וְאֲשִׁתְכַח) בֵּיה. כְּמִלְכָּא דְאֵתִי לְבִי
 שׁוֹשְׁבִינִיה, וְאֲשִׁתְכַח תְּפִין, אוּף הֲכָא
 יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, וְהָא אוּקְיִמְנָא רְזָא דָא.

יום החמישים

וְהַחֲמִשִּׁים הֵלְלוּ הֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעֵי,
 כָּלֵל הַפָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה,
 שְׁהֵרִי בְיוֹם הַחֲמִשִּׁים הוּא סוּד תּוֹרָה
 מִמּוֹשׁ. וְאֵלֵוּ הֵם חֲמִשִּׁים יָמִים שָׁבוּ
 שְׁמִטָּה וְיֻבֵל. וְאִם תֹּאמֵר, חֲמִשִּׁים? הֲרֵי
 הֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעֵי! אֲחָד הוּא טְמִירָא,
 וְהַעוֹלָם נִסְמָךְ עָלָיו. וּבְאוֹתוֹ יוֹם
 הַחֲמִשִּׁים הַתְּגַלָּה הַטְּמִיר וְהַתְּפִסָּה
 (וְנִמְצָא) בּוֹ, כְּמוֹ מְלָךְ שְׂבָא לְבֵית
 שׁוֹשְׁבֵינּוּ וְנִמְצָא שָׁם, אֵף כָּאֵן יוֹם
 הַחֲמִשִּׁים, וְהֵרִי בְאַרְנוֹ אֵת הַסוּד הַזֶּה.

חג שבועות

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פְּקוּדָא (ל"ג) בְּתֵר דָּא, לְמַעַבְד חַג
 שְׁבוּעוֹת, דְּכִתִּיב וְעִשִּׂיתְ חַג
 שְׁבוּעוֹת לַיְי' אֱלֹהֶיךָ. שְׁבוּעוֹת: עַל
 דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְרְזָא דְחֲמִשִּׁין יוֹמִין,
 דְּאֵינִין שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת, וּבְקַרְפְּנָא דְעֻמָּה,
 אֲתִבְטֵל יִצְרֵר הָרַע, דְּעַרְקַת מֵאֲשֵׁת חֵיל.
 וְכֵד תְּפִין לָא אֲתִקְרִיב, מֵתִדְבָקִין
 יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאֲתִבְטֵל
 מְעִילָא וּמִתְתָא.

חג שבועות

הַמְצִיָּה (ל"ג) שְׂאֵחֵר זו, לַעֲשׂוֹת חַג
 שְׁבוּעוֹת, שְׁפָתוּב (דברים טז)
 וְעִשִּׂיתְ חַג שְׁבַעוֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ. שְׁבוּעוֹת
 - עַל שְׁנִכְסוּ יִשְׂרָאֵל לְסוּד חֲמִשִּׁים
 הַיָּמִים, שְׁהֵם שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת, וּבְקַרְפֵּן
 הָעֵמֶר הַתְּבֵטֵל יִצְרֵר הָרַע, שְׁבוֹרַח מֵאֲשֵׁת
 חֵיל. וּכְשֵׁם לָא נִקְרַב, מֵתִדְבָקִים
 יִשְׂרָאֵל עִם הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְבְּטֵל
 מִמְעֵלָה וּמִמְטָה.

עצרת

ובגנון כד אקרי בגוונא דא עצרת, דאית ביה בטול יצר הרע. ועל דא לא פתיב ביה חטאת, כשאר זמנין, דכתיב בהו חטאת (לוי). ובדין כל נהורין אתכנשו לאשת חיל, ובגנון כד עצרת.

עצרת

ומשום כד וקרא בגנון זה עצרת, שיש בו בטול יצר הרע, ועל כן לא כתוב בו חטאת כמו שאר הזמנים שכתוב בהם חטאת (לה). ואז כל האורות מתכנסים לאשת חיל, ומשום כד עצרת.

שבועות סתם

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

שבועות, ולא כתיב כמה אינון. אלא בכל אתר דאתמר סתם, שמא גרים דאינון מן שבע. וכתיב שבעה שבועות תספור לך, אמאי כתיב שבועות בלחודווי. אלא הכי אצטרך שבעת סתם, לאבללא עילא ותתא, דהא בכל אתר דאלין מתערי, אלין אוף הכי מתערי עמהון. עד לא הוה שלמה, לא הוה אתגליין, ביין דאתא שלמה, עבד מנייהו פרט. דכתיב (מלכים א ח), שבעת ימים ושבעת ימים, דא איהו פרט.

שבועות סתם

שבועות, ולא כתוב כמה הם. אלא בכל מקום שצאמר סתם, השם גורם שהם מן שבע. וכתוב (שם) שבעה שבעת תספור לך, למה כתוב שבעת לבדו? אלא כד צריך שבועות סתם, להכליל מעלה ומטה, שהרי בכל מקום שאלו מתעוררים, אף אלה מתעוררים עמם. טרם שהיה שלמה, לא היו מתגלים. כיון שבא שלמה, עשה מהם פרט, שכתוב שבעת ימים ושבעת ימים. זהו פרט.

בזמנא אחרא בכלל, שבועות סתם. ולא אצטרך לבר נש אחרא למעבד מנהון פרט, בר שלמה. בגין דאינון שבעת ימים דלתתא, לא נהירו בשלמו, עד דאתא שלמה, ובדין קיימא סידרא באשלמותא, באינון שבעת יומין. והכא חג שבועות סתם,

בזמן אחר בכלל, שבועות סתם. ולא צריך לאדם אחר לעשות מהם פרט, חוץ משלמה, משום שהם שבעת ימים שלמה, לא מאירים בשלמות, עד שבא שלמה, ואז עמדה הלבנה בהשלמותה באותם שבעת הימים. וכאן חג שבועות סתם, משום שנקלו

בגין דאתכללו תתאי בעלאי, ולא
אנהירו כיומא דשלמה.

תחתונים בעליונים, ולא האירו כמו
היום של שלמה.

עסק התורה באותו לילה

רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה
בלילה שהפלה מתחברת בבעלה.
ששנינו, כל אותם החברים בני היכל
הפלה, הצטרפו באותו לילה שהפלה
עתידה להיות למחרת בתוך החפה עם
בעלה להיות עמה כל אותו הלילה,
ולשמח עמה בתקונייה שהיא מתתקנת
לעסק בתורה, מתורה לנביאים,
ומנביאים לכתובים, ובדרשות
הפסוקים ובסודות החכמה, בגלל
שאלו הם תקונייה ותכשיטה, והיא
ועלמותיה נכנסת ועומדת על ראשיהם
ומתתקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו
הלילה, ולמחרת לא נכנסת לחפה אלא
יחד אתם. ואלה נקראים בני החפה.
וכיון שנכנסת לחפה, הקדוש ברוך הוא
שואל עליהם ומברך אותם, ומעטר
אותם בעטרת הפלה. אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים מרננים
ברנת התורה ומחדשים דברי
תורה כל אחד ואחד מהם, והיה שמח
רבי שמעון וכל שאר החברים. אמר
להם רבי שמעון, בני, אשרי חלקכם,
בגלל שמחר לא תפנס הפלה לחפה
אלא יחד אתכם. בגלל שפכם

עסק התורה באותו לילה

(ח"א ח" ע"א)
רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא
בליליא דכלה אתחברת בבעלה.
דתנינו כל אנון חבריא דבני היכלא
דכלה אצטריכו בההיא ליליא דכלה
אודמנת למחוי ליומא אחרא גו חופה
בבעלה למחוי עמה כל ההוא ליליא,
ולמחדי עמה בתקונהא דאיהי אתתקנת
למלעי באורייתא מתורה לנביאים
ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי
וברוי דחכמתא. בגין דאלין אנון
תיקונין דילה ותכשיטה. ואיהי
ועלמותהא עאלת וקיימת על רישיהון
ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא
ליליא. וליומא אחרא לא עאלת לחופה
אלא בהדיהו. ואלין אקרון בני חופתא.
וכיון דעאלת לחופתא קדשא פריד הוא
שאל עליהו ומברך לון ומעטר לון
בעטרהא דכלה. ופאה חולקהו.

ותוה רבי שמעון וכלהו חבריא
מרננין ברנה דאורייתא
ומחדשין מלין דאורייתא כל חד וחד
מנניהו. ותוה חדי רבי שמעון וכל שאר
חבריא. אמר לון רבי שמעון, בני
ופאה חולקבון בגין דלמחר לא תיעול
פלה לחופה אלא בהדיכו. בגין דכלהו

שְׁמַתְקַנִּים תִּקְוֵינָה בְּלִילָה הַזֶּה וּשְׂמֹחִים בָּהּ, כָּלֵם יְהִיו רְשׁוּמִים וּכְתוּבִים בְּסֵפֶר הַזְכָּרוֹנוֹת, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרְכֶם בְּשַׁבְעִים בְּרֻכּוֹת וְעֵטְרוֹת שֶׁל עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'. פְּסוּקַי זֶה הֵרִי הָעֵמֶדְנוּהוּ. אֲבָל בְּזַמַּן זֶה שֶׁהַכֹּלָה מִתְעוֹרְרֶת לְהִפְגֵּס לַחֲפָה, לְמַחֲרֵת מִתְתַּקֶּנֶת וּמְאִירָה בְּקִשׁוּטֶיהָ יַחַד עִם הַחֲבֵרִים שֶׁשָּׁמְחוּ עִמָּה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה, וְהִיא שְׂמֵחָה אִתָּם. וְלְמַחֲרֵת כְּמָה אוּכְלוּסִים, צָבָאוֹת וּמְרַכְבוֹת חֵילוֹת וּמַחְנוֹת אִתָּהּ, וְהִיא וְכֹלֵם מְחַפִּים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתִּקְנֶנוּ אוֹתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה. פִּינּוֹן שְׂמַתְחַבְּרִים כְּאֶחָד וְהִיא רוֹאָה אֶת בְּעֵלָהּ, מַה כְּתוּב? הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. הַשָּׁמַיִם - זֶה הַחֲתָן שֶׁנִּכְנָס לַחֲפָה. מְסַפְּרִים - מְאִירִים כְּזֹהֵר הַסְּפִיר שֶׁמְאִיר זֹוֹהֵר מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם.

כְּבוֹד אֵל - זֶה כְּבוֹד פְּלָה שֶׁנִּקְרָא אֵל, שֶׁכְּתוּב (תהלים ז) וְאֵל זֹוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה נִקְרָא אֵל, וְכַעֲת כְּשֶׁהֲרִי נִכְנָסֶת לַחֲפָה, נִקְרָא כְּבוֹד וְנִקְרָא אֵל. כְּבוֹד עַל כְּבוֹד. אוֹר עַל אוֹר. שְׁלֹטוֹן עַל שְׁלֹטוֹן. וְאֵז בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהַשָּׁמַיִם נִכְנָס לַחֲפָה וּבָא וּמְאִיר לָהּ,

דְּמַתְקַנִּין תִּקְוֵינָהא בְּהַאי לִילִיא וְתִדְרָאן בְּהַ בְּלָהוּ יְהוֹן רְשִׁימוֹן וּבְתִיבִין בְּסִפְרָא דְדַכְרָנִיא וְקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מְבָרַךְ לֹון בְּשַׁבְעִין בְּרַכָּאן וְעֵטְרוֹן דְּעֵלְמָא עֲלָאָה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (תהלים יט), הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'. קְרָא דָּא הָא אוּקְיָמָנָא לִיהַ. אֲבָל בְּזַמַּנָּא דָּא דְכֹלָה אֲתַעְרָא לְמִיעַל לַחֲוּפָה בְּיוֹמָא דְמַחֲרַת אֲתַתְּקַנֶּת וְאֲתַנְהִירֶת בְּקִישׁוּטָהָא בְּהַרִי חֲבַרְיָא דְתִדְרָאן עִמָּה כָּל הַהִיא לִילִיא וְאִיהִי חֲדָאָת עִמָּהוּן. וּבְיוֹמָא דְמַחֲרַת כְּמָה אוּכְלוּסִין חֲתִילִין וּמִשְׁרַיִין מִתְפַּנְשִׁין בְּהַרְהַ. וְאִיהִי וְכֹלָהוּ מִחֲבָאן לְכָל חַד וְחַד דְתִקְנֶנוּ לָהּ בְּהַאי לִילִיא. פִּינּוֹן דְמַתְחַבְּרִין בְּחֲדָא וְאִיהִי חֲמָאָת לְבַעֲלָהּ מַה כְּתִיב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. הַשָּׁמַיִם דָּא חֲתָן דְּעָאֵל לַחֲוּפָה. מְסַפְּרִים, מְנַהֲרִין בְּזוּהָרָא דְסְפִיר, דְנִהִיר וְזוּהִיר מְסִיפִי עֲלְמָא וְעַד סִיפִי עֲלְמָא.

כְּבוֹד אֵל, דָּא כְּבוֹד פְּלָה דְאִקְרִי אֵל, דְכְּתִיב, (תהלים ז) וְאֵל זֹוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יוֹמֵי שְׁתָּא אִקְרִי אֵל, וְהַשְׁתָּא דְהָא עָאֵלֶת לַחֲוּפָה אִקְרִי כְּבוֹד, וְאִקְרִי אֵל. יְקַר עַל יְקַר. נְהִירוֹ עַל נְהִירוֹ. וְשְׁלֹטְנוֹ עַל שְׁלֹטְנוֹ. בְּדִין בְּהַהִיא שְׁעָתָא דְשָׁמַיִם עָאֵל לַחֲוּפָה וְאֲתִי וְנִהִיר לָהּ, כָּל

כָּל אוֹתָם הַחֲבֵרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כָּלָם מִתְפָּרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שָׁם, וְזוֹהוּ שְׁכָתוֹב וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוּם הַבְּרִית יַחַד עִם הַכֹּלֶה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוּם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנְנָהוּ, זֶה בְּרִית הַקְּיָמָה שֶׁחֲתוּמָה בְּבִשָּׁר בֶּן הָאָדָם.

הַמִּשְׁתַּף בְּלֵיל שִׁבְעוֹת מוֹשִׁים

שְׁנוֹתָיו

שָׁבוּ נִכְבָּדִים, שָׁבוּ וַיִּנְחַדְשׁ תִּקְוֹן הַכֹּלֶה בְּלֵילָה הַזֶּה. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּתְּפָה יַחַד אֶתָּה בְּלֵילָה הַזֶּה, יִהְיֶה שְׁמוֹר לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה כָּל הַשָּׁנָה הַהִיא וַיִּוְצֵיאַ שְׁנָתוֹ בְּשָׁלוֹם. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (תהלים לד) חוֹנֶה מִלֶּאֱפֶי ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחַלְצֵם טַעְמוֹ וּרְאוּ כִי טוֹב ה'.

הַלּוֹמֵד בְּלֵילָה זְכוּיָם יִזְכֶּה לִּי - לֹא

יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ

וּמִי שֶׁמְגִיעַ טְהוֹר לַיּוֹם הַזֶּה וְהִתְחַשְׁבוֹן לֹא נֶאֱבָד מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁמְגִיעַ לְלֵילָה הַזֶּה צָרִיף לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְלִהְיוֹת חֲבֵר עִמָּה, וְלִשְׁמֹר טְהוֹרָה עֲלֵיוֹנָה שֶׁמְגִיעָה עֲלָיו בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה, וְנִטְהָר.

וְלִמְדָנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁצָּרִיף לוֹ לַעֲסֹק

בְּלֵילָה הַזֶּה - תּוֹרָה שֶׁבַעַל

פֶּה, כְּדִי שִׁיטְהָרוּ (שִׁיטְדַבֵּק) כְּאֶחָד

אֲנֹן תְּכַרְיֵיא דְאַתְקִינוּ לָהּ בְּלֵהוּ אֶתְפָּרְשִׁי בְּשִׁמְהֵן תְּפִן הֲרָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו, אֵלֶּיךָ אֲנֹן מִאֲרֵי קְיָיִמָא דְכְּרִית בְּהַדֵּי כֹלֶה, וְאֲנֹן מִאֲרֵי קְיָיִמָא דְכְּרִית אֲקָרוֹן מַעֲשֵׂה יָדָיו, בְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנְנָהוּ דָא בְּרִית קְיָיִמָא דְחֲתִימִים בְּבִשָּׁרָא דְכַר נָשׁ.

הַמִּשְׁתַּף בְּלֵיל שִׁבְעוֹת מוֹשִׁים

שְׁנוֹתָיו

(חלק א דף קל"ה ע"א)

תִּיבּוֹ וַקְרִינִי תִיבּוֹ וַיִּנְחַדְשׁ תִּקְוֹן דְּכֹלֶה בְּהַאי לִילְיָא. דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּתְּפָה בְּהַדֵּה בְּהַאי לִילְיָא יְהֵא נְטִיר עֵילָא וְתַתָּא כָּל הַהִיא שְׁתָּא וַיִּפִּיק שְׁתָּא בְּשָׁלָם. עֲלֵייהוּ כְּתִיב (תהלים לד) חוֹנֶה מִלֶּאֱפֶי יי סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחַלְצֵם טַעְמוֹ וּרְאוּ כִי טוֹב יי:

הַלּוֹמֵד בְּלֵילָה זְכוּיָם יִזְכֶּה לִּי - לֹא

יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

וּמָאן דְּמִטִּי טְהוֹר לְהַאי יוֹמָא, וְחוּשְׁבָנָא לֹא אֶתְאֲבִיד מְנִיָּה, כִּד מְטִי לְהַאי לִילְיָא, לְבַעֵי לִיָּה לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹאֲתַחְבְּרָא בֵּהּ, וְלִנְטָרָא דְכִּי עֲלָאָה, דְּמִטִּי עֲלֵיהּ בְּהַהוּא לִילְיָא, וְאַתְדַּבֵּי.

וְאוֹלִיפְנָא, (דף צ"ח ע"א) דְּאוֹרֵייתָא

דְּבַעֵי לִיָּה לְמַלְעֵי בְּהַאי

לִילְיָא. אוֹרֵייתָא דְבַעַל פֶּה, בְּגוֹן

ממעין הנחל העמק. אחר כך ביום הזה תבא תורה שבכתב, ויתחבר (בהם) עמה, וימצאו כאחד בזווג אחד למעלה. אז מכריזים עליו ואומרים: (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בגוף וגו'.

ועל כן חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה ואומרים: נביא את הירשה הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו הלילה מתעטרת כנסת ישראל עליהם, ובאה להזדוג עם המלך, ושניהם מתעטרים על ראשם של אותם שזוכים לזה.

רבי שמעון כף אמר, בשעה שמתכנסים החברים בלילה הזה אליו, נבא לתקן את תכשיטי הפלה, כדי שתמצא למחר בתכשיטה ובתקונה אל המלך פראוי. אשרי חלקם של החברים כשיבקש המלך את הגבירה, מי תקן תכשיטה והאיר את העטרת שלה ושם את תקונה. ואין לה בעולם מי שידע לתקן את תכשיטי הפלה, אלא החברים. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

דיתרבון (ס"א דיתרבק) **בתרא**, **ממבועא** דנחלא עמיקא. **לבתר**, בהאי יומא, ליתי תורה שבכתב, ויתחבר (ס"א בהו) בה, וישתבחון בתרא בזווגא חד לעילא. **גדין** מכריזו עליה ואמרי, (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בגוף וגו'.

ועל דא חסידו קדמאי לא הוו גיימי בהאי ליליא, והוו לעאן באורייתא, ואמרי, גיתי לאחסנא ורותא קדישא, לו, ולבני, בתרין עלמין. וההוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו, ואתייא לאזדווגא ביה במלכא, ותרווייהו מתעטרי על רישייהו, דאינון דזכאן להבי.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

רבי שמעון הכי אמר, בשעתא דמתפנשי חבריאי בהאי ליליא לגביה, גיתי לתקנא תכשיטי כלה, בגין דתשתבח למחר בתכשיטה, ותקונהא, לגבי מלכא כדקא יאות. זכאה חולקיהון דחבריאי, כד יתבע מלכא למטרוניתא, מאן תקון תכשיטה, ואנהיר עטרהא, ושוי תקונהא. ולית לה בעלמא, מאן דידע לתקנא תכשיטי כלה, אלא חבריאי, זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

בא ראה, החברים מתקנים בלילה הזה את התכשיטים לפלה, ומעטרי לה אותה בעטרה שלה אל המלך. ומי מתקין למלך בלילה הזה להמצא עם הפלה, להזדוג עם הגבירה? הנהר הקדוש העמק של כל הנהרות, האם העליונה. זהו שכתוב (שיר ג) צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה וגו'. אחר שהתקינה את המלך ועטרה אותו, היא באה לטהר את הגבירה ואת אותם שנמצאים עמה.

למלך שהיה לו בן יחיד, בא לזוג אותו עם הגבירה העליונה. מה עשתה אמו כל אותו הלילה? נכנסה לבית גנזיה, הוציאה עטרה עליונה עם שבעים אבנים יקרות סביבה ועטרה אותו. הוציאה פלי מילת והלבישה אותו, ותקנה אותו בתקוני מלכים.

מי יגור באהלך

אחר כף נכנסה לבית הפלה, ראתה את עלמותיה שמתקנות את העטרה שלה ואת לבושיה ואת תכשיטיה לתקן אותה. אמרה להן: הרי התקנתי בית טבילה, מקום שמים נובעים, וכל הריחות והבשמים סביב אותם המים לטהר את פלתי, שתבא פלתי, הגבירה של בני, ועלמותיה, ויטהרו באותו

תא חזי, חבריאי מתקני בהאי ליליא תכשיטה לבלה, ומעטרי לה בעטרהא, לגבי מלכא. ומאן מתקין ליה למלכא, בהאי ליליא, לאשתתבא בה פבלה, לאזדווגא בה במטרוניתא. נהרא קדישא עמיקא דכל נהרין, אימא עלאה. הדרא הוא דכתיב (שיר השירים ג) צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה וגו'. לבתר דאתקינת ליה למלכא, ואעטרת ליה, אתיית לדבאה לה למטרוניתא, ולאיון דמשתבחי גבה. **למלכא** דהנה ליה בר יחידאי, אתא לזווגא ליה במטרוניתא עלאה, מאי עבדת אמיה כל ההוא ליליא, עאלת לבי גניזאה, אפיקת עטרא עלאה, בשבעין (דף צ"ח ע"ב) אבני יקר סחרנהא, ואעטרת ליה. אפיקת לבושין דמילת ואלבישת ליה, ואתקנת ליה בתקוני דמלכין.

מי יגור באהלך

לבתר עאלת לבי בלה, חמאת עולימתהא, דקא מתקני עטרהא, ולבושהא, ותכשיטהא, לתקנא לה. אמרה לון, הא אתקינת בי טבילה, אתר דמיון נבעין, וכל ריחין ובוסמין סחרני אינון מיון, לדבאה לבלתי, ליתי בלתי, מטרוניתא דברי, ועולימתהא, ויתדכון בההוא אתר דאתקינת בההוא

מקום שהתקנתו באותו בית הטבילה של המים הנובעים שעמי. אחר כך תקנו אותה בתכשיטה, הלבישו אותה את לבושיה, עטרו אותה בעטרה שלה. למחר פשיבא בני להזדוג עם הגבירה, יתקן היכל לכלם, וימצא את מדורו עמכם כאחד.

כך המלך הקדוש והגבירה והחברים כמו זה, והאם העליונה שמתקנת את הכל. נמצא שהמלך העליון והגבירה והחברים, מדורם כאחד, ואין נפרדים לעולמים. זהו שכתוב, ה' מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופעל צדק. מי הוא פעל צדק? אלא אלו שמתקנים את הגבירה עם תכשיטיה, בלבושיה, ובעטרה שלה. וכל אחד נקרא פועל צדק.

אמר רבי חייא, אלמלא לא זכיתי בעולם אלא לשמע את הדברים הללו - די לי. אשרי חלקם של אותם שמשתדלים בתורה ויודעים את דרכי המלך הקדוש, שרצונם בתורה, עליהם כתוב (תהלים צא) כי בי חשק ואפלטוהו. וכתוב אצלצוהו ואכבדהו.

שתי הלחם

מצוה (ל"ד) אחר זו - להקריב שתי

בי טבילה, דמיון נבעין דעמי. לבתר תקינו לה בתכשיטה, אלבישו לה לבושהא, אעטרו לה בעטרהא. למחר פד ייתי כרי לאזדווגא במטרוניתא, יתקין היכלא לבלהו, וישתבח מדוריה בנו כחדא.

כך מלכא קדישא ומטרוניתא, ותרבייא, פהאי גוונא. ואימא עלאה דמתקנת פלא. אשתבח דמלכא עלאה, ומטרוניתא, ותרבייא, מדוריהון כחדא. ולא מתפרשין לעלמין. הדיא הוא דכתיב (תהלים טו), 'מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופועל צדק. מאן הוא פועל צדק. אלא, אלון אינון דמתקני למטרוניתא בתכשיטהא, בלבושהא, בעטרהא. וכל חד, פועל צדק אקרי.

אמר רבי חייא, אלמלא לא זכינא בעלמא, אלא למשמע מלון אלון דיי. זכאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא, וידעין אורחוי דמלכא קדישא, דרעותא דלהון באורייתא, עליהו כתיב (תהלים צא) כי בי חשק ואפלטוהו. וכתוב אצלצוהו ואכבדהו.

שתי הלחם

פקודא (ל"ד) בטר דא, לקרבא שתי

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

הלחם. הא אוקימנא, שתי הלחם: תרתי שכינתי, עילא ותתא, ואתחברן כחדא. לגביהון, תרין נהמי בשבת, מזונא דחד תרין, דעילא ותתא. ועל דא כתיב, (שמות טו) שני העמר לאחד. לאחד ודאי, לאתיחדא באתר חד. להווא דאקרי אחד. ומאן איהו. הקול קול יעקב, דאיהו רית עילא ותתא, תרין נהמי כחדא. ובגין דשבת איהו רזא דעילא ותתא, וכלא איהו שבת, (אתקריבו) תרין נהמי. ע"כ.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פקודא בטר דא להסדיר לחם ולבונה, להקריב עמר. דכתיב ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים לעולה. וכן בשבועות להקריב שתי הלחם, וכן בכל הימים הטובים להקריב קרבן של מוספים. אלא ודאי בכל יום של מועדים צריך להקריב את הקרבן שלו. צריך להקריב עליו תוספת שיש לו, כמו תוספת כתבה ומתנה שמוסיף חתן לכלה. ושבת המלכה, שהיא כלה, בשבתות ובכל ימים טובים, צריכה תוספת, ובכל יומין טובין, צריכה ומתנתא, דאינון מתנות כהונה.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

ובשבועות דאיהו מתן תורה,

הלחם. הרי בארנו, שתי הלחם - שתי שכינות, עליונה ותחתונה, והתחברו כאחד. לגביהם, שתי הלחם בשבת, שהוא מזון של אחד שנים של מעלה ומטה. ועל זה פתוב, שני העמר לאחד. לאחד ודאי, להתיחד במקום אחד אל אותו שנקרא אחד. ומי הוא? הקל קול יעקב, שהוא יורש מעלה ומטה שני לחמים כאחד. ומשום ששבת הוא סוד של מעלה ומטה, והפל הוא שבת, (נקראו) שני לחמים. (עד כאן)

מצוה אחר זו - להסדיר לחם ולבונה, להקריב עמר, שפתוב ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים לעלה. וכן בשבועות להקריב שתי הלחם, וכן בכל הימים הטובים להקריב קרבן של מוספים. אלא ודאי בכל יום של מועדים צריך להקריב את הקרבן שלו. צריך להקריב עליו תוספת שיש לו, כמו תוספת כתבה ומתנה שמוסיף חתן לכלה. ושבת המלכה, שהיא כלה, בשבתות ובכל ימים טובים, צריכה תוספת, שהם מוספים של קרבנות, ומתנות, שהן מתנות כהונה.

ובשבועות שהוא מתן תורה, שנתנו

שני לוחות התורה מהצד של עץ החיים, צריך להקריב להם שתי הלחם, שהן ה"ה. ששני ימים של שבועות הם י"ו צריך להקריב להם שתי הלחם מאותן ה"ה, שזהו לחם של התורה, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

וזהו מאכל אדם, שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם פי יקריב מכם קרבן לה'. עמר שעורים, מאכל בהמות, שהן חיות הקדש, שמהם צריך להקריב, זהו שכתוב מן הבהמה. אילם - מנגחים במשנה, באלו הפשטים. מן הבקר - פרים מנגחים במשנה, בחזק יתר. ומן הצאן - שאר העם, הקרבן שלהם תפלות, ועליהם נאמר (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

מנוחה

עוד פתח רבי אלעזר, (שמות כא) פי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד וגו'. משום שקל בן ישראל שנמול, שיש בו רשם קדוש, יש לו מנוחה בפשטה, שהרי שלו היא אותה שמטה, לניח בה. וזו נקראת שבת הארץ, ודאי חרות יש בה. מנוחה בה. כמו ששבת

דאתיהיבו תרין לוחין דאורייתא, מספרא דאילנא דחיי, צריך לקרבא לנבייהו, שתי הלחם דאינון ה"ה דתרין יומין דשבועות אינון י"ו צריך לקרבא לנבייהו, שתי הלחם מאינון ה"ה דהא איהו נהמא דאורייתא, דאתמר ביה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

והאי איהו מאכל אדם, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם פי יקריב מכם קרבן לי'. עומר שעורים, מאכל בעירן, דאינון חיות הקדש, דמנהון צריך לקרבא, דהא הוא דכתב, (ויקרא א) מן הבהמה. אלים: מנגחים במתניתין, באלין פשטין. מן הבקר: פרים מנגחים במתניתין, בתוקפא יתיר. ומן הצאן: שאר עמא, קרבנא דלהון צלותין, ועליהו אתמר, (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

מנוחה

(חלק ג דף ק"ח ע"א)

תו פתח רבי אלעזר, (שמות כא) פי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד וגו'. בגין דכל בר ישראל דאתגזר, דאית ביה רשימא קדישא, אית ליה נייקא בשמטה. דהא דיליה הוא ההוא שמטה, לנייקא ביה. ודא אקרי שבת הארץ, ודאי חירו אית בה.

היא מנוחת הכלל, כף גם השמטה היא מנוחת הכלל, מנוחה היא של רוח וגוף.

צדקה

שש שנים תזרע שדך וגו', ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. והרי פרשוקה, שכתוב (שמות כג) והשביעת תשמטנה ונטשתה וגו'. מה הטעם ואכלו אביני עמך? משום שהעניים תלויים במקום הזה, ומשום זה תשאיר אותם לאכל. ועל זה, מי שמרחם על העני, נותן שלום בכנסת ישראל, ומוסיף ברכה לעולם, ונותן שמחה וכח למקום שנקרא צדקה, להוריק ברכה לכנסת ישראל, ובארנו.

סוד השביעות

ובשנה השביעת שבת שבתון וגו'. מצוה זו לשבת בשנה השביעית, ולאחריה לשבת בשביעי, ואחריה להשמיט כספים בשביעית, ואחריה למנות שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. כאן הסוד של כל השביעות, מצד השכינה שנמצאת שבע, מצד הצדיק שהוא שביעי לבניה, והיא בת שבע, מצד

ניחא בה, כמה דשבת נייחא הוא דכלא, הכי נמי שמטה נייחא דכלא, נייחא הוא דרוחא ונופא.

צדקה

(חלק ג דף ק"ח ע"ב)

שש שנים תזרע שדך וגו', ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לוי'. (ויקרא כ"ה) והא אוקמוה, דבתיב, (שמות כג) והשביעת תשמטנה ונטשתה וגו'. מאי טעמא ואכלו אביני עמך. בגין דמסכני בהאי אתר תליון, ובגין כך שביק לון למיכל. ועל דא, מאן דרחים למסכנא, יהיב שלמא בכנסת ישראל, ואוסיף ברכתא בעלמא, ויהיב חידו וחילא לאתר דאתקרי צדקה, לארקא ברכתא לכנסת ישראל, ואוקימנא.

סוד השביעות

(רעיא מהימנא)

ובשנה השביעת שבת שבתון וגו'. פקודא דא לשבות בשנה השביעית ואבתריה לשבות בשביעי. ואבתריה להשמיט כספים בשביעית. ואבתריה למנות שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. הכא רזא דכל שביעות, מסטרא דשכינתא דאתקריאת שבע מסטרא דצדיק דאיהו שביעי לבניה, ואיהי בת שבע,

מסַטְרָא דַאימָא עֲלָאָה, דַאֲתַמְר בְּהַּ
 (תהלים קיט) שְׁבַע בְּיוֹם הַלֵּלְתִיךָ.

הָאֵם הָעֲלִיזוּנָה, שְׁנַאמְר בְּהַּ (תהלים קיט)
 שְׁבַע בְּיוֹם הַלֵּלְתִיךָ.

שמחה

(חלק ג דף קע"א ע"ב)

הַשְׂתָּא רַבִּי אִימָא לָךְ רִזָּא חֲדָא. תָּא
 חֲזוּ, בְּכָל שְׂמִטָּה וּשְׂמִטָּה,
 בְּרִזָּא נַפִּיק, אַתְּבְּנִישׁוּ גּוּבְרִין וְנָשִׁין, וְכָל
 אִינוּן בְּנֵי מַהִימְנוּתָא, וְסֻלְקִין. גְּדִין
 בְּלֵהוּ מִתְּפַשְׁטִין דְּבוּרִין וְנָשִׁין, וְסֻלְקִין.
 וְכָל אִינוּן יַנְקִי מַחְלָב, עֲאֲלִין לְגוּ
 מַתִּיבְתָא (ס"א אַתְּבְּנִישׁוּ בְּנֵי מַהִימְנוּתָא גּוּבְרִין
 וְנָשִׁין וְכָל אִינוּן יַנְקִי מַחְלָב וְסֻלְקִין. גְּדִין בְּלֵהוּ
 מִתְּפַשְׁטִין דְּבוּרִין וְנָשִׁין, וְסֻלְקִין. וְכָל אִינוּן עֲאֲלִין לְגוּ
 מַתִּיבְתָא) דְּרַקִּיעָא, וְחֲדָאן חֲדוּהָ, וְעֲלִיזָא
 דְּלֵהוּן, וְתַמְנָן חֲדוּ עַל חֲדוּ. וְהֵהוּא נַעַר
 דְּמַפְתָּחֵן דְּמֵאֲרִיָּה בִידֵיהָ, קָם וְאָמַר לוֹן
 כְּמָה מְלִין חֲדֵתִין וְעֵתִיקוֹן, וְכָלְהוּ חֲמָאן
 חֲדוּהָ, דְּלִית חֲדוּהָ כְּהֵיאָה חֲדוּהָ.

שמחה

כַּעַתָּה, רַבִּי, אֲמַר לָךְ סוּד אֶחָד. בֵּא
 וּרְאֵה, בְּכָל שְׂמִטָּה וּשְׂמִטָּה
 הַכְּרוֹז יוֹצֵא: הַתְּפַנְסוּ גְבָרִים וְנָשִׁים וְכָל
 אוֹתָם בְּנֵי הָאֲמוּנָה וְעַלּוּ. אֲזַי כָּלָם
 מִתְּפַשְׁטִים, זְכָרִים וְנָשִׁים, וְעוֹלָיִם. וְכָל
 אוֹתָם תִּינוּקוֹת מַחְלָב נִכְנְסִים לְתוֹךְ
 יְשִׁיבַת (הַתְּפַנְסוּ בְּנֵי הָאֲמוּנָה גְבָרִים
 וְנָשִׁים, וְכָל אוֹתָם יוֹנְקֵי חֲלָב, וְעַלּוּ. אֲזַי כָּלָם
 מִתְּפַשְׁטִים, גְבָרִים וְנָשִׁים, וְעוֹלָיִם. וְכָלָם
 נִכְנְסִים לְתוֹךְ יְשִׁיבַת) הַרְקִיעַ, וּשְׂמִיחִים
 בְּחֲדוּהָ וְעֲלִיזָא שְׂלֵהָם, וְשֵׁם שְׂמִיחָה עַל
 שְׂמִיחָה. וְאוֹתוֹ נַעַר שְׂמִיחָתוֹת רְבוּנוּ
 בְּיָדוֹ עוֹמֵד, וְאוֹמַר לְהֵם כְּמָה דְּבָרִים
 חֲדָשִׁים וְעֵתִיקִים, וְכָלָם רוֹאִים שְׂמִיחָה
 שְׂאִין שְׂמִיחָה כְּאוֹתָהּ שְׂמִיחָה.

צריך ללכת לצדיקים ללמוד מהם

בכו רבי חייא ורבי יוסי ואמרו, רבי שמעון בר יוחאי, שהוא פתח
 השערים של סודות החכמה, והוא פעל תקון במדרגות
 העליונות, ודאי בדור הזה מי הוא פני האדון ה', זה רבי שמעון
 בר יוחאי, שעליו נאמר: "שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶל
 פְּנֵי הָאֲדֹן ה'", שמי שהוא גבר בגוברין צריך להתראות לפניו.

(זוהר חלק ב' פרשת בא דף לח ע"א)

נחל לכיש 24/8 בית שמש
054-843678

קבר רבי שמעון בר יוחאי ז"ע
אוהל הרשב"י

70,000 איש

**מתאחדים בקריאת הזוהר הקדוש
יחד שבטי ישראל, אנשים, נשים, וטף
כל לומד מתחייב לקרוא בכל יום 3 עמודים מהזוהר.
בכל חודש מסיימים לקרוא ביחד
אלף פעמים את הזוהר הקדוש**

**המצטרף יזכה לברכה מידי חודש
בציון של אוהל הרשב"י במירון
ומקבל שכר כנגד כולם - 70 מיליון סיומים של כל ספרי הזוהר**

**להצטרפות נא להתקשר לטל: 03-5784413 פקס: 03-578-4480
מייל: AOEL612@gmail.com**

יש לציין: שם ומשפחה, שם האמא, מקום הלימוד, עיר, טלפון
וכן את סוג הבקשה לברכה: זוג, פרנסה, זרע של קיימא, רפואה, שלום בית, וכו'

**שְׁעָרֵי שָׁמַיִם נִפְתָּחַ, וּמִיַּד לָנוּ יְרוּחַ, לְהַחִישׁ לָגְאֹלְנוּ כְּפִי שְׁהִבְטַח,
וּמְשִׁיחַ צְדָקֵינוּ לָנוּ יִשְׁלַח, וּבְאוֹר הַשְּׁלוֹם וְהַשְּׁלוּחַ וְהַשְּׁקֵט וּבְטַח**

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר מאמרי הרשב"י

פסחים

בו יבואו ליקוט מאמרי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, מש"ס בבלי כסדר המאמרים, עם פירוש רש"י ועוד, מפוסק ומחולק לקטעים, למען ירוץ הקורא בו, כי מלבד מעלת לימוד הזוהר הקדוש אשר בונה בשמים עליותיו עוד יש מעלה עצומה לידבק בדברי אדונינו הרשב"י זיע"א בכל מקום, אשר עליו נאמר: **"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא"** (זוהר ח"א קנ"ו). כדי להמשיך נשמתו אצלנו, ולעורר תפילתו לפני אדון כל בעד דורינו השפל הזה למען הקים השכינה מעפרא ולגאלינו ולפדותינו לתשועת עולמים. ובוודאי על ידי כן יתקבלו התפילות ברצון וברחמים, כמו שכתב בספר חסידים (סימן רכ"ד), וז"ל: **וכל האומר דבר שמועה מפיהם הם מתפללים עליו שם ומליצים טובה עליו, עכ"ל.**

**ספר זוהר השבת
לַאֲבוֹת וּבָנִים, זְקֵנִים עִם נְעָרִים**

עם לשון הקודש
מנוקד מִבְּסֵק וּמְחֻלָּק לְקַטְעִים
מסודר על הפרשיות

**ספר זוהר הקדוש
חֵק לְיִשְׂרָאֵל דָּף הַיּוֹמִי**

מנוקד מִבְּסֵק וּמְחֻלָּק לְקַטְעִים
מסודר על הפרשיות

פסחים

פסחים דף נא עמוד א

אמר רבה בר בר חנה, סח לי רבי יוחנן בן אלעזר, פעם אחת נכנסתי אחר רבי שמעון בן רבי יוסי בן לקוניא לגינה, ונטל מספחי כרוב^[א] ואכל ונתן לי. ואמר לי, בני, בפני אכול^[ב] שלא בפני לא תאכל, אני שראיתי את רבי שמעון בן יוחי שאכל כדילג^[ג] הוא רבי שמעון בן יוחי לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו, אתה בפני אכול שלא בפני לא תאכל^[ד]. מאי רבי שמעון. דתניא, רבי שמעון אומר, כל הספחים אסורין^[ה] חוץ מספחי כרוב^[ו], שאין כיוצא בהן בירק השדה^[ז]. וחכמים אומרים, כל הספחין אסורים. ותרווייהו אליבא דרבי עקיבא, דתניא, "הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו" (ויקרא כה, כ), אמר רבי עקיבא, וכי מאחר שאין זורעין מהיכא אוספין, מכאן לספחין שהן אסורין^[ח]. במאי קא מיפלגי. רבנן סברי,

דינים של ספחי כרוב בשביעית מזמן הביעור הילך

ביאור המאמרים

וקשיא לי, חדא, דכי האי גוונא לא קרי ספחים אלא הגדילים מזרע הנחבט ונופל לארץ קודם לקיטה, ועוד אילנות בשביעית מי לא נהגא בהן נמי קדושה. ונראה בעיני, דטעמא משום דכרוב אינו כלה לחיה כל ימות החורף, וגימגום (רש"י). והיינו מפני שהשורש נשאר בקרקע כל ימות החורף, כ"כ תוס' בשם רש"י. ולכאורה הרי כל שרשי האילנות ג"כ נשארים בקרקע ואעפ"כ שביעית נוהגת בהן. אכן הביאור הוא ששונים הם שרשי הכרוב שהם ג"כ עשויים לאכול והוא חלק מהירק גופיה, נמצא שלא כלה לחיה מן השדה "הירק", משא"כ כל אילנות אין השורש כפירות ואינם עשויים לאכול אפילו לחיות, והפירות ודאי כלים לחיה בחורף, לפיכך איסור שביעית נוהג בהם (ישא ברכה).

ח. למה נאמר ולא נאסף מאחר שאין אנו זורעין מה יאספו לימד על הספחים שאסורין, והכי קאמר, הן לא נזרע והגדילין מאיליהן לא נאסף (רש"י). הקשה בחידושי הר"ן, למה לר"ע צריך ללמוד זאת מ"ולא נאסף את תבואתנו", תיפוק ליה ממה שכבר כתוב לפני כן "את ספח קצירך לא תקצור". ומתריך, דאי מהתם הוה אמינא דספחין שאסרה תורה לא מחמת עצמן דלא חשיבי ולא מקרו תבואה, אלא מפני הרמאים

א. בשביעית לאחר זמן הביעור (רש"י).

ב. בפני אתה יכול לסמוך עלי, הואיל וראיתי את ר' שמעון שאכל (רש"י).

ג. ראוי (רש"י)

ד. ביאר הפני יהושע בטעם הדבר, דר"ש בר' יוסי נמי לא היה רוצה שיסמכו אחרים על הוראתו לדורות (כמ"ש התוספות ב"ה אני ראיתי, דר"ש גופא לא רצה שאחרים יעשו כן הואיל ורבנן פליגי עליה ולא נפסק הלכה כמותו), וא"כ לפי"ז אתי שפיר הא דקאמר "בפני אכול" משום דע"י כך לא יקבעו הלכה לדורות דאפשר דמה שאכל בפניו היינו משום שלא ישנה מפני המחלוקת אפילו לקולא, משא"כ אם יאכל רבי יוחנן בר"א שלא בפניו יש לחוש שיקבעו התלמידים אחריו הלכה לדורות (ועי"ש עוד, ואכמ"ל).

ה. בשביעית מזמן הביעור ואילך (רש"י).

ו. עלין היוצאין מקלח הכרוב (רש"י).

ז. משרשין הן גדילין והרי הן כאילן שמוסיף ענפים על ענפים ולא ככלל שאר ספחים נינהו וכל שאר ספחים מזרע הנחבט ונופל לארץ הוא אבל ספחי כרוב אינו כן אלא עליו גדילין בענפים ולא אסרה תורה אלא ספחים מעין זריעה כדכתיב הן לא נזרע וגו', כך שמעתי.

גזרינן ספיחי כרוב אמו שאר ספיחי דעלמא^[א]. ורבי שמעון סבר, לא גזרינן ספיחי כרוב אמו ספיחי דעלמא.

פסחים דף פז עמוד ב

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, מאי דכתיב "אל תלשין עבד אל אדנו פון יקללך ואשמת" (משלי ל, י) וכתיב "דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך" (משלי ל, יא) משום דאביו יקלל ואת אמו לא יברך אל תלשין^[א]. אלא אפילו דור^[א] שאביו יקלל ואת אמו לא יברך^[ב] אל תלשין עבד אל אדניו, מנלן, מהושע^[ג].

אפילו דור רשעים אל תלשין עליו לפני הקב"ה

פסחים דף קיב עמוד א

חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין. אמר לו, רבי, למדני תורה. אמר, איני מלמדך^[ד]. אמר לו, אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות^[ה]. אמר לו, בני, יותר ממה

חמשת הדברים שלמד רע"ק את רשב"י בהיותו חבוש בבית האסורין

ביאור המאמרים

לאביו ואמו ולא תפס עונות חמורות של עבודה זרה וגילוי עריות, דהא בימי הושע היה להם עבירות חמורות ועם כל זה למדנו דאל תלשין. ופירש, כי אין זכות להציל את ישראל מן הפרעניות אלא רק בטענה זו דהם נקראים בנים גם בזמן שאין עושין רצונו של מקום כסברת ר' מאיר ואב שמחל כבודו מחול, ולכן הושע אמר העבירים באומה אחרת אזיל בתר סברת רבי יהודה דסבירא ליה בזמן שאין עושין רצונו של מקום אין קרויים בנים, ולכן באיזה טענה יהיו ניצולים אך השם יתברך תפס ההלכה כר' מאיר דסבירא ליה גם באין עושין רצונו של מקום קרויים בנים ולכן אמר שהיה צריך לומר בני בחוניך, וכן אמר לו הקב"ה להושע ישראל שהם בני בחוני. והנה יש סברא לומר אם ישראל חטאו בכבוד אב ואם, שהם דור שאביו יקלל, ואת אמו לא יברך, אין ראויים להנצל בטענה זו דאב שמחל, כיון שיש עליהם קטיגור מבזוי אב איך יהיה סניגור מדין אב, ולזה אמר אפילו דור שאביו קלל עם כל זה אל תלשין אלא למד זכות מדין אב ובנים.

יג. שנתפס על שהלשין את ישראל ואף על פי שחטאו (רש"י).

יד. שלפי שהיה עסוק בתורה נתפש כדאמרינן בברכות (סא, ב) (רשב"ם).

יז. הגם שכבר היה חבוש ונמסר למלכות על

שהיו זורעין וקוצרין ואמרינן ספיחין קצרנו, ולפיכך הפקירתן תורה ואסרה שלא לקצור כדרך הקוצר את שלו אלא כווכה מן ההפקר, ולתקנתא דרמאי בהכי סגי, שאע"פ שאין צריכין ביעור כיון שהן הפקר מה תעלה יש להן שיערימו, ולפיכך הוצרך ר' עקיבא להטעינן ביעור מקרא ד"לא נאסוף את תבואתנו", שאף לענין ביעור חששא תורה לרמאין, וכשבא זמן הביעור צריך לחזור ולהוציא הכל מביתו.

טז. דאף על גב דאין ביעור לכרוב דהא מתקיים כל ימות הגשמים ספיחין דידיה אסורין, דלא לימא טעמא משום דאין בספיחין איסור שביעית ואתו למישרי שאר ספיחים (רש"י).

יז. שני פסוקים הם במשלי, ומשמע ליה דהאי קרא "דור אביו יקלל" אין לו משמעות באנפיה נפשית, דמה נעשה בו בדור אביו יקלל גוי, אלא שהוא מחובר לקרא דלעיל מיניה כתיב "אל תלשין עבד גוי", וקאמר דליכא לפרושי דמשום שהוא דור רע שאביו יקלל גוי אל תלשין גוי, דהא ודאי כל שכן הוא דדור זכאי שלא תלשין גוי, אלא דקרא אפילו קאמר, אפילו דור רע שאביו יקלל גוי אל תלשין וכל שכן דור שהוא זכאי שאל תלשין גוי (מהרש"א).

יא. רשעים שאביהן יקללו אל תלשינן (רש"י).

יב. הקשה בבן יהודע, אמאי תפס עוון זה הנוגע

שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק^[טו]. אמר לו^[טז], ומו בסכנה^[יז], והלא עגל בסכנה. אמר לו, אם בקשת ליחנק^[יח] היתלה באילן גדול^[יט]. וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה. מאי היא. אמר רבא ואיתימא רב משרשיא, בחדתא^[כא] שבששתא כיון דעל על^[כב]. לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך. מאי ניהו. גרושה בחיי בעלה. דאמר מר, גרוש שנשא גרושה ארבע דעות במטה^[כג]. ואי בעית אימא, אפילו באלמנה שאין כל אצבעות שוות^[כד]. מצוה וגוף גדול^[כה], אוכל פירות ולא שכר^[כו]. מצוה וגוף טהור, נושא אישה ולו בנים.

ביאור המאמרים

המוסר, והאמת שכתב כן לאחד שהיה צריך לומר לו כן וכי' ואין ללמוד מזה, ושעל כגון דא אמרו הרוצה להחנק (כפשוטו) ייתלה באילן גדול.

כא. כשהתינוק למד בחדש כשהוא מתחיל ללמוד (רשב"י). כשהתינוק מתחיל ללמוד מחדש (רשב"י). ולשון 'חדתא' לא משמע כן, ובפרק לא יחפור דאמרינן כה"ג שבששתא כיון דעל על ולא אמר ביה בחדתא. ולולי פירושם נראה לפרש הכא, בחדתא, כספר חדתא שאינו מוגה כלל מעולם (מהרש"א).

כב. שכשהתינוק לומד דבר חדש נשאר כן בזכרונו, הלכך שבששתא דעל על, פירוש, טעות שלמד ישאר כן בזכרונו לעולם. אבל אם ילמד כהוגן ישאר כן, ואפילו ילמד אח"כ בספר שאינו מוגה ירגיש בטעות (ישא ברכה).

כג. אבר תשמיש שלא יהא תשמיש זה טוב לה כראשון ותזלזל בו (רשב"י).

כד. בשעת תשמיש זה לכו לאשתו ראשונה וזאת לבעלה הראשון, ותניא לא ישמש אדם עם אשתו ויתן עיניו באשה אחרת ויהיו בניו קרובין לממזרין הנקראין בני גרושת הלב, במסכת נדרים (דף כ:) (רשב"י).

כה. אם תרצה לעשות מצוה וגם תשתכר בה שיגדל ממונך (רשב"י).

כו. הלוח חבירך מעות על הקרקע לאכול פירות בנכיייתא בזול שתנכה לו דבר מועט מן הדמים והיינו ריוח גדול, וגם מצוה היא שיש ללוח שכר ריוח שצריך למעות ולסחורה (רשב"י).

דברי תורה וזמה שייך מה שאמר שימסור אותה למלכות, אפשר דגזים עליו למסרו במלתא דגרע טפי (מהרש"א).

פו. השיב לו ר"ע, יותר ממה שהעגל כו' יותר ממה שאתה רוצה ללמוד ממני אני רוצה ללמוד עמך אלא שהוא חש גם עליו שלא יהא נתפס על כך (מהרש"א).

יז. ר' שמעון בן יוחי (רשב"י).

יח. והלא העגל בסכנה, ומה לך בכך (רשב"י). השיב לו רשב"י, ומי בסכנה, לא התלמיד והלא העגל בסכנה, שהרי את כבר נתפס על כך ומה לך בכך על סכנה שלי (מהרש"א). הלא אם הפרה אינו מניק את העגל העגל בסכנה שימות ברעב (ולא הפרה), וכמו כן אני בסכנה (רוחנית) אם לא תלמד עמי (ישא ברכה).

יט. לומר דבר שיהיה נשמע לבריות ויקבלו ממך (רשב"י). ומשום דנקט לישנא דחניקה נקט היתלה באילן, למוד בפני רב ואמור שמועותיו משמו וזבמסורת הש"ס הביא גרסא הפוכה: "משום דנקט לישנא דהיתלה באילן נקט לישנא דחניקה" (רשב"י). בעיון יעקב פירש כוונת "אם ביקשת ליחנק" לפירוש זה, אם תרצה לחנק את חברך שלא יוכל להשיב על דבריך אז תתלה את דבריך באילן גדול, היינו באדם גדול.

כ. אמור בשם אדם גדול (רשב"י). ורבינו חננאל פירש, אם רצית לשאול בדבר איסור שאל חכם גדול ועשה כהוראתו. וזאת בספר לב אליהו (פרשת יוגב ובהערה) שהזכיר את דברי הגמ' הללו אודות אלו שתולין עצמן בהחזון איש שכתב נגד

<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך יב</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ בלק ❖ פנחס ❖ מסות ❖ בלק <p>592 עמודים</p> <p>12 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך יא</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ במדבר ❖ נשא ❖ בהעלותך ❖ שלח ❖ קרח ❖ חוקת ❖ בלק <p>592 עמודים</p> <p>11 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך י</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אחרי ❖ קדושים ❖ אמור ❖ בהר ❖ בחוקתי <p>528 עמודים</p> <p>10 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ט</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ויקרא ❖ צו ❖ שמיני ❖ תרוע ❖ מצורע <p>496 עמודים</p> <p>9 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ח</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ויקהל ❖ פקודי <p>640 עמודים</p> <p>8 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ז</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ תרומה ❖ תצה ❖ כי תשא <p>560 עמודים</p> <p>7 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ו</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ יתרו ❖ משפטים <p>432 עמודים</p> <p>6 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ה</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ שמות ❖ וארא ❖ בא ❖ כשלח <p>560 עמודים</p> <p>5 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ד</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ מקץ ❖ ויגש ❖ ויחי <p>512 עמודים</p> <p>4 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ג</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ חיי שרה ❖ תולדות ❖ ויצא ❖ וישלח ❖ וישב <p>624 עמודים</p> <p>3 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך ב</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ נח ❖ לך לך ❖ וירא <p>544 עמודים</p> <p>2 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך א</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ הקדמות לתורת הזהר ❖ הקדמת הזהר ❖ בראשית <p>640 עמודים</p> <p>1 מפני העולם</p>
---	---	---	--	---	---	---	---	--	---	--	--

<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך יח</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אהר חדש ❖ תקוני ❖ הזהר ❖ חלק ב' <p>448 עמודים</p> <p>18 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך יז</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אהר חדש ❖ שיר השירים ❖ רות ❖ איכה ❖ תקוני ❖ זוהר חדש <p>512 עמודים</p> <p>17 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך טז</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אהר חדש ❖ צו ❖ אחרי ❖ בהר ❖ נשא ❖ חוקת ❖ בלק ❖ משות ❖ כי תצא ❖ כי תבוא <p>556 עמודים</p> <p>16 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך טו</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אהר חדש ❖ צו ❖ אחרי ❖ בהר ❖ נשא ❖ חוקת ❖ בלק ❖ משות ❖ כי תצא ❖ כי תבוא <p>528 עמודים</p> <p>15 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך יד</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אהר חדש ❖ בראשית ❖ נח-לך ❖ וירא ❖ תולדות ❖ ויצא ❖ וישב ❖ כשלח ❖ יתרו ❖ תרומה ❖ כי תשא <p>592 עמודים</p> <p>14 מפני העולם</p>	<p>ספר תורת הזהר</p> <p>תרגום הזהר קלשון הקדש</p> <p>ברך יג</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ אהר חדש ❖ ואתחנן ❖ עקב ❖ שופטים ❖ כי תצא ❖ וילך ❖ האזינו <p>320 עמודים</p> <p>13 מפני העולם</p>
---	--	--	--	--	---

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

משניות
מסכת פסחים

רשימת המתנדבים

ב"ה, שהחיינו וקיימנו והגיענו לכה, שחלקנו כבר לערה:
1500 סטים זוהר הקדוש 70 פרכים, ומפני שהזמן
קצר והשעה דוחקת ופעמי משיח קרובים, דרושים לנו
בדחיפות 100 מתנדבים לקנות 10 סטים כדלקמן, כדי
שנוכל להדפיס מחדש אלה סטים לחלקם הנם. על מנת
לזכות הרבים ולהביא את משיח צדקינו בב"א.

כל מתנדב זוכה בקניית 10 סטים [1,600 ₪ בעשור
תשלומים-שנותן ישר לבית הדפוס], הפוללים כל
הזוהר הקדוש בשבעים פרכים לחלקם הנם לשבעים
אלה איש:

מספר טלפון לעדכון: 0548436484

מי לה' אלי!

משה רבנו שואל ומבקש למי יש את הזכות לקרב את עם ישראל לאבינו שבשמים? כל
המשתתף בהדפסת ספרים הקדושים תורת הזוהר י"ח חלקים דהיינו כל הזוהר הקדוש
בלשון הקודש וכן הספרים שכר ועונש ה"ח ובהפצתם ברבים לאלה בתי מדרשיות
ויותר, להצלת עם ישראל, יזכו לכל הברכות והבטחות שכתב הרשב"י בזוה"ק בפרשת
תרומה (דף קכ"ח).

**האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים לזכות
בכסף קטן?
התורם משלם ישר לדפוס!!!**

לפרטים: 0548-436784

משניות פסחים

פרק א'

א אור לארבעה עשר, בודקין את החמץ לאור הנר. כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה. ולמה אמרו שתי שורות במרתף, מקום שמכניסין בו חמץ. בית שמאי אומרים, שתי שורות על פני כל המרתף. ובית הלל אומרים, שתי שורות החיצונות שהן העליונות:

ב אין חוששין שמא גררה חלדה מבית לבית וממקום למקום, דאם בן, מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף:

ג רבי יהודה אומר, בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הפעור. וחכמים אומרים, לא בדרק אור ארבעה עשר, יבדוק בארבעה עשר. לא בדרק בארבעה עשר, יבדוק בתוך המועד. לא בדרק בתוך המועד, יבדוק לאחר המועד. ומה שמשייר, יניחנו בצנעא, כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו:

ד רבי מאיר אומר, אוכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש. ורבי יהודה אומר, אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

ה ועוד אמר רבי יהודה, שתי חלות של תודה פסולות מנחות על גג האצטבא. כל זמן שמנחות, כל העם אוכלים. נמלה אחת, תולין, לא אוכלין ולא שורפין. נטלו שתיהן התחילו כל העם שורפין. רבן גמליאל אומר, חלין נאכלין כל ארבע, ותרומה כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

ו רבי חנינא סגן הכהנים אומר, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שננטמא בולד הטמאה עם הבשר שננטמא באב הטמאה, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו. הוסיף רבי עקיבא ואמר, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל במבול יום בנר שננטמא בטמא מת, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו:

ז אָמר רבי מאיר, מדבריהם למדנו, ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח. אָמר לו רבי יוסי, אינה היא המידה. ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע, ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה. על מה נחלקו, על התלויה ועל הטמאה, שרבי אליעזר אומר, תשרף זו לעצמה וזו לעצמה. ורבי יהושע אומר, שתיהן באחת:

פָּרָק ב'

א כָּל שְׁעָה שְׁמַתָּר לְאָכּוֹל, מֵאֲכִיל לְבַהֲמָה לַחֲיָה וְלַעוֹפוֹת, וּמוֹכְרוֹ לְנֹכְרִי, וּמְתָר בַּהֲנָאָתוֹ. עֵבֶר זְמַנּוֹ, אָסוּר בַּהֲנָאָתוֹ, וְלֹא יִסִּיק בּוֹ תַנּוּר וְכִירִים. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אֵין בַּעוֹר חֲמִץ אֲלֵא שְׂרָפָה. וְחֲכָמִים אֹמְרִים, אִף מִפְּרָר וְזוֹרָה לְרוּחַ אוֹ מִטִּיל לַיִם:

ב חֲמִץ שֶׁל נֹכְרִי שֶׁעֵבֶר עָלָיו הַפֶּסַח, מְתָר בַּהֲנָאָה. וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר בַּהֲנָאָה. שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יט) לֹא יִרְאֶה לְךָ (שְׂאֵר):

ג נֹכְרִי שֶׁהִלִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֲמִצּוֹ, אַחֵר הַפֶּסַח מְתָר בַּהֲנָאָה. וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהִלִּיחַ אֶת הַנֹּכְרִי עַל חֲמִצּוֹ, אַחֵר הַפֶּסַח אָסוּר בַּהֲנָאָה. חֲמִץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מִפְּלֵת, הָרִי הוּא כְּמִבְעֵר. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר, כָּל שְׂאִין הַכֶּלֶב יָכוֹל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו:

ד הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חֲמִץ בַּפֶּסַח בְּשׁוֹגֵג, מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ. בְּמִזֵּד, פְּטוּר מִתְּשֻׁלוּמִים וּמִדְּמֵי עֲצִים:

ה אֵלוֹ דְּבָרִים שְׂאֵדָם יוֹצֵא בְּהֵן יְדֵי חוֹבְתוֹ בַּפֶּסַח, בַּחֲטָיִם, בַּשְּׁעוּרִים, בַּכֶּסֶמִין וּבַשִּׁיפּוֹן וּבַשְּׁבֵלֶת שׁוּעַל. וְיוֹצֵאִין בְּדִמְאֵי וּבְמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּפְלָה תְּרוּמָתוֹ, וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֶּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ, וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲלָה וּבַתְּרוּמָה. אֲבָל לֹא בַטָּבֵל, וְלֹא בְּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִפְלָה תְּרוּמָתוֹ, וְלֹא בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֶּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ. חֲלוֹת תּוֹדָה וְרִקְיָקִי נְזִיר, עֲשָׂאֵן לְעֲצָמוֹ, אֵין יוֹצֵאִין בְּהֵן. עֲשָׂאֵן לְמִכּוּר בְּשׁוּק, יוֹצֵאִין בְּהֵן:

ו וְאֵלוֹ יִרְקוֹת שְׂאֵדָם יוֹצֵא בְּהֵן יְדֵי חוֹבְתוֹ בַּפֶּסַח, בַּחֲזֵרֶת וּבַעֲלִשִׁין וּבַתְּמָכָא וּבַחֲרָבִינָא וּבַמְרוֹר. וְיוֹצֵאִין בְּהֵן בֵּין לַחֲיִין בֵּין יְבִשִׁין, אֲבָל לֹא כְּבוֹשִׁין וְלֹא

שְׁלוֹקִין וְלֹא מִבְּשָׁלִין, וּמִצְטָרְפִין לְכוֹזֵית. וְיוֹצֵאִין בְּקֶלֶח שְׁלֵהֶן, וּבְדַמְאֵי, וּבְמַעְשֵׁר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּפְטְלָה תְרוּמָתוֹ, וּבְמַעְשֵׁר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ:

ז אֵין שׁוֹרִין אֶת הַמֶּרְסֵן לְתַרְנַנְגוּלִים, אֲבָל חוֹלְטִין. הָאִשָּׁה לֹא תִשָּׂרָה אֶת הַמֶּרְסֵן שֶׁתּוֹלֵךְ בְּיָדָהּ לְמַרְחֵץ, אֲבָל שִׁפָּה הִיא בְּבִשְׂרָה יָבֵשׁ. לֹא יִלְעוּם אָדָם חֲטִיין וְיָנִיחַ עַל מַכְתּוֹ בַּפֶּסַח, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחְמִיצוֹת:

ח אֵין נוֹתְנִין אֶת הַקָּמַח לְתוֹךְ הַחֶרֶסֶת אוֹ לְתוֹךְ הַחֶרְדֵּל, וְאִם נָתַן, יֹאכַל מִיָּד, וְרַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר. אֵין מִבְּשָׁלִין אֶת הַפֶּסַח, לֹא בְּמִשְׁקִין וְלֹא בְּמֵי פְרוֹת, אֲבָל סָכִין וּמִטְבִּילִין אוֹתוֹ בְּהֵן. מִי תִשְׁמִישׁוּ שֶׁל נַחְתוּם, יִשְׁפְּכוּ, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחְמִיצִין:

פְּרָק ג'

א אֵלוֹ עוֹבְרִין בַּפֶּסַח, כְּתַח הַבְּבֵלִי, וְשֹׁכֵר הַמֶּדִי, וְחֹמֵץ הָאֲדוּמִי, וְזֵיתוּם הַמִּצְרִי, וְזוּמָן שֶׁל צְבָעִים, וְעַמְלָן שֶׁל טַבְּחִים, וְקוֹלָן שֶׁל סוֹפְרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַף תַּכְשִׁיטֵי נָשִׁים. זֶה הַבְּלָל, כֹּל שֶׁהוּא מִמֵּין דָּגָן, הָרִי זֶה עוֹבֵר בַּפֶּסַח. הָרִי אֵלוֹ בְּאֻזְהָרָה, וְאֵין בְּהֵן מִשׁוּם כְּרַת:

ב בְּצֶק שֶׁפְּסָדְקֵי עֵרְבָה, אִם יֵשׁ בּוֹיָת בְּמִקּוֹם אֶחָד, חַיֵּב לְבַעַר. וְאִם לֹא, בְּטִיל בְּמַעוֹשׁוֹ. וְכֵן לְעֵנֵן הַטְּמֵאָה, אִם מִקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ. וְאִם רוֹצֵה בְּקִיּוּמוֹ, הָרִי הוּא כְּעֵרְבָה. בְּצֶק הַחֶרֶשׁ, אִם יֵשׁ פִּיּוּצָא בּוֹ שֶׁחֲחִמִּין, הָרִי זֶה אִסוּר:

ג בִּיצַד מִפְּרִישֵׁין חֲלָה בְּטְמֵאָה בְּיוֹם טוֹב, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לֹא תִקְרָא לָהּ שֵׁם, עַד שֶׁתֵּאָפֵה. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא אוֹמֵר, תִּפְטִיל בְּצוּנָן. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא זֶה הוּא חֲמִץ שֶׁמְזוֹהָרִים עָלָיו בְּבֵל יִרְאָה וּבְבֵל יִמְצָא, אֲלָא מִפְּרִישָׁתָהּ וּמִנִּיחָתָהּ עַד הָעֵרֶב, וְאִם הִחְמִיצָהּ, הִחְמִיצָהּ:

ד רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, שְׁלֹשׁ נָשִׁים לְשׁוֹת כְּאֶחָת וְאוֹפּוֹת בְּתַנּוּר אֶחָד, זוֹ אַחֵר זוֹ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, שְׁלֹשׁ נָשִׁים עוֹסְקוֹת בְּבִצֶק, אֶחָת לְשָׂה וְאַחַת עוֹרְכַת וְאַחַת אוֹפֵה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, לֹא כֹל הַנָּשִׁים וְלֹא כֹל הָעֵצִים וְלֹא כֹל הַתַּנּוּרִים שְׁוִין. זֶה הַבְּלָל, תִּפְחָה, תִּלְטוּשׁ בְּצוּנָן:

ה שאור, ישָרף, והאֹכֵל פֶּטוּר. סדוּק, ישָרף, והאֹכֵל חַיב כָּרַת. אֵיזוּהוּ
שָׂאוֹר, בְּקֶרְנֵי חֹגְבִים. סדוּק, שֶׁנִּתְעַרְבוּ סֻדְקָיו זֶה בְּזֶה, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וּחְכָמִים אוֹמְרִים, זֶה וְזֶה הָאֹכֵל חַיב כָּרַת. וְאֵיזוּהוּ שָׂאוֹר, כָּל שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנָיו
כְּאֵדָם שֶׁעָמְדוּ שְׁעָרוֹתָיו:

ו אַרְבַּעַה עֶשֶׂר שָׁחַל לְהִיּוֹת בַּשֶּׁבֶת, מִבְּעָרִים אֶת הַכֹּל מִלִּפְנֵי הַשֶּׁבֶת, דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר. וּחְכָמִים אוֹמְרִים, בְּזִמְנָן. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צְדוּק אוֹמֵר, תְּרוּמָה
מִלִּפְנֵי הַשֶּׁבֶת וְחֵלִין בְּזִמְנָן:

ז הַהוֹלֵךְ לְשַׁחוּט אֶת פֶּסַחוֹ, וְלִמּוֹל אֶת בְּנוֹ, וְלֵאכּוֹל סְעוּדַת אַרוּסִין בְּבֵית
חָמִיו וְנֹזֵכַר שֵׁישׁ לוֹ חֶמֶץ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אִם יָכוֹל לְחַזּוֹר וּלְבַעַר וּלְחַזּוֹר
לְמִצְוֹתָיו, יִחַזּוֹר וַיִּבְעַר. וְאִם לֹא, מִבְּטָלוֹ בְּלִבּוֹ. לְהַצִּיל מִן הַנִּכְרִים, וּמִן
הַנְּהָר, וּמִן הַלְסָטִים, וּמִן הַדִּלְקָה, וּמִן הַמַּפְלַת, יִבְטַל בְּלִבּוֹ. וְלִשְׁבוֹת
שְׁבִיתַת הָרְשׁוּת, יִחַזּוֹר מִיָּד:

ח וְכֵן מִי שֶׁיֵּצֵא מִירוּשָׁלַיִם וְנֹזֵכַר שֵׁישׁ בִּידוֹ בִּשְׂר קֹדֶשׁ, אִם עָבַר צוֹפִים,
שׁוֹרְפוֹ בְּמִקוּמוֹ. וְאִם לֹא, חוֹזֵר וְשׁוֹרְפוֹ לִפְנֵי הַבֵּירָה מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.
וְעַד כַּמָּה הֵן חוֹזְרִין, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, זֶה וְזֶה בְּכַפִּיצָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,
זֶה וְזֶה בְּכֹזִית. וּחְכָמִים אוֹמְרִים, בִּשְׂר קֹדֶשׁ בְּכֹזִית, וְחֶמֶץ בְּכַפִּיצָה:

פְּרָק ד'

א מְקוֹם שֶׁנִּהְגוּ לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶה בְּעָרְבֵי פֶסַחִים עַד חֲצוֹת, עוֹשִׂין. מְקוֹם
שֶׁנִּהְגוּ שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת, אֵין עוֹשִׂין. הַהוֹלֵךְ מִמְּקוֹם שֶׁעוֹשִׂין לְמְקוֹם שֶׁאֵין
עוֹשִׂין, אוּ מִמְּקוֹם שֶׁאֵין עוֹשִׂין לְמְקוֹם שֶׁעוֹשִׂין, נוֹתְנִין עָלָיו חֶמְרֵי מְקוֹם
שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם וְחֶמְרֵי מְקוֹם שֶׁהִלֵּךְ לְשָׁם. וְאֵל יִשְׁנֶה אָדָם, מִפְּנֵי הַמַּחְלָקַת:

ב כִּיּוֹצֵא בּוֹ, הַמוֹלֵךְ פְּרוֹת שְׁבִיעִית מִמְּקוֹם שֶׁכָּלוּ לְמְקוֹם שֶׁלֹּא כָלוּ, אוּ
מִמְּקוֹם שֶׁלֹּא כָלוּ לְמְקוֹם שֶׁכָּלוּ, חַיב לְבַעַר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אוֹמְרִים
לוֹ, צֵא וְהִבֵּא לָךְ אֵף אֶתָּה:

ג מְקוֹם שֶׁנִּהְגוּ לְמַכּוֹר בְּהֵמָה דְקָה לְגוּיִם, מוֹכְרִין. מְקוֹם שֶׁנִּהְגוּ שְׁלֵא
לְמַכּוֹר, אֵין מוֹכְרִין. וּבְכָל מְקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גְּפָה, עֲנָלִים

וסתחים שלמים ושבורין. רבי יהודה מתיר בשבורה. בן בתירה מתיר בפסח:

ד מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים, אוכלין. מקום שנהגו שלא לאכול, אין אוכלין. מקום שנהגו להדליק את הנר בלילי יום הכפורים, מדליקין. מקום שנהגו שלא להדליק, אין מדליקין. ומדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובמבואות האפלים, ועל גבי החולים:

ה מקום שנהגו לעשות מלאכה בתשעה באב, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות מלאכה, אין עושין. ובכל מקום תלמידי חכמים בטלים. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לעולם יעשה אדם עצמו תלמיד חכם. וחכמים אומרים, ביהודה היו עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ובגליל לא היו עושין כל עקר. הלילה, בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין עד הגיע החמה:

ו רבי מאיר אומר, כל מלאכה שהתחיל בה קדם לארבעה עשר, נומרה בארבעה עשר. אבל לא יתחיל בה בתחלה בארבעה עשר, אף על פי שיכול לגמרה. וחכמים אומרים, שלש אפניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ואלו הן, החיטים והספרים והכובסין. רבי יוסי בר יהודה אומר, אף הרצענים:

ז מושיבין שוכבין לתרנגולים בארבעה עשר. ותרנגולת שברחה, מחזירין אותה למקומה. ואם מתה, מושיבין אחרת תחתיה. גורפין מתחת רגלי בהמה בארבעה עשר, ובמועד מסלקין לצדדין. מוליכין ומביאין בלים מבית האמן, אף על פי שאינם לצדף המועד:

ח ששה דברים עשו אנשי יריחו, על שלשה מחו בידם, ועל שלשה לא מחו בידם. ואלו הן שלא מחו בידם, מרפיבין דקלים כל היום, וכורכין את שמע, וקוצרין וגודשין לפני העמר, ולא מחו בידם. ואלו שמחו בידם, מתירין גמזיות של הקדש, ואוכלין מתחת הנשרים בשבת, ונותנין פאה לירק, ומחו בידם חכמים:

ט ששה דברים עשה חזקיה המלך, על שלשה הודו לו, ועל שלשה לא הודו לו. גרר עצמות אביו על מטה של חבלים, והודו לו. פתת נחש

הנחשת, והודו לו. גנו ספר רפואות, והודו לו. על שלשה לא הודו לו, קצין דלתות של היכל ושגן למלך אשור, ולא הודו לו. סתם מי גיחון העליון, ולא הודו לו. עבר ניסן בניסן, ולא הודו לו:

❁ פרק ה' ❁

א תמיד נשחט בשמונה ומחצה וקרב בתשע ומחצה. בערבי פסחים נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה, בין בחל בין בשבת. חל ערב פסח להיות בערב שבת, נשחט ביש ומחצה וקרב בשבע ומחצה, והפסח אחריו:

ב הפסח שנשחטו שלא לשמו, וקבל והלך וזרק שלא לשמו, או לשמו ושלא לשמו, או שלא לשמו ולשמו, פסול. ביצד לשמו ושלא לשמו, לשם פסח ולשם שלמים. שלא לשמו ולשמו, לשם שלמים ולשם פסח:

ג שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו, לערלים ולטמאים, פסול. לאוכליו ושלא לאוכליו, למנויו ושלא למנויו, למולים ולערלים, לטמאים ולטהורים, בשר. שחטו קדם חצות, פסול, משום שנאמר (שמות יב) בין הערבים. שחטו קדם לתמיד, בשר, ובלבד שיהא אחד ממרס בדרמו, עד שיזרק דם התמיד. ואם נזרק, בשר:

ד השוחט את הפסח על החמץ, עובר בלא תעשה. רבי יהודה אומר, אף התמיד. רבי שמעון אומר, הפסח בארבעה עשר, לשמו חיב, ושלא לשמו פטור. ושאר כל הזבחים, בין לשמן ובין שלא לשמן, פטור. ובמועד, לשמו פטור, ושלא לשמו חיב, ושאר כל הזבחים, בין לשמן ובין שלא לשמן, חיב, חוץ מן החטאת ששחטה שלא לשמה:

ה הפסח נשחט בשלש בתות, שנאמר (שמות יב) ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל, קהל ועדה וישראל. נכנסה בת הראשונה, נתמלאת העזרה, נעלו דלתות העזרה. תקעו והריעו ותקעו. הכהנים עומדים שורות שורות, ובידיהם בזיכי כסף ובזיכי זהב. שורה שכלה כסף בסף, ושורה שכלה זהב וזהב. לא היו מעורבין. ולא היו לבזיכין שוליים, שפא וניחום ויקרש הדם:

ז שחט ישראל וקבל הכהן, נותנו לחברו וחברו לחברו, ומקבל את המלא ומחזיר את הריקן. כהן הקרוב אצל המזבח זורקו זריקה אחת בנגד היסוד:

ז יצתה בת ראשונה ונכנסה פת שניה. יצתה שניה, נכנסה שלישית. כמעשה הראשונה כד מעשה השניה והשלישית. קראו את ההלל. אם גמרו שנו, ואם שנו שלשו, אף על פי שלא שלשו מימיהם. רבי יהודה אומר, מימיהם של פת שלישית לא הגיע לאהבתי כי ישמע ה', מפני שעמה מעטין:

ח כמעשהו בחל כד מעשהו בשבת, אלא שהכהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים. רבי יהודה אומר, כוס היה ממלא מדם התערובות, זרקו זריקה אחת על גבי המזבח, ולא הודו לו חכמים:

ט כיצד תולין ומפשיטין, אנקלויות של ברזל היו קבועים בכתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין. וכל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט, מקלות דקים חלקים היו שם, ומניח על פתפו ועל פתף חברו, ותולה ומפשיט. רבי אליעזר אומר, ארבעה עשר שחל להיות בשבת, מניח ידו על פתף חברו, ויד חברו על פתפו, ותולה ומפשיט:

י קרעו והוציא אמוריו, נתנו במגים והקטירן על גבי המזבח. יצתה פת ראשונה וישבה לה בהר הבית, שניה בחיל, והשלישית במקומה עומדת. חשכה, יצאו וצלו את פסחיהן:

פּרָק ו' ז

א לו דברים בפסח דוחין את השבת, שחיטתו וזריקת דמו ומחוי קרביו והקטר חלביו, אבל צליטו והדחת קרביו אינן דוחין את השבת. הרפבתו והבאתו מחוץ לתחום, וחתרכת יבלתו, אין דוחין את השבת. רבי אליעזר אומר, דוחין:

ב אמר רבי אליעזר, והלא דין הוא, מה אם שחיטה שהיא משום מלאכה דוחה את השבת, אלו שהן משום שבות לא ידחו את השבת. אמר לו

רבי יהושע, יום טוב יוכיח, שהתירו בו משום מלאכה, ואסרו בו משום שבות. אמר לו רבי אליעזר, מה זה, יהושע, מה ראיה רשות למצוה. השיב רבי עקיבא ואמר, הוֹאֵה תוכיח, שהיא מצוה והיא משום שבות ואינה דוחה את השבת. אף אתה אל תתמה על אלו, שאף על פי שהן מצוה והן משום שבות, לא ידחו את השבת. אמר לו רבי אליעזר, ועליה אני דן, ומה אם שחיטה שהיא משום מלאכה, דוחה את השבת. הוֹאֵה שהיא משום שבות, אינו דין שדוחה את השבת. אמר לו רבי עקיבא, או חלופ, מה אם הוֹאֵה שהיא משום שבות, אינה דוחה את השבת. שחיטה שהיא משום מלאכה, אינו דין שלא תדחה את השבת. אמר לו רבי אליעזר, עקיבא, עקרת מה שכתוב בתורה, (בין הערבים), במועדו (כמדבר ט) בין בחל בין בשבת. אמר לו, רבי, הבא לי מועד לאלו במועד לשחיטה. כלל אמר רבי עקיבא, כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת, אינה דוחה את השבת. שחיטה שאי אפשר לעשותה מערב שבת, דוחה את השבת:

ג אימתי מביא חגיגה עמו, בזמן שהוא בא בחל בטְהָרָה ובמעט. ובזמן שהוא בא בשבת במרבה ובטמאה, אין מביאין עמו חגיגה:

ד חגיגה היתה באה מן הצאן, מן הבקר, מן הכבשים ומן העזים, מן הזכרים ומן הנקבות. ונאכלת לשני ימים ולילה אחד:

ה הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת, חיב עליו חטאת. ושאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח, אם אינן ראויין, חיב. ואם ראויין הן, רבי אליעזר מחיב חטאת, ורבי יהושע פוטר. אמר רבי אליעזר, מה אם הפסח שהוא מתר לשמו, כששנה את שמו, חיב. זבחים שהן אסורין לשמן, כששנה את שמן, אינו דין שיהא חיב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת בפסח ששנהו לדבר אסור, תאמר בזבחים ששנן לדבר המותר. אמר לו רבי אליעזר, אמורי צבור יוכיחו, שהן מתרין לשמן, והשוחט לשמן, חיב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת באמורי צבור שיש להן קצבה, תאמר בפסח שאין לו קצבה. רבי מאיר אומר, אף השוחט לשם אמורי צבור, פטור:

ו שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו, לערלין ולטמאין, חיב. לאוכליו ושלא לאוכליו, למנויו ושלא למנויו, למולין ולערלין, לטהורים ולטמאים, פטור. שחטו ונמצא בעל מום, חיב. שחטו ונמצא טרפה בסתר, פטור. שחטו ונדע שמשכו הבעלים את ידם, או שמתו או שנמטאו, פטור, מפני ששחט ברשות:

❁ פרק ז' ❁

א כיצד צולין את הפסח, מביאין שפוד של רמון, תוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו, ונותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, כמין בשול הוא זה, אלא תולין חוצה לו:

ב אין צולין את הפסח לא על השפוד ולא על האסבלא. אמר רבי צדוק, מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו, צא וצלה לנו את הפסח על האסבלא. נגע בחרסו של תנור, וקלוף את מקומו. נטף מרטבו על החרס וחזר עליו, ישול את מקומו. נטף מרטבו על הסלת, יקמוץ את מקומו:

ג סבו בשמן תרומה, אם חבורת כהנים, יאכלו. אם ישראל, אם חי הוא, ידיחנו. ואם צלי הוא, וקלוף את החיצון. סבו בשמן של מעשר שני, לא יעשנו דמים על בני חבורה, שאין פודין מעשר שני בירושלים:

ד חמשה דברים באין בטמאה ואינן נאכלין בטמאה, העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, וזבחי שלמי צבור, ושעירי ראשי חדשים. הפסח שבא בטמאה, נאכל בטמאה, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה:

ה נטמא הפשר והחלב קים, אינו זורק את הדם. נטמא החלב והפשר קים, זורק את הדם. ובמקדשין אינו כן, אלא אף על פי שננטמא הפשר והחלב קים, זורק את הדם:

ו נטמא הקהל או רבו, או שהיו הפתנים טמאים והקהל טהורים, יעשה בטמאה. נטמא מעוט הקהל, הטהורין עושין את הראשון, והטמאין עושין את השני:

ז הפסח שזרק דמו, ואחר כך נודע שהוא טמא, הציץ מרצה. נטמא הגוף, אין הציץ מרצה, מפני שאמר, הנזיר ועושה פסח, הציץ מרצה על

טמאת הדרם, ואין הציץ מרצה על טמאת הגוף. נטמא טמאת התהום,
הציץ מרצה:

ח נטמא שלם או רבו, שורפין אותו לפני הבירה מעצי המערכה. נטמא
מעוטו, והנותר, שורפין אותו בתצרותיהן או על גגותיהן מעצי עצמן.
הציקנין שורפין אותו לפני הבירה בשביל להנות מעצי המערכה:

ט הפסח שיצא או שננטמא, ישרף מיד. נטמאו הבעלים או שמתו, תעבר
צורתו וישרף בששה עשר. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, אף זה ישרף
מיד, לפי שאין לו אוכלין:

י העצמות, והגדין, והנותר, ישרפו בששה עשר. חל ששה עשר להיות
בשבת, ישרפו בשבעה עשר, לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את
יום טוב:

יא כל הנאכל בשור הגדול, יאכל בגדי הרך, וראשי כנפים והסחוסים.
השובר את העצם בפסח הטהור, הרי זה לוקה ארבעים. אבל המותר
בטהור והשובר בטמא, אינו לוקה את הארבעים:

יב אבר שיצא מקצתו, חותך עד שמגיע לעצם, וקולף עד שמגיע
לפרק, וחותר. ובמקדשין קוצץ בקופיץ, שאין בו משום שבירת
העצם. מן האגף ולפנים בלפנים, מן האגף ולחוץ בלחוץ. החלונות, ועובי
החומה, בלפנים:

יג שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד, אלו הופכין את פניהם הילך
ואוכלין, ואלו הופכין את פניהם הילך ואוכלין, והמתם באמצע.
ובשהשמש עומד למזוג, קופץ את פיו ומחזיר את פניו עד שמגיע אצל
חבורתו ואוכל. והכלה, הופכת פניה ואוכלת:

פרק ח'

א האשה בזמן שהיא בבית בעלה, שחט עליה בעלה ושחט עליה אביה,
תאכל משל בעלה. הלכה רגל ראשון לעשות בבית אביה, שחט עליה
אביה ושחט עליה בעלה, תאכל במקום שהיא רוצה. יתום ששחטו עליו

אפטרופסים, יאכל במקום שהוא רוצה. עבד של שני שתפין לא יאכל משל שניהן. מי שחציו עבד וחציו בן חורין, לא יאכל משל רבו:

ב האומר לעבדו, צא ושחוט עלי את הפסח, שחט גדי, יאכל. שחט טלה, יאכל. שחט גדי וטלה, יאכל מן הראשון. שכח מה אמר לו רבו, ביצד יעשה, ישחוט טלה וגדי ויאמר, אם גדי אמר לי רבי, גדי שלו וטלה שלי. ואם טלה אמר לי רבי הטלה שלו וגדי שלי. שכח רבו מה אמר לו, שניהם יצאו לבית השרפה, ופטורין מלעשות פסח שני:

ג האומר לבניו, הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון לירושלים, כיון שהכנים הראשון ראשו ורבו, זכה בחלקו ומזפה את אחיו עמו. לעולם נמנין עליו עד שיהא בו כזית לכל אחד ואחד. נמנין ומושכין את ידיהן ממנו עד שישחוט. רבי שמעון אומר, עד שיזרוק עליו את הדם:

ד הממנה עמו אחרים בחלקו, רשאים בני חבורה לתן לו את שלו, והוא אוכל משלו, והן אוכלין משלהן:

ה זב שראה שתי ראיות, שוחטין עליו בשביעי. ראה שלש, שוחטין עליו בשמיני שלו. שומרת יום כנגד יום, שוחטין עליה בשני שלה. ראתה שני ימים, שוחטין עליה בשלישי. והזבה שוחטין עליה בשמיני:

ו האונן, והמפקח את הגל, וכן מי שהבטיחוהו להוציאו מבית האסורים, והחולה והזקן שהן יכולין לאכול בזית, שוחטין עליהן. על פלן אין שוחטין עליהן בפני עצמן, שפא יביאו את הפסח לידי פסול. לפיכך אם ארע בהן פסול, פטורין מלעשות פסח שני, חוץ מן המפקח בגל שהוא טמא מתחלתו:

ז אין שוחטין את הפסח על תיחיד, דברי רבי יהודה. ורבי יוסי מתיר. אפלו חבורה של מאה שאין יכולין לאכול בזית, אין שוחטין עליהן. ואין עושין חבורת נשים ועבדים וקטנים:

ח אונן טובל ואוכל את פסחו לערב, אבל לא בקדשים. השומע על מתו, והמלקט לו עצמות, טובל ואוכל בקדשים. גר שנתגיר בערב פסח, בית

שמיאי אומרים, טובל ואוכל את פסחו לערב. ובית הלל אומרים, הפורש
מן הערלה כפורש מן הקבר:

❁ פרק ט' ❁

ו אמר רבי יהושע, שמעתי שתמורת הפסח קרבה, ותמורת הפסח
אינה קרבה, ואין לי לפרש. אמר רבי עקיבא, אני אפרש. הפסח
שנמצא קדם שחיטת הפסח, ירעה עד שיסתאב, וימכר, ויקח בדמיו
שלמים, וכן תמורתו. אחר שחיטת הפסח, קרב שלמים, וכן תמורתו:
ז המפריש נקבה לפסחו או זכר בן שתי שנים, ירעה עד שיסתאב, וימכר,
ויפלו דמיו לנדבה. המפריש פסחו וזמת, לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח,
אלא לשם שלמים:

א מי שהיה טמא או בדרך רחוקה ולא עשה את הראשון, יעשה את
השני. שנג או נאנס ולא עשה את הראשון, יעשה את השני. אם בן,
למה נאמר טמא או שהיה בדרך רחוקה, שאלו פטורין מן ההכרת, ואלו
תיבין בהכרת:

ב איזו היא דרך רחוקה, מן המודיעים ולחוץ, וכמדדתה לכל רוח, דברי
רבי עקיבא. רבי אליעזר אומר, מאסקפת העזרה ולחוץ. אמר רבי
יוסי, לפיכך נקוד על ה' לומר, לא מפני שרחוקה ודאי, אלא מאסקפת
העזרה ולחוץ:

ג מה בין פסח ראשון לשני, הראשון אסור בכל יראה ובל ימצא, והשני,
מצה וחמץ עמו בבית. הראשון טעון הלל באכילתו, והשני אינו טעון
הלל באכילתו. זה וזה טעון הלל בעשייתו, ונאכלין צלי על מצות ומרורים,
ודוחין את השבת:

ד הפסח שבא בטמאה, לא יאכלו ממנו זבין וזבות נדות ויולדות.
ואם אכלו, פטורים מכרת. רבי אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש:

ה מה בין פסח מצרים לפסח דורות, פסח מצרים מקחו מפעשור, וטעון
הזאה באגדת אוזב על המשקוף ועל שתי מזוזות, ונאכל בחפזון בלילה
אחר, ופסח דורות נוהג כל שבועה:

ז אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שְׁמַעְתִּי שֶׁתְּמוּרַת הַפֶּסַח קָרְבָּה, וְתְמוּרַת הַפֶּסַח אֵינָהּ קָרְבָּה, וְאֵין לִי לְפָרֹשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲנִי אֶפְרֹשׁ. הַפֶּסַח שְׁנַמְצָא קִדְּם שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, יִרְעָה עַד שִׁסְתָּאב, וְיִמְכַר, וְיִקַּח בְּדָמָיו שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ. אַחַר שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, קָרַב שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ:

ז הַמְּפָרִישׁ נִקְבָּה לְפֶסְחוֹ אוֹ זָכַר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים, יִרְעָה עַד שִׁסְתָּאב, וְיִמְכַר, וְיִפְלוּ דָמָיו לְנִדְבָה. הַמְּפָרִישׁ פֶּסְחוֹ וְנֵמַת, לֹא יִבְיָאנוּ בְּנוֹ אַחֲרָיו לְשֵׁם פֶּסַח, אֲלֵא לְשֵׁם שְׁלָמִים:

ח הַפֶּסַח שְׁנַתְעָרַב בְּזִבְחִים, בְּלֵן יִרְעוּ עַד שִׁסְתָּאבּוֹ, וְיִמְכְרוּ, וְיִבְיָא בְּדָמֵי הַיָּפֶה שְׁבֵהֵן מִמֵּין זֶה, וּבְדָמֵי הַיָּפֶה שְׁבֵהֵן מִמֵּין זֶה, וְיִפְסִיד תְּמוּרָתָר מִבֵּיתוֹ. נִתְעָרַב בְּכֹוֹרוֹת, רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אִם חֲבוּרַת כֹּהֲנִים, יֹאכְלוּ:

ט חֲבוּרָה שְׂאֵבַד פֶּסְחָהּ, וְאָמְרָה לְאַחַד, צֵא וּבְקֶשׁ וּשְׁחוּט עָלֵינוּ, וְהִלֵּךְ וּמְצָא וּשְׁחַט, וְהֵם לְקַחוּ וּשְׁחֲטוּ, אִם שָׁלוּ נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, הוּא אוֹכֵל מִשָּׁלוֹ, וְהֵם אוֹכְלִים עִמּוֹ מִשָּׁלוֹ, וְאִם שָׁלְהֵן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, הֵם אוֹכְלֵין מִשָּׁלְהֵן, וְהוּא אוֹכֵל מִשָּׁלוֹ. וְאִם אֵינוּ יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֵן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, אוֹ שְׁשַׁחְטוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַד, הוּא אוֹכֵל מִשָּׁלוֹ, וְהֵם אֵינָם אוֹכְלִים עִמּוֹ, וְשָׁלְהֵן יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה, וּפְטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. אָמַר לְהֵן, אִם אַחֲרָתִי, צֵאוּ וּשְׁחֲטוּ עָלַי. הִלֵּךְ וּמְצָא וּשְׁחַט, וְהֵן לְקַחוּ וּשְׁחֲטוּ. אִם שָׁלְהֵן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, הֵן אוֹכְלֵין מִשָּׁלְהֵן, וְהוּא אוֹכֵל עִמָּהֵן. וְאִם שָׁלוּ נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, הוּא אוֹכֵל מִשָּׁלוֹ, וְהֵן אוֹכְלֵין מִשָּׁלְהֵן. וְאִם אֵינוּ יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֵם נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, אוֹ שְׁשַׁחְטוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד, הֵן אוֹכְלֵין מִשָּׁלְהֵן, וְהוּא אֵינוּ אוֹכֵל עִמָּהֵן, וְשָׁלוּ יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה, וּפְטוּר מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. אָמַר לְהֵן וְאָמְרוּ לוֹ, אוֹכְלֵין כֻּלָּם מִן הָרֹאשׁוֹן. וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֵן נִשְׁחַט רֹאשׁוֹן, שְׁנֵיהֶן יוֹצֵאִין לְבֵית הַשְּׂרָפָה. לֹא אָמַר לְהֵן וְלֹא אָמְרוּ לוֹ, אֵינָן אַחֲרָאִין זֶה לְזֶה:

י שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שְׁנַתְעָרְבוּ פֶּסְחֵיהֶן, אֵלוּ מוֹשְׁכֵין לָהֶם אַחַד וְאֵלוּ מוֹשְׁכֵין לָהֶן אַחַד, אַחַד מֵאֵלוּ בָּא לוֹ אֶצֶל אֵלוּ, וְאַחַד מֵאֵלוּ בָּא לוֹ אֶצֶל אֵלוּ, וְכֵן הֵם אוֹמְרִים, אִם שָׁלְנוּ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה, יִדְּיָה מִשׁוּכוֹת מִשָּׁלְהֵן וְנִמְנִיתָ עַל שָׁלְנוּ, וְאִם שָׁלְהֵן הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה, יִדְּיָנוּ מִשׁוּכוֹת מִשָּׁלְנוּ וְנִמְנִינוּ עַל

שֶׁלֶךְ. וְכֵן חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁל חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה, וְשֶׁל עֵשְׂרֵה עֵשְׂרֵה, מוֹשְׁבֵינָן לָהֶן אֶחָד מִכָּל חֲבוּרָה וְחֲבוּרָה, וְכֵן הֵם אוֹמְרִים:

יֵא שָׁנִים שְׁנַתְעָרְבוּ פִסְחֵיהֶם, זֶה מוֹשֶׁךְ לֹא אֶחָד, וְזֶה מוֹשֶׁךְ לֹא אֶחָד, זֶה מִמְנָה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק, וְזֶה מִמְנָה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק, זֶה בָּא אֶצְלָךְ זֶה, וְזֶה בָּא אֶצְלָךְ זֶה, וְכֵךְ הֵם אוֹמְרִים, אִם שְׁלִי הוּא פֶסַח זֶה, יָדִיד מְשׁוּכּוֹת מְשֻׁלָּךְ וְנִמְנִיתִי עַל שְׁלִי. וְאִם שְׁלֶךְ הוּא פֶסַח זֶה, יָדִי מְשׁוּכּוֹת מְשֻׁלִי וְנִמְנִיתִי עַל שְׁלֶךְ:

פְּרָק י'

א עַרְבֵי פֶסַחִים סְמוּךְ לַמְנַחָה, לֹא יֵאכֵל אָדָם עַד שֶׁתַּחֲשֶׁךְ. וְאֶפְלוּ עֲנֵי שְׁבִי שְׂרָאֵל לֹא יֵאכֵל עַד שֵׁסֶב. וְלֹא יִפְתְּחוּ לֹא מֵאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, וְאֶפְלוּ מִן הַתְּמַחוּי:

ב מְזוּגָה לֹא כּוֹס רֵאשׁוֹן, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם, וְאַחַר כֵּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחַר כֵּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם:

ג הִבִּיאוּ לְפָנָיו, מְטַבֵּל בַּחֲזָרָת, עַד שֶׁמִּנִּיעַ לְפָרְפֶּרֶת הַפֶּת. הִבִּיאוּ לְפָנָיו מִצָּה וְחֲזָרָת וְחֲרֹסֶת וְשֵׁנִי תַבְשִׁילִין, אֵף עַל פִּי שְׂאִין חֲרֹסֶת מִצָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֵר, מִצָּה. וּבִמְקוֹדֵשׁ הָיוּ מְבִיאִים לְפָנָיו גּוֹפּוֹ שֶׁל פֶּסַח:

ד מְזוּגָה לֹא כּוֹס שְׁנִי, וְכֵאֵן הֵבִין שׂוֹאֵל אָבִיו. וְאִם אֵין דַּעַת בְּבֵן, אָבִיו מְלַמְּדוֹ, מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלֵּלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת, שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנּוּ אוֹכְלִין חֶמֶן וּמִצָּה, הַלֵּלָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנּוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת, הַלֵּלָה הַזֶּה מְרוּר. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנּוּ אוֹכְלִין בְּשָׂר צְלִי, שְׁלֹק, וּמִבְשָׂל, הַלֵּלָה הַזֶּה כָּלוּ צְלִי. שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנּוּ מְטַבִּילִין פֶּעַם אַחַת, הַלֵּלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פֶעַמִּים. וְלִפִּי דַעַתוֹ שֶׁל בֵּן, אָבִיו מְלַמְּדוֹ. מִתְחִיל בְּגִנּוּת וּמְסִים בְּשִׁבְחָה, וְדוֹרֵשׁ מֵאַרְמֵי אוֹבֵד אָבִי, עַד שֵׁיגְמוֹר כָּל הַפְּרָשָׁה כְּלָה:

ה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר, כָּל שְׂלֵא אָמַר שְׁלֵשָׁה דְבָרִים אֵלוּ בְּפֶסַח, לֹא יֵצֵא יָדֵי חוֹבְתוֹ, וְאֵלוּ הֵן, פֶּסַח, מִצָּה, וּמְרוּר. פֶּסַח, עַל שׁוֹם שֶׁפֶסַח

המקום על בתי אבותינו במצרים. מצה, על שום שנגאלו אבותינו
 ממצרים. מרור, על שום שמררו המצרים את בני אבותינו במצרים. בכל
 דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שגאמר
 (שמות יט), והגדת לבנה ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי
 ממצרים. לפיכך אנחנו חיבין להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם,
 להדר, לברך, לעלה, ולקלם, למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים
 האלו, הוציאנו מעבודת לחרות, מיגון לשמחה, ומאבל ליום טוב, ומאפלה
 לאור גדול, ומשעבוד לגאלה. ונאמר לפניו, הללויה:

ו עד היכן הוא אומר, בית שמאי אומרים, עד אם הבנים שמחה. ובית
 הלל אומרים, עד חלמיש למעינו מים. וחזתם בגאלה. רבי טרפון אומר,
 אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, ולא היה חותם. רבי עקיבא אומר,
 בן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים
 לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן
 הובחים ומן הפסחים כו', עד ברוך אתה ה', גאל ישראל:

ז מזגנו לו כוס שלישי, מברך על מזונו. רביעי, גומר עליו את ההלל, ואומר
 עליו ברבת השיר. בין הכוסות הללו, אם רוצה לשתות, ישתה. בין
 שלישי לרביעי, לא ישתה:

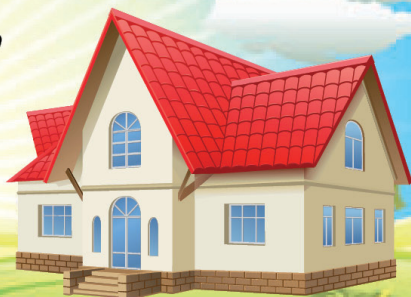
ח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן. ישנו מקצתן, יאכלו. בלן, לא יאכלו.
 רבי יוסי אומר, נתנמנמו, יאכלו. גרדמו, לא יאכלו:

ט הפסח אחר חצות, מטמא את הידים. הפגול והנוותר, מטמאין את
 הידים. ברוך ברבת הפסח פטר את של זבת, ברוך את של זבת, לא
 פטר את של פסח, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר, לא זו פוטרת
 זו, ולא זו פוטרת זו:

איזה פטנהוז אתה רוצה בגן עדן?

רשימת התורמים המאושרים שזכו לבנות חלק מהיכלי גן עדן, בו תשכון נשמתם העולם הבא, תמורת תרומה של 1600 ש"ח בעבור 10 סטים של הזוהר הקדוש, המחולק ל-70 חלקיו, כל חיידך אתה רודף אחרי דירה העולם הזה!

צא וחשוב, איזה דירה תהיה לך בגן עדן, לנצח נצחים רק כאן אפשר לקנות את הדירה בגן עדן!!!

כל אחד יתרום כפי רצונו לבנות את העולם הבא שלו זכור!
היכלי גן עדן אפשר לבנות רק בעולם הזה! ולא כשמגיעים לשם!

המעוניין, להתקשר
לטל: 0548-436784

אין חינם! סטרא אחרא היא בחינם!
כל סט נוסף שאתה קונה, הוא עוד היכל בגן עדן לנצח נצחים.
החכם עינו בראשו - צא וחשוב!

ומזכי הרבים כמכבים לעולם ועד

דרושים תורמים:

להדפסת הקונטרס החדש "פתח אליהו המבואר"
וכן קונטרס "סגולת פתח אליהו"

ברצונינו להגיע למליון עותקים שיחולקו חינם לכל תלמוד תורה, לבנים ולבנות, וכן בישיבות ולבתי מדרשות התרומה ניתנת ישירות לבית הדפוס, עם אפשרות לקחת הקונטרס ולחלקם בעירו, או חלוקה על ידי מפעל הזוהר העולמי, המפעיל קרוב לאלף מחלקים בכל הארץ.

המעוניין, להתקשר לטל: 0548-436784

דקה-שתיים נמשכת כל הפעולה,
מנער ועד זקן, נאמר פתח אליהו לפני התפילה,
כדי להיוושע מכל צרה,
ידועה הסגולה,
נינצל מפצצת אטום, ונזכה לגאולה.

סֵפֶר נְשִׁמַת הַזָּהָר

בו יבאר סגלת ומעלת אמירת "נשמת
כל חי" לקוטים מן הזהר הקדוש וכתבי
האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם
טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק,
המקיפים כללים וסודיים ועיקרים
הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה
הלזו.

והמעין בכתרי אמרותיהם בלי
ספק יקבל תועלת גדולה ונפלאה
בהתעוררות בלתי גבול להתאמץ
ולהתחזק להתפלל תפלה הקדושה
הלזו.

פְּתַח שַׁעְרֵי שָׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ

ט
א
ת
ש
כ
ח
מ
פִּי
ז
ר
ע
ו

סֵפֶר
פְּתַח אֱלֹהֵינוּ הַמְּבֹאֵר
וְסֻגְלוֹתֶיהָ

זכור:

- א. תפילת פתח אליהו.
- ב. קום רבי שמעון.
- ג. ויהי רעוא.
- ד. אמר רבי שמעון ארימית ידאי בצלותין
- ה. רבון עלמא יהא רעוא קמך שתיקן הרי"ח הטוב זיע"א.
- ו. ספר סגולת פתח אליהו.

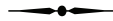
יצא לאור על ידי מפעל הווהר העולמי
אדר תשע"ב לפ"ק
עיה"ת בית שמש תובב"א

הקדמה

ישתבח הבורא ונותן התורה, אשר עומד וסומך אותי מיום היותי על האדמה ועד היום הזה, וזיכני לראות עין בעין השגחת הבורא יתברך שמו, ניסים גלויים ונסתרים. ואדור נדר לד' אלוקי ישראל אשר אבותי התהלכו לפניו בתמים, אם ד' יהיה עמדי ויראני חסדים גלויים אבוא בעריכת הספר על ענייני "נשמת", כדי להודות לשם ד'. על כן אחרי שנוכחתי לראות בחודש שבט השתא, ניסים ונפלאות אשר אין כאן המקום לפרטם, כי רבים הם [וכפי שאשמיע בעזהשי"ת בסעודת ההודאה ביום ג' פרשת תצוה ה' אדר תשע"ב] באתי במגילת ספר כיד ד' הטובה עלי.

והנה האמת אגיד ולא אכחד, כי רבים קמו עלי ועכבו בעדי זה ארבע פעמים (שאחרי שהדפסתי לערך לפני שבע שנים נעלם הספר מידי, כמו שעוד הרבה חיבורים נעלמו), רבים אמרו לנפשי להוציא לאור חיבור על "נשמת", והשטן עמד לנגד חיבורי, ולא שקט ולא נח, כדי שלא יצא חיבור זה לאור עולם (עיין ספר ליקוטי זוהר תהילות דוד בהקדמה באריכות), ועתה בעברי בשער, וברכתי על המוגמר, אפרוש כפי ליושב מרומים בהודאה על העבר שעזרני עד היום ובתפילה על העתיד, ואל תטשינו ד אלוקינו לנצח, עד התגלה כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

תוכן הענינים

- א. "נשמת כל חי מזוהר פרשת תרומה.....ז
- ב. הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.....ז
- ג. מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים.....ז
- ד. אשרי העם שיוצעים לסדר את שבת רבונם כראוי.....ח
- ה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבת המלך.....ח
- ו. אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו.....ח
- ז. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל.....ח
- ח. הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו.....ט
- ט. אשרי העם שככה לו אשרי העם שה אלהיו.....ט
- י. אמר ר"א לר"ש אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן.....ט
- יא. מקור התפילה של "נשמת כל חי".....י
- יב. בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות.....י
- יג. סעודה של מצוה.....יא
- יד. פירות הנושרים למעשה.....יב
- טו. אמירת "נשמת" כסגולה לישועה.....יד
- טז. סגולתה.....טו
- יז. להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי.....יח
- יח. זמן אמירתה.....יט
- יט. עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת".....כ
- כ. נדרי אשלם.....כג
- כא. רשיות לנשמת.....כד
- כב. מספר הקדוש פרי עץ חיים.....כה
- כג. רבי חיים ויטאל ז"ע - שער הכוונות.....כז
- כד. אשרי מי שמתקן לשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו וכו'.....כח

מבוא

מטרת כריאת האדם - להודות לה'

כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות, וכוונת בתי כנסיות, וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו: בריותיך אנחנו!".

חובת כל אדם לשבח לה'

אמרו חכמינו זכרונם לברכה על דוד המלך עליו השלום, שהיה עוסק כל הלילה בשירות ותשבחות, עד שחבר ברוח הקודש את ספר תהלים הנפלא, שבו כלל כל מיני שירות, זמירות ותשבחות שבעולם, ויש לשירות הללו שייכות לכל הנבראים כולם, וכמו שאומרים ב"נשמת כל חי": "שכן חובת כל היצורים לפניך, ה' אלקינו, להודות, להלל, לפאר, לרומם, להדר ולברך ולקלס כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי". הרי שחובת כל אדם להודות ולהלל לה'.

הודאה ושבח לה' יתברך

נאמר בילקוט תהלים (מזמור קל"ו): "לעושה נפלאות גדולות לבדו" (תהלים קל"ו ד) - וכי מישוהו אחר עשה עמו דבר שהוא אומר "לבדו"? אלא לבדו יודע מה פלאים עושה. כיצד? אדם נתון על המיטה והנחש לפניו בארץ. בא לעמוד הרגיש בו הנחש וברח מלפניו, ואינו יודע מה פלאים עשה הקדוש ברוך הוא עמו, ומי יודע? הקדוש ברוך הוא. **וכן** הוא אומר (תהלים מ' ו) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך", אין לי להעריך שבחך, ואין כדאי לספר נפלאותיך. אמר רבי אלעזר: אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו, שנאמר: "לבדו". וכפי שדרש רבי יוסף: מה שכתוב "אודך ה' כי אנפת בך" (ישעיה י"ב א), במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שהלכו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהם התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינת חברו ביס, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר (שם): "ישב אפך ותנחמני".

הכרת טובה להשם יתברך

מובא ב"מעם לועז" בספר שמות פרשת בשלח בפרק ו' עמ' שס"א מענין ה-עשר שירות, והשירה העשירית תהיה לעתיד לבוא "שיר חדש", שיר מבחינת זכר שלא תהיה יותר גלות והשמחה תהיה גדולה מאוד וכו', ולעתיד לבוא יהיו כולם בבטחון בקב"ה בכל לבם, וישוררו לקב"ה עוד לפני שיעשה להם ניסים יאמרו שירה על הנס שעתידי להיות.

קרבת תודה אינו בטל לעולם

נאמר במדרש רבה (ויקרא כ"ז י"ב): רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם רבי מנחם דגליא: לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין, וקרבת תודה אינו בטל לעולם. כל ההודיות בטלין, והודיות תודה אינן בטלין לעולם, וזהו שכתוב (ירמיה ל"ג י"א): "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות".

כל הקרבנות הבאים לכפר על חטאים יבוטלו לעתיד לבוא. החטאת, האשם, ואף קרבן עולה שמכפר על הרהורי הלב לא יהיו עוד בימות המשיח, משום שבאותם ימים לא יהיה יצר הרע, כמו שאומרת הגמרא בסוף מסכת סוכה שהקב"ה ישחט את היצר הרע, בני האדם לא יחטאו ולא יהיה צורך להביא קרבנות לכפרת עוונות, אבל קרבן תודה הבא כאשר יהודי מודה לה' יתברך על הטובות שעשה עמו לא יבטל לעתיד לבוא, משום שבימים אלה לא יחסר כל טוב לבני ישראל, התורה תהיה בשפע, וכל המעדנים יהיו מצויים כעפר. לכן אז תהיה חובה גדולה יותר להקריב קרבנות תודה ולהודות לו יתברך, לפיכך קרבן תודה אינו בטל לעולם (פירוש מהרז"ו על המדרש).

הודאה על הזכות להודות

מוסיף האדמו"ר מאזורוב בספר "באר משה": קרבן תודה שבא על הודאה אינו בטל לעתיד לבוא, משום שאף לאחר כל ההודאות שאנו מודים לו, עדיין חייבים אנחנו להודות לו על עצם הדבר שזכינו להודות לו ולהכיר בטובות שעשה לנו מה שלא כל אחד זוכה לזה להכיר בטוב.

דבר דומה אומרים פעמיים בכל יום ב"מודים דרבנן": "מודים אנחנו לך וכו' על שאנחנו מודים לך". ופרש רש"י (סוטה דף מ א ד"ה על): "על שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך". הרי לנו הודאה על הודאה - הודאה לה' יתברך על כך שפקח את עיני שכלנו ונתן לנו להבין שצריך להודות לו.

וכך פירש הבעל שם טוב את הפסוק (תהלים ע"א כ"ג) "תרננה שפתי כי אזמרה לך", שפתי ירננו שיר ושבח לה' יתברך על עצם הדבר "כי אזמרה לך".

חובת ההודאה ההלל והשבח לבורא עולם בכל עת

כתב בספר פלא יועץ (ערך הילול): "ראוי להלל לה' על כל הטובה שעושה עמנו. ואף שאילו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו, ולו דומיה תהלה, על כל פנים בלא כלום אי אפשר, וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה'.

ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצליח תיכף יהיה שם שמים שגור בפיו, ויאמר: שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך. אפילו אם יש לו יסורין יש לו להלל לה' שזכהו להיות מכלל "אשר יאהב ה' יוכיח", ושאינו מכלל "משלם לשונאיו", ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו.

ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמיו ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. ויכנע מאוד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל, ולו נתכנו עלילות".

כיצד נהלל ונשבח לאדון הכל?

במסכת פסחים (ק"ז ב ואילך במשנה שם): כוס "רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר" שואלת הגמרא (ק"ח א), **מאי ברכת השיר?! ומשיבה: רבי יוחנן אומר,**

נשמת כל חי!!!

נשמת הזוהר

שיר ושבח לאדון הכל

פרק א'

"נשמת כל חי מזוהר" פרשת תרומה

זוהר פרשת תרומה (חלק ב - דף קלז עב)

הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה

[לשון הקודש] נשמת כל חי, הרי החברים עוררו בו דברי אמת. אבל יש לנו להזכיר, הנשמה הזו שפורחת מאותו חי העולמים. וכשום שהיא שלו, שמקונו יוצאות כל הברכות ושורות בו, והוא משקה ומברך למטה, הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.

[לשון הקודש] ולכן פורחות הנשמות מאותו חי בערב שבת, אותן נשמות שפורחות, ממש מברכות מקום זה שנקרא שם מלמטה. ואותו מקום שיוצאות ממנו, מברך אותו למעלה, ושם זה מקבל ברכות מלמטה וממעלה, ונקללת מכל הצדדים.

נשמת כל חי, הא חברייא אתערו רה ביה מלין דקשוט. אבל אית לן לאדברא, האי נשמתא דפרחא מההוא חי העולמים. ובגין דאיהי דיליה, דמניה נפקן כל ברכאן, ושריין ביה, והוא אשקי ומברך לתתא, האי נשמתא דנפקא מניה, אית לה רשו לברכא להאי אתר.

ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי, במעלי שבתא. אינון נשמתין דאינון פרחאן, ממש מברכין להאי אתר דאקרי שם מתתא. וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא, והאי שם מקבלא ברכאן, מתתא ומעילא, ואתכלילת מכל סטריין.

זוהר חלק ב - דף קלח עב

מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים

[לשון הקודש] בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה ביום השבת, היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ובסוד של חמשים תבות, כחשבון מ"ה) כמו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ"ה. זה העולם

ביומי דחול, איהי מקבלא ברכאן, משאר נשמתין, דקא מברכין לה מתתא. ביומא דשבת, איהי מקבלא ברכאן מאינון נשמתין עלאין, דקא מברכאן לה בארבעין וחמש תיבין, כחושבן מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ס"א ברוא דחמשין תיבין, כחושבן מ"ה) כמה (הקדמה ב עא) דאוקימנא, ברזא מ"ה, וברזא מ"ה.

דא עֲלָמָא עֲלָאָה, וְדָא עֲלָמָא תַּתְּאָה. נִשְׁמַת כָּל חַי (ס"א עד האחרונים) מֵהָ. וּמִן וְאִילוּ פִּינּוּ מְלָא שִׁירָה עַד וּמְלַפְנִים, סְלֵקָא תּוֹשְׁבַחְתָּא אַחְרָא חֲמִשִּׁין תִּיבִין. וְאַף עַל גַּב דְּלֵא קִיַּיְמָא תַּמּוּן מְלָה בְּחוּשְׁבְּנָא, סְלֵקָא חוּשְׁבְּנָא רְזָא מִי. וּמִתַּמּוּן וְלַהֲלָאָה סְלֵקָא תּוֹשְׁבַחְתָּא אַחְרָא לְחֻשְׁבוֹן (מ"ה) מְאָה תִּיבִין, תְּשֻׁלוּמִין דְּכֻלָּא, וְחַד רְתִיבָא עַל מַה דְּשִׁרְיָא דְּאִיהוּ (דף קלח עב) תְּשֻׁלוּמָא (ס"א הווא שלימא עלאה).

הַעֲלִיּוֹן, וְזֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. נִשְׁמַת כָּל חַי (עד וְאִחְרוּנִים) - מֵ"ה. וּמִן וְאִילוּ פִּינּוּ מְלָא שִׁירָה עַד וּמְלַפְנִים - עוֹלָה הַתְּשַׁבַּחַת הָאֲחֵרֶת חֲמִשִּׁים תְּבוּת. וְאַף עַל גַּב שְׁלֵא עוֹמֵד הַדְּבַר בְּחֻשְׁבוֹן, עוֹלָה הַחֻשְׁבוֹן סוּד מִ"י, וּמִשָּׁם וְלַהֲלָאָה עוֹלָה הַתְּשַׁבַּחַת הָאֲחֵרֶת לְחֻשְׁבוֹן (מ"ה) מְאָה תְּבוּת, תְּשֻׁלוּמִים שֶׁל הַכֹּל, וּמְרַכְבָּה אַחַת עַל מַה שְּׁשׁוּרָה שֶׁהוּא תְּשֻׁלוּם (אוּתוּ שְׁלָם עֲלִיּוֹן).

אֲשֵׁרֵי הָעַם שִׁינְדְעִים לְסִדְרָא אֶת שְׁבַח רְבוּנָם פְּרָאוּי

וְכָל שְׁבַחָא דָּא, וְכָל מְלִין אֱלִין, כְּלֵהוּ שִׁינְיִין יְדִיעוּן, בְּחוּשְׁבְּנָא לְתַשְׁלוּמָא דְשַׁבְּתָא, וְלֹאשְׁתַּלְמָא מְנִייהוּ, כְּדַקָּא חֲזוּ. וּכְפָאָה עֲמָא, דִּידְעֵי לְסִדְרָא שְׁבַחָא דְמְרִיהוּן, כְּדַקָּא יְאוּת. מְכָאן וְלַהֲלָאָה סִדְרָא דְצִלוּתָא כְּמָה דְאַתְתַּקְנַת.

[לשון הקודש] וְכָל הַשְּׁבַח הַזֶּה וְכָל הַדְּבָרִים הַלְלוּ כְּלָם אֵיבְרִים? דְּעִימָם בְּחֻשְׁבוֹן לְתַשְׁלוּם שְׁבַת וְלַהֲשַׁתֵּלֵם מֵהֶם פְּרָאוּי. אֲשֵׁרֵי הָעַם שִׁינְדְעִים לְסִדְרָא אֶת שְׁבַח רְבוּנָם פְּרָאוּי. מְכָאן וְלַהֲלָאָה סִדְרָא הַתְּפִלָּה כְּמוֹ שֶׁתַּקֵּן.

דְּוֹד הַמְּלִךְ אָמַר אֶת זֶה בְּשַׁעֲרֵי שְׁהִיָּה מִתַּקֵּן וּמְסַדֵּר אֶת תְּשַׁבַּחַת הַמְּלִךְ

כְּתִיב (תהלים כב) וְאַתָּה יי אל תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִוְרֹתַי חוּשָׁה. דְּוֹד מְלָכָא אָמַר דָּא, בְּשַׁעֲרֵי דְהוּהּ מִתַּקֵּן וּמְסַדֵּר תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּמְלָכָא, בְּגִין לְחַבְרָא שְׁמִישָׁא בְּסִיחְרָא. בִּיּוֹן דְּהוּהּ מִתַּקֵּן וּמְסַדֵּר שְׁבַחֵין דִּילִיָּה לְאַתְתַּחְרָא, אָמַר וְאַתָּה יי אל תִּרְחַק.

[לשון הקודש] כְּתוּב (תהלים כב) וְאַתָּה ה' אל תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִוְרֹתַי חוּשָׁה. דְּוֹד הַמְּלִךְ אָמַר אֶת זֶה בְּשַׁעֲרֵי שְׁהִיָּה מִתַּקֵּן וּמְסַדֵּר אֶת תְּשַׁבַּחַת הַמְּלִךְ כְּדִי לְחַבֵּר אֶת הַשְּׁמִשׁ לְלִבְנָה. בִּיּוֹן שְׁהִיָּה מִתַּקֵּן וּמְסַדֵּר אֶת שְׁבַחֵיו לְהַתְּחַבֵּר, אָמַר וְאַתָּה ה' אל תִּרְחַק.

אַל תִּרְחַק לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתְנּוּ וּלְעֻזַּב אוֹתְנּוּ

וְאַתָּה יי רְזָא (רנא עא, קמ עא, קעט עב) דְּחִבְרוּתָא חֲרָא בְּלֹא פְרוּדָא. אַל תִּרְחַק, בִּיּוֹן דְּאִיהוּ סְלֵקָא לְאַתְעַמְרָא בְּבַעֲלָהּ, וְכֻלָּא בְּעֲלָמָא עֲלָאָה, וּמִתַּמּוּן בְּעֵי לְסְלֵקָא לְאִין סוּף, לְאַתְקַשְׂרָא כְּלָא לְעִילָא לְעִילָא, וּבְגִין כְּדִי אַל תִּרְחַק, לְאַסְתַּלְקָא מִיּוֹן, לְשַׁבְּקָא לָן.

[לשון הקודש] וְאַתָּה ה' - סוּד שֶׁל חִבְרוּת אַחַת בְּלִי פְרוּד. אַל תִּרְחַק - בִּיּוֹן שְׁעֵלְתָּה לְהַתְּחַבֵּר עִם בְּעֵלְהָ, וְהַכֹּל בְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רֹצֵף לְעֵלוֹת לְאִין סוּף לְהַתְּקַשֵּׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלָכֵן אַל תִּרְחַק לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתְנּוּ וּלְעֻזַּב אוֹתְנּוּ.

וּבַעֲוֹד שֶׁהוּא בְּסוּד עַמּוּן, לֵא מִתְּרַחַקַת מִמֶּנּוּ כְּלָל

וּבְגִין כְּדִי, בְּגוּ סִדְרָא דְּתּוֹשְׁבַחְתָּא, בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְאַתְכַּלְלָא תַּמּוּן, וְלֹא תִדְבַקָא בְּהַרְדִּיְהוּ מִתַּתָּא, דְּאַלְמָלֵא יַבְעֵי לְאַסְתַּלְקָא

[לשון הקודש] וְלָכֵן בְּתוֹף סִדְרָא הַתְּשַׁבַּחַת צְרוּיכִים יִשְׂרָאֵל לְהַכְּלִל שָׁם וּלְהַדְבִּק עִמּוֹם מְלֻמְטָה, שְׁאַלְמָלֵא יִרְצָה לְהַתְּעֵלוֹת הַכְּבוֹד

פרק ב'

מקור התפילה של "נשמת כל חי"

בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות:

תוספת הפיוטין (הפייטנים) הוא, ושם הפייט
ההוא יצחק שמו, כאשר סימן שם "בפי
שרים" "ובדברי הצדיקים" "ובלשון כל
חסידים" "ובקרב קדושים"...

התפילה מופיעה גם כחלק מסיום ההגדה
של פסח, וקטעים ממנה גם
כהודיה על הגשמים כנ"ל. הקטע ב"נשמת
כל חי" המתחיל ב"ואילו פינו מלא שירה
כים" הוזכר גם במסכת ברכות (דף ג"ט ב), וכן
במסכת תענית (דף ו ב): "ואילו פינו" וכו' עד
"ולא עזבנו חסדיך", לגירסת הגר"א בשם
הרי"ף, עד "וימליכו את שמך מלכנו תמיד".

תיאור השבח המופלא של "ואילו פינו...
אין אנחנו מספיקין..." מובא
בשינויים מסוימים גם בתנא דבי אליהו (סדר
אליהו רבה פרק ל"א) כ"נוסח אמירה", לא
בתורת "תפילה" או "פיוט", אלא כתיאור
מצב שלעתיד לבוא.

וכך נאמר בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבה
פרק ל"א): "וכן משנחרב הבית הראשון
עד שנבנה הבית האחרון, שבעים שנה היתה
ידו פשוטה עליהן להצילם מכל צר ואויב.
וכן משחרב הבית האחרון ועד עכשיו תשע
מאות שנה, כמה מגפפן, כמה מחבקן, כמה
מנשקן. מכאן ואילך, אם נעמוד אנו ובנינו
ובני בנינו ויהיה לנו פה מלא שירה כים
ולשונונו רינה כהמון גליו ושפותינו שבח
כמרחבי רקיע וידינו פרושות כנשרי שמים
ורגלינו קלות כאיילות, אין אנו יכולין
להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו ולברך
את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים וריבי

**יש המייחסים אותה לאנשי כנסת הגדולה
בפירוש** סידור "כל בו" כתוב (הובא בסידור
אוצר התפילות): "מצאתי שיש
אומרים ששמעון בן שטח יסד את "נשמת",
ורמז שמו למפרע, דהיינו ש' - שוכן עד, מ'
- מי ידמה לך, ע' - עד הנה עזרונו, ו' - ואילו
פינו, ג' - נשמת", עד כאן לשונו.

ובפירוש "עץ חיים" להגדה של פסח
ממהר"י צאלח כתב: "ויש
אומרים, רבי שמעון בר יוחאי בהיותו
במערה ונתפלל על מזונו, והקדוש ברוך
הוא הכין לו עץ תרובים ומעיין אחד, וזהו
"ברעב זנתנו" ו"מחלאים רעים" שכל גופו
נעשה קמטים עד שהעלה חלודה".

לפי מספר מקורות הרי שנוסח תפילת
"נשמת כל חי" בתקופת התלמוד
היתה תפילה קצרה יחסית, ובמשך
הדורות נוספו בה קטעים, וראה הגדת
הגאונים והרמב"ם (הוצאת אוצר הפוסקים,
תשנ"ז, עמוד ת"ד) שהביא תשובת הראב"ד,
וזה לשונו: "כל עיקר נראה לי, ש"נשמת
כל חי" ו"ואילו פינו" מטבע ראשונים
חכמי התלמוד היו, כי בעניין ברכת השיר
שאלו (פסחים ק"ח א): מאי ברכת השיר,
ואפליגו בה, דחד אמר "נשמת כל חי",
ואידך אמר "יהללך".

ואף על פי שהלכה כמאמר "יהללך",
מכל מקום נראה לנו ש"נשמת"
הזכירהוה בהורדת הגשמים (ברכות ג"ט ב) אך
אינו ממטבע הראשונים (חכמי התלמוד), כי
אם עד זה הפרק. נמצא ש"כל קומה לפניך",

רבבות הניסים והטובות שעשית עמנו, **כאמור**, תפילת "נשמת כל חי" או קטעים ולעתיד לבוא כמה מאיר הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שיהיו כשיטה ראשונה".

פרק ג'

סעודה של מצוה

ק"א א (א): "הודו לה כי טוב" שגובה חובתו של אדם לטובתו, עשיר בשורו, עני בשיו, אלמנה בתרנגולתה, וזהו רמז לכך שענין הוא שיעשה האדם סעודה כפי יכולתו בשעת צרתו, ויגבה הוא חובתו מעצמו, ויהפך לו לפדות.

סעדני ואושעה

הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל מל תינוק אחד ולא נעצר לו הדם, ונודמן לשם פתאום הרב הקדוש רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ואמר למהר להכין סעודה ולהתחיל לאכול ולשתות, ואכן נעצר הדם, ושאל הרה"ק רבי פנחס את הרה"ק רבי זושא מהיכן ידע זאת, והשיב לו, דכתיב (שמות כ"ד י"א): "ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו", היינו, כאשר ראו בחינת "אלקים" שמידת הדין שולטת, אזי "ויאכלו וישתו", שעל ידי המאכל ומשתה מבלבלים את השטן, וכן זה מבחינת "סעדני ואושעה" - מלשון סעודה, בתהלים (ק"ט ק"ז) "סעדני ואושעה ואשעה בחוקיך תמיד".

ומסופר על רבי זושא שבעת שפנל למשכב אמר פסוק זה "סעדני ואושעה", והיה מפרש סעדני, היינו עשו סעודה עלי, כלומר עשו סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' למען אוושע מחליי. מכאן נמצא שאפשר לעשות סעודה לא רק אחרי הישועה אלא גם בתוך הצרה עצמה. תורת הרבי רבי זושא על "סעדני ואושעה" ידועה גם בשם הבעל שם טוב.

ההודאה עם סעודה

נאמר במשלי (ז י"ד): "זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי", ומפרש רש"י: "סעודה גדולה הכינותי, כי היום הקרבתי נדרי ושלמי".

ובמשנה, ברורה (הלכות חנוכה סימן תר"ע סק"י) כתב: "כל שעושה כדי ליתן שבח למקום או לפרסם הנס או המצוה, הכל סעודת מצוה".

לקבל על עצמו לערוך סעודה

אמרו בברכות (דף מ"א): "רבי זירא חלש, על לגביה רבי אבהו קביל עליה אי מתפח קטינא חריך שקי עבידנא יומא טבא לרבנן, אתפח, עבד סעודתא לכולהו רבנן".

והפירוש הוא: רבי זירא חלה, נכנס לבקר רבי אבהו וקבל עליו שאם רבי זירא יבריא הוא יעשה יום טוב בסעודה לכל החכמים, וכך היה שהבריא רבי זירא, ורבי אבהו עשה סעודה לכל החכמים.

מכאן מצינו מקור לכך, שאם אדם שרוי בצרה יכול לקבל עליו או על זולתו לעשות סעודה לחכמים אם יוושע ובזכות זה יוושע. [ועייין לקמן בענין הנדרים מה שהבאנו בשם "מעם לוועז", שדבר זה נלמד מיעקב אבינו ע"ה שבשעת צרה יקבל על עצמו איזה דבר טוב ויקיימו לכשיצא מן הצרה, עיין שם].

הקדוש ברוך הוא הרבה עמנו פדות, כמאמר רבותינו ז"ל (פסחים דף

סגולה לרפואה

יש בה משום קרוב לבבות ואהבת חינום שבעבורם יבנה בית המקדש, שכל דבר מצוה שנעשה בעשרה שורה שם השכינה, ולכן שעת רצון גדולה היא.

וכן מובא במאמר הגאולה לרמח"ל זצ"ל שיבואו עם ישראל מהגלות ויתקבצו ביחד חלק מהשבטים וישוררו לקב"ה ולאחר מכן יצטרפו שאר כל השבטים וישוררו לד' ועל ידי ההתקבצות תתבטל הקנאה והשנאה שבגללה נחרב בית המקדש.

מובא בשם החוזה מלובלין סגולה שהחולה יקבל עליו, שכשיבריא יעשה ביום שלישי מימי השבוע סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' לכבוד הושע בן בארי, ויושע. (סגולות ישראל מערכת ח חולה)

בתוך רבים אהלנו

עצם הכינוס של עשרה איש בסעודה שבה שרים את ההלל וההודאה "נשמת"

פרק ד'**פירות הנושרים למעשה**

ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" העצה הנפלאה להושע בכל העניינים, בדוק ומנוסה! לרפואה, פרנסה, זיווג, בנים, שלום בית וכו'

ונעים שיאמר "נשמת כל חי" עם כיבוד או סעודה בבחינת "סעדני ואושעה" (תהלים קי"ט) [אך אין הכרח בדבר].

סעודות הודיה ו"נשמת"

בשנים האחרונות לאור פרסומים שונים התעוררו רבים לפעול ולהגביר חיילים למען העצה הנפלאה של אמירת "נשמת", וכבר יסדו ותקנו אמירת "נשמת" ברבים בקול רינה ותודה המון חוגג, כשכל העם מסובים בסעודת מצוה, וכל מי שזקוק לישועה משתתף ומקבל עליו בלי נדר שבשעה שיענהו השם יתברך ויוציאו מן המצר למרחב יערוך סעודת הודאה, ובתוך סעודה זו יאמר "נשמת" בעשרה או יותר.

יש ובמהלך הסעודה מספרים ברבים את אשר פעל ה' עמם, ומהללים ומשבחים להקדוש ברוך הוא על חסדיו המרובים.

ישנם סיפורים בלי סוף על עמך ישראל שקיבלו על עצמם לומר "נשמת"

"נשמת כל חי" הינה תפילת הודאה להקדוש ברוך הוא ועליה נאמר בנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (בן איש חי, פרשת תולדות) וטוב לאומרה מידי פעם. אך היא גם עצה נפלאה לישועה על כל צרה שלא תבוא, יקבל האדם על עצמו בלא נדר ובקבלה גמורה, שכשינצל ממנה יאמר לאחר שיוושע את ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" פעם אחת בלבד (מתוך שחרית של שבת קדש אחרי שירת הים) בתודה וקול זמרה (ויחתום בלא שם ומלכות), ועצה זו בדוקה ומנוסה שניצולו רבים על ידה, ובפרט אם יקבל על עצמו לאומרה בפני עשרה אנשים הרי זה משובח. ובכדי שלא ישכח לקיים קבלת אמירת הנשמת רצוי מאוד שירשום קבלה זו על דף.

בשעת קבלתו וכן בשעת אמירת "הנשמת" פריש מעות לצדקה כפי יכולתו, שהיא מסוגלת לכל העניינים, ומה טוב

קבלות טובות בלי נדר, שעל ידי שינוי מעשיו ובהללו להשי"ת יזכה בס"ד לישועה. ראינו לנכון לציין כאן כמה עניינים המסוגלים לזה, ונוכחנו זאת מתוך ניסיון ממש.

יתן קודם צדקה ויקבל עליו קבלה "בלי נדר" (רצוי לרשום ב"פתק" את מה שמתחייב וכו') ויגיד בפיו שמקבל עליו שכאשר יזכה לישועה, ישתדל בסמוך לישועתו:

א. לומר תפילת "נשמת כל חי". בינו לבין הקב"ה (פעם אחת לאחר הישועה) ואם יוכל לקבל על עצמו בלי נדר לומר "נשמת כל חי" בפני עשרה אנשים לפחות, בקול תודה וזימרה, שיש בזה כח גדול בפני עשרה, והרבה נצולו ובדוק ומנוסה! (אך לא חייבים).

ואם ירצה להוסיף עוד קבלות טובות בלי נדר (שיכולים רק להועיל ולזרז הישועה):

ב. יתן כיבוד (מזונות) ושתייה וכו' (לעשרה אנשים לפחות), או אם יוכל לקבל עליו בלי נדר לעשות סעודה (לעשרה אנשים לפחות) בבחינת "סעדני ואושעה".

ג. יתן לצדקה לאחר הישועה.

ד. להדליק נר לכבוד רבי מאיר בעל הנס, או להדליק נרות לעילוי נשמת הצדיקים.

ה. ללמוד משנה או לקרוא "מזמור לתודה" (תהילים ק).

בעשרה או יותר, עם סעודה או כיבוד, או רק לומר "נשמת" עם יציאתם לגאולה ומאפילה לאור גדול, וזכו לרחמי ה' יתברך ולישועות למכביר, אם לזיווגים ובפרט למעוכבי שידוך בגילאים מבוגרים, או לחשוכי בנים שנים רבות שזכו לפרי בטן, עד לבעיות פרנסה, בריאות, שלום בית, ובעיות וצרות שונות ומשונות רח"ל, ואנשים אלו שקבלו על עצמם לומר "נשמת" ב"ה זכו לגאולה, ישועה ופדות.

וכך "סעודת נשמת" אחת גוררת אחריה "סעודות נשמת" נוספות, ועינינו הרואות ולא זר את גודל הישועות בהם אנו מתבשרים ללא הרף בחסדי ה', ועיין בספר "מטה אהרן" מעשיות וסיפורים רבים טיפה מן הים מהישועות הרבות שאנשים נושעו בזכות קבלת אמירת "נשמת כל חי", וב"ה הענין של "קבלות נשמת" ו"ישועות נשמת" ו"סעודות נשמת" מוסיף ומתפתח, לכל אחד יש, בעוונותינו, את צרותיו ויסוריו. אך עם ההרגשה שהכל בידי בורא עולם והוא מלך עוזר ומושיע, וכשאנו מקבלים על עצמנו להודות לו כשיושיענו, זוכים לרחמי וחסדי ה' ולישועתו, ומתרבה כבוד שמים. עד שבעזרת ה' נזכה במהרה ממש שיושעו כל ישראל בתשועת עולמים בביאת גואל צדק, אמן.

הסבר לקבלת "הסכמ" "נשמת כל חי" לישועות [כמובא בקונטרס "מטה אהרן"]

ודאי שהאדם נזקק לישועה, עליו לעשות תשובה ולהשתדל לקבל על עצמו

פרק ה'

את הטעם שתקנו תפילת "נשמת" ומטרת אמירתו, כהא דאיתא בגמרא, מאי דכתיב (תהלים ק"ב) "מי ימלא גבורות ה' ישמיע כל

טעם לאמירת נשמת

הרב "בן איש חי" בספרו "בניהו" על מסכת מגילה (פרק ב' דף י"ח ע"א) מבאר

וכו' על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות וכו', ובזאת התהילה עשו גילוי ומודעה שכל תהילות שהם מתקנים לשמו יתברך הם קצת מן המקצת, דאי אפשר להשלים תהילותיו. וכיון דעשו גלוי דעת ומודעה זו בתהילה זו ד"נשמת כל חי", הותר להם לתקן תהילות לאל בברכות. וליכא למימר על תיקון תהילות שתקנו סימתינהו לשבחה דמרך, ואין הכי נמי כל מי שיעשה גלוי דעת ומודעה כזאת יוכל לתקן תהילות לאל יתברך".

אמירת "נשמת" כמגולה לישועה

ומסיימים שם על העתיד ואומרים: כן תחיינו ותקיימנו וכו'".

והנה, גם בתפילת "נשמת" אחרי שמזכירים ומספרים נפלאות וחסדי הבורא יתברך "מלפנים ממצרים גאלתנו וגו' ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומחליים רעים ורבים דליתנו" - מסיימים "עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלקינו, ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח", שנותנים ההודאה על העבר וצועקים על העתיד, ועל ידי זה הקדוש ברוך הוא עומד לימין הצדיק ונושע בתפילתו".

הרינה בתפילת "נשמת"

כתיב (איכה ב"ט): "קומי רוני בלילה לראש אשמרות שפכי כמים לבך נכח (ראשי תיבות נשמת כל חי) פני ה'. שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות". וקשה, דלכאורה רינה היא תפילה הבאה מתוך שמחה ושבח להקדוש ברוך הוא, ואם כן, איך נמצא מקומה כאן בתפילה "על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות"?

אבל באמת, מיוחדת היא תפילה זו של רינה דווקא בזמן רעב וצרות נוראות.

תהילתו? למי נאה למלל גבורות ה? למי שיכול להשמיע כל תהילותיו.

והקשה ה"בן איש חי": "קשה, וכי כנסת הגדולה היו יכולים להשמיע כל תהילותיו, ואיך תקנו תהילות בברכות? ונראה לומר בסייעתא דשמיא, תקנו שבח "נשמת כל חי", שבו עשו גלוי דעת ומודעה דאי אפשר להשמיע כל תהילות ה', שאמרו: ואלו פינו מלא שירה כים, ולשונו רנה כהמון גלוי, ושפותיתנו שבח כמרחבי רקיע וכו' וכו', אין אנו מספיקין להודות

להודות על העבר ולבקש ולצעוק על העתיד

בספר "כרם שלמה" (לרבי שלמה זלמן פרידמן זצ"ל, אבד"ק טענקא, ברוקלין תש"ס פרק ב אות ט) הסביר את קבלת רבי יהודה החסיד באמירת "נשמת" כסגולה על כל צרה שלא תבוא, וזה לשונו: "ובטעם הדבר אפשר לומר על פי אמרם ז"ל, נותן הודאה על העבר וצועק על העתיד, והיינו על פי הידוע בשם צדיקים, וכך מובא בשם הרה"ק החוזה מלובלין במה שכתוב אצל לאה אחר שילדה את יהודה, "ותאמר הפעם אודה את ה' וגו' ותעמוד מלדת" (בראשית כ"ט ל"ה). כי על ידי שהודתה את ה' על העבר ולא בקשה על העתיד, בזה הפסיקה את ההשפעה, ולכן "ותעמוד מלדת". ולזה אמרו זכרונם לברכה נותן הודאה על העבר ותיכף צועק על העתיד.

ובזה יש לפרש, למה כתיב "אז ישיר משה" בלשון עתיד, ולא כתיב "אז שר משה", כי משה רבינו כששר לה' על כל ניסי ה' בקריעת ים סוף התכוון להודות ולבקש גם על העתיד. וכן מצינו שתקנו חז"ל בתפילת "מודים דרבנן" שאומרים "ברכות והודאות וגו' על שהחיינתנו וקיימתנו",

מהימנא זוהר חדש ח"ג דף רכ"ג א, ושם דף רנ"ג א), שכל חפצה להתחבר עם דודה, כי תפילה לשון חבור, כמו "נפתולי אלקים נפתלתי" (עיין רש"י בראשית ל ח).

ואפשר כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", ו"יצחק" נוטריקון "קץ חיי", רמז ליסוד (השמטות הזוהר דף רנ"ב ב), ורבקה רומז לשכינה, כמו שאמרו בזוהר הקדוש (זוהר ח"א ק"מ ב, רעיא מהימנא זח"ג צ"ט ב).

ומה נעים לפי זה כי בנוסח "בפי ישרים תתרומו" ראשי תבות "יצחק רבקה", כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", והוא רמז יסוד ומלכות. ב"נשמת כל חיי" עומדים שמות יצחק ורבקה זה לנכח זו, ובפסוק בפרשת תולדות (בראשית כ"ה כ"א) כתוב "ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא", נכח ראשי תיבות נשמת כל חיי, וזהו ממש לנכח אשתו. ושם תיכף נאמר ויעתר לו ה. גם מעניין כי "הבן איש חי" כתב עצה זו דוקא בפרשת תולדות, ומסתמא יש שייכות בין העניינים כפי שכתבנו, והבין.

משנסגרו שערי שמים וצריכים לפתוח שערי ברכה, אין לך מפתח הפותח שערי השפעה טובה מן השמים כמו שירות ותשבחות לה' יתברך. וכאשר משבח, מהלל ומודה לה' יתברך, מקיים בו הקדוש ברוך הוא: "ה' צלך על יד ימינך", ופותחים לו שערי ברכה.

להאמין בה

העיקר להאמין בה שבזכות שקיבל על עצמו לשבחו בשבח הנפלא הזה ומאמין בישועתו, יזכה באמת לישועה. וכן רמזו ב"נשמת": "ישתבח שמך לעד מלכנו", ראשי תיבות ישלם, למשבחים לשמו, אמן כן יהי רצון.

לעורר זכות אבות

ב"נשמת כל חיי" אנו אומרים: "בפי ישרים תתרומו. ובשפתי צדיקים תתברך. ובלשון חסידים תתקדש. ובקרב קדושים תתהלל". אות ראשונה של "ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים" הן "יצחק", ואות שלישית של "תתרומו, תתברך, תתקדש, תתהלל" הן "רבקה".

"יצחק רבקה" בגימטריא "תפלה", והשכינה נקראת תפילה (רעיא

פרק ו'

סגולתה

"וראה נא מפלאות תמים דעים דנתקן בשבח הזה לומר כלשון הזה "פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה", ומצד עצמו לשם שבח הוא גם כן סגולה נפלאה כי ממנו תוצאות חיים דרווח והצלה יעמוד ליהודים כדכתב בספר חמדת ימים, והרב שלמי חגיגה (דף ר"ג ב), דבכלל מוסרו אשר הזהיר שתהא נקראת בקריאה תמה יפה ומבוארת שלא תהא נחלפת באות

סגולה להנצל מכל צרה

"שבח זה הנשמת כל חיי הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של נשמת כל חיי ויועיל לו, וכמ"ש בשם רבי יהודה החסיד ז"ל" וכו'.

(ספר בן איש חי לרבינו יוסף חיים זצ"ל שנה שנייה

פרשת תולדות סעיף ג)

אחרת ולא נקודה בנקודה אחרת, כתב וזה לשונו: וקבלה בידינו מאת רבי יהודה החסיד זצ"ל שגם הוא מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו דכשה יצילהו מהצרה לומר נשמת כל חי בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה, עד כאן לשונו. ואל כוונה זו סידרו לומר פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה".

(ספר חיים לראש על הגדה של פסח דףק"א לרבינו חיים פאלאגי זצ"ל)

"קבלה מרבי יהודה החסיד ששבח זה מסוגל על כל צרה שלא תבא, לקבל האדם על עצמו שכשינצל ממנה לומר נשמת בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה[א] (ח. ימים דף כ"ב ב)".

(סידור עץ חיים דף קלב למהרי"ץ זצ"ל)

"קבלה בידינו מרבי יהודה החסיד ששבח נשמת כל חי מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו שכשיהיה ניצול ממנה לומר נשמת בתורה וקול זמרה בפני עשרה וכו' ניצולו רבים. (חסד לאלפים סימן רפ"א לבעל "פלא יועץ" שם), וכתב שם עוד (או"ח הלכות יום הכפורים סימן תרט"ו אות י"א): "ולכן אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בס"ד, והוא כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר נשמת כל חי בפני עשרה" וכו', עיין שם.

וכתב שם עוד (או"ח הלכות לולב סימן תרט"ד אות ט"ל): "מנהג בית אל יכב"ץ יום

הושענא רבא אחר עלינו לשבח פותחין ההיכל ואומרים נשמת כל חי עד גמר בלי שם ומלכות. ואחר כך אומרים הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום כעת וכעונה הזאת יום הושענא רבא אחר תפילת שחרית לומר הלל נוסח נשמת כל חי וכו', כמו שכתב בסידור הרש"ש ז"ל".

(ספר כף החיים או"ח הלכות שבת סימן רפ"א אות ח' לרבינו יעקב חיים סופר זצ"ל)

"בבל צרה לא עלינו מורינו ורבינו אומר לקבל בלי נדר לומר נשמת כשינצלו ממנה". ובהוספות לספר ארחות רבינו (ח"א דף מ"ו) שם: "יש להוסיף: עוד מצאתי כתוב אצלי, אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל בעת צרה יש לומר בלי נדר כשאנצל או אחזור לשלום (כשנוסע בדרכים) אגיד נשמת, ואמר לי מורינו ורבינו שכן הוא נוהג ואומר, ועוד אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל שמועיל קבלת אמירת נשמת בלי נדר עבור אחד מבני ביתו שהוא בצרה להצלתו".

(ספר ארחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ד' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"וסגולה נפלאה לקבל על עצמו בליל טבילה, שאם יעזור הקב"ה ותיפקד יאמר נשמת כולו בכוונה ושמחה", ע"כ.

(ספר תשובות והנהגות חלק ה' יו"ד סימן ר"ג דף קצ"ה להרה"ג משה שטרנבוך שליט"א)

בספר מכתם לדוד (או"ח סימן י"ג) לר' דוד פרדו זצ"ל מביא ענין סגולת אמירת

א. ובזוה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

אז אני אגיד "נשמת כל חי" וכו' עד "האל בתעצומות", וכשיגיע למקום פלוני יקיים נדרו, בדוק".

(ספר הזכירה, ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס, לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, והביאו מהר"ץ זצ"ל סבו של המהרי"ץ זצ"ל בספרו ליקוטים וחידושים אות י"א) **"כשארם"** יוצא לדרוכו, יקבל עליו לומר "נשמת כל חי" כאשר יגיע למקומו בשלום".

(ספר שפתי צדיקים על הרב סלמאן מוצפי זצ"ל

עמוד קי"ח א)

ועיין בספר צידה לדרך (ענין שמירת הדרך דף ל"ז הוצאת שובי נפשי) בענין היוצא לדרך, שיקבל עליו לומר נשמת שיחזור בשלום.

קבלת ה"נשמת כל חי" מלוקט מהספרים:

בן איש חי (שנה שניה פרשת תולדות סעיף ג'), כף החיים (הלכות שבת סימן רפ"א ס"ק"ח בשם חסד לאלפים לרבינו אליעזר פאפו זצ"ל בעל "פלא יועץ", ובהלכות תפילה סימן ק"י ס"ק ל"א, ובהלכות יום הכפורים סימן תרט"ז ס"ק י"א, ובהלכות לולב סימן תרט"ד ס"ק ט"ל), מהרי"ץ בסידור עץ חיים (דף ק"ל ע"ב), ספר ליקוטים וחידושים (אות י"א) לרבינו מהר"ץ זצ"ל (סבו של מהרי"ץ זצ"ל), הג"ר חיים פאלאגי בספר חיים לראש (דף ק ע"ב) בשם רבי יהודה החסיד, וכן כתב בספר מנהגי בית אל (סימן תרט"ד אות צ"ד) ובספר כתר שם טוב (ח"ו דף קס"ו) בשם סידור רבינו הרש"ש זצ"ל, בספר חנוכת התורה בשם מוה"ר ר' העשיל זצ"ל (קונטרס אחרון דף נ"א), וכן בספר הזכירה (ענין לוי' ד"ה לעולם יכנס) לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, ובארחות רבינו (ח"א דף של"ד אות ד) מובא על מרן הסטייפלר זצ"ל שהמליץ על עצה זו, וכן מפורסם בשם בנו מרן הג"ר חיים קניבסקי שליט"א (וכן נתן הסכמתו לספר שימוש חכמים דף נ"ב המביא ענין זה באורך), ובספר תורה יבקשו מפיהו על הג"ר שמעון שקאפ זצ"ל (דף 257) מובא ג"כ בשם תלמידו הג"ר ישראל גוסטמאן זצ"ל

"נשמת כל חי". וכן בספר עבודת הקודש (יוסף בסדר סימן ד' מובא נוסח הודאה לקב"ה על נס ב"נשמת") להרב חיד"א זצ"ל.

בספר סגולות ישראל (מערכת צ' צרה) כתב מענין ה"נשמת", וכן בספר הנ"ל (במערכת ח' חולה) מובא מענין סעודה לכבוד הושע בן בארי, עיין שם.

בספר וזאת ליהודה על הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל (עמוד 91) מביא מענין חשיבות ה"נשמת".

בסידור איש מצליח להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א בפירוש "שלמות הלב" בתפילת שחרית של שבת מדבר מחשיבות וסגולת אמירת "נשמת כל חי".

בספר שולחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק ראצבי שליט"א מביא מענין סגולת "נשמת כל חי", וכן בחלק ו' מביא עדות על אדם שנושע בימינו בזכות שקבל על עצמו אמירת "נשמת כל חי" לאחר שיוושע.

ועיין בספר שימוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג, אשר הוגה על ידי רבי חיים קניבסקי שליט"א) להרב אשר ברגמן שליט"א נכדו של הרה"ג רבינו אלעזר מנחם שך זצ"ל, שהביא בשם הרב שניאור קוטלר זצ"ל שהביא מענין סגולת אמירת ה"נשמת".

סגולה להגיע למקומו בשלום

"וכתב בספר תולדות אדם בשם רבינו הגאון ז"ל וזה לשונו: קודם צאתו מפתח ביתו לדרך יניח ידו על המזוזה ויאמר "הנני מקבל עלי בנדר כשאראה מקום פלוני אזי אאמר נשמת כל חי", וכשרואה אותו המקום מיד יאמר נשמת כל חי עד גמירא, עד כאן לשונו".

(ספר חנוכת התורה קונטרס אחרון דף 101 בשם

הרבי ר' העשיל זצ"ל רבו של רבינו הש"ך זצ"ל)

"קבלה עוד: כשייצא מהעיר יאמר "הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני,

זצ"ל, ועיין בספר זכות יצחק להגרי"ח סופר שליט"א (ח"א דף רפ"א), ובשלחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק רצאבי שליט"א, וכן ממליץ ע"ז הרה"צ ניסים מויאל שליט"א, ובסידור איש מצליח (בפירוש שלמות הלב על "נשמת"), ורמז לגודל מעלת "נשמת כל חי" תמצא בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבא פרק ל"א).

להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי, בטרם אמירת נשמת כל חי, יאמר: הרני אומר נשמת כל חי לזכות ולרפואת העובר הנמצא בכמנה של פב"פ:

כִּלְפַלְתָּנוּ, מִחֶרֶב הַצִּלָּתָנוּ, מִדְּבַר מְלַטְתָּנוּ, וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרָבִים דִּלִּיתָנוּ. עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסְדֶיךָ. עַל כֵּן אֲבָרִים שְׁפַלְגָתָ בְּנוּ רוּחַ וַיִּנְשְׁמָה שְׁנַפְחָתָ בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַת בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ, וַיִּשְׁבְּחוּ, וַיְפָאֲרוּ, וַיִּשְׁוֹרוּ, אֶת שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ תְּמִיד. כִּי כָל פֶּה לָךְ יוֹדֶה, וְכָל לָשׁוֹן לָךְ תִּשְׁבַּח, וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְהַלְכָּבוֹת וַיִּרְאוּךָ, וְהִקְרַב וְהִפְלִיֹת וַיִּמְרוּ לְשִׁמְךָ, כִּדְבַר שְׁנֵאמַר כָּל עֲצַמְתִּי תֹאמְרֶנָּה, יי מִי כְמוֹךָ, מִצִּיל עֵינֵי מִחֻזַּק מִמֶּנּוּ, וְעֵינֵי וְאֵבִיוֹן מִגֹּזֵל: שׁוֹעֵת עֵינָיִם אֶתְּהָ תִשְׁמַע, צַעֲקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ, וְכַתּוּב רַנְּנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה, לַיִּשְׂרָאֵל נִאֻהָ תִהְיֶה: בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם, וּבִשְׁפָתֵי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדֵּשׁ, וּבִקְרַב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל, בְּמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּן חוֹבֵת כָּל הַיְצוּרִים, לְפָנֶיךָ יי אֱלוֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדְרָה, וּלְנַצַּח, עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשִׁי עֲבָדְךָ מְשִׁיחֶךָ:

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּכָנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשִׁמְשֵׁם וּבְאֲרָץ, כִּי לָךְ נִאֻהָ יי אֱלוֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

שהמליץ על עצה זו, ועיין במבוא לספר יסוד ושו"ש העבודה (ירושלים תשמ"ז דף מ), ובספר מאורות הגדולים (דף שי"ח) שהביא עדותו של רבינו יחזקאל אברמסקי זצ"ל על מרן החפץ חיים זצ"ל שהיה מנהגו להודות לה' בשב"ח זה, ובספר שימוש חכמים (דף נ"ב ו"ג) בשם הרה"ג שניאור קוטלר זצ"ל באורך, וכן ידוע בשם מהרי"ץ דושינסקי

נְשַׁמַּת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יי אֱלוֹהֵינוּ, רוּחַ כָּל בָּשָׂר תִּפָּאֵר וְתִרְוַמֵם וְכִרְךָ מִלְּכָנוּ תְּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֶתְּהָ אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמִצִּיל, וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם, בְּכָל עַת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ מִלְּךָ עֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֶלָּא אֶתְּהָ:

אֱלוֹהֵי הָרַאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלוֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל בְּכָל הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד, וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיי אֱלֹהִים אִמָּת, לֹא יְנוּם וְלֹא יִישָׁן, הַמְעוֹרֵר יְשׁוּנִים, וְהַמְקִיץ גְּרֵדְמִים, מְחַיֶּה מֵתִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, פּוֹקֵחַ עֲוֹרִים, וְזוֹקֵף כְּפוּפִים, הַמּוֹשִׁיחַ אֱלָמִים, וְהַמְפַּעֲנֵחַ גַּעְלָמִים, וְלָךְ לְבָרְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:

וְאֵלֹהֵינוּ פִּינוּ מֵלֹא שִׁירָה כִּיָּם, וְלִשְׁוֹנֵנוּ רַנְּהָ כַּהֲמוֹן גִּלְיוֹ, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחִבֵי רִקְיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשִׁמְשׁ וּכְיָרֵחַ, וְנִדְבֵינוּ פְּרוֹשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאַיִלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מִסְּפִיקוֹן לְהוֹדוֹת לָךְ יי אֱלוֹהֵינוּ, וּלְבָרְךָ אֶת-שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ, עַל אַחַת מֵאַלְפֵי אֱלָפִים אֱלָפִים וְרוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת נִסִּים וּנְפִלְאוֹת שְׁעִשִׁית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ. מִלְּפָנִים מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלוֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָרִים פְּדִיתָנוּ, בְּרַעַב זָנְתָנוּ, וּבְשִׁבְעַ

אתה, מְלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בְּתַשְׁבְּחוֹת. אֵל
הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל
הַנְּשָׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי
זְמֵרָה מְלֶךְ אֵל חַי הַעוֹלָמִים אָמֵן:

שִׁיר וּשְׁבָחָה, הַלֵּל וְזְמֵרָה, עֹז וּמְשֻׁלָּה, נִצְחָה,
גְּדֻלָּה, גְּבוּרָה, תְּהִלָּה, וְתַפְאֵרֶת, קִדְשָׁה,
וּמַלְכוּת. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֵתָהּ אֵל. בְּרוּךְ

פרק ז

זמן אמירתה

תקנת אמירת "נשמת" בשבת

מקובלים ופוסקים ספרדים כתבו, שיאמרנה
לפני יוצר אור (אך לא יסיים שוב בישתבח).
ולדעת הבן איש חי והגר"ע יוסף, אפילו
ענה ברכו יאמרנה שם.

למנהג האשכנזים, מתחיל שליח הציבור
של שחרית בשבת (ומחליף את מי
שהתפלל פסוקי דזמרה) משוכן עד; בחגים -
מהאל בתעצמות; ובימים נוראים מהמלך
(ואומרים אז המלך יושב, ולא היושב כבכל השנה).
מכיון שיש דעות בגמרא ובפוסקים שנשמת
היא חלק מברכת ישתבח, מסתבר שדיני
ההפסקה בה יהיו זהים לדיני ההפסקה
בברכות קריאת שמע.

אמירת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעת

רצון

לאור חביבותה וחשיבותה המיוחדת של
תפילת "נשמת כל חי" נהגו בכמה
מקהילות ישראל לומר את תפילת "נשמת"
בזמנים מקודשים ובעתות רצון, וכמובא
ב"כף החיים" הלכות לולב (סימן תרס"ד אות
ל"ט): "מנהג בית אל יכב"ץ, יום הושענא
רבה אחר תפילת עלינו לשבח, פותחין
ההיכל ואומרים "נשמת כל חי" עד גמר בלי
שם ומלכות.

ואחר כך אומרים: "הרי אנחנו מקבלים
עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה
הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום, כעת
וכעונה הזאת, יום הושענא רבא אחר

כתבו הפוסקים: "שבח זה הוא יקר
ומעולה מאד, וצריך לאמרו
בנעימה". אמירתה בשבת מוזכרת כבר
בספר הזוהר, והונהגה בקביעות (כמו פסוקי
דזמרה בכלל) החל מתקופת הגאונים. וכן
נוהגים במקהלות ישראל לפתוח בתפילת
"נשמת כל חי" לאחר שירת "אז ישיר".
תפילה זו שכולה שיר שבח והודיה לה'
יתברך, נאה לאומרה ביום שבת קדש,
כמאמר נעים זמירות ישראל: "מזמור שיר
ליום השבת טוב להודות לה ולזמר לשמך
עליון" וכו'. הזוהר והאר"י ז"ל מבארים,
שאמירת נשמת היא הכנה לכניסת הנשמה
היתרה בתפילות השבת.

טעמים נוספים נאמרו לכך שתקנו לומר
"נשמת" בשבת קודש. ב"אוצר
התפלות" (בראשי בשמים) מובא ש"נשמת"
היא כנגד הנשמה יתרה שיש לאדם בשבת.
והוסיף שם שיאמר כל השבח בשמחה
עצומה, ומגודל התשוקה יקבל על עצמו
מסירות נפש.

הלכה

מי ששכח לאמרה והחל לומר ישתבח, אם
זוכר לפני אמירת ה' ("ברוך אתה..."),
חוזר לומר נשמת כסדר, ואם כבר אמר שם
ה', לדעת הרמ"א ופוסקי אשכנז אינו חייב
לאמרה עוד, אפילו אחר התפילה. אולם

וכן בזאת חנוכה, בעידנא דרעווא, בשעת שריפת שיירי השמן והפתילות.

כמו כן יש המשוררים תפילת "נשמת" בסעודת יום הפורים ובליל שביעי של פסח ואף בפסח שני.

"והשתא" דאתינן להכי יובן פשר מנהג חסידי בית א-ל, דלכן ביום הושענא רבה דהוא יומא דדינא, בעת החתימה האחרונה ומסירת הפתקין, אומרים בקשה זו של נשמת ומקבלים עליהם לומר עוד הפעם "נשמת", וזו סגולה יקרה להצלה".

(ספר זכות יצחק ח"א דף רפ"א להגר"ח סופר שליט"א)

"חסידים" אומרים נשמת כל יום". וכתב רי"ל קלירס שליט"א (המעייץ תשנ"ז): "מסורת עתיקה היתה שאנשי כנסת הגדולה תקנו לומר "נשמת" בכל יום". (סידור רבי אלעזר מגרמייזא ח"ב חלק סודות התפילה עמ תצ"ז)

תפילת שחרית לומר הלל נוסח "נשמת כל חי" וכו'".

עוד הובא שם בהלכות יום הכפורים (סימן תרט"ו אות י"א): "אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בסיעתא דשמיא והוא, כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו, ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר "נשמת כל חי" בפני עשרה...".

בכמה מקהילות האשכנזים אומרים "נשמת" בכל סעודה שלישית, עת רעווא דרעוין, ומה נורא המחזה כאשר בני היכלא פוצחין פיהן בקדושה ובטהרה, בשירה ובזמרה בתפילת "נשמת כל חי".

כמו כן ידוע על כמה וכמה ממקהלות החסידים שנהגו והנהיגו לומר תפילת "נשמת כל חי" בחנוכה בעת הדלקת הנרות,

פרק ח

עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת"

"נשמת", היו שניהם הגוף והנשמה מברכים יחדיו, ומעתה, מתפילת "נשמת", תברך הנשמה לבדה עד כלות הגוף.

(בארות מים, ד' לקוטים)

ובספר "ראשית העבודה" להרב יהודה זרחיה סגל זצ"ל (ח"א דף ה' ד"ה קבלת עול מלכות שמים) הביא ששמע בנובהרדוק שאם קר לאדם יאמר "נשמת כל חי" ובלי ספק יתחמם ויתלהב וכו'.

בפרי הכרם (לה"ה תש"ס גליון י"ט עמוד ה') הובא מה שסיפר האדמו"ר מבאבוב

בכתבי תולדות שונים מתארים ומספרים תיאורים נפלאים על השתוקקות ודבקות גדולי ישראל באמירת "נשמת". חסידים ואנשי מעשה שבדורות שלפנינו היו מתלהבים בשעת אמירת "נשמת כל חי" בהתלהבות קודש ובדבקות נפלאה. נציין עובדות ספורות:

כל עצמותי תאמרנה

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ביאר "נשמת כל חי תברך"... וכי עד עתה מי היה המברך אם לא הנשמה? אלא הפירוש כי עד עכשיו, היינו עד תפילת

שלג, ולשם כך פזרו חייליו על פני השדה מאות שקי סוכר בכדי שיוכל להחליק עליהם. נענה האדמו"ר ואמר: "וכי איזה השגות יש לו בתאוות? הלא כל תאוותיו לא ישור לגודל התענוג שיש לנו באמירת "נשמת כל חי" בשבת קודש".

בספר "אברהם עבד ה'" על הרב הצדיק ר' אברהם אהרונוביץ זצ"ל (דף 255) מובא מעשה זה: אחד מחסידי באיאן הישישים התלונן באזניו של רבי אברום אהרונוביץ זצ"ל כי לבו נחלש, וכיום שבת בגלל אריכות התפילה, קשה עליו ההמתנה מבלי לטעום משהו עד שעה מאוחרת. רבי אברום שבצעמו נשאר בדרך כלל ללא אוכל ושתייה עד לשעות הצהריים עד השלימו את תפילותיו וטבילותיו, חס על אותו חסיד חלש ויעץ לו לטעום משהו קל קודם התפילה להחיות את נפשו. אולם הלה נפגע מכך וסרב לאכול קודם התפילה, שהרי הלכה מפורשת בשו"ע שאסור לאכול קודם התפילה, והסמיכו חכמים את דבריהם על הפסוק "לא תאכלו על הדם", לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם.

אך רבי אברום נשאר בשלו, ושדל שוב ושוב את החסיד להכניס לפחות חתיכת "קוגל" לפיו, כדי לחזק את לבו. בלהט דבריו שבקעו מלבו המלא באהבת ישראל אמר לו - "תאכל, ומה איכפת לך, שגם ה"קוגל" יצעק יחד אתך "נשמת כל חי".

"תש"מ. בעת שלקחו לבית החולים את נכדתו של מורינו ורבינו שהיתה מסוכנת גדולה, ומורינו ורבינו זצ"ל היה נוכח שם ואמר לכל הנמצאים שם שיקבלו עליהם להגיד נשמת כשתחזור בריאה מבית החולים".

"וכן לזוגתי ע"ה כשהקשתה בלידתה את בתי שתחי לאורך ימים טובים, והיתה

זצ"ל על הרה"ק ר' מענדלי ליסקער זי"ע (אביו של הרה"ק מראפשיץ זי"ע): "גבוה מעל גבוה היתה התלהבותו ודבקותו בעת אמירת התפילה הנוראה "נשמת כל חי", בה היה מאריך מאד בהתעוררות מרובה, בהתאמצות גדולה ובהשתפכות הנפש, עד שמדי פעם בפעם נחלש מרוב עבודה ונפל בהתעלפות עמוקה.

כאשר ראתה אשתו הרבנית הצדקנית (בת הגה"ק ר' איציקל המבורגער זי"ע) שהתנהגות זו עלולה להביא את בעלה הקדוש לחשש סכנה, חס ושלום, הכינה עבורו בערב שבת עוגיות דבש קטנות פחותות מכזית, והכניסה אותם לכיס בגדי השבת שלו, ובקשה ממנו שכשירגיש באמצע אמירת "נשמת" שבא למצב אפיסת הכוחות עד לכלות הנפש, יחוס על נפשו ויאכל מהעוגיות שבכיסו. וכן עשה הרה"ק ר' מענדלי, ובעת הצורך טעם מ"עוגיות הנשמת", ואחר כך המשיך בעבודתו הנוראה לברך בכל עצמותיו את שם קדשו".

המשיך האדמו"ר מבאבוב זצ"ל וסיפר: הרה"ק ר' מענדלי נפטר כמה שנים קודם פטירת אשתו הרבנית, לאחר כמה שנים בשעה שהיתה הרבנית נוטה למות, נענתה פתאום ואמרה: מענדל אומר "נשמת"! מענדל אומר "נשמת"! באותה שעה זכתה שנתגלה אליה בעלה וראתה אותו אומר "נשמת" בהתרגשות עצומה, כדרכו בחיים חיותו. כך חזרה ואמרה כמה פעמים, ובדברים אלו יצאה נשמתה בטרהה.

רבות מסופר בפי חסידים על ההתלהבות העצומה והמתיקות בעת אמירת תפילת "נשמת". פעם ספרו לרבינו האדמו"ר בעל ה"בית אהרן" מקרלין זי"ע על המלך נאפוליון שנכנס בו רוח שטות וחמד באחת מימות הקיץ להחליק על הרי

משום מעשה שהיה, ושחררני, ומאז אנכי ממליץ בכל עת צרה לומר נשמת".
(ספר תורה יבקשו מפיהו דף 275 על רבינו הגאון רבי שמעון שאקא זצ"ל)

"ועוד יסופר: פעם אחת הגיע הלך עני בימי החורף הקשים להוראדנה, ומרוב טלטול הדרך במזג האויר הקשה נפל קפוא מקור, והביאוהו לבית המדרש בהוראדנה בכדי להשיב את נפשו. רבינו נענה ואמר: מה לכם לבקש הרבה תחבולות, שיאמר נשמת ועל ידי כך יתחמם ויתרפא מיד. (וראה שער השמיני פרק ח' שרבינו מפליג בגודל מעלת אמירת נשמת)".

(ספר יסוד ושוורש העבודה במבוא דף מ, וכן בספר שימוש חכמים דף נ"ב ונ"ג בשם הג"ר שניאור קוטלר זצ"ל על רבינו אלכסנדר זיסקינד זצ"ל)

הוא ["החפץ חיים"] היה רגיל על משכבו בלילות להודות לה' על הטובות שגמל אתו, והיה הולך ומונה את כל פרטי חסדיו שהטיב עמו במשך כל ימי חייו, שעזר לו ביתמותו, שסייע בידו ללמוד תורה ולחבר ספרים, שנתן לו חתנים טובים וכו'. כן מספר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבימי צעירותו נודמן לו ללון בעיר אחת באיזה מלון. והנה בבוקר השכם הופתע לשמוע דרך הקיר מהחדר שבשכנותו קול יהודי האומר תפילת נשמת במתיקות רבה, ומתרגם באידיש מילה במילה את כל ההודאות והתשבחות בהתלהבות גדולה ובבכיות, עד שהזדעזע כולו, למחרת נודע לו שבחדר הלז התאכסן ר' ישראל מאיר והוא נהג כדרכו בלילות להביע הודאות לפני ה'".

(ספר מאורות הגדולים דף שי"ח אות קנ"ה על מרן רבינו החפץ חיים)

בספר שערים בתפילת (שער רינה עמוד ז' בהגהה) להרה"ג שמשון פינקוס

בסכנה, אמר מוריני ורבינו זצ"ל שתקבל על עצמה כשתלד כשורה ולד בריא שתגיד עד פסח נשמת בכל יום (איני זוכר בדיוק אם אמר עד פסח או שתגיד במשך חצי שנה כל יום)".

"פעם משהו ממשפחתי חלם חלום לא טוב ונשנה, וחשש מאוד מהחלום כמדומה מפני שהיה גם חולה, ואמר מוריני ורבינו זצ"ל שיקבל עליו אם יחיה עד פסח (עד אז היה בערך חצי שנה) שיגיד בפסח נשמת".

(ספר אורחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"יעץ בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל שיקבלו על עצמם בעת צרה רח"ל, ליתן צדקה, וכאשר יצא לרווחה יאמרו בלי נדר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי הברכה".

(ספר תולדות יעקב דף קכ"ד בהערה 5 על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"מרן הקהילות יעקב היה נוהג וכן היה מייעץ לאחרים העצה של ר' העשיל (רבו של הש"ך) שבעת צרה ל"ע יקבלו על עצמם ב דברים אלו (בלי נדר): א. ליתן צדקה. ב. שכשיצאו לרווחה לומר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי החתימה של הברכה".

(ספר לשכנו תדרשו דף צ"ב בשם מרן רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"סיפר הגאון ר' ישראל גוסטמאן בעל "קונטרסי השיעורים": כשהגיע זמני להתייצב בצבא הפולני חששנו מאוד, ונכנסנו לרבינו ליטול ברכתו ולהתייעץ עמו מה לעשות בכדי שלא יגייסונו, לבד כל ההשתדלויות שכבר עשינו. ורבינו ייעץ לנו לומר תפילת נשמת כל חי בכוונה ובזה להנצל. וכך הוה, שניצלתי בנס, שבדיוק הנציג שקבלני הכיר את אבי ונטה לי חסד

לאחר שעשו סעודה ושרו ושבתו בשמחה אז ירדו גשמים, כמו שנאמר (תהלים ס"ח ד): "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה".

זצ"ל מדבר מענין חשיבות ההודאה והלל בעת הצרה דוקא שאז נפתחים שערי השפע. ומביא מעשה בשנת בצורת שלא ירדו גשמים וגזרו תעניות ולא הועילו, ורק

פרק ט

נדרי אשלם

זרה. על זה השיב לו הקדוש ברוך הוא ואמר (שם ט"ו): "והנה אנכי עמך", שהבטיחו על כך.

הבקשה השניה היתה "ושמרני וגו', היינו, שישמור אותנו מעוון גילוי עריות, ועל זה השיב לו הקדוש ברוך הוא: "ושמרתך". הבקשה השלישית היתה "בדרך הזה אשר אנכי הולך", היינו, שלא יבוא לידי שפיכות דמים. על זה ענה לו הקדוש ברוך הוא: "בכל אשר תלך". ומפני שאחר הנדר, נכשל בשלושת הדברים. בעבודה זרה שנאמר (שם ל"ה ב' ד'): "הסירו את אלהי הנכר וגו' ויטמון אותם יעקב". בגילוי עריות שכן נאמר (שם ל"ד א'): "ותצא דינה בת לאה". ובשפיכות דמים שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם ל"ה א'): "קום עלה בית אל". נמצא שעל ידי איחור הנדר נכשל בשלושה.

לכן צריך האדם להזהר הרבה בפיו שלא יהיה רגיל בנדרים, ואם יש הכרח גדול לנדור יזהר לקיימו מיד, שאמרו חכמים: "כל המאחר לקיים נדרו בניו הקטנים ואשתו מתים, שנאמר (קהלת ה ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך", היינו, כל המאחר נדריו בניו מתים. ובמשלי (כ"ב כ"ז) נאמר: "אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך".

ישנם אנשים שמקבלים על עצמם בנדר לומר "נשמת" עם שלושה או עשרה בני אדם או יותר, ומקבלים על עצמם צדקה, תפילה או סעודה ועוד מיני נדרים, ולכן מצאנו לנכון להביא כאן מענין חומר הנדרים והזהירות מהם, ושעדיף שכל קבלה שאדם יחיד או ציבור יקבלו על עצמם, יקבלו בהבטחה, ולא דוקא בנדר, ושכל אחד יתייעץ עם רבו כיצד לנהוג בענין.

וכך מופיע בספר "מעם לוועז" (פרשת מטות מסעי) וזה לשונו: "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אם אתם נודרים נדר, ראו לשלם מיד, ותלמדו לקח מיונה הנביא שהיה במצולות ים והיה בסכנה, ונזכר שנדר נדר ולא קיימו. אמר: רבוננו של עולם, יודע אני העוון שעליו באתי לידי צער זה, בגלל הנדר שהבטחתי ולא שלמתי. לכן אני מבקש ממך, תצילני ואקיים נדרי. וזהו שאמר (יונה ב ג-ד): "ויאמר קראתי מצרה לי וגו' ואני בקול תודה אזכחה לך אשר נדרתי אשלמה".

וכן מצינו ביעקב אבינו, שכמה פורענויות ארעו לו בעוון זה שנשתהה לקיים הנדר שנדר, שכן נאמר בפסוק (בראשית כ"ח ט): "ויודר יעקב נדר לאמר, אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך". שבקש מאת הקדוש ברוך הוא שלשה דברים. הדבר הראשון "אם יהיה אלהים עמדי", שלא יתן לו להכשל בעוון עבודה

והוא סבור שעל ידי אמירת "מותר לך" שלוש פעמים על ידי שלושה אנשים הותר הנדר, ולפיכך ראוי שלפני שמוציא מפיו דיבור של מצוה, יאמר "בלי נדר".

וכל הנודר נקרא רשע וחוטא, אף על פי שמקיים הנדר. ואם מאחר נדרו, פנקסיו נבדקים למעלה לראות מעשיו הטובים, ומזכירים לו כל חטאיו שעשה מימיו, שהכל רשום. ומזה רואים באיזו סכנה מעמיד עצמו זה שנודר נדר. לכן יזהר אדם שלא ידור אפילו בעניין של צדקה, אלא יתן צדקה בלי הבטחה, ואם יש הכרח לנודר, כגון שעושים מגבית בבית הכנסת, יאמר בלחש "בלי נדר".

ואם נודר אדם כדי לחזק עצמו ולתקן דרכיו הטובים, משובח הוא. כגון זה שהוא גרגרן ושתיין ונודר שלא לשתות יין כך וכך זמן, או שנודר שלא לשתות לשכרה, או לפרוש ממידות מגונות אחרות אלו נדרים לשם שמים משובחים, ומצווה לנודר, שעושה כן לעבודתו יתברך. שאם יש בו מידות מגונות אלו, בוודאי יבוא לידי חטא. ועל נדרים אלו אמרו במשנה באבות (פ"ג מ"ג): נדרים סייג לפרישות. מכל מקום, לא ירגיל עצמו בכך לנודר תמיד, אלא ישתדל לפרש "בלי נדר".

ודעו שמיעקב אבינו אנו למדים, שאם אדם שרוי בצער, מצווה לנודר לעשות צדקה או ללמוד. וזהו שנאמר שם: "וידור יעקב נדר לאמר". שכל "לאמר" בא לרמוז שיש לומר הדבר לאחרים, ודבר זה בא ללמדנו שמצווה לנודר בעת צרה.

ואף על פי שאז אינו עושה כלום, אבל אותו הזכות שנדר עומדת לו ומצילתו מן הצער. וצריך אדם לתלות הנדר ביעקב אבינו, שאם יש לו בן חולה, יאמר ש"אם אלהי יעקב ישלח רפואה לבני, אני מתחייב ליתן כך וכך צדקה או לעשות מצוה פלונית", שמאחר שלמדים הדבר מיעקב אבינו, יש להזכיר שמו.

ויש אומרים שיזהר אדם ולא ידור נדר ואפילו בשעת צרה. ולא נאמרו הדברים הנ"ל שיש לדור בשעת צרה אלא בדורות הקדמונים שהיו מקיימים את מה שמבטיחים, ואילו כיום הרבה טרדות ועכובים מצויים המונעים את האדם מלקיים נדרו, ואם לא יקיים נדרו, יגרום לו הדבר הרבה פורענות.

ואפילו אם עושה התרה, אין הדבר ברור כל כך, שכן הרבה דינים והרבה חילוקים יש בזה, ויתכן שאין לו התרה,

פרק י

רשיות לנשמת

מושב, והשמים ושמי השמים וכל צבאם מרכבו, והם לפניו כאין מאפס ותהו נחשבו לו, והוא לעולמים חי: שמש וירח מאור הדרו מאירים, ומזהירים לארץ ולדרים, לשמו משבחים ומתהדרים ומפארים, וכל הברואים וגם היצורים, עדיו ועבדיו כי הוא בראם

רשות לנשמת למה"ר שלמה בן יעקב זצוק"ל (חי לפני כמאה וחמשים שנה) - **רשות ע"פ כתב יד מתימן**

אודה ו"י מאד ובתוך רבים אהללנו, ובחן שפתי אנדלנו, ומשירי אהודנו, כי הוא אדון לכל חי: ברום עולם בערבות

רשות לנשמת מרבי שלמה בן אבון
הנשיג ערך שיר לאל מפלא, ולו פה רננות
ביום מלא?
שחקים, אשר בם יקר אהלו, ומרום ומי-ים
בזיו שעלו יחוו בלי פה הדר פעלו
 - וציץ מאדמה, ואד יעלה.
למי פה ולשון יחו היקר לסודיו, ורבו לאין
מחקר; הלא לב חכמים לזאת נעקר,
להבין אשר לו יהי נגלה.
מבון פס כבודו ברום תקנו, כנגד דביר בן
כבוד שכנו, ביה צור לכד משנה חסנו
ועולם כאשכול ישו נתלה.
חמוץ מי מעונו באש הברם, ברוחו ישרתון
לפיו - אשרם, ונגלל יסודם, אשר
אשרם, ירוצץ לניבו ולא יכלה.
ברית אב חמונו ונעם שמו יקים למענו לבן
רחמו, מעניו ביום יום בהלחמו, ויחיש
פדות עם שמו יחלה!

ובירו נפש כל חי: הוא אהר ו אין שני בכל
 מקום הוא שם, גולל אור מפני חשך והיום
 והלילה להפרישם, יצר מלאכים לשרתו והוא
 עקרם ושרשם, והוא מקור הברכות ונשמה
 לכל חי: והוא נטה שמים בחכמה, ותולה
 ארץ על בלימה, ומשברי הים ונגליו סגר
 עליהם כאין חומה, לו כל ברך תכרע מהלל
 בפה כל חי: והוא קדמון לכל קדמון, והוא
 ראשון והוא אחרון, והוא בעל הרחמים
 והרצון, ובטובו ורחמיו משביע לכל חי: קצרו
 הלכות מרוקמות, ונלאו הלשונות מלספר
 גבורתו, עמודי שמים ירופפו ויתמהו
 מנערותו, מי בא עד תכונתו, מי שבע תמונתו,
 והוא נעלם מכל חי: יען לשוני אמרתך,
 קדשתך ועצמותך, כפי פחי לא לפי
 תהלתך, מה רבו מעשיך יי: מאד עמקו
 מחשבותך, על בן יודוך פעולים ויאמרו
 נשמת כל חי: ואומר נשמת וכו

פרק יא

מספר הקדוש פרי עין חיים (שער השבת - פרק יט)

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם, שכבר
 יש בהם מלכות דתבונה, מה שאין כן
 במ' דצלם שלא נתלבשו המוחין עדיין, אך
 בל' של צלם, בטש קוצי דשערי דאריך
 אנפין, ויצאו תפילין בכח ובדקות דק ביותר
 משל מעלה, ואז נעשה גם כן לאה בסוד אור
 פנימי, ואלו הם סוד התפילין של שבת,
 שהם למעלה מן הראש, שהם ל' דצלם.
 וכשכא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו
 המוחין שבסוד ל' דצלם שהיו למעלה
 בראשו בסוד תפילין. ועתה בשבת נכנסו
 בראשו, ונעשין מוחין חדשים לאחד
 מהבחינות, והם פנימים עתה, ולזה אין אנו

טעם שאין תפילין בשבת, כבר בארנו, כי
 המוחין דזעיר אנפין כשיוצאין
 מבינה הם ד', והם סוד מ' דצלם. ואחר כך
 נכנסין בנצח הוד יסוד דתבונה, ונעשין ג',
 והם סוד מגדל הפורח באויר. כי אז בחי
 לאה, אשר שם סוד מלכות דתבונה,
 ומקבלת האור שהוא סמוך ליסוד, וקוצי
 דשערי דאריך אנפין בטש שם, ונעשין שם
 תפילין בכח, שם באותו הצלם, כמו שכתוב
 בזוהר, כי בעבור צלם של ב"ו, יש בו צלם
 אחר רוחני, וזה סוד אך בצלם יתהלך איש,
 שאותו צלם הוא מגדל הפורח באויר, כעוף
 הפורח ועובר.

רצון שהוא ת"ת, והוא אין כערכך. אח"כ היכל אהבה שהוא חסד, שהוא אל אדון. אך היכל שכנגד הנצח, אע"פ שהוא קו ימין, אינו עולה, כי הוא קשור עם הוד, תרי פלגי גופא, ולכן הוא דין, וגם כי הוא לבר מגופא.

והנה היכל לבנת הספיר דיסוד ז"א, עולה בשבת למעלה מכל ז' היכלין דאו"א, עד היכל אהבה, ומקבל משם אור, והם ו"פ הכל, והם מלמטה למעלה, מן יסוד עד חסד, והרי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון. וז' היכלי או"א, נקראו ז' הסריסים כנודע.

והנה ז"פ הכל, הם על הסדר מלמטה למעלה, מיסוד עד חסד, כיצד - ובורא את הכל, היכל לבנת הספיר, דיסוד ז"א שעולה להיכל לבנת הספיר דאו"א. בהכול יודוך, עולה להיכל עצם השמים. בהכל ישבחוך, עולה להיכל נוגה. והכל יאמרו, להיכל רצון. בהכל ירוממוך, להיכל זכות. ביוצר הכל, להיכל אהבה. והטעם שנקרא כל אחד כל, כי כל אחד כלול מנ' שערי בינה, הנפתחים בשבת, כמנין כל.

מהחברים - ויתחיל נשמת כל חי, וסופי תיבות תלי, הידוע אצל בעלי תכונה. ומכאן רמז לסוד הנשמות הפרודות מח"י עולמים, מברכין ישראל שם הנכבד, ג"כ הצדיק מברך אותו למעלה, והכלה נמצא שהיא כלולה מב צדיקים, מן צדיק של מעלה, ומצדיק של מטה. וסימן צדיקים ירשו ארץ, לפי שאחיותן מצדיק עליון, מוכתר בתוספת ברכה של מעלה, ומלכות ג"כ מתברכת מהנשמות הפורחת מחי עולמים, והיא כלולה בכל, ומברכין אותה מ"ה תיבין, מן ואלו פיננו, והם מן נשמת עד לבדך אנו מודים, שם מ"ה תיבין, כנזכר זהר אח"כ ישתבח בחלל הבריאה. והקדיש ג"כ. ומשם ואילך ברכת יוצר עולם הבריאה.

מהחברים - כוונת כי לעולם חסדו, הנה כולם מסתיימין בחסדו, שהם ג'

מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשין מוחין פנימים, ובתחלה היו מקיפים לזעיר אנפין, והיו בבחינת אור פנימי ללאה. וכבר נודע, כי התפילין הם מבחי חיי המלך, כי המלך הוא זעיר אנפין, והחיים נמשכין לו מבינה, כי אהי"ה הוי"ה אהיה כמנין חיים, כנזכר בכוונת המניח תפילין, והוא **בנשמת כל חי רמזו כאמור**, כי הנשמה היא מבינה, וכ"ל ח"י כמנין חיים, והם תמורת התפילין שהם חיי המלך כנ"ל.

ועתה נבאר יום שבת, ובו יבואר ענין שחרית דשבת, עד סוף עמידה. דע כשמתחילין לומר קרבנות, עד נשמת כל חי, נכנסין ברישא דז"א מקיפין שניים דמ' דצלם דאמא, כולו נכנס בפעם אחת, ובנשמת כל חי אז נכנסין המקיפין מ' דצלם אבא, וזה סוד נשמת כל חי, ראשי תיבות גימטריה ע"ח, ג' היות, שהם חב"ד דמקיף דמ' דצלם אבא, ונכנסין בפעם אחת, ואז תכוין לקבל תוספות נפש דבחי קדושת היום דכורא, כי נר"נ של הלילה, כולם נוקבא, וביום הם הדכורין.

וסוד נשמת כל חי, הוא תוספות קדושה דבריאה, ואין תוספות רק בג' היכלות לבד, שהם ג' חלוקות - מן יוצר אור עד אין כערכך, ומן אין כערכך עד אל אדון, ומן אל אדון עד תתברך, הרי ג' חלוקות. וכבר בארנו ענינו, כי הרי אלו היכלות של יוצר דחול, הם ז' היכלי ז"א. אבל בשבת, נפתחין היכלי שבת, והם היכלי דאו"א דבריאה, ואז עולין ההיכלי ז"א, ונכללין שם, ומקבלין משם תוספות. אמנם ז' היכלי דאו"א, הם ז"פ הכל, כנזכר כאן - ובורא את הכל, הכל יודוך, והכל ישבחוך, והכל יאמרו, הכל ירוממוך סלה, יוצר הכל.

אמנם לא כל היכלי ז"א עולין, רק ג' לבדם, שהם יותר חסדים ממותקים מכולם, א' הוא היכל היסוד, הנקרא לבנת הספיר, והוא מן יוצר עד אין כערכך, אחר כך היכל

נשמה, כי בינה הוא בחי נשמה, ונקרא חיי ז"א, שהוא חיי המלך.

בפי ישרים - הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' תיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג, בסוד י"ב מלאכים, הנזכר פרשת ויצא דקמ"ט, ויש לכוין בהם גם בהאל בתעצומות י' תיבין, ובהמלך ו', ובשוכן עד ה', הם נגד אבא וז"א ואמא, ונקבא כלולה באמא.

היות שבמזלא, שהחסד עליון מתפשט בהו. וחסדים הללו נקראים חסד דלגאו, לכן יש לכוין ב' פסוקים ראשונים, יוד בקמץ של הויה דא"א, ובה פסוקים ה' קמוצה, בו פסוקים, יוד קמוצה. ובחמשה פסוקים, ה' קמוצה. כי נקודת קמץ בכתר, בסוד חסד, וקמץ הכהן.

נשמת כ"ל ח"י, גימטריה חיים, זהו תמורת תפילין, הנקרא חיי המלך. וזהו

פרק יב

רבי חיים ויטאל זי"ע - שער הכוונות

חי העולמים. אמנם אני לא קבלתי דבר זה ממורי ז"ל ואומר קדיש עד דאמירן בעלמא וזה נוסחו:

שער הכוונות - דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ענין תפילת שחרית של שבת

ענין התפלה של שחרית דיום שבת. הנה נת"ל כי בלילה יכוין האדם לקבל תוס' נר"ן ושלשתן הם בחי' נוקבין וביום שבת יכוין ג"כ לקבל בחי' נר"ן ושלשה דכורין מבחי' קדושת היום שהוא דכורא. ואמנם ג' המקומות שבהם צריך לקבל תוס' הנז' שמעתי בתחלה ממורי ז"ל שבברכו של קודם יוצר דשחרית יכוין לקבל תוס' הנפש דכורא ובסמיכות גאולה לתפלה יכוין לקבל תוס' רוח ובמוסף במלת אי"ה מקום כבודו כו' יכוין לקבל תוס' נשמה אבל אח"כ שמעתי ממוז"ל באופן אחר וכמ"ש בע"ה בכללי הדרוש כ"א במקומו וזה החלי בע"ה דע כי מן התחלת תפלת שחרית מן סדר הקרבנות עד נשמת כל חי כו' נכנסו בחי' אורות המקיפין של בחי' המוחי' דז"א מבחי' המקיף העליון הנק' אות מ' דצלם דאי ובס

הקדמת מוהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מוהר"ח ז"ל לשער הכוונות (השער השישי שער הכוונות): אז ישיר כו' ה' ימלוך לעולם ועד יאמר פסוק זה ב' פעמים בלשון הקודש ובפ"ג בלשון תרגום ה' מלכותיה קאים כו' כי בא סוס פרעה כו' ובני ישראל הלכו כו' כי לה' המלוכה כו' ועלו מושיעים כו' והיה ה' למלך כו' ישתבח שמך ולא יאמר פסוק שמע ישראל קודם ישתבח כו' כאשר נמצא בקצת סידורים הנדפסים גם אין לומר ובכן ישתבח שמך כו' אלא אם כן הוא בשבת שאומרים נשמת כל חי ואחר כך אומר ובכן ישתבח שמך כו' גדולה גבו תהלה ותפארת ויקדים גדולה לגבורה כי כן הסדר ב"ס. וכן נזכר בזוהר (פ תרומה) בא"י מלך גדול ומהולל בתשבחות התיו בחיריק כמ"ש הטעם לעיל בב"ש הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים אמן. ושמעתי מפי חכם אחד כי שבת זה תקנו אברהם אבינו ע"ה ונרמז בראשי תיבות שאחר סיום הברכה. א"ל ההודאות ב"ורא כל הנשמות. ר"בון כל המעשים ה"בוחר בשירי זמרה. מ"לך אל

והנה ענין סוד נשמת כל חי הוא בחינת תוספות קדושת שבת בעולם היצירה כנודע כי תיקון נשמת כל חי הוא בסדר הזמירות שהם ביצירה כי סדר יוצר אור כו הוא בבריאה ותכוין בנשמת כל חי כו כי מלת כל חי הוא בגימטריה ס"ח אהי"ה הוי"ה אהי"ה והם בגימטריה חיים והם סוד התפילין הנקרא חיי המלך. והכונה היא כי זה הוא תמורת התפילין שבימי החול. הקדישים דיום שבת לא קבלתי כונתם ממורי ז"ל.

נשמת כל חי אז נכנסין המקיפין דאות מ' דצלם דאבא וזה סוד נשמת כל חי ראשי תיבות נכ"ח שהם כמנין ג' הויות שהם ג' מוחין חב"ד בבחי אורות מקיפין מבחי מ' דצלם דאבא והרי נשלמו ליכנס ברישא דז"א כל המקיפי שלו מב הצלמים דאי ודאבא ולכן תכוין כי עתה באמרך נשמת כל חי לקבל חלק תוס' נפש דכורא שבך מבחי' יום שבת דכורא כנ"ל.

פרק יג

אשרי מי שמתקן להשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו ואשה נאה שהיא הנשמה

יורדות עמה לדור בישראל, ז"ש ושמרו בני ישראל את השבת לעשות השבת לדורותם, [דורש לדרת"ם חסר, לשון דירה - עיין ז"ח רות (הנ"ל)]. אשרי הוא מי שמתקן לה [לשכינה] דירה נאה בלבו, וכלים נאים באברים שלו, ואשה נאה שהיא הנשמה, שבשבילה שורה עליה השכינה העליונה [היינו בינה], שהיא נשמת כל חי. פירוש "הסולם" כאן.

ובכסא מלך כאן: דירה נאה בלביה, שהוא מדור החיים, משכן הנפש; כלים נאים אבריו, משכן הרוח; ואשה נאה נשמת כל חי^[א].

ב. ועיין בהגהות מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ למסכת שבת (דף כ"ה ע"ב^[ב]), בביאור דברי הש"ס "ותזנה משלום נפשי"

א. ובתיקוני זהר תיקון ו' (דף כ"ב ע"ב^[א]) כתב, וז"ל: בזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ח, ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת ויומין טובין, ובבהיא זמנא אתייחדת עם בעלה. וכמה נפשות יתרון קא נחתין עמה לדיירא בישראל, הה"ד ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם. זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באיברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתה, דבגינה שריא שכינתא עילא דאיהי נשמת כל חי עליה, עכ"ל.

ב. **בעת** שהשכינה היא בגלות [בכ"ע] נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת וימים טובים, [שאז היא עולה לאצילות], ובעת ההיא מתייחדת עם בעלה [היינו ז"א]. וכמה נפשות יתירות הרי

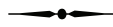
ב. הובא בספר תוצאות חיים (קיצור ספר ראשית חכמה לבעל הר"ח) סימן צ' (ומקדים: ועוד פירש בתיקונים בענין תיקון האדם לשבת).

ג. ועיין ברכות (דף נ"ז ע"ב): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם כו'.

ד. נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המסכת.

זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתי וכו'. ולזה נתכוין ר' אבא דבגלות לא זכינן לאלה הכוונות כמו בהיות קדושת הבית, עכ"ל.

זו הדלקת נר בשבת. "נשיתי טובה" ר' אבא אמר, זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים, "וז"ל: איתא בתיקוני זוהר שתייתי, "וז"ל, ושמרנו בני ישראל את השבת לעשות וגו' לדרתם, חסר כתיב,

הינדק מעונגין להקדיש

דְּקָה בְּיוֹם?

לְקַרְא זוהר הקדוש

ההודעה הזאת נכתבה בשבילך!!!

כאן ניתן להשיג בחינם ספרי זוהר לכל המעונגין להקדיש דקה ביום לקרא זוהר הקדוש, כל יום אתה לומד דקה זוהר ומקרב את הגאולה ברחמים (זוהר דף קכ"ד).

כשיבוא משיח יאמר עליך:
"בזכותך הגעתי!
לך יש חלק בגאולת העם!"

בית שמש: 0548-436784, ירושלים: 02-6255789
 בת ים: 03-6304523, 052-9077914, 054-2214449
 במרכז: 09-8323442, בצפון: 054-9788564, בדרום: 08-6108608

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסללה		סוג חשבון	מספר חשבון												
בנק	סניף														

לכבוד בנק _____

סניף _____

כתובת הסניף _____

קוד מסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה			
4 7 6 9 5				

אני/הח"מ (שם בעל/י החשבון כספוע בספרי הבנק) _____ מס' זהות _____
 רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

- נתונים לכם בזה הוראה לחיוב את חשבונותי הנ"ל בסניפים, בתי תרומה בסכומים ובמועדים שיומצאו לכם מדי פעם באמצעי מונטז, ע"י ג'ון עדן התחתיך כספוע מטה ב"פרטי הרשאה".
- ידיע לי/טו כי:
  - א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפורטת/מאונן/מכתב לבנק ולג'ון עדן התחתיך שתגנס לתוקף, ויש עסקים אחד לאחר מתי הודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול ע"י הוראת כל די.
  - ב. אחרי/גיהי רשאים לבטל חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/טו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.
  - ג. אחרי/גיהי רשאים לבטל חיוב, לא יותר משנתיים ימים ממועד החיוב אם אוכחז/נכוח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו.
- ידיע לי/טו כי הפרטים שניתנו בענין ההרשאה ומילוייהם הם נושאים שעלינו להסדיר עם המוטב.
- ידיע לי/טו, כי מסומים החיוב ע"י הרשאה זו, וישעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/טו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בנין חובים אלה.
- הבנק ישעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו.
- הבנק ישעל להוציאני/טו מן הסדר הפרטות בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, וידיע לי/טו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.
- נא לאשר לי/טו עדן התחתיך בספס המחובר לזה, קבלת הוראות אלו מפי/מאתנו.

פרטי הרשאה מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____

חתימת בעל/י החשבון _____

אישור הבנק

לכבוד "גון עדן התחתיך" (עפי' זוהר פי לך לך)
 רח' נחשון 10 בית שמש 29099

בית שמש

קוד מסללה		סוג חשבון	מספר חשבון												
בנק	סניף														

קוד מסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה			
4 7 6 9 5				

קבענו הוראות פ _____ לכבוד חובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מונטז שתציעו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר החשבונותם בבנק יתקב בהם, והכל בהתאם לפרטות בכתב הרשאה.

רשענו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו, כל עד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עד לא הוצאו/ בעל/י החשבון מן הסדר. אישר זה לא ישעל בהתייבותותינום כלפינו, לפי כתב השיפוי שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____
 סניף _____
 תאריך _____
 חתימה וחותמת הסניף _____

ספר זוהר הפסח השלם

פרק ב'

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, למודים הנוגעים לקדשת חג הפסח, ושבח יציאת מצרים, ומצוות וקרבנות הפסח, ספירת העמר, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי זוהר הקדוש בענייני חג הפסח.

לקוט מקיף כזה עדין לא ראה אור הדפוס עד היום הזה. תוכן הספר ומהותו, להנחיל דרך תורת אמת, היא תורת הרשב"י ז"ע לכל ישראל הבא לקיים מצוות החג ככל משפטיו וחקותיו המובא בתורת הסוד, אשר ממהם אנו שותים ולאורם אנו הולכים, ובו אנו נגאלים.

והוא:

ספר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר "זוהר תורה" המתורגם ללשון הקודש, שלקט וערך ותרגם הצח"ק המקובל רבי יודל רוזנבערג ז"ע, עם הערות "זוהר" מהרב המחבר ז"ל, ועתה נוספו עליו פותרות תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע עשרה פרקים, לפי סדר הענינים, דבר דבור על אופנו. - "רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא" (זוהר ח"א קנ"ו).

יצא לאור ערב חג הפסח תשע"ב על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

מפתח הפרקים

ז	פרק א' [לימוד ליום ראשון של פסח]	אמונה בה'
יא	פרק ב'	חמץ
טו	פרק ג'	חג המצות
כא	פרק ד' [לימוד ליום שני של פסח]	גאולת ישראל
כט	פרק ה'	מצה ומרור
לג	פרק ו' [לימוד ליום שלישי של פסח]	סיפור יציאת מצרים
לז	פרק ז'	אותות על ידי המטה
מא	פרק ח'	מכת דם
מה	פרק ט'	מכת צפרדע
מט	פרק י' [לימוד ליום רביעי של פסח]	מכת כינים
נג	פרק י"א'	מכת ערב
נז	פרק י"ב'	מכת דבר
סא	פרק י"ג' [לימוד ליום חמישי של פסח]	מכת ברד
סה	פרק י"ד'	מכת בכורות
עה	פרק ט"ו' [לימוד ליום ששי של פסח]	ליל שימורים

פרק ט"ז ..... עט

קרבן פסח

פרק י"ז [לימוד ליום שביעי של פסח] ..... פז

שירת הים

תוכן ענינים מפורט

- מצוה הראשונה היא האמונה בכללות ובפרטות ..... ז
- חמץ בפסח כמוהו כעבודה זרה ..... יא
- היצר הרע הוא כמו שאור שמתגדל בגופו של אדם ..... יא
- לשמור על צד הקדושה שהוא הנשמה ..... יא
- לנוקבא דס"א בלשון אזהרה ולזכר בלשון בקשה ..... יא
- מחמצת קשה מכולם ..... יב
- חג המצות הוא למטה במלכות ..... טו
- אחר שהז"א מתקן עצמו הוא מתקן את המלכות ..... טו
- להעלות את השכינה למעלה ..... טז
- ענין עמידה בעת תפילה ואמירת הלל ..... טז
- אזהרה עוד פעם על חג הפסח ..... טז
- עם ישראל שמחים ועושים זכר לחירות בכל שנה בימים שיצאו ממצרים ..... יז
- יחוד ז"א ונוקביה לגאול את ישראל ..... כא
- דרך הבשורה שבישר משה לבני ישראל על הגאולה ..... כא
- לילה כיום יאיר ..... כב
- גודל פרסום הנס ..... כב
- ה' ריפא את ישראל ביציאתם ממצרים וכן שמעו שירת המלאכים ..... כב
- פרעה והשרים העליונים הלכו ללוותם ..... כג
- בני ישראל נשתחררו רק על ידי חמשים שערי בינה ..... כג
- האבות ראו גאולת בניהם ..... כג
- ישראל הוצרכו לשלמות של יום ולילה ..... כג
- המלכות (לילה) היתה מאירה מצד החסד ומצד הגבורה ..... כד
- הכל היה הכנה לקבלת התורה ..... כד
- חמשים יום נגד חמשים שערי בינה שנכנסו בעת קבלת התורה ..... כד
- שם אלוקים הגין עליהם בגלות ושם הוי' הוציאם ממצרים ..... כד

כה הניסים שנעשו למשה וישראל .....
 כה האבות ראו גאולת בניהם .....
 כה הוצאת ישראל מרשות הס"א והכנסתם לרשות ה' .....
 כט מצה ומרור להראות שהשכינה עם ישראל בכל צרותיהם .....
 כט ה' הכניס את ישראל בצל השכינה אף שלא היו ראויים .....
 כט המצה מברחת לכל החיצונים הרעים .....
 ל מצות מצה להאיר את ניצוצי השכינה .....
 לג מצות סיפור יציאת מצרים .....
 לג כל המלאכים משבחים לה' .....
 לג מוסיפים כחות למעלה .....
 לג גם ניסים שנעשו לאדם בדרך פרט צריך לפרסמם .....
 לד אדם המפרט חטאיו סותם פה המקטרג .....
 לד צריך גם לחזור בתשובה ולעזוב את החטא .....
 לז האותות נעשו דוקא על ידי מטה אהרן .....
 לז ענין בליעת מטה אהרן את מטותם .....
 לח המכשפים עשו תנינים ממש .....
 לח שתי שליחויות עשה המטה .....
 לח ראייה לתחית המתים .....
 מא כל המים שבמצרים היו מן היאור .....
 מא המלכות נחלקה לשני חלקים חסד לישראל ודין למצרים .....
 מב ביזת מצרים התחיל ממכת דם .....
 מב המלכות נתמלאת דם ומשפיעה דם לרשעים .....
 מב דם דווקא בזה האופן .....
 מב אהרן הוא צד החסד .....
 מה הצפרדעים בתוך התנורים .....
 מה פרעה לקה ראשון .....
 מה תמונה של שרה היתה בחדר המטה של פרעה .....
 מז גודל מכת הצפרדעים .....
 מט השר הוכה למעלה ולא היה לו כח להוציא אלא כינים .....
 מט האופן איך יצאו הכינים .....
 נ ימין ה' היא מכה השונאים .....
 נג מכת ערב .....
 נג ערבב ה' את השרים שלמעלה ועל כן לא יכלו לעשות כישוף .....
 נז מכת דבר .....

המכה בחמש אצבעות ..... נז
 על איוב נאמר הירא דבר ה' ..... נז
 ברד בימי הגאולה ..... סא
 רק ה' יודע להבחין בין טיפה של בכור לאינה של בכור ..... סה
 בזמן שיש משחית צריך להסתתר ..... סה
 על ידי פעולה של נתינת הדם על הפתח פסח ה' על ישראל ..... סה
 אתם תשבו בפנים ואני אעמוד בחוץ ואשמר ..... סו
 הכל נתהפך באותה שעה לדין על המצרים ..... סז
 בזמן שדין שורה לא ילך אדם בשוק ..... סז
 הדין למצרים הוא רחמים לישראל ..... סז
 בשעה שהומתו המצרים נתרפאו ישראל ..... סז
 מדת המלכות שנקראת כה נתעוררה ..... סח
 כח ממשלת החיצונים בטלה, מהמדרגה העליונה עד התחתונה ..... סח
 על ידי המלכות שבלילה נעשתה הנס וביום התפרסם ..... סט
 בהעלתך דף קמט ע"א ..... ע
 שירת עם ישראל חשובה משירת המלאכים ..... ע
 פרעה קם והרג את שריו ויועציו ..... ע
 בעת הגאולה מעבירים רוח הטומאה ..... עא
 המשחית בראותו דם הסתלק משם ..... עא
 ה' בעצמו היה הולך והורג הבכורות ..... עא
 ליל לפני היחוד לילה לאחר היחוד ..... עה
 מצות שחיטת הפסח ..... עט
 ב' לחודש שאז מתחלת השכינה להאיר עד לט"ו שאז מאירה בשלמות ..... עט
 כל ערל לא יאכל בו ..... עט
 איסור שבירת העצם ..... עט
 על ידי עשיה למטה נעשה תיקון למעלה ..... פ
 סיבת לקיחת השה דוקא בעשור לחודש ..... פ
 על ידי פעולת ישראל למטה שיבר ה' את כח הס"א למעלה ..... פ
 ד' ימים נגד ד' מאות שנה ואחרי כן שחיטה נגד שחיטתם ..... פא
 לקיחת הצאן המרמז על הקליפה וקשירתו ושחיטתו ..... פא
 כל עניני הקרבן פסח לבזות את אלוהיהם של מצרים ..... פב
 ענין שימת הדם בג' מקומות ..... פג
 המלכות מקבלת כח מהבינה דרך ספירות ז"א ..... פז
 השירה תושלם בעת תחיית המתים ..... פז

פז ..... משה וישראל ישירו עוד פעם את השירה לעתיד לבוא
פח ..... לומר את שירת הים בכוונה
פח ..... משה וישראל שרו לז"א השירה שהיתה על המלכות לשבחו
פח ..... ה' הראשון בינה השני ז"א
פט ..... שכר האומר שירה
פט ..... כפל הלשון גאה גאה
פט ..... המצרים ושרם נמסרו בידי הים שהיא המלכות
צ ..... כולם נמסרו לידי המלכות לעשות בהם נקמות
צ ..... הישועה הגיעה מרצון אבא ואמא
צ ..... מרמז על היסוד הנקרא צדיק
צ ..... מרמז על ז"א שהוא הפועל ישועות
צא ..... אפילו עוברים זכו לראות ולשבח לה'
צא ..... אפילו את הפרצופים העליונים שייך לרומם
צא ..... גבורות מלחמת ה'
צב ..... המלחמה נעשה על ידי תפארת ומלכות
צב ..... קריעת ים סוף
צב ..... כל הכחות שלהם למעלה נשברו על ידי המלכות
צג ..... המכות שעל הים היו קשות מכל המכות שבמצרים
צג ..... השמאל והימין נכללו כאחד
צד ..... השירה נאמרה על זמנו של מלך המשיח
צד ..... כחו של ה' בזמן הזה ולעתיד לבוא
צד ..... שומרי הברית ישארו בעולם בזמן תחיית המתים וה' ישמח עמהם
צה ..... רק בכח התורה נכנעים האומות
צה ..... נקמת ה' בעמים לעתיד לבוא
צו ..... השירה על כל הניסים שעשה אז ושיעשה בזמן המשיח ועוד
צו ..... כל המושל על ישראל רוצה לכולתם אלא ה' זוכר זכות אבות
צז ..... ז"א הוא שולט על הכל ושומר אפילו את האומות וזה הוא שבחו
צז ..... השמאל נכלל בהימין
צח ..... אדם מרים ימינו למעלה כדי לעורר ברכות
צח ..... כשה' מרים ימינו מהתחתונים נשאר למטה רק השמאל
צח ..... ה' נשבע לארץ ואז בלעה את המצרים
צט ..... חסד וגבורה נשפעים על ידי היסוד
צט ..... כשנשבר כחם של מצרים נשבר כח שאר האומות
צט ..... נפל עליהם אימת השכינה

על ידי מצות פריעה זכו להיכנס לארץ..... צט
גדולת שירת הים..... ק
ה' התגלה לישראל באמרם שירה..... ק
שרתה על כל אחד מישראל רוח הקודש..... ק
ישראל לא רצו ליסוע משם בגלל ההתגלות..... קא
ה' גילה כבודו במדבר..... קא

יותר מ-42,000 איש

הצטרפו כבר. בא והצטרף!!!

את אחי אנוכי מבקש, להסיר מעמינו מכשול ומוקש,
להיות מהאנשים הנבחרים, שיזכו את קרן ישראל מעפר
להקים, וישראל עם קדושים כבר קיבלו עליהם, 42,000
אנשים, ללמוד הזוהר כל יום מזמנם להקדיש, מספר
דקות כל איש ואיש, ועתה בא והצטרף אלינו, לקרב
ולקבל פני משיח צדקינו,

להצטרפות: טל: 03-5784413 / פקס: 03-578-4480

מייל: AOEL612@gmail.com

וכל אלו שיצטרפו ויקבלו עליהם ללמוד מספר דקות יהיו שותפים
לכולל הלומדים זוהר כל יום בחצות הלילה בהיכלא דרשב"י במירון

בפתח השער

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמר הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתיבת נוח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלימוד זוהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זוהר הפסח, לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, על פסח ומ"טמונים, אשר להם זכינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדושת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו כמאה מאמרים של "זוהר תורה" הקדוש בו לקטנו פל המאמרים מספר זוהר תורה המתורגם ללשון הקודש, עם כותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו עם כותרות בארמית ולשון הקודש, לכל ישראל האיר בסוד תורה הבהיר "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום" (משלי פרק ד יח), כדברי הבני יששכר שאור הגנוז מששת ימי בראשית לצדיקים נגזו בזוהר הקודש (ועיין זוהר בראשית דף נט).

וכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות, ילמד עניני פסח המובאים בספרי הזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, לקיים מצוות החג כראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות.

וידוע שקיום מצוות מצה כהלכתה בשלימות, נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית (רוקה), וגם חשיב כאילו קיים כל התרי"ג מצוות (ילקוט מעם לועז). וקודשא בריך הוא ופמלייתו מקשיבים לכל הלומד ומספר בעניני יציאת מצרים, ובזכות לימוד הזוהר הקדוש על עניני החג, נזכה שיתקיים דברי הרשב"י עליו השלום בְּדָא יִפְקֹון מִן גְּלוּתָא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן. - וְיִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחְדוּת וּבְשִׂמְחָה וְאַחְזוּ בְּאֵילָן הַחַיִּים לְלִמּוּד הַזּוֹהַר הַקְּדוֹשׁ בְּסִפְרָא דְּאֵ יִפְקֹון מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, וְכַאֲשֶׁר יִלְמְדוּ וְיַעֲסֻקוּ כָּלֵם בְּתוֹרַת הַסּוּד תִּכְף תְּבוּא הַגְּאֻלָּה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה^[א]. וּבְזוֹהַר רַעֲיָא

זו הזוהר

א. בספר אור תורה - ליקוטים: עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שעיקר

מְהִימָנָא פְּרִשְׁתָּ נְשָׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ: דְּבִגְיָיָה "וּקְרָאתָם דְּרוּר בְּאֶרְץ", וּבְזִכּוּתָיָה יִתְקַיֵּם "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אֶל נֶכֶר". וּנְזַכֵּה לְשָׁנָה הַבֵּאתָ לְאֹכּוֹל מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים בְּבֵית קִדְשֵׁינוּ וּתְפֹאֲרֵתֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

יצא לאור

על ידי מפעל הזוהר העולמי

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א

חודש ניסן שנת תשע"ב

זיו הזוהר

הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י זי"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל, (סוכה דף מ"ה ע"ב). ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ה), א) מאי דכתיב, "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלהו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים". ואמרו שם מאי דכתיב, "אף חובב עמים כל קדושו בידך" (דברים לג, ג), אפלו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צח ב) שאלו תלמידיו את רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן

הקדמה

שְׂמַחוּ הָאֲבוֹת וְיִגְלוּ הַבְּנִים בהגלות אור שבעת הימים מאמרי הזוהר הקדוש על חג הפסח, חג הפסח, מצה ומרור, אותות ומופתים, יציאת מצרים, שירת הים, ועוד. בלשון הקודש, עם ביאורי זיו הזוהר מהגה"צ המקובל רבי יודל רוזנבערג זי"ע.

השיר והשבח לחי העולמים שזיכנו והחיינו והיגענו לזמן הזה ללמוד הזוהר הקדוש בחג הפסח בהוצאה מפוארת ומיוחדת זו, יהי רצון שבזכות לימוד הזוהר הקדוש וסודות התורה, נזכה עוד בימי הפסח הזה, כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת בגאולה השלימה, כי כל קירוב הגאולה תלוי אך ורק בלימוד הזוהר הקדוש וסודותיה, ובפרט בזמנים אלו שזכינו לפרסם את הזוהר הקדוש למאות אלפי ישראל שהוגים ולומדים מידי יום ביומו, ומצוה על כל אחד ואחד להפיץ ולגלות הסודות, כי זה לעומת זה עשה האלוקים, ובפרט כעת שזכינו לסדר כל הזוהר הקדוש לשבעים חלקים, וכך זכינו להגיע לקרוב לשבעים אלף איש להכניע ולבטל את כל השבעים ראשי האומות כמו שכתב בזוה"ק (בשלח נח), ועל ידי לימוד הזהר הקדוש נזכה לבטל 70 אומות העולם שבמלחמת גוג ומגוג (זוהר) להכריתם ולבערם מן העולם, ונזכה שְׁעַל יְצִיאַת הַקּוֹנְטְרָס הַלְּזֵ בְעֶזְרַת ה' וּבְסִיעֵתוֹ, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תִקְוֹן יְחִוּד קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׂמוֹ אֶחָד.

וּבְזִכּוֹת הַחֵג הַקְּדוֹשׁ שֶׁל פֶּסַח שֶׁהוּא זְמַן הַגְּאוּלָּה נִזְכָּה לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה בּב"א.

וְאַתָּה בֶן אָדָם חֲגוּר חֲרָבָךָ עַל יְרֵךְ גְּבוּר וְתֶאֱזוּר חֵיל לְלַמֵּד בַּחֵג הַפֶּסַח אֵת סֵפֶר זֵהר הַתּוֹרָה לְחַג הַפֶּסַח, לְתַקְוֵי הַמַּלְכוּת בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַע שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְלִתְקוּן אֵת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ וְנַשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגָם וּלְטַהֲרֵנוּ וּלְקַדְּשֵׁנוּ בְּקִדְּשֵׁי הָעֲלִיּוֹנָה וְתַטִּיב לָנוּ הַחֲתִימָה וְנִזְכָּה בְּהַאי שֶׁתֵּא לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וּלְבָנֵי מְקַדְּשֵׁינוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ.

כה דברי המצפה להרמת קרן התורה לשמה, בכללות פרד"ס התורה שהוא בא על ידי לימוד תורת הסוד, ונזכה לביאת גואל צדק בב"א.

הוֹצֵאתִי לְאוֹר בְּחֻמַּלַּת ה' עָלַי חוֹדֶשׁ נִסְיָן תִּשְׁע"ב
הַק' שְׁלוֹם יוֹדָא גְרָאס אַבְדִּיק"ק הַאֲלָמִין בֵּית שֵׁמֶשׁ
יֵצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי מַפְעַל הַזֵּהר הָעוֹלָמִי בֵּית שֵׁמֶשׁ

נחל לכינס 24/8 בית שמש
054-843678*

קבר רבי שמעון בר יוחאי ז"ע
אוהל הרשב"י

70,000 איש

מתאחדים בקריאת הזוהר הקדוש

יחד שבטי ישראל, אנשים, נשים, וטף

כל לומד מתחייב לקרוא בכל יום 3 עמודים מהזוהר.

בכל חודש מסיימים לקרוא ביחד

אלף פעמים את הזוהר הקדוש

המצטרף יזכה לברכה מידי חודש

בציון של אוהל הרשב"י במירון

ומקבל שכר כנגד כולם - 70 מיליון סיומים של כל ספרי הזוהר

להצטרפות נא להתקשר לטל: 03-5784413 פקס: 03-578-4480

מייל: AOEL612@gmail.com

יש לציין: שם ומשפחה, שם האמא, מקום הלימוד, עיר, טלפון

וכן את סוג הבקשה לברכה: זוג, פרנסה, זרע של קיימא, רפואה, שלום בית, וכו'

שְׁעָרֵי שָׁמַיִם נִפְתָּח, וּמִידָ לָנוּ יְרוּחַ, לְהַחִישׁ לָאֱלֹהֵינוּ כָּפִי שְׁהִבְטַח,

וּמְשִׁיחַ צְדָקֵינוּ לָנוּ יִשְׁלַח, וּבְאוֹר הַשְּׁלֹמֹה וְהַשְּׁקֵט וּבְטַח

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק א - אמונה בה'

לימוד ליום א' של פסח

קונטרס

דרשת שבת הגדול

(בהמשכים)

❖ בדיקה וביעור ומכירת חמץ ❖

המעייין בקונטרס הזה יקבל בלי ספק תועלת גדולה להתאמץ ולהתחזק לקיים כל מצות השייכות לערב פסח. כגון: בדיקת וביעור חמץ, שריפת חמץ, בדיקה ומכירה, הגעלה, ועוד, בכל פרטיה ודקדוקיה.

יצא לאור ע"י "חברה מזכי הרבים העולמי"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מבוא:

בעמדינו בימים אלו בפרוס חג הפסח הקרב ובא, בזמנים אלו יהודים יראים ושלמיים חסידים ואנשי מעשה מדקדקים על קלה כבחמורה, ורואים לנכון לנצל כל דקה ורגע פנוי שיש על מנת להתכונן כראוי וכנכון לקראת החג הגדול והקדוש הקרב ובא, חג וזמן חרותינו בהם מקיימים אנו מצוות רבות, ויש לעשות הכנה דרבה לפני החג העומד בפתח, כל אחד מנסה להתכונן כדבעי כל אחד לפום דרגא דיליה, זה בלימוד ההלכות, וזה בניקיון וצחצוח הבית מכל חמץ וכיוצ"ב, וכמובן הכל עסוקים ביותר בהכנות לימי הפסח שיהיה בתכלית ההידור ובתכלית הכשרות.

אי לכך ראינו לנכון להביא לידיעת הציבור החרד לדבר ה' - זו הלכה, אודות שאלות ובעיות הלכתיות חמורות שיכולות להימצא בעת שעוסקים בהכנת המצות לכבוד חג הפסח.

וזהו מעשה הקונטרס ותוכנה:

ביאורים בהלכות וחיידושים בענייני דיומא שהלכותיו רבים הם ומן הראוי לצטטם למען יהיו חקוק עלי גיליון לכל קורא הרוצה לעיין ולדעת הלכה למעשה את הדבר אשר יעשון ובעיקר את הדבר שלא יעשון, הלכות בדיקת

ברק א'

אמונה בה'

רעיא מהימנא פרשת וארא דף כה ע"א

מצוה הראשונה היא האמונה בכללות ובפרטות

"וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהֵייתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם וגו'" מצוה זו ראשונה לכל המצוות, התחלה הראשונה מכל המצוות לדעת את הקדוש ברוך הוא בכלל, מהו בכלל, לדעת שיש מושל עליון שהוא רבון העולם, וברא כל העולמות שמים וארץ וכל צבאם, וזה הוא בכלל, וסוף של הכל בפרט, לדעת אותו בפרט.

יום א'
של
פסח

ובלל ופרט היינו ראש וסוף, סוד של בחינת זכר ונקבה ביחד, האדם בעולם הזה הוא כלל ופרט, תקון עולם הזה הוא כלל ופרט, לפיכך ראשית הכל לדעת שיש מושל ודיין על העולם, והוא רבון כל העולמים, וברא את האדם מעפר, ונפח באפיו נשמת חיים, וזה הוא בדרך כלל.

כאשר יצאו ישראל ממצרים, לא היו יודעים את הקדוש ברוך הוא, כיון שבא משה אצלם, מצוה ראשונה הזאת למדם בתחלה, שכתוב: "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם וגו'", ולולא מצוה הזאת, לא היו ישראל מאמינים בכל אותן הנסים והגבורות שעשה להם במצרים, כיון שידעו מצוה זו בדרך כלל, נעשה להם נסים וגבורות.

ולסוף מ' שנה שעסקו בכל אותן מצוות התורה שלמד להם משה, בין אותן הנהגות בארץ בין אותן הנהגות חוץ לארץ, אז למד להם בדרך

זיו הזוהר

משתלשלת להתגשם קודם מן כלל לפרט, ב' פעמים דרך ד' עולמות שהם ב' פעמים הזדווגות של בחינת זכר ונקבה ואמרו בדרך משל אבא ואמא ברא וברתא על ד' העולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, ואין כאן מקום לבאר זאת זיל גמור

ב. כלל ופרט בחינת זכר ובחינת נקבה ביחד היינו הזדווגות של כח המשפיע עם כח המקבל, זה הדרך של כל הבריאה וזה היסוד והסוד של חכמת הקבלה שהשפע הנשפע מן סבת הסבות שהיא רוחני ביותר, טרם שתגיע לעולם הזה

פרט, זה שכתוב: "וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל לְבַבְךָ" (דברים ה, לט), "הַיּוֹם" דוקא, מה שלא היה להם רשות מקודם לזה, "כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים", זה בדרך פרט¹¹, בפסוק זה כמה רזים וסודות יש בו, וזה הפסוק והפסוק הראשון הכל ענין אחד, זה בכלל וזה בפרט.

ואם תשאל הרי כתוב: "יִרְאֵת ה' רֵאשִׁית דְּעַת" (משלי א, ז)¹², יתורץ, שזה הפסוק מוסב על דרך הפרט לדעת ראשית מה זאת יראת ה', ואף על פי שצריך האדם לירא ממנו טרם שידע, אבל כאן אומר הכתוב שראשית הדעת הוא לדעת היראת ה', היינו שזהו ראשית הידיעות בידיעת הבורא בדרך פרט, לפיכך מצוה הראשונה לנו היא לדעת את הקדוש ברוך הוא בכלל ובפרט בראש ובסוף, וזה סוד הכתוב: "אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן" (ישעיהו מד, ו), "אֲנִי רֵאשׁוֹן" בכלל, "וְאֲנִי אַחֲרוֹן" בפרט, והכל בכלל אחד וסוד אחד.

וכאשר נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל על הר סיני, דבור הראשון היה: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" (שמות כ, ב), "אֲנֹכִי" מרמז על סודות עליונים גדולים, וכאן הוא הסוד של מצוה הראשונה לדעת אותו בדרך כלל, לפי שכתוב: "אֲנֹכִי", הרי מרמז שיש אלהים מושל עליון על העולם, זו היא מצוה הראשונה בדרך כלל, ובפרט, לפי שכתוב: "ה' אֱלֹהֶיךָ"¹³ זהו בדרך פרט, כמו שכתוב: "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה" (דברים ה, כד), והיינו כלל ופרט, מצוה הראשונה שצריך לדעת אותו בראש ובסוף כמו שביארנו.

זו הזוהר

ותבין: ג. פירוש, שהשפע נשפעת מן עלמא דדכורא שעליו רומז השם הו"ה ברוך הוא אל האלהים המרמז על עלמא דנוקבא וזה היסוד והסוד של האמונה הישראלית: ד. פירוש, והלא יראת ה' מרמז על מלכות עלמא דנוקבא דרך הפרט שהיא ראשית הדעת, ואתה אומר שראשית הידיעה הוא דרך הכלל: ה. אלהיך מרמז על מדת המלכות והשכינה הקדושה המחלקת לך שפע שמגיע אליה מעלמא דדכורא:

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ב - חמץ

חמץ, ביעור ושריפת חמץ, מכירת חמץ לעכו"ם, הגעלת כלים והכשרתן, ועוד, הלכות בשנה סתם וכן בשנה שלנו, שערב פסח חל להיות בשבת קודש.

ונסיים בעדותו הנוראה של מרן מאור הגולה הרוקח זצ"ל שכל דבריו דברי קבלה, וכתב בהלכות מצה שכל האוכל מצה ז' ימי הפסח נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, ועיין מה שהוסיף על זה בילקוט מעם לועז בשם מדרשי חז"ל שנחשב גם כן כאילו קיים כל התרי"ג מצוות.

האי לך מצווה זו וקיימה בכל ההידורים וכל החומרות הרצויים לדעת הפוסקים ויירצה לך כאילו קיימת כל התרי"ג מצוות.

וזה לשון הגה"ק רשכבה"ג מרן החתם סופר זצ"ל שכתב בהשמטות לחו"מ סימן קצ"ו וזל"ק:

"מצות עשה של אכילת מצה משומרת בליל פסח היא יחידה נשאת לנו מכל מצות אכילה שבכל התורה, אין לנו לא פסח ולא קדשים, לא תרומה ולא מעשר שני, רק מצה אחת משנה לשנה, ואם גם היא לא הועילה בדינו בשלימות, ולא עוד, אלא כי תחת יופי שיהיה האכילה של כל ז' ספק איסור כרת, ולא עוד אלא שיכשיל בזה רבים חס ושלום, וגם נוציא על זה אלפים, הייטב בעיני ה' חלילה וחלילה", עכל"ק.

ואין אחר דבריו כלום כי כבר הורה רבינו משה, ומשה אמת ותורתו אמת.

והמעין בזה הקונטרס, והנזהר מכל החומרות ומנהגי ישראל הקדושים, יזכה כי אזי יהיה לבו נכון ובטוח שיצא בדימוס בדינו בעת אשר המלך במשפט עמיד ארץ ביום הרת עולם, כמבואר בזוה"ק שעיקר המשפט ביומא דינא על מיכלא דאסוותא.

נסיים מעין הפתיחה בעמדנו בזמנים נעלים אלו יה"ר שאי"ה עוד נזכה לאכול עוד בהאי שעתא מן הזבחים ומן הפסחים בבית המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן.

המו"ל

פרק ב'

חמץ

זוהר חלק ב' פרשת תצוה דף קפב ע"א

חמץ בפסח כמוהו כעבודה זרה

"אֵלֶּהי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ", וכתוב אחריו: "אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר", מה ענין זה לזה, אמר רבי שמעון כך ביארו, מי שאוכל חמץ בפסח כאילו עובד עבודה זרה הוא.

היצר הרע הוא כמו שאור שמתגדל בגופו של אדם

בוא וראה כאשר יצאו ישראל ממצרים יצאו מן הרשות שלהם, מן רשות האחר, מן הרשות ההוא שנקרא חמץ לחם רע, ועל כן נקראת עבודה זרה חמץ, וזה הוא הסוד שהיצר הרע נקרא גם כן שאור, כי כך הוא היצר הרע באדם כשאור בעיסה, נכנס במעיו של אדם מעט מעט, ואחר כך נתגדל בו, עד שכל הגוף נתערב עמו.

לשמור על צד הקדושה שהוא הנשמה

ועל כן כתוב אחריו "אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר", "תִּשְׁמֹר", זה צד הקדושה, שצריך האדם לשמור אותו, ולא יחליפו בשביל צד הטומאה, ואם יחליפו הרי הוא נטמא, ומטמא לכל מי שיקרב אליו.

זוהר חלק ד' פרשת פנחס דף רנ"א ע"ב

לנוקבא דס"א בלשון אזהרה ולזכר בלשון בקשה

"כָּל מִחְמָצָת לֹא תֹאכְלוּ וּגו'", אמר רבי אלעזר, כתוב: "כָּל מִחְמָצָת לֹא תֹאכְלוּ", וכתוב: "לֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ", אלא זה בחינת זכר וזה בחינת נקבה¹, אמר רבי שמעון, אלעזר בני, בזה כתוב: "לֹא תֹאכְלוּ", ובזה כתוב "לֹא יֵאָכֵל", למה לא כתוב לא תאכלו חמץ, אלא הנקבה שכל מעגלותיה נלוז, הרי היא באזהרה ודאי, והזכר שהוא נאחז בחוט

ז"ו הזוהר

1. הן שתי כחות הטומאה ס"מ ולילית:

של טהרה יותר, נכתב אצלו לשון בקשה, ועל כן כתוב: "לא יֵאָכַל",
 "לא תֵאָכְלוּ".

אמר לו, אבי, הרי כתוב: "לא תֵאָכְלוּ עִלְיוֹ חֶמֶץ", אמר לו, ריבה תיבות
 יתירות לכבוד הקרבן פסח¹¹, אבל מתחלה כתוב בלשון בקשה, "לא
 יֵאָכַל", ואחר כך באזהרה לא תאכל.

מחמצת קשה מכולם

(שהיא) קשה משניהם "מִחְמֶצֶת" מפני מה קשה יותר, לפי שריח מיתה
 יש שם, חמץ בחינת זכר, מחמצת בחינת נקבה, "רִגְלֵיהָ יִרְדּוּת
 מִוֶּת" (משלי ה, ה), בראש וסוף של התיבה נמצא מ"ת, ולפיכך מי שאוכל חמץ
 בפסח, מקדמת לו מיתה, ועליו לדעת שהוא מת בעולם הזה ובעולם הבא,
 שכתוב: "וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא".

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ג - חג המצות

קונטרס

דרשת שבת הגדול

בדיקת וביעור חמץ, בדיקה ומכירה, והכנה לימי הפסח

כל חמירא

(א) אחר אמירת כל חמירא הונהג לאמרו גם כן בנוסח אידיש: "אלע חמצען, און זויער טייגען פון מיין רשות האט ביי מיר קיין שום חשיבות נישט, און זאל זיין הפקר אזוי דע שטוב פון דער ערד". [תרגום: כל מיני החמץ ומיני שאור שישנם ברשותי שיהא הפקר כמו האבק המונח על גבי הקרקע].

(ב) אעפ"י שיש היתרים ליטול בעת בדיקת חמץ במקום נר העשוי משעווה, שיהיה פנס אור רגיל מלבד זאת שישאר האור דלוק בבית כרגיל, ידוע תדע שזהו רק מעיקר הדין, אבל אנו יודעין שלכל דבר ועניין ישנו טעם בסוד כמו נר לנשמה שאין אתנו יודע למה יועיל, ובפרט דבר שמצותו בנר ועיין בספר קב הישר (פרק צ"ו אות ג'): "ומה גם בבדיקת חמץ שמצינו גם בגדולי הנגלה ופוסקים עניינים מאירים המקשרים בין זה לזה". ועי' רמ"א (סו"ס תל"ב) להניח פתיתין ואם לא נתן לא עכב, אבל הגר"ז ה"ה מרן הבעל התניא ז"ע: סיים דמנהג ישראל תורה, ועיקרו עפ"י האריז"ל, ועי' בספר דרך פקודיך ממרן בעל הבני ישכר בהקדמה לבער כוחות הטומאה.

אחפש ירושלים בנרות

ועיין עוד דבר חידוש בש"ס (פסחים ח): איתא: "דאור הנר יפה לבדיקה וע"כ אין בודקין לאור חמה ולבנה וכו' ויש זכר לדבר נר ד' נשמת אדם אחפש ירושלים בנרות", כל רואה יראה שעניין זכר לדבר להראות כי יש עניין דבדיקת חמץ העניין הוא כמו שפסקו בפוסקים שמצוות בדיקת וביעור חמץ מוכרחים להגיע לטעם על פי רמז, שקאי על היצר הרע וחיילותיו, וכדאי' בכתבי האריז"ל (עי' דרך פקודיך) וזהו לטהר נשמת אדם.

(ג) מה שהולכין לאורכה ולרחובה כבר ערערו על זה וכתב רבנו החיד"א, וצריכין לדעת דזה לעומת זה מסייע לביעור כוחות הטומאה. ובספר קב הישר (סוף פרק כ"ט) כתב וז"ל: "וצריך שיבדוק בעיון רב ולא בדרך ארעי, וכמו שמחפש ומגרר חמץ מחורין וסדקין ע"י אור הנר של שעה שבידו, כן הקב"ה יבער כל זוהמת סט"א אשר עתיד הסט"א להטמין ולהחביא מפני אור השכינה

פרק ג'

חג המצות

זוהר חלק ב' פרשת תצוה דף קפב ע"ב

חג המצות הוא למטה במלכות

"את חג המצות תשמר וגו'", אמר רבי יהודה, זה הוא המקום שנקרא שמור^א ולפיכך כתוב: "את חג המצות תשמר שבועת ימים תאכל מצות פֶּאֶשֶׁר צִוִּיתָךְ", שבועת ימים האלה, אין הם כשבועת הימים של סכות, שהם עליונים, ואלה תחתונים^א, ועל כן בסכות הלל גמור, ובפסח אין הלל גמור, ויען שהם למטה, כתוב: "שבועת ימים תאכל מצת" (שמות יג. ו), מצת חסר בלי וא"ו, שעדיין אין מאירים אותן ימים העליונים שהם סוד הוא^א.

ואם תשאל, כיון שזה הסוד של חג המצות נתקדש מדוע יש הורדה, הרי למדנו מעלין בקודש ואין מורידין, ומדוע יש השפלה לרדת למטה באותן ימים התחתונים?^א

אחר שהז"א מתקן עצמו הוא מתקן את המלכות

בוא וראה כתוב: "וְכִפֶּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּגְוֹ" (ויקרא טז. ו), מי שמכפר נצרך שיכפר על עצמו תחלה, ואחר כך על ביתו, כדמיון זה מדרגה הזאת התחילה להתקדש, ולצאת בקדושה לכפר עליה^א, וכיון שהיא נתקדשה,

זו זוהר

בלילה. מפני מה אנו מורידין מעת ספירת העומר שלא לומר עוד הלל גמור ואנו סופרין ז' שבועות נגד ז' ספירות של מדת המלכות. יב. מתרץ שכיון שמדרגת התפארת שהוא עלמא דכורא התחיל בליל א' של פסח להתקדש ולצאת בקדושה, היינו בהארות עולם הבינה לכפר עליו שתוכל להיות הגאולה נצרך לו מעתה לכפר על ביתו על ידי תיקון

ח. היינו מדת המלכות עלמא דנוקבא כידוע בסוד זכור ושמור. ט. ז' ימי הסכות הם בעולם הבינה וז' ימי הפסח במדת המלכות. י. פירוש שבפסח עוד אין מאירים הז' ימים של עלמא דכבורא שהוא סוד אות וא"ו של השם הוי"ה ברוך הוא אלא הז' ימים דמלכות. יא. קושיתו הוא כיון שיום א' דפסח בודאי קדושתו בעולם הבינה שבו הלל גמור אפילו

צריכה לכפר על ביתה ולקדש אותם, ועל כן יורדת למטה לקדש את בית שלה, ובמה תקדש, בזה שישראל למטה סופרים ספירת העומר.

להעלות את השכינה למעלה

וכיון שאלו יתקדשו, נצרך להעלותה למעלה, שהרי כאשר בית השכינה נתקדש, אז תעלה למעלה להתקשר באותן ימים העליונים למעלה.י"א

ענין עמידה בעת תפילה ואמירת הלל

ועל כן אנו צריכים לספור מעומד, לפי שאותן הימים ימים עליונים הם. וכן בכל זמן שאדם נכנס לאותן ימים העליונים, בין בתפלה בין בתשבחות, צריך לעמוד על רגליו, ירכיו והגוף ביחד, לעמוד כגבר העומד בכחו, ולא כנקבה שדרכה לשבת, ועוד החיוב לעמוד בעבור שבח עולם העליון.

זוהר דף קנא ע"ב

אזהרה עוד פעם על חג הפסח

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו'. אמר רבי אבא, מה הטעם שהזהירם כאן על הפסח, והרי זאת נאמר להם במצרים, אלא שאז בשנה השנית היה, שישראל חשבו שהפסח אינו נוהג אלא במצרים, וכיון שעשו אותו פעם אחת במצרים חשבו שאין נצרך יותר, בא הקדוש ברוך הוא והזהירם עליו, שלא יחשבו שהרי כבר עבר זמנו במצרים, ואין נצרך יותר, לפיכך נאמר במדבר סיני בשנה השנית, לתקן להם מצוה זו לדורי דורות, ואף על פי שהיה מזהיר להם במצרים, עתה ציוה להם פעם אחר, במקום ההוא שכל מצות התורה בו נתנו, לפיכך כתוב בשנה השנית, מהו בשנה השנית בחדש הראשון, אלא סוד עליון הוא הן שנה והן חודש, מה בין

זיו הזוהר

קדושה שנעשה על ידי ספירת העומר. ספירות של ספירת המלכות, שעל ידי זה יג. כוונתו שספירת העומר הוא בימים תוכל להתקשר אחר כך עם ימים העליונים של עלמא דדכורא לתקן הז' העליונים לעילא, היינו בעולם הבינה בחג

זה לזה, חודש זה רמז על מדת המלכות, שנה רמז על התפארת המאיר למלכות, וכך היה בזמן שכל מצות התורה נמסרו בו לישראל:

זוהר דף רנח ע"ב

והקרבתם עולה לריח ניחח לה'. בוא וראה בפסח כתבו והקרבתם אשה עולה לה', וכאן לא כתוב אשה, אלא והקרבתם עולה, מה הטעם, לפי שיום זה יום הכנסת כלה לחופה הוא, וישראל ספרו ימי טוהר ימים ושבועות, ונתכללו ונכנסו בימי טוהר, והיא יצאה מכל צדדים הרעים ונטרה ימי טוהר כראוי, וזה סוד שהמלך טעם בתולה היה טועם¹¹ לפיכך לא כתוב בו אשה, שהרי אחר לא קרב למשכן והוא נתרחק משם, וע"כ אשים לא נזכר כאן ולא נצרכו לכאן¹² וישראל מרוחקים הם מן צד הרע, אמר רבי אבא עדיין צריכים אָנו כאן לפתוח פתח, א"ר שמעון, הרימותי ידי בתפלה למי שברא העולם, וסוד זה מצאתי בספרים הקדמונים, אשים הם בבחינה הממוצעת, ובאים בצד זה ובצד זה, נדבקו בעץ הדעת טוב ורע, מתדבקים ברע ומתדבקים בטוב¹³ ולפיכך בשאר ימים כתוב בהם אשה עולה, אבל בימים האלה שעץ החיים קיים ולא אחר, אין אָנו צריכים לאשה, ולא נצרך שיהיו שם, ויום הזה יום שלעץ החיים הוא ואל של עץ הדעת טוב ורע, ולפיכך והקרבתם עולה לריח ניחח לה', ולא אשה לה':

זוהר חלק ב' פרשת בא דף מ ע"א

עם ישראל שמחים ועושים זכר לחירות בכל שנה בימים שיצאו ממצרים

"שְׂבַעַת יָמִים מִצּוֹת הָאֵכֶלֶוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר מִבְּתִיכֶם כִּי כָּל אֶכֶל חֶמֶץ וְנִכְרְתָהּ וּגּוֹ", וכתוב: "שְׂבַעַת יָמִים שְׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְיֶכֶם כִּי כָּל אֶכֶל מִחֶמֶץ וְנִכְרְתָהּ וּגּוֹ", אמר רבי שמעון, כך ביארנו,

זוהר זוהר

השבועות. יד. פי' שע"י הכנסת ישראל למתן תורה כנסת ישראל מתחבבת להקב"ה כדמיון כלה בתולה ביום חופתה: טו. אשים היינו מלאכים ורוחות שמדרגתן ממוצעת בין הקליפה והקדושה ויש להם יניקה מן הקרבנות, מלבד מאלה שלא נאמר בהם אשה: טז. שורשם בנוגה:

היינו "שאר" והיינו "מחמצת" מדרגה אחת הן, והכל אחד רשות אחר הם, שרים הממונים על עמים אחרים, ונקראים יצר הרע, רשות אחר, אל נכר, אלהים אחרים, וכן גם שאור ומחמצת וחמץ הכל אחד, אמר הקדוש ברוך הוא, כל אותן השנים עמדתם ברשות אחר עבדים לעם אחר, מכאן ולהלאה שאתם בני חורין, "אך ביום הראשון תשביתו שאר מפתיכם", "כל מחמצת לא תאכלו", "ולא יראה לך חמץ", אמר רבי יהודה, אם כן גם כל ימי השנה כך, ולמה שבעת ימים ולא יותר, אמר לו, כל זמן שמחויב האדם להראות את עצמו בן חורין כן נצרך, וכל זמן שאינו מחויב לא נצרך.

משל למלך שהרים לאיש אחד להיות שר גדול, כל אותן הימים שנתעלה למדרגה זו, הוא משמח ולובש מלבושי כבוד, אחר כך לא נצרך, לשנה אחרת הוא שומר אותן הימים שנתעלה לכבוד הזה, ולובש אותן מלבושי כבוד, וכן בכל שנה ושנה.

כדמיון זה כתוב בישראל: "שבעת ימים שאר לא ימצא בפתיכם", שהם ימי שמחה ימים שנתעלו לכבוד הזה ויצאו משעבוד אחר, ובעבור זה שומרים בכל שנה ושנה אלה הימים שנתעלו לכבוד הזה, שיצאו מרשות אחר ונכנסו ברשות הקדושה, ועל כן כתוב: "שבעת ימים מצות תאכלו".

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ד - גאולת ישראל

לימוד ליום ב' של פסח

אשר יופיע הקב"ה לחפש ירושלים בנרות" עכ"ל. ועי' במנהגי חת"ס, ובד"ת מרבוה"ק מק"ק מונקאטש, שהצדיקים עבדו עבודה גדולה בבדיקת וביעור חמץ.

ד) חייב לבדוק גם את בית הכנסת, וגם חצר הבית והפליש שקודם הבית הכנסת והבית הפרטי מבחוץ, ואם עכו"ם דר ג"כ יבדוק ויבער הפירורים שניכרין.

ה) בגמרא לא מבואר להצריך נר העשוי משעוה וטעמים שנאמרו בפוסקים יוצא שגם נר שלנו טוב (ובספר עבודת ישראל ממרן הגה"ק מקאזניץ זי"ע כתב טעמים לשעוה, ועיי"ש. ומ"מ בהתחיל לבדוק בנר שעוה והוצרך לעוד נר, וכן כשמחל המצוה לבני ביתו אין צריך נר דוקא העשוי משעוה).

ו) בהגהות הגר"ז לבעל התניא זי"ע (או"ח תל"ג סמ"ב ומקורו בחו"י שם). כתבו מקור על מה שנוהגים שחצרים שמוכרים אין צריך בדיקה, דהרי מוכרים אותם ומה יועיל הבדיקה ועיין שם הטעם ומקור הדבר.

ז) בעת שריפת החמץ למחרת הבדיקה בער"פ יאמר כל חמירא אחר שנשרף חמץ היטב לקיים ביעור בשלו ויהא שם כזית שלם. ובשנה כמו האי שעתא ביום ו' ערש"ק הגדול י"ג בניסן, יאמר למחרת ביום שבת קודש בשעת זמן שריפת חמץ יזכור לומר הנוסח של כל חמירא וטוב שאחד יזכיר לחבירו לאומרו מפני שיכולים לשכוח דהרי אין עומדין אז ליד שריפת החמץ כמו שרגילים כל שנה רגילה.

ח) יזהרו אם מחלקים פירורים להניחן על מנת שיהיה מה לבדוק ולא שיהיה ברכה לבטלה, טוב מאוד לרשום על הנייר באיזה מקום הניחו, למנוע שאלות. וגם ליתן לפני הערב דבלילה חל כבר חובת בדיקה (שוב מצאתי בחו"ד (סי' קמ"ח) וגם... שלא יפזרו התינוקות דהיינו למעלה קצת, וגם יתנונו על הנייר משום פירורין, וכן כתב בהגהות הגר"ז (תל"ב י"א).

ט) לימוד זכות על דברים שאין בודקין, מצינו במראי המקומות דלהלן: א) עי' שערי תשובה (סו"ס תל"ג). ב) ודעת תורה שם בשם א"א ביטשאטש. ג) עי' הגהות הגר"ז (תל"ג ל"ט) דבכיבוד לא מועיל למה שבחורין וסדקין, ע"כ. א"כ כל מקום דליכא חורין וסדקין או שמועיל לו כיבוד אין צריך בדיקה, והוא ליה כמו דקי"ל (תל"ג ז' וגר"ז) דהרוצה מותר לבדוק ליל י"ג וישייר חדר אחד לבדוקו בליל י"ד משום ברכה, וה"ה במנקה באופן שאין צריך עוד בדיקה דליתא חשש חורין וסדקין.

פרק ד'

גאולת ישראל

זוהר חלק א' פרשת ויצא דף קנט ע"ב

יחוד ז"א ונוקביה לגאול את ישראל

רבי חייא אמר, "וְאָזְכֹר אֶת פְּרִיטִי", "וְאָזְכֹר" הרי זכירה, לפי שהוא למעלה, שזוה המזל שהוא למעלה בהמדרגה של בחינת זכר, הוא בא על פקידה שהיא בגלות, למטה בהמדרגה של בחינת נקבה, כדמיון זה "וְיִזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל", ו"א כמו שנאמר: "וְאָזְכֹר אֶת פְּרִיטִי".

יום ב'
של
פסח

זוהר פרשת וארא דף כד ע"ב

דרך הבשורה שבישר משה לבני ישראל על הגאולה

"לִכֹּן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם", רבי יהודה אמר, כתוב מסורס הוא, שכתוב: "וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם" בתחלה, ואחר כך "וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדֹתֵם", ואחר כך "וְגִאֲלְתִּי אֶתְכֶם", היה לו לומר תחלה "וְגִאֲלְתִּי אֶתְכֶם", ואחר כך "וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם", אלא שעיקר הכל מזכיר תחלה, שרצה הקדוש ברוך הוא לבשר להם בשבח של הכל בתחלה.

אמר רבי יוסי, והרי שבח של הכל הוא "וְלִקְחֵתִי אֶתְכֶם לִי לְעַם וְהִיִּיתִי לְכֶם לְאֱלֹהִים", וזה נאמר אחר כך, אמר לו, בזמן ההוא לא היה להם שבח אלא היציאה, שחשבו שלא יצאו מעבודתם לעולם, לפי שראו שם שכל האסורים והעבדים שהיו ביניהם היו מקשרים להם בקשר כשפים, ואין יכולים לצאת מהם לעולם, ולפיכך מה שהיה חביב עליהם מהכל נתבשרו בזה תחלה, ואם תאמר אף על פי שיצאו, הרי אפשר שילכו חיילותם אחריהם להרע להם, על זה כתוב: "וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדֹתֵם", וכי תאמר הרי יצאו וינצלו, ולא תהיה להם גאולה, תלמוד לומר "וְגִאֲלְתִּי אֶתְכֶם בְּזְרוּעַ נְטוּיָה", ואם תאמר אפשר שלא יקבלם לעם, על זה כתוב:

זו הזוהר

ז. רחל רמז על מלכות עלמא דנוקבא, וכשבא לה שפע של ישועה מעלמא

"וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם", ואם תאמר כשיקבלם לא יביאם לארץ, על זה כתוב: "וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם וּגְו'".

לילה כיום יאיר

ולמדנו שהיה מאיר הלילה כיום תקופת תמוז, וראה כל העם דיניו של הקדוש ברוך הוא, זה שכתוב: "וְלִלְיָהּ פְּיּוֹם יְאִיר פְּחֵשִׁיכָה פְּאֹרָה" (תהלים קלט, יב).

גודל פרסום הנס

ובשעה שיצאו ישראל נמצאו כל הבכורים מתים בשוק לעיני כל, בקשו להתקרב להם ולא יכלו, וזה היה קשה להם מהכל, ראו שישראל יוצאים לעיניהם בצד אחד, וראו את מתייהם בצד שני, ובכל היה פרסום הנס, שלא היה כזה מיום שנברא העולם.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מה ע"א

ה' ריפא את ישראל ביציאתם ממצרים וכן שמעו שירת המלאכים

"וַיְהִי בְּשִׁלַּח אֶת הָעָם וּגְו'", אמר רבי שמעון, בוא וראה כשיצאו ישראל ממצרים רוחם היה נשבר בתוכם^{י"א}, והיו שומעים תשבחות שלמעלה ולא יכלו לשמח, ובשעה שכל החילות והמרכבות העליונים יצאו עם השכינה, כולם נשאו שירות ותשבחות לפני הקדוש ברוך הוא, אז העיר הקדוש ברוך הוא רוחם של ישראל, והיו שומעים אותן התשבחות, ונתקיים רוחם בתוכם שלא נפרח מהם.

האדם כאשר עוזב מלאכתו אז מרגיש שבר עצמותיו ושבר רוחו, כך ישראל כאשר יצאו ממצרים היו טועמים טעם מיתה, והקדוש ברוך הוא רפאם, שכתוב: "וְהָיָה הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם וּגְו'", וכל הדרכים העלו ריח של רפואה, שנכנס בגופם ונרפאו, ומקול התשבחות שהיו שומעים היו שמחים והניח את רוחם.

זו הזוהר

דכורא נקראה השפעה זו בלשון זכירה: יח. מן עול הגלות נשבר רוחם:

פרעה והשרים העליונים הלכו ללוותם

ופרעה וכל החילות שלו הלכו אחריהם ללוות אותם עד שיצאו מארץ מצרים, וכן כל אותן השרים שלמעלה הממונים עליהם ועל שאר עמים, היו מלווים להשכינה ולכל ישראל, עד שחנו באיתם בקצה המדבר, זה שכתוב: "וַיְהִי בְשֶׁלַח פְּרַעֲה אֶת הָעָם וּגְוֹ".

בני ישראל נשתחררו רק על ידי חמשים שערי בינה

אמר רבי שמעון, לפי שהיובל ההוא הוציאם ממצרים^{יט}, לפיכך "וַיַּחְמְשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם", ולולא זאת לא היו עולים, ועל כן נתעכבו חמשים יום לקבלת התורה, ומהמקום ההוא יצאה התורה ונתנה לישראל, ועל כן כתוב: "וַיַּחְמְשִׁים" חסר וא"ו, שבכח זה עלו בני ישראל ממצרים:

האבות ראו גאולת בניהם

"וְהָ הֵלֶךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", הקדוש ברוך הוא ובית דינו, אמר רבי יצחק, זהו שלמדנו שהאבות הם מרכבה להשכינה, "הֵלֶךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם" זה אברהם, "בְּעֵמֹד עֶזְנָן" זה יצחק, "לְנַחְתָּם הַדֶּרֶךְ" זה יעקב, שכתוב בו: "וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ", "וְלִילָה בְּעֵמֹד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם" זה דוד המלך, וכולם מרכבה עליונה קדושה, שילכו ישראל בשלמות הכל, ובשביל שיראו האבות גאולת בניהם, שכתוב: "וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה", (בראשית מו, ד) עם המרכבה^{יז}.

ישראל הוצרכו לשלמות של יום ולילה

"לְלֶכֶת יוֹמָם וְלִילָה", מפני מה הלכו יומם ולילה, ילכו ביום, ולא ילכו בלילה כאנשים הבורחים, כיון שהקדוש ברוך הוא שמרם למה הלכו ביום ובלילה.

זיו הזוהר

יט. פירוש, שהופיע עליהם אור עולם חמשים, לפי שעולם הבינה יש בו הבינה שמשם בא החירות, ודורש חמשים שערי בינה: כ. גם לרבות חמשים לא מזוינים אלא שהוא מספר מרכבת השכינה:

אלא שיהיה נמצא בהם שלימות הכל, שאין שלימות אלא יומם ולילה וכו'.

המלכות (לילה) היתה מאירה מצד החסד ומצד הגבורה

אמר רבי אבא, כך ביארנו, "וה' הלך לפניהם יומם בעמוד ענן", זה אברהם, "ולילה בעמוד אש", זה יצחק, ואם כן יעקב היכן הוא, אלא שבתובה הראשונה הוא נאמר ושם נרמז ככתוב: "וה' וכו'", "ולילה בעמוד אש", שהיה מאיר בצד זה ובזה.

הכל היה הכנה לקבלת התורה

רבי אבא אמר, אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא הוציאם ממצרים להיות חלקו ונחלתו, ובוא וראה בצד של היובל נמצא חירות לישראל וכו', וכן לעתיד לבוא, שכתוב: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וכו'", (ישעיהו כו, יג) ובשביל יובל העליון שהוא נתעכבו חמשים יום וכו' לקבל התורה וליקרב להר סיני, וכיון שהלכו ביום הלכו גם בלילה, להיות הכל יום שלם הן עם היום והן עם הלילה, שלא יהיה נמצא פירוד בהם וכו', ולא עוד אלא שכולם הלכו בנחת לפי רצון נפשותם.

חמשים יום נגד חמשים שערי בינה שנכנסו בעת קבלת התורה

וביום שקבלו התורה היו חמשים יום שלמים בימים ולילות כראוי, שאין יום בלי לילה ואין לילה בלי יום, ולילה עם יום נקרא יום אחד, וכיון שהלכו חמשים יום שלמים, אז הופיע עליהם אור חמשים יום של היובל וכו', ומצד היובל נתנה להם התורה, ולפיכך הלכו יום ולילה.

זוהר חלק ב' פרשת יתרו דף סח ע"א

שם אלוקים הגין עליהם בגלות ושם הוי' הוציאם ממצרים

רבי חייא אמר, "וישמע יתרו", זה הכתוב יש לעיין בו, בתחלה כתוב: "את כל אשר עשה אלהים למשה", ואחר כך כתב: "פי הוציא ה'",

זו הוזהר

כא. ביום מופיע אור מהעולם של בחינת זכר, ובלילה מופיע מהעולם של בחינת נקבה, וזה בלי זה אין שלמות: כב. אות וא"ו מן וה' מרמז על קדושת יעקב:	כג. עולם הבינה נקרא יובל: כד. נגד החמשים שערי בינה: כה. פירוש, שלא יהיה פירוד בין עלמא דכורא לעלמא דנוקבא: כו. היינו הארת חמשים שערי
--	--

אלא זהו סוד, "את כל אשר עשה אלהים", זה השם שהגין על משה ועל ישראל, ולא סר מהם בגלות, ואחר כך השם העליון הוציאם ממצרים, שהרי השם הקדוש שהוציאם בסוד של היובל היהי"ו.

הניסים שנעשו למשה וישראל

דבר אחר, "את כל אשר עשה אלהים למשה", כאשר נשלך לנהר וכאשר הצילו מחרב פרעה, "ולישׂראל עמו", שכתוב: "וישמע אלהים את נאקתם" (שמות ב. כד), וכתוב: "וכאשר יענו אתו פן ירבה וכן יפרץ" (שם א. יב).

האבות ראו גאולת בניהם

"וה' הלך לפניהם יומם", הקדוש ברוך הוא ובית דינו, אמר רבי יצחק, זהו שלמדנו שהאבות הם מרכבה להשכינה, "הלך לפניהם יומם" זה אברהם, "בעמוד ענן" זה יצחק, "לנחתם הדרך" זה יעקב, שכתוב בו: "וייעקב הלך לדרךבו", "ולילה בעמוד אש להאיר להם" זה דוד המלך, וכולם מרכבה עליונה קדושה, שילכו ישראל בשלמות הכל, ובשביל שיראו האבות גאולת בניהם, שכתוב: "ואנכי אעלה גם עלה", (בראשית מו. ד) עם המרכבה.^[כח]

הוצאת ישראל מרשות הס"א והכנסתם לרשות ה'

למדנו שלא יצאו ישראל ממצרים עד שנשברו כל השרים שלמעלה ממשלתם, ויצאו ישראל מרשותם, ונכנסו לרשות קדושה עליונה של הקדוש ברוך הוא, ונתקשרו בו, זהו שכתוב: "פי לי בני ישראל עבדים עבדי הם" (ויקרא כה. נה), מפני מה "עבדי הם", "אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים", שהוצאתי אותם מרשות אחר, והכנסתי אותם ברשותי.

זיו הזוהר

בינה: כז. מתרץ שהשם אלהים היינו הבינה, אימא עילאה, שנקראת יובל, מדת המלכות והשכינה הקדושה שהגינה ומשם באה להם החירות והגאולה: עליהם בגלותם, והשם הוי"ה היינו מדת כח. גם לרבות מרכבת השכינה:

העולה לדינא הלכה למעשה: יד המרבה לבדוק משובחת. ולדינא כל דבר שניקו ורחצו אותה באופן שלא שייך לחוש שנשאר בחורין ובסדקין אפילו בלי עיון היטב רק באופן הרחיצה אין צריך בדיקה.

אבל אם צריך עיון גם בעת הרחיצה אם ניקו הכל כגון בתוך התנור, אז בעינינו שבידוק בזמנו ואם יקשה עליו אז יבדקנו לילה א' משאר לילות ולא ביום, ועל זה סומכין שאין בודקין כיסי בגדים אבל צריך להוציאן החוצה, ובאופן זה לרחצן בכלי הכביסה. ולפי"ז בתנור בית החורף, וכן בתוך התנור צריך לבדוק בנר (ועי' עוד דעת תורה סו"ס תל"ג והג' חכ"ש לרש"ק, בשו"ת יחוה דעת ח"א דט"ז למטה).

ולדעתי מה"ט יש להקפיד להניח פתיתין בזמן הזה דאין צריך לאחוז החבל בשתי ראשים, דאם באת להקל בבדיקה מטעם דמסתמא לא נשאר אולי כל הבית ממש בגדר זה, וא"כ היאך תברך (שוב מצאתי סברא זו בשינוי קצת, בספר יחוה דעת ח"ה דף קמ"ז, כף החיים תל"ב סקל"א), אבל אינו ממש כסברתו דשם כתב על הכלל כולו היות שמנקין צריך פתיתין, ואני אומר מי שמקיל על סמך שמנקין צריך פתיתין שלא יסתור עצמו.

כלל לענין נקיון - כל דבר שפטור מבדיקה כגון אין ידו מגעת, פטור גם מביעור ונקיון, דבדיקה צורך ביעור הוא.

מקומות הנמכרין לעכו"ם יהיו סגורין היטב. וטוב להניח סימן שבני הבית יכירו שמקום זה על כל החפצים המונחים שמה נכמר כדת וכדין לעכו"ם.

כשבני ביתו ג"כ בודקין יעמדו אצלו בברכה, ואם הולכין לבית אחר יבדקו קודם קצת בבית זה שהרי תיכף לברכה יש לקיים המצוות משום אין מעבירין על המצוות (הגהת הגר"ז תל"ב ח').

שריפת המין

חסרון יש אצל אלו ששופכים בנזין וכל מיני נפט על מנת להעביר את הדליקה בשריפת החמץ שעל ידי שפיכת החומר הדליק על האורל החמץ נפסל מאכילת כלב, והעצה שיניח עצים גבוה קצת, מ"מ מוטב ליתן בענזין משישאר לא נשרף. (וצ"ע דיש סברא דסוף כל סוף הפקירו בשוק באמירת כל חמירא?).

בדיקה ומכירה

מי שקשה לו לבדוק איזה דברים או מקומות באור ליי"ד ומותרין לאור ביום, יבדקם ביום י"ג ולא יניחם ליום י"ד כי צריך להקדים לאור ליי"ד.

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ה - מצה ומרור

מכירת ספרים שודאי יש בהן חמץ, כמו סיפורי מעשיות, סידורים, זמירות וכל שמשתמשין בכל השנה על השלחנות, וגם ספרי טלפונים (טעלעפא"ן ביכע"ר), וקלטות או דיסקים וכן מכשיר הטייפ בעצמו, ימכרו ויסגרו במקום החמוצים או בפני עצמן, אולם ספרים יש שאלה למכור משום בזיון, והגם שיש לחלק מ"מ יש למכור חמץ המונח ודבוק בהם, וכעין החת"ס בדבוק לכלים.

מה שמוכרין יהא בזול קצת מהמחיר אבל לא הרבה שלא יהא הערמה ניכרת. ויאמר שמוכן באמת למכרו כעת עבור זה. ואגב, יש לעורר שבכל השנה יזהרו בלוקח ספר שלא יהא במקום חמץ, ואם רגיל באיזה ספר אז ינהג כנ"ל.

ומה שמכין על הספרים רק על האבק, ולא מהני לחמץ שבו. (ביותר ראוי להכות בעה"ב על שלא למד בהן).

ובכלל זה ספרי הטלפונים [-הטעלעפא"ן ביכע"ר] וכיוצ"ב לגונזן ולהחביאן עד אחר פסח.

חמץ ששורף מבואר בהגהות מרן החתם סופר (סימן תמ"ח) היאך יקיים שריפה אחר גרירה, ומביא מהדיין ר"ד פרוסניטץ זצ"ל שאמר שיש עצה ליתן במתנה על מנת להחזיר. עוד עצה כמו שהנני נוהג לכתוב בהשטר דחמץ המוכן אז לשריפה אינו בכלל המכירה, או שבידי ליקח (ואח"כ לשלם) כל שארצה. עוד עצה (דבאמת עיקר מכירה במקומות שציין) דבמקום שכותב דכל החמוצים שהם ברשותו נמכרין יכתוב חמשה דקות לפני סוף זמן שריפת חמץ וישרוף לפני זה.

כל מאכלים אע"ג שאינן חמץ כל שנפתחו לצורך אכילה בתוך השנה ימכור. ואע"ג דאפשר למכור הפירורין, מ"מ אין להשתמש בו רק במה דאפשר, דא"א שרוב המכר יהא מצה [ואע"ג דיחיד שעשה כזה ומכר רק פירורים ודבוק לכלים עדיין אין לחוש משום שרב ואב"ד מוכר הרבה שטרות ואגב קונה הנכרי זה, מ"מ אם כולם יעשו כן לא טוב]. גם צריך שיתן מחיר זול דאל"כ למה יקנה העכו"ם.

גם צריך שיהא בלבו שאם בא העכו"ם בפסח יניחנו ליכנס וליקח כל מה שרוצה והוא מכירה גמורה.

אין מוכרים חמץ גמור והיינו בין חמץ ממש בין כל דבר שנעשה או נתערב בו ממיני דגן (גרעין).

היוצא מביתו לפני אור לי"ד, כלומר משלושים יום קודם החג צריך לבדוק בלילה האחרונה בלי ברכה (ודוקא מפורים והלאה).

פרק ה

מצה ומרור

רעיא מהימנא חלק ב' פרשת בא דף מא ע"ב

מצה ומרור להראות שהשכינה עם ישראל בכל צרותיהם

"בבית אחד יאכל וגו' ועצם לא תשברו בו", מה כתוב קודם, "וְאָכְלוּ אֶת הַבֶּשֶׂר בְּלִילָהּ הַזֶּה צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת עַל מְרִירִים יֹאכְלֶהוּ", מצוה זו לאכול הקרבן פסח על מצות ומרורים, מה ענין זה לזה, אלא להראות גלות השכינה עם ישראל בכל המרירות שלהם, שכתוב: "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה וּגו'", וכאשר אוכלים הקרבן פסח, להראות כל מה שנעשה להם במצרים בגלות ההוא ובשעבוד ההוא.

זוהר חלק א' פרשת ויצא דף קנו ע"א

ה' הכניס את ישראל בצל השכינה אף שלא היו ראויים

"פְּרֹאשָׁן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ בְּעָרֵב תֹּאכְלוּ מִצֵּת", אמר רבי חייא, כתוב: "שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכְלֶה עָלֶיךָ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי" (דברים טו, ג), "לֶחֶם עֲנִי" כתוב, בדבר זה כבר העירו החברים, אבל בוא וראה, כאשר היו ישראל במצרים היו ברשות אחר, וכשרצה הקדוש ברוך הוא לקרבם אליו, נתן להם המקום שנקרא לחם עני, מי עני, זה דוד המלך, שכתוב בו: "פִּי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי" (תהלים פ"ו, א).

המצה מברחת לכל החיצונים הרעים

"מִצָּה" מפני מה נקראת מצה, אלא כך למדנו, שד"י, בשביל שאמר לעולמו די, יאמר לצרותינו די, אף כן מצה, לפי שהיא משדדת ומברחת לכל צדדים רעים, ועושה מריבה בהם, כדמיון השם שד"י של המזוזה שמבריח לשדים ומזיקים שבשער הבית, אף כן היא מברחת אותם מכל משכן קדוש, ועושה מריבה וקטטה בהם, ככתוב: "מִסָּה וּמְרִיבָה"

(שמות יז, ז), ועל כן כתוב: "מצה", ואף שמסה היא בסמ"ך, אבל תרגומו של מסה, הוא מצותא.

רעיא מהימנא חלק ד' פרשת פנחס דף רנא ע"א

מצות מצה להאיר את ניצוצי השכינה

"כֹּל מִחֻמָּצַת לֹא תֹאכְלוּ", אמר רעיא מהימנא, מפני מה צוה שלא לאכול חמץ שבעת ימים, ולאכול בהם מצה, ולמה כתוב: "לֹא יֹאכְלוּ" ולמה "לֹא תֹאכְלוּ".

אלא ז' כוכבי לכת יש, שצ"ם חנכ"ל^א, הם מצד של טוב ורע, האור שמבפנים הוא מצה^ב, הקליפה שמבחוץ חמץ, והם, חמץ בחינת זכר, מחמצת בחינת נקבה, מצה שמבפנים היינו שמורה, והן "שִׁבְעֵ הַנְּעֻרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ" (אסתר ב. ט)^א, ועליהן נאמר, "וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמְּצוֹת".

מצה היא שמורה לבעלה שהוא ו', ועמו נעשה מצו"ה^א, ומי ששומרה [מעלה אותה] אצל י"ה הגנוזות במ"צ מן מצה, והן י"ם ה"ץ^א.

וצוה הקדוש ברוך הוא לברך לה ז' ברכות בליל פסח^א, שהן שבע הנערות שלה שצ"ם חנכ"ל, וצוה להעביר מהן חמץ ומחמצת, שהם עננים חשוכים המכסים על המאורות של ז' כוכבי לכת, שנאמר בהן: "וַתִּבְאֵנָה אֶל קַרְבָּנָה וְלֹא נֹדַע פִּי בָאוּ אֶל קַרְבָּנָה, וּמִרְאִיהֶן רַע חֲשׁוֹךְ כְּאֶשֶׁר בַּתְּחִלָּה" (בראשית מא, כא), שכל כך גדול חשך העננים שלהם, עד שאין יכול האור להאיר להם, ולפיכך, "וְלֹא נֹדַע פִּי בָאוּ אֶל קַרְבָּנָה".

זיו הזוהר

עם וא"ו היינו יחוד זה מלכות ותפארת קודשא בריך הוא ושכינתיה, ועל ידי השמירה כראוי נתעורר יחודא דלעילא יה חכמה ובינה אבא ואימא: לג. כי בא"ת ב"ש מתחלפות האותיות מ"ם על יו"ד וצד"י על ה"א: לד. כידוע שקודם אכילת מצה יש ז' ברכות, וזהו שאמרו כל האוכל מצה בערב פסח כאלו בא על ארוסתו כבית חמיו, והיינו גם כן בלי השבע ברכות:

כט. שהם שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה, וחכמי אסטראנאמיה קורין להם "פלאנעטין": לו. פירוש, שהניצוץ הקדוש המחיה אותם באור פנימי הוא מן הארת מדת המלכות שנקראת מצה, והחיצוניות שלהן היא חמץ ומחמצת: לא. הן המשמשות למדת מלכות, וכיון שהן טוב מבפנים ורע מבחוץ נצרך להשמר מהם כמו בקליפת נוגה: לב. מצה

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ו - סיפור יציאת מצרים

לימוד ליום ג' של פסח

בדיקת חנותו ליל י"ג (אם א"א ב"ד) ובא"א יום י"ג. ובדאפשר סמוך לערב.

בגמר הבדיקה

יתן החמוצים אצל הארון, מקום שאין הקטנים ממשמשיין.
לעיין אם יש בגדים בארון, ויש לבדוק אצל הכיסים שלפעמים מכניסים שם דברי חמץ ממש בעין, ואפשר שלא ניקו אותן.
מה שתולין אצל הרכב ליד השמשה [-בקא"ר] לריח יש לבער משום חמץ, וכן כל כיוצא בזה שיש בבית.

ינקה היטב בתי עיניים שלו, כלומר המשקפיים. ומי שאפשר לו בחדש הרי זה משובח כי א"א לנקותו כליל. וכן כל חפציו המורגלים אצלו כל השנה ואפשר שנכנס שם חמץ כגון: השעון או הפלאפון וכל כיוצא בזה.

הגעלה

יזהר להסיר ידיות הברזים [-הקרא"ן] מעת לעת קודם (קרא"ן חס), וגם לשפוך אקונומיקה או כל כיוצ"ב שיפסל מאכילת כלב (ודוקא אז שבשעת הגעלה כבר יהא נפגם).

מגעילין באבן מלובן דבלאו אי הכי נפסק הרתיחה, ובשולחן אם אפשר ולא יזרוק במים שלא יפסוק הקילוח.

גם מה שמגעילין המנהג לא להשתמש להדיא רק מכוסה בפח או בעץ בין סינק"ס וטחנות אין להאריך כי משתמשיין בכלים חדשים. וכן במקרר טוב להניח על גבי הידיות כיסויי שהרי כל השנה משתמשים שם בחמץ גמור, [-פרידזשידע"ר ופריזע"ר ארויפציען פלעסטיק זעקל]. וטוב להניח על הברזים ועל כל הידיות אצל הארונות וכן אצל המקרר והמקפיא מנייר כסף קשיח, שאין מקלקל הכלי דהקרירות חודר מעבר לעבר.

אחר שהכשירו השיניים לא יאכל חם עד שיהא ברור לו שהם נקי מחמץ (אם אכל אחר ההגעלה).

לא להשתמש בחמין מעת לעת לפני הגעלה - וכן בשיניים - וגם לא דבר חריף לאכול, וכן לא גוש חם.

אחר הגעלה מדיחין במים קרים וכן השיניים.

פרק ו'

סיפור יציאת מצרים

רעיא מהימנא פרשת בא דף מ ע"ב

מצות סיפור יציאת מצרים

"וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֵלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעֵבֶדָה הַזֹּאת לָכֶם, וְאָמַרְתֶּם זָבַח פֶּסַח הוּא לָהּ וְגו'". מצוה זו לספר בשבח של יציאת מצרים, שהוא חיוב על האדם לספר בשבח הזה לעולם, וכך ביארנו, כל אדם המספר ביציאת מצרים, ובספור ההוא משמח בחדוה, עתיד הוא לשמח בהשכינה לעולם הבא, שהיא השמחה הגדולה מהכל, לפי שזה האיש היה משמח ברבוננו.

יום ג'
של
פסח

כל המלאכים משבחים לה'

והקדוש ברוך הוא משתעשע בספור ההוא, ובאותה שעה מאספ הקדוש ברוך הוא לכל פמליא שלו, ואומר להם לכו ושמעו ספור השבח שלי שמספרים בני ושמחים בגאולתי, אז מתאספים כולם ובאים ומתחברים עם ישראל, ושומעים ספור השבח של השמחים בשמחת הגאולה של רבונם¹, אז באים המלאכים ומשבחים להקדוש ברוך הוא, על כל הנסים והגבורות, ומהללים לו על העם הקודש שיש לו בארץ, השמחים בשמחת הגאולה של רבונם.

מוסיפים כחות למעלה

אז נתוסף לו כח וגבורה למעלה, וישראל בספור ההוא נותנים עוז לרבונם, כמלך שנתוסף לו כח וגבורה כאשר משבחים גבורתו ומהללים לו, וכולם מפחדים מפניו, ומתרום כבודו על כולם, ולפיכך נצרך לשבח ולספור בספור זה, כמו שנסדר.

גם ניסים שנעשו לאדם בדרך פרט צריך לפרסמם

כדמיון זה חוב הוא על האדם לספר תמיד לפני הקדוש ברוך הוא, ולפרסם הנס בכל אותן הנסים שעשה לו, ואם תשאל מדוע

זו הזוהר

לה. כידוע דרשת חכמינו זכרונם לברכה ואלהיו" (שמואל ב' ז) כי בכל גלות ישראל על הפסוק "אֲשֶׁר פָּדִיתָ לָּךְ מִמִּצְרַיִם גֹּיִם" גם שכינתא בגלותא:

הוא חייב, והרי הקדוש ברוך הוא יודע הכל, כל מה שהיה ויהיה אחר כך, ולמה נצרך פרסום הזה לפניו על מה שהוא עושה והוא יודע, אלא ודאי צריך האדם לפרסם הנס ולספר לפניו בכל מה שעשה לו, לפי שאלה הדבורים עולים וכל פמליא של מעלה מתאספים ורואים הדבורים, ומשבחים כולם להקדוש ברוך הוא, ומתרומים כבודו עליהם למעלה ולמטה.

אדם המפרט חטאיו סותם פה המקטרג

כדמיון זה מי שמספר ומפרט חטאיו על כל מעשה שעשה, אם תשאל למה נצרך, אלא לפי שהמקטרג עומד תמיד לפני הקדוש ברוך הוא, בשביל לספר חטאי האנשים ולתבוע עליהם דין, כיון שמקדים האדם ומפרט חטאיו אחת לאחת, לא נשאר פתחון פה למקטרג ההוא, ואינו יכול לתבוע עליו הדין.

שהרי תמיד הוא תובע הדין בתחלה ואחר כך מספר ומקטרג פלוני עשה כך, ולכך נצרך לו לאדם להתקדם ולפרט חטאיו, וכיון שהמקטרג רואה כך, אין לו פתחון פה עליו, ואז נפרד ממנו מכל וכל.

צריך גם לחזור בתשובה ולעזוב את החטא

אם האדם חוזר בתשובה הרי טוב, ואם לא הרי נמצא המקטרג עליו, ואומר פלוני שבא לפניך בעזות מצח בעט ברכונו, חטאיו כך וכך, ועל כן טוב שהאדם יהיה נזהר בכל זה, כדי שיהיה נמצא עבד נאמן לפני הקדוש ברוך הוא.

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ז - אותות על ידי המטה

מי שיש לו שיניים תותבות וכן פלטות על השיניים וכן כל כיוצא בזה על השיניים [-ברעיסע"ס צריך לנקותן בדענטיסט], ולא לאכול אחריו חמץ.

ערב פסח

יהי' לו רשימה לכל דברים שצריכים להגמר הרבה לפני סוף זמן אכילה כמו: (א) אכילת חמץ. (ב) ניקוי השיניים היטב בג' אופנים: (1) בצחצוח והדחה על ידי מברשת [-ברא"ש] ומשחת שיניים כשר לפסח. (2) במים חמים להגעלה (3) קינוח בצונן והדחת מים. ואגב פשוט דלפסח צריך מברשת [-ברא"ש] חדש וגם משחת שיניים כשר לפסח חדש [-פעיס"ט חדש]. (ג) ירחוץ היטב פניו ובפרט פאות וזקנו, וכן כובע ומלבוש שאכל בהם חמץ.

לפני סוף זמן שריפה

כל מקום שמונחין כלי חמץ וכן כל מקום שמכרו, יהא סגור היטב או מקושר היטב או דבוק בדבק (ע"י ת"מ ס"ב, וריש ס' תנ"א) שלא יוכל להגיע שם רק בקושי ואדהכי והכי יזכור.

לנקות הטלית ושקית התפילין וכן הבתים שבהם מכניסים את התפילין הק' [-השיידלע"ך ותפילין בייטלעך] (מפני תיקון יארצייט מזונות וכן הטלית נוגע בכל אלו).

לבדוק ולבער החמץ ולטאטאות את הבית המדרש, וכל השולחנות והספסלים והסטנדרים [-קעסטלעך, שטענדער].

לבער הגארבעדו"ש וגם הבע"ג שבועקו"ם קלינע"ר.

לעיין היטב הנשאר חמץ.

לבער את כל התרופות ודברי הקוסמטיקה שיש בהם חשש חמץ או חמץ גמור [-מדיצי"ן וקאסמעטי"ק] ממקומן.

לבדוק ולבער בתיבת הדואר, וכל אצל הכיסים שהולכים בבגדים בערב פסח וכן בארנקים של כל בני הבית [-טאשען, בערזל], ותחת המנעול.

[-טיי"פ רעקארדע"ר וטייפ"ס] הטייפ וכל הקלטות והדיסקים המונחים כל ימות השנה במקומות שמכניסים שם חמץ מכל השנה.

המטאטא ויעה שאוספים בהם את הליכלום כל ימות השנה טוב לזרוק או למכור לנכרי, [-בעזימער שאוול] להצניעם ולהשתמש באחרים כשרים לפסח ונקיים מחמץ.

פרק ז

אותות על ידי המטה

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף כח ע"א

האותות נעשו דוקא על ידי מטה אהרן

"וְאָמַרְתָּ אֶל אֶהֱרֹן קַח אֶת מַטֵּה וְהַשְׁלֵךְ לִפְנֵי פְרַעֲה וּגוֹ", מפני מה מטה אהרן ולא מטה משה, אלא זה של משה הוא קדוש יותר, שנחקק עליו בגן העליון השם הקדוש, ולא רצה הקדוש ברוך הוא לטמא אותו באותן המטות של המכשפים, ולא עוד אלא להכניע לכל אותן הכחות הבאים מצד השמאל, לפי שאהרן בא מן הימין ושמאל נכנע על ידי הימין וכו'.

ענין בליעת מטה אהרן את מטותם

רבי חייא שאל לרבי יוסי, הלא גלוי וידוע היה לפני הקדוש ברוך הוא שהם מכשפים ויכולים לעשות תנינים, מה זאת גבורה לעשות לפני פרעה תנין, אמר לו לפי שמשם היא התחלת ממשלתו, ומהתחלת ממשלתו התחיל להלקות, ואז שמחו כל המכשפים, שהרי התחלת החכמה של הניחוש שלהם כך היה וכו', מיד חזר אותו התנין של אהרן לעץ יבש ובלע אותם, ועל כן תמהו, והכירו שממשלה עליונה יש בארץ, שהם חשבו שאין מלבדם בעולם שלמטה איזה מושל שיוכל לעשות דבר, אז "וַיִּבְלַע מִטֵּה אֶהֱרֹן", מטה אהרן דוקא, שנהפך לעץ ובלע אותם.

ועל כן עשה אהרן שני אותות, אחד למעלה ואחד למטה, אחד למעלה זה תנין העליון המושל על אותן שלהם וכו', אחד למטה ששלט העץ על התנינים שלהם, ופרעה היה חכם יותר מכל מכשפיו, והבין שיש מושל עליון השולט על הארץ מושל למעלה ומושל למטה.

זיו הזוהר

לו. כהן הוא בבחינת חסד שנקרא ימין: נחש הקדמוני: לח. פרוש, תנין דקדושה לו. כי כל חכמת הכישוף היא מכח טומאת כי את זה לעומת זה עשה אלהים:

המכשפים עשו תנינים ממש

אמר רבי יוסי, אפשר תאמר שהמכשפים כל מה שעשו לא היה אלא למראית העין, שנדמה כן ולא יותר, על זה משמיענו ויהיו דוקא, שכתוב: "וַיְהִי לְתַנִּינִם", ואמר רבי יוסי, אפילו אותן התנינים שלהם נהפכו להיות עצים, ומטה אהרן בלע אותם.

שתי שליחויות עשה המטה

אמר רבי חייא, בוא וראה, מטה אהרן שהוא עץ יבש, הקדוש ברוך הוא עשה בו התחלת המופתים, ושתי שליחות בו נעשו, אחד שהוא עץ יבש ובלע לאותן תנינים שלהם, ואחד שהרי לשעה קטנה נהפך להיות ברוח חיים ונעשה בריה.

ראיה לתחית המתים

אמר רבי אלעזר, תיפח רוחם של אותן האומרים שאין עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות מתים, שאי אפשר להעשות מהם בריה חדשה, יבאו ויראו אותן הטפשים הרחוקים מהתורה ורחוקים מהקדוש ברוך הוא, בידו של אהרן היה מטה עץ יבש, והקדוש ברוך הוא לשעה קטנה הפך המטה להיותו בריה משונה ברוח וגוף, ואלה הגופים שהיו בהם רוחות ונשמות קדושות, ושמרו מצות התורה ועסקו בתורה יומם ולילה, והקדוש ברוך הוא טמנם בעפר, ואחר כך בזמן שתבוא שמחה על העולם, על אחת כמה וכמה שיעשה אותם בריה חדשה.

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ח - מכת דם

בגדי קטנים שאכלו בהן חמץ לנקותם וגם הכיסים, וגם לחפשן לפני סוף זמן שריפה.

אין חובה לאכול חמץ בערב פסח, ומי שלבו נוקפו לא יאכל, וכן נוהגין הרבה מדקדקין. ומקיים תשבתו בשריפת חמץ וביעורו מביתו.

ימהר בשריפה שיספיק הזמן שישרף וגם לבטל.

שעון [-זייגער] שיש על ידו יניח בין החמוצים, וכן זייגער של הבני בית וטבעות ושאר תכשיטי ידים אם אוכלים עמהן, וא"א לנקות משום חורין וסדקין.

להחליף מכשירי הטלפון משום כל ימות השנה היו בתוכי החמץ ממש ואין שייך לבדוק בחורין ובסדקים [-הטעלעפאן].

להצניע ספרי הטלפונים וכן כל כיוצא בהם [-טעלעפאן ביכער].

אם אכל על גבי כסא שיש בו חריצין צריך לנקותו.

מדין דשו"ע (תס"ח) יסתפר ויטול צפרנים לפני חצות, ברם משום חמץ שתחת הצפרניים נכון ליטלן קודם. זמן איסור חמץ וכן להילדים ובפרט שצריכין לנשכן בשיניים ולא יקצצן אחרי הזמן בשיניים.

מי שיש בביתו איזה דבר למעלה ממקום הקדירות כמו דאק"ט או קאבינעט"ס וכיוצא, צריך לעשות תיקון שם מפני הזיעה העולה כל השנה (עי' מ"ש לקמן באורך).

וכמו כן צריכין ליזהר כל השנה על [-הקוימען של געז אויוון] דהעשן יוצא למעלה ובתנור יש בשר ולמעלה חלב או להיפך.

לכתחילה יבדוק המצות מכפולות ונפוחות, וישבר אותו באצבע הסמוכה וישרפנו לכתחילה לפני סוף זמן, ויש לשים לב לבדוק גם בצד שני של המצה דהרבה ימצא רך שם.

בדאפשר יהיה אצל הכיור שאי אפשר להכשירם שהרי עשוי מחרס שלא שייך להגעילן [-סינ"ק] מיוחד שאין מניחין בתוכו כלים - להדיח כלים או מאכלים שנפלו על הארץ. ובלכא אז ידיח בתוך הכיור [- הסינ"ק] אבל לא יניח כלים בתוכו.

ברק ח'

מכת דם

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף כח ע"ב

כל המים שבמצרים היו מן היאור

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֲמַר אֶל אֶהֱרֹן קַח מִטָּף וְנָטָה יָדָךְ עַל מֵימַי מִצְרַיִם עַל נְהַרְתָּם עַל יַאֲרֵיהֶם וְעַל אֲגַמֵּיהֶם וְגו'" אמר רבי יהודה, זה הכתוב יש לעיין בו, איך היה יכול ללכת לכל מקומות האלה, ועוד הרי כתוב: "וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאֹר", "אֶת הַיָּאֹר" כתוב, וכאן נאמר "עַל מֵימַי מִצְרַיִם עַל נְהַרְתָּם עַל יַאֲרֵיהֶם וְעַל אֲגַמֵּיהֶם".

אלא "מֵימַי מִצְרַיִם" נילוס היה, ומשם נתמלאו כל אותן שאר אגמים ויאורים ומעינות וכל מימות שלהם, ועל כן לא נטה אהרן ידו להכות אלא לנילוס בלבדו, ובוא וראה שכך הוא שכתוב: "וְיִלָּא יָכֻלוּ מִצְרַיִם לְשִׁתּוֹת מַיִם מִן הַיָּאֹר".

המלכות נחלקה לשני חלקים חסד לישראל ודין למצרים

אמר רבי אבא, בוא וראה, בזמן שהדין שורה, עולם שלמטה יונק מן צד השמאל, ואז נקרא: "חֶרֶב לָהּ מְלֶאכָה דָּם" (ישעיהו לד, ו), ווי לאותן שיונקים אז ממנה, ושותים ממנה, שבזמן שהוא הים שיונק משני הצדדים היה נחלק לשני חלקים, לבן ואדום¹⁷¹, ואז השליך להיאור החלק של מצרים, והכה למעלה והכה למטה, ועל כן היה שותה הישראל מים, והמצרי דם.

זיו הזוהר

לט. ימא דינקא מתרין סטרין היינו מדת והשליכה להיאור גבורות בלבד ומן מים המלכות שנשפע בה חסדים וגם גבורות, שהוא חסד נעשה דם

ביזת מצרים התחיל ממכת דם

ואפשר תאמר שבשביל מיאוס היה ולא יותר, בוא וראה, כאשר שתו הדם ונכנס במעיהם נתנפח ונבקע, עד שמכרו להם ישראל מים בדמים, ואז שתו מים, לפיכך מכה הראשונה להם היה דם.

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף כט ע"א

המלכות נתמלאת דם ומשפיעה דם לרשעים

רבי יצחק אמר, בוא וראה, בזמן שבקש הקדוש ברוך הוא לקחת נקמות מהעמים עובדי עבודה זרה, נתעורר צד השמאל והלבנה נתמלאת דם מן צד ההוא^מ, ואז נובעים מעינות ונחלים שלמטה כל אותן אשר מצד השמאל דם, ועל כן העונש שלהם הוא דם.

דם דווקא בזה האופן

בוא וראה כאשר זה הדם נתעורר על עם בעבור דם הנרצחים, הוא מעורר עליהם עם אחר שיהרגו אותם, אבל במצרים לא רצה הקדוש ברוך הוא להביא עליהם עם אחר, לעורר עליהם דם, לפי שישראל היו ביניהם ולא יצטערו, כיון שישבו בארצם, אבל הקדוש ברוך הוא הכה אותם בדם בנהרות שלהם, שלא יכלו לשתות, לפי שהשר שלהם היה שולט בנהר ההוא, פקד הקדוש ברוך הוא על השר שלהם בתחלה, כדי שתלקה יראתם בראשונה, לפי שהנילוס היה אחד מן האלילים שלהם, וכן שאר אלילים שלהם נבעו דם, זה שכתוב: **וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעֵצִים וּבְאֲבָנִים** [מא].

אהרן הוא צד החסד

רבי חייא אמר, **אָמַר אֵל אַהֲרֹן קַח מִטָּף וּנְטֵה יָדְךָ עַל מִימֵי מִצְרַיִם**, מפני מה אהרן ולא משה, אלא אמר הקדוש ברוך הוא אהרן מתקיימים המים במקומו^מ, וצד השמאל צריך להמשיך מים משם, אהרן שבא מן הצד ההוא יעורר לו, וכאשר צד השמאל יקח המים יהפכו לדם.

זיו הזוהר

שהוא גבורה: מ. היינו מדת המלכות שלהם שנעשו מן עצים ואבנים: שנקראת לבנה: מא. היינו אלילים מב. הכהן שרשו חסד שהוא מים:

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק ט - מכת צפרדע

במשתמש בבלעך לא יניח כלים אצל [-בסינק], כי לפעמים עולים המים (ע"י פארשטאפטע סינק) וגורם שאלות ומבוכות.

הנהגות כלליות לפסח

אין מניחין ספר על השולחן שאוכלין עליה רק ההגדות ובשעת הסעודה יעבירו גם זה.

יזהר בדרס בטעות בשוק על חמץ לנקותו לפני כניסתו לבית. יזהר עכ"פ אם אופה מצות שלא להביא פירורי קמח מכובע או שטריימעל לבית, וכ"כ בצק דבוק למנעל.

המוצא חמץ בביתו ביו"ט יכפה עליו כלי וחוה"מ ישרפנו בלא ברכה. הנותן לבו להזהר מכל עניני חמץ יש לו עי"ז סייעתא דשמיא בדרך הבא לטהר מסייעין לו (חיד"א בצפ"ש), ויש להוסיף ע"ד הלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

צריכין ללמד לדור החדש מה שקבלנו בעניני אכילה בפסח, לדוגמא:

(א) אין אוכלין קטניות ובכללן בוטנים, תירס, וכל כיוצא בזה. [-פינאטס, קארען סאנפלויע"ר סיד"ס] כמבואר בבית שלמה ויד יצחק ועוד (עי' אפיית המצות דף ר"י) וע"ע פתאח זוטא בע"ז בשם ליקו"מ. ויש חוששין גם בקאטע"ן סי"ד אויל (עי' להלן אות ט"ז).

ויש להעיר שלא לאוכלן בכל השנה בלי בדיקה מעולה דיש יותר ממיעוט המצוי מתולעין והרבה יש נקב מבחוץ ועכ"פ לאכול סתם וכ"ש בלילה במכונת [קאר] ודאי לא.

(ב) אין אוכלין שום (קנאבע"ל) ובצל (וצוויבעל רק הגדולים), עי' פרי מגדים (סו"ס תס"ד), ובשערי תשובה (תנ"ג ס"א), ובפתחא זוטא מחזק המנהג (סי' ב' דף כ"ב).

(ג) אין אוכלין שום ירק שאין דרכו לקלוף ואפי' ירצה לקלוף ישכח כיון שאין דרכו, כמו עגבניות, פלפל, ותבלינים כל שהם, [-טאמאטע, פאפריק"ע, בלעטע"ר זאכן (גם השנה יזהר מתולעים) פירות כמו ענבים, ושאר פירות הקיץ כמו שזיפים [-פלוימען] וכיוצא בזה.

(ד) ביצים מבשלין בכלי מיוחד, ונכון אם מונחין על מחבת על גבי האש [-פאפענדעקל] להעבירן משם כי הם לפעמים מלוכלכין בחשש חמץ כפי שראיתי ושמעתי מבקיאים, אבל פוי"ם אין חשש.

פרק ט

מכת צפרדע

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף כט ע"ב

הצפרדעים בתוך התנורים

"וַיֵּט אֱהֲרֹן אֶת יָדוֹ עַל מִיַּמֵי מִצְרַיִם וַתַּעַל הַצִּפְרָדִיעַ", אחת היתה, ושרצה, ונתמלאה הארץ מהם, והיו כולם מוסרים עצמם למות באש, שכתוב: "וּבִתְנוּרֵיהֶם וּבְמִשְׁאֲרוֹתֵיהֶם", ומה היו אומרים: "בָּאֲנֹנוּ בְּאֵשׁ וּבְמִיַּם וַתּוֹצִיאֲנוּ לְרִוְיָה" (תהלים סו, יב).

ואם תשאל, אם כן איזה נזק היה למצרים בזה שנכנסו לאש כל אותן הצפרדעים, אלא שנכנסו כולם לאש והלכו בתנור ולא מתו, ואלה שמתו מה היו עושים, כשהיה הלחם בתנור, נכנסו בתוך הלחם, והיו מתבקעים ויצאה מהם שריצה על אחרים ונבלעה בהלחם, כשאכלו מן הלחם זה הפת לחם נהפך לצפרדעים במעיהם, ורקדו וקרקרו שם עד שמתו המצרים, וזה היה קשה להם מהכל.

פרעה לקה ראשון

בוא וראה, כתוב: "וַיִּשְׂרֹץ הַיָּאֵר צִפְרָדִיעִים וַעֲלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתָהּ וּבַחֲדָר מִשְׁפָּכָהּ וַעֲלֵ מִטָּתָהּ", פרעה נלקה לראשונה מכולם ויותר מכולם, יהי שם האלהים מבורך מן העולם ועד העולם, שהוא פוקד מעשי האנשים בכל מה שהם עושים.

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף ל ע"א

תמונה של שרה היתה בחדר המטה של פרעה

פרעה הראשון, כאשר נלקחה שרה אליו, קרא לאומנים וציירו תמונה שלה בחדרו אצל מטתו על הכותל, לא נחה דעתו עד שעשו תמונת שרה בחקיקת עץ, וכאשר עלה על מטתו העלה התמונה עמו, וכל מלך

שבא אחריו היה רואה אותה התמונה מצוירת בצורה, ובא לו שחוק מזה, וכאשר עלה על מטתו היה נהנה מן הצורה הזאת, לפיכך המלך נלקח כאן יותר מהכל, זהו שכתוב: "וּבְחֵדֶר מְשֻׁכָּבָּהּ וְעַל מִטָּתָּהּ", ואחר כך "וּבְבֵית עֲבָדֶיהָ וּבְעַמָּהּ", ובכולם לא כתוב על מטתם, אלא לו בלבדו.

גודל מכת הצפרדעים

רבי אבא אמר, העלה הקדוש ברוך הוא על פרעה את הצפרדעים שקולם אין משתכך תדיר, לפי שהתגבר על עם הקדוש שקולם אין משתכך יומם ולילה מלשבח להקדוש ברוך הוא, ולא היו אנשי מצרים ביכולת לספר זה לזה, ומהם נשחתה הארץ, ומקולם היו התנוקות והילדים מתים, ואם תשאל מדוע לא יכלו להרגם, אלא אם הרים איש מקל או אבן להרוג אחת, נתבקעה ויצאו שש ממנה מתוך מעיה, והלכו ונקרו בארץ, עד שהיו נמנעים מלקרב להם.

(ה) גם נכון מאד להמשיך המסורה לעשות בבית מאכלים ביתיים [-היימיש] כל מה שיכולין, ולא לאכול מאכלים שלא אכלו מעולם, כידוע מהגה"ק מבעלזא זכ"ע.

הסיפור בקצרה: שפעם אחת הביאו לפני האדמו"ר מבעלזא ירק כלשהו לאכילת כרפס בליל הסדר, וצווה שלא להביאו על השולחן, באמצע הפסח דהר במהירות אותו בעה"ב שהביאו באומרו ששכחתי ששפכתי אלכהול [-ספיר"ט] על מנת שיגדל יותר טוב אותו ירק, ולמעשה זה חמץ גמור, שאלו את האדמו"ר מבעלזא זי"ע מהיכן ידע שלא לאכלו האין זה רוח הקודש? ענה לא ולא, פשוט כל דבר מאכל שלא אכלו אבותינו ולא התפללו עליהם שנוזהר מחשש חמץ לא אוכלים. ולכן אותו ירק לא אכלו אבותינו לכן נזהרתי כיון שידעתי שעל זה אין את התפילות של אבותינו הק'.

(ו) אין נותנין דברים חמין במקרר [-בפריזידער].

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק י - מכת כינים

לימוד ליום ד' של פסח

ז) טאט פעיסט יהא כשר לפסח.

ח) נפל מאכל על הארץ, אם אפשר מדיחו ואם לאו משליכו. מצה גונזה ואוכלה אחר פסח.

ט) בברז המים נותנין סמרטוט או מסנן [-שמאטע או זייער], ויש שואבין מלפני יו"ט על כל החג, ויש לו מקום גדול כהיום שמשתמשין ברעזערווא"ר.

י) מצא כפולות ונפוחות ביו"ט מסירן וא"צ לשרפן רק גונזן עד אחר הפסח.

יא) בענין חומרי ניקוי [-זייפען] לבגדים כלל גדול כל דלא ראוי לכלב מותר להשתמש בו ואי"צ לברר אם יש בו חמץ.

יב) קטניות אסור באכילה אבל מותר בהנאה וע"כ מותר בעיב"י פודער וכיוצא שנעשו מקטניות, וכן מותר להשהותן בבית ואין צריך למכרן לעכו"ם.

יג) בשמים מציפורן [-נעגלעך] אין משתמשים משום שבימי קדם היו שורין במי שעורים [וחוששין שמא יחזור ליושנו, ומראית עין לכאורה שרי אם כל המינים שבעיר נעשין באופן המותר כמה שנים, עי' דין אריסות וקבלנות היטב].

נחוץ! [ודע עוד דכפי הנראה גם במאכלים שידענו טעמם שהיו מחמירין בימי קדם נשאר המנהג להחמיר גם אחר הברירה שאין לחוש עוד, והוא בכלל חומרות דפסח, או משום אל תטוש, ואע"ג דבטל טעם חוששין שמא יחזור לקלוקלו, או מטעם האמור מהאדמו"ר מבעלזא שמאכל שלא אכלו אבותינו אז אין אוכלין עוד. ודגים שגם בשנים קדמוניות השתמשו באופנים שונים כגון דגים חיים וכיוצא, ע"כ גם אותן שהחמירו מאז, יש מקילין כגון שדר בימים קדמונים במקום שלא היו דגים חיים וכעת אפשר לו לקבלם. אבל שאר דברים לא, עיין עוד להלן].

טו) חלב רק הנחלב לפני פסח וטוב לקנות הכל מלפני הפסח לצאת מחששות (שמא חלבו בפסח) כבר ידוע שהפרות היו אוכלות חמץ בפסח וחלבו אותן.

טז) שומן [-שמאלץ] אין משתמשין בשמן משום כשרות חמץ, וקאטענסיד אויל משום חשש קטניות (עי' קונ' והשיב שבס' אפיית מצות, ומנחת יצחק ח"ג סי' קל"ח).

יז) תה [-טיי"א] אין משתמשין (עי' אפיית דף ר"ט) משום שהיו משתמשין בו אחר ההשתמשות, ושוב אין פוסק (גם בטיי"ע רואין שהמנהג נשאר ואין משתמשין בו משום מנהג אבותינו).

פרק י'

מכת כינים

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף ל ע"א

השר הוכה למעלה ולא היה לו כח להוציא אלא כינים

"וַיִּט אֱהָרֹן אֶת יָדוֹ בְּמִטָּהוּ וַיַּךְ אֶת עַפְרַיִם הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכֶּנֶס בְּאָדָם וּבְבַהֲמָה".
 בוא וראה, כל פרי שצומח בארץ, מן כח הממונה שלמעלה המשפיע עליה הוא בא, והכל הוא כדמיון שלמעלה.

יום ד'
של
פסח

האופן איך יצאו הכינים

ובוא וראה שבעה רקיעים עשה הקדוש ברוך הוא, כדמיון זה ז' ארצות, והן גבולות הנפרדים במקומותם, ז' רקיעים למעלה ז' גבולות הארץ למעלה^א, כדמיון זה למטה נפרדים מדרגות, ז' רקיעים וז' גבולות ארץ, וביארו החברים בענין ז' ארצות שהן כמדרגות הסולם זו למעלה מזו.^ב ואותן ז' גבולות הארץ שלמעלה, כל אחד ואחד נתחלק לעשר, והם נפרדים לע' שרים הממונים על שבעים אומות, ואלו הארצות שהן גבולות כל עם ועם, סוככות לארץ הקדושה של ישראל, כמו שכתוב: "הֲנֵה מִטָּתוֹ שְׁלֹשְׁלֹמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סְבִיב לָהּ" (שיר השירים ג, ז), ועשרה בתוכם נעלמים^ג, והם כולם שבעים הסוככים לארץ הקדושה, כל זה הוא למעלה, וכדמיון זה למטה.

ובוא וראה, זאת הארץ גבול חלק מצרים, בזמן ההוא הושיט הקדוש ברוך הוא אצבע שלו, ונולדו שלהובי אש בגבול ההוא, ונתיבשו כל אותן

זיו הזוהר

תבא השפע לאותו חלק הארץ: מד. לפי דעת חכמי הגעאגרפיה הכוונה על התחלקות כדור הארץ לז' חלקים שהם אזיא אפריקא אירופא אוסטרליא אמעריקא ועוד ב' חלקים של ציר הצפוני וציר הדרומי: מה. פירוש, שכל אחת

מג. ז' רקיעין היינו הז' ספירות של עלמא דדכורא המשפיעים שפע לארץ העליונה היינו מדת המלכות עלמא דנוקבא בתוך ז' תחומין שלה היינו הז' ספירות שלה, וכדמיון זה בעולם העשיה עולם הגשמי יש לכל חלק הארץ רקיע מיוחד שעל ידו

הגבולים המרוככים ממים, וכל ירק שצמח ממים שהיו נובעים, אז למטה נעשו כנים מעפר הארץ.

ימין ה' היא מכה השונאים

והרי נאמר שאהרן היה מכה אותם, אבל בשביל זה היה מכה אהרן, כדי להראות שימינו של הקדוש ברוך הוא משברת השונאים, כמו שכתוב: "יְמִינָהּ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב" (שמות טו, ו), כדמיון זה עתיד הקדוש ברוך הוא להביא על העיר רומא הגדולה, שכתוב: "וְנִהְפְּכוּ נַחְלִיהָ לְזֹפֶת וְעַפְרָה לְגַפְרִית" (ישעיהו לדט), ועל כן, "כָּל עֵפֶר הָאָרֶץ הָיָה כְּנִים בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם".

יח) פירות יבשים ברמ"א תס"ז ס"ח שאין אוכלין ובפמ"ג שם שהיו מייבשין בתנורים חמוצים, ושזיפים [-פלוימען] היו שופכין עליו שכר או מי שעורים ע"כ (וגם בזה הגם שיתברר נכון לא לזוז מהישן וכמ"ש לעיל).

יט) דגים כל אחד יחזיק במנהג אבותיו, לבד אם אבותיו לא אכלו שלא היו יכולין להשיג דגים חיים, וכן הגה"צ מפאפא הקיל בארה"ב [-באמעריקע] גם בדגים מתים (עי' פמ"ג א"א ס"ס תמ"ז).

כ) ביצים יש נוהגים לבשל בכלי מיוחד, כפי הנראה משום חשש דבוק לביצים, וכ"ת א"כ ביצים עצמם וי"ל שרק חומר הוא, וע"כ כיון שיש קליפה אין לחוש שידבק בעין רק טעמא, משא"כ אם יבשל בסתם כלי ומשם ידבק למאכל בעין (ואפ"ל עוד דסוף כל סוף ע"י הקליפה אין הטעם חודר היטב כ"כ, ואפ"ל שידעו דרק טעם פגום הוא). וכן נהגו בכל התפוצות. וראוי להוסיף שגם בזמן הזה יש להחזיק בו, כמו שראיתי ושמעתי שהביצים אינם רוחצים בטוב ונדבק דבר עליהן (וראיתי בשם הגה"צ מהר"ם מסטראפקוב וצ"ל דמה"ט אע"ג שבפסח אין מערבין אחד אצל רעהו באכילה, [-מישט מען זיך נישט] מ"מ זה אוכלין אחד אצל חברו).

ויש להדיח לפני פסח הביצים בימינו בפורשין ולא חמין ועכ"פ לפני הבישול.

כא) מצה שרויה [-געבראקטס] (עי' "אכילת מצות" מצה שרוי) יש מנהגים שונים. א) כולם מחמירין גם אחרון של פסח. בק"ק ויזניץ - סקוירא - רוז'ין ועוד. ב) מקילין אחרון של פסח, ראפשיץ - דינוב - צאנו - זידיטשוב - סיגעט -

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק יא - מכת ערוב

מונקאטש ורוב העולם. ג) ביו"ט מקילין לקטנים ויש גם לנשים. ד) יש מקילין במי פירות (שו"ת הגר"ז ס' ו'). ה) מניחין על השלחן ולא בתוך המאכל - שיגעו. כב) פירות וירקות קלופים אחר הקליפה ידיחן במים היטב וככה תאכלו אותו, ובזה תבין חומרת סכין לצורך הקילוף, אע"ג שנוגע בחוץ ובפנים.

כג) כל פעם שיושב לאכול יטול לידיים כי ידיים עסקניות (ובפרט בבא מן השוק).

כד) יושב ללמוד יתן פלסטיק או חתיכת נייר [-פלעסטיק או פעיפער] תחת הספר (דמי יודע מה נדבק ואפי' חדש וגם יש [-דעקלעך] כריכות של ספרים שבקל נדבק מהן לדבר אחר ואם השלחן לח קצת עלול שיקבל והוא פאפענדעקל או גרוע יותר).

כד*) לא יקחו בפה שום דבר לבד מאכל ומשקה המותר, לשלול מעות, באלאן, או לאחוז בדבר כמו עט או מעטפה [-פעדער, ענוועלאפ].

כה) וכן לא ירטיבו בלשון את לשונית המעטפה

כה*) סוכר [-צוקער] בפוסקים מובא שהי' עליו חשש שבעת הבישול טיבלו בו הפועלים פתן ונתחמץ, ויש שהיו נוהגין לבשלן לפני החג שאם יש בו דבר יתבטל (עי' חת"ס קל"ה).

כו) יין העשוי צימוקים [-ראזינקע וויין] יסננו לפני החג, לכל המאוחר יסנן הצימוקים ער"פ (פמ"ג לח ס"ז ס"ח).

כז*) סתימות בשינים [-ברעיסעס] מי שיש לו או לה ינקו אצל מרפאת שיניים [-דענטיסט] ולא יאכלו אח"כ חמץ.

כז) אלומיניום יש להגעילן בתנור מחשש שמשוך עליהם שומן חמץ [-בעקעלעך אביסל אויסגליען בתנור ווייל עס ווערט באשמירט מיט אויל-שיש בו חשש קטניות (התאחדות תש"ז).

כח) [- בלעכענע כלים STAINLESS ALUMI FARBER] כלי מתכות וברזל למיניהם, צריך הגעלה בכלי ראשון כמו בכל השנה בפנים ובחוץ וטבילה אח"כ.

כט) טבילת כלים בכל השנה לא יניח לבעל החנות לטבול כל זמן שלא קנאו הלוקח בקנין גמור דבכה"ג עדיין לא חל חובת טבילה (ודבר הנעשה בזמן הפטור לא פוטר זמן המחוייב) עי' טבילת כלים ר"י פרק א' דף נ"ב. והעצה לעשות קנין הגבהה, או יבקש הסוחר שיתנו לאחד הפועלים ישראל לזכותו בשלו והוא יגביה כל כלי בפ"ע לקנותו לבעלים, או יקנהו בחליפין שיתן הפועל חפץ

פרק י"א

מכת ערב

מכת ערב

"וַיַּעַשׂ ה' פֶּן וַיָּבֵא עֶרֶב כָּבֵד בֵּיתָהּ פְּרַעַה", מהו "עֶרֶב", ערבוביא, כמו שכתוב: "וַיִּבְגְּדוּ כְּלָאִים" (ויקרא יט, ט), ערבוב, "שִׁדְדָה לֹא תִזְרַע כְּלָאִים", מינים הרבה במפולת יד.

ערבב ה' את השרים שלמעלה ועל כן לא יכלו לעשות כישוף

בוא וראה, כמה חילות נתעוררו למעלה ביחד, ובלבל אותם הקדוש ברוך הוא ביחד, כדי לבלבל כחותיהם החזקים למעלה, וכל אותן הגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים, ביד אחת היה, שהרים ידו עליהם למעלה ולמטה, ומשם נאבדה חכמת מצרים, שכתוב: "וַאֲבָדָה חֲכַמַת חֲכָמָיו וּבִינַת נְבִיָּו תִּסְתַּתֵּר" (ישעיהו כט, ד).

ובוא וראה כתוב: "וְסִכְסְכְתִי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם" (שם יט, ב), מצרים שלמעלה במצרים שלמטה, לפי שאותן הכחות שלמעלה ממונים על החילות שלמטה, ונתערבו כולם, נתערבו למעלה, שלא יכלו המצרים להתקשר בכשפיהם באותן המקומות שהיו מתקשרים בתחלה, שהרי נתבלבלו ויזו, ועל כן הביא עליהם ערוב, חיות רעות מעורבכים זה בזה.

זיו הזוהר

כוללת עשר: מו. שנחלפו למעלה בארץ ולא ידעו שמותם איך להשתמש הממונים על הכחות הפועלים למטה בהם:

להמוכר והוא יקנה להקונה כל הכלים שקונה כעת (גם יזהרו בכשרות המקוה ולשאול בעה"ב איזה השגחה על מקוה שלו).

(ל) לא ישתמשו אפי' בדרך ארעי בכלים בלי טבילה (חי' חת"ס יור"ד ק"כ, וכן יוצא מכל הפוסקים שהתירו רק מה שאינו מיוחד לכלי סעודה - עי' טבילת כלים דף...) ורק באינו מיוחד לסעודה מותר בארעי לצורך סעודה.

(לא) כלים הנופלים לארץ מדיחים היטב בכיור [-בסינק] שאין נותנין בו כלים, ועכ"פ יהא בכל בית מסנן אצל הכיור [-סינק] אחד שאין נותנין בו כלים לצורך זה (טריפה סינק - שיהא ראוי לכלים חלבים ובשריים) או שישתמש ככה בכיור שלו.

(לב) מכשיר מי סודה [-סעלצער] אע"ג שאין בו חשש, מ"מ יש חשש רציני שמשתמשין בכלים ישנים (ושמעתי קול רינון על איזה מין שיש עליו גם הכשר).

(לג) ימנע משתיית מים במקומות מסוימים [-בפובליק פלעצער] שאין סדר הסינון בכיור כמו בביתו.

(לד) עשה איזה מלאכה והשתמש בכלים, וכן אם השתמש בקטניות לקטנים ידיח ידו היטב אח"כ.

(לה) אסור ליתן לעכו"ם (רופא וכיוצא) מצות מצוה לאכול.

(לו) פאפענדעקל ופעיעפער גודס לא ישתמשו לאכילה אפילו צונן דנעשין דורכגעווייקט ומתערב באוכל.

(לז) כלים העשויים מפלסטיק [-פלעסטיק בעגס עם פרינט] לא ישתמשו בו.

(לח) במקרר [-בפרידזשידער] יכסו הכל וישתמשו בשכבות של פלסטיק על כל מדף [-בפלעסטיק ליינע"ר או סתם פלעסטיק בעג].

(לט) להחליף הכיפה [-הקאפעל] עם של פסח.

(מ) על שלחן או סינקס קאונטער"ס וכיוצא אין מנייחין שטריימעל או כובע ושום חפץ לבד מידי דאכילה.

(מא) כלים חדשים מן השוק אין משתמשין בהן עד שדיחין במים צוננין קודם.

(מב) נוהגין בזמנינו גם במגבות [-בהאנטוכע"ר] מיוחדין לפסח.

הסדר

(א) לא יבדילו הנשים (ויגד משה דף צ"א) במקומות שהנשים מקדשות.

(ב) יקרב ב' נרות בלי שיתקרבו השלהבת.

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק יב - מכת דבר

ג) כל מקום שנאמר יהי דעתו כמו בכרפס לא בעינן אותו רגע ממש.

ד) נשים לא יברכו ב"פ שהחיינו, רק בהדלקה ולא בסדר.

ה) יתנו יין בתוך חרוסת מבעוד יום.

יצא לאור ע"י "חברה מזכי הרבים העולמי"

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יו"ל פרום חג הפסח תשס"ח

קונטרס

דרשת שבת הגדול

סדר מכירת חמץ, הנוגע למעשה לכל יחיד ועוד אזהרות נחוצות לכל

ימי הפסח

המעייין בקונטרס הזה יקבל בלי ספק תועלת גדולה להתאמץ ולהתחזק לקיים כל מצות בדיקת וביעור חמץ שריפת חמץ, בדיקה ומכירה, מקומות החמוצים, גניזת כלי חמץ, זהירות במנהג אבותיו, זהירות במשהו חמץ, חומרות בפסח, זהירות במנהג אבותיו, זהירות במשהו חמץ, חומרות בפסח, עיקר החומרות הוא מה שמכניסים לפה, על ידי החומרות זוכים לנשיאת פנים מהקב"ה, על ידי חומרות בפסח זוכים לאריכות ימים, זהירות ביין לקידוש, ד' כוסות ולהבדלה, יין קידוש מרמז ליין המשומר, זהירות בעשיית היין, זהירות למי שיש לו ברעיסע"ס, סדר הגעלה לשניים, לימוד זכות, ארגזים (קעבינעט"ס) שהם למעלה מתנור (גע"ז רענטש), דברים החמוצים שמוכרין בארונות מטבח וכדומה, (קלאזט"ס וקאבינעט"ס), תרופות (מעדעצינען) וכיוצא שחוששין שיצטרכו להם, זהירות במקרר ובמקפיא, ועוד, די געוואלדיגע אויפטוען פון מאכן א צעטל אין שטוב, ועוד.

יצא לאור ע"י "חברה מזכי הרבים העולמי"

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עיר התורה והחסידות בית שמש

יו"ל בפרוס חג הפסח תשס"ח

פרק י"ב

מכת דבר

זוהר חלק ב' פרשת וארא דף לא ע"ב

מכת דבר

"הִנֵּה יָד ה' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בְּשִׂדְהָ", שלש מיתות היה בבהמות, אחת דבר, ואחת אותן שהרג הברד, ואחת שהומתו בכורי הבהמות.

המכה בחמש אצבעות

ומה היתה המיתה שלהן, אלא הרי כתוב: "הִנֵּה יָד ה' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בְּשִׂדְהָ", מפני מה לא כתוב בכולם "יָד ה'" אלא כאן, אלא זו היא היד בחמשה אצבעות, שהרי בתחלה כתוב: "אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא", וכאן כל החמש אצבעות, וכל אצבע ואצבע הרגה מין אחד, וחמשה מינים היו, שכתוב: "בְּפִסּוּסִים בְּחֻמְרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאֵן", הרי חמשה מינים לחמש אצבעות שנקראות יד, לפיכך כתוב: "הִנֵּה יָד ה' הוֹיָה וּגּוֹ' דְּבַר כְּבֹד מְאֹד", שהומתו מעצמם ונמצאו מתים.

כי לאחר שלא חזרו המצרים בתשובה, אלו האותיות ממש נהפכו והרגו לכל הנשואות, ודבר נהפך לברד, מהו בין זה לזה, אלא זה בחולשות וזה בהתגברות הרוגז, ושתי אלה היו במקום אחד בחמש אצבעות. בוא וראה, דבר אלו האותיות שהמיתו בחולשות, מיתה במנוחה שמתו מעצמם, ברד, שנהפכו האותיות בתגבורת הרוגז והרג את כולם.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נג ע"א

על איוב נאמר הירא דבר ה'

"הִירָא אֶת דְּבַר ה' מְעַבְדֵי פְרַעַה הֲנִים וּגּוֹ", אמר רבי חייא, איוב לא נלקה אלא בזמן שיצאו ישראל ממצרים, אמר איוב אם כן כל הפנים שוים, תם ורשע הוא מכלה, פרעה החזיק בישראל ואמר: "מִי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמֵּעַ בְּקִלּוֹ", ואני לא החזקתי בהם, ולא עשיתי כלום, תם ורשע הוא מכלה, זה שכתוב: "הִירָא אֶת דְּבַר ה' מְעַבְדֵי פְרַעַה", זה איוב.

מבוא:

בעמדינו בימים אלו בפרוס חג הפסח הקרב ובא, בזמנים אלו יהודים יראים ושלימים חסידים ואנשי מעשה מדקדקים קלה כבחמורה, רואים לנצל לנכון כל דקה ורגע פנוי להתכונן כראוי וכנכון לקראת החג הגדול והקדוש העומד בפתח, זה בלימוד ההלכות, וזה בניקיון וצחצוח הבית מכל חמץ וכיוצ"ב, וכמובן עסוקים ביותר בהכנת לימי הפסח שיהיה בתכלית ההידור ובתכלית הכשרות.

אי לכך ראינו לנכון להביא לידיעת הציבור החרד לדבר ה' זו הלכה, אודות שאלות ובעיות הלכתיות חמורות שיכולות להימצא בעת שעוסקים בהכנת המצות לכבוד חג הפסח.

ונסיים בעדותו הנוראה של מאור הגולה הרוקח זצ"ל שכל דבריו דברי קבלה, וכתב בהלכות מצה שכל האוכל מצה ז' ימי הפסח נעשה שותף להקב"ה במעשי בראשית, ועיין מה שהוסיף על זה בילקוט מעם לועז בשם מדרשי חז"ל דחשוב גם כן כאילו קיים כל התרי"ג מצוות.

וזה לשון הגה"ק רשכבה"ג החתם סופר זצ"ל שכתב בהשמטות לחו"מ סימן קצ"ו וזל"ק:

"מצות עשה של אכילת מצה משומרת בליל פסח היא יחידה נשאת לנו מכל מצות אכילה שבכל התורה, אין לנו לא פסח ולא קדשים, לא תרומה ולא מעשר שני, רק מצה אחת משנה לשנה, ואם גם היא לא הועילה בידינו בשלימות, ולא עוד, אלא כי תחת יופי שיהיה האכילה של כל ז' ספק איסור כרת, ולא עוד אלא שיכשיל בזה רבים חס ושלום, וגם נוציא על זה אלפים, הייטב בעיני ה' חלילה וחלילה" עכל"ק.

ואין אחר דבריו כלום כי כבר הורה רבינו משה, ומשה אמת ותורתו אמת. נסיים מעין הפתיחה בעמדנו בזמנים נעלים אלו יה"ר שאי"ה עוד נזכה לאכול עוד בהאי שעתא מן הזבחים ומן הפסחים בבית המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן.

המז"ל

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק יג - מכת ברד

לימוד ליום ה' של פסח

קונטרס
דרשת שבת הגדול
חלק ד'

אזהרות נחוצות לכל ימי הפסח

פרק א'

סדר מכירת חמץ הנוגע למעשה לכל יחיד

(א) מאכלים שיש בהם תערובות מיני דגן שנשאר לו רק קצת יזרוק והרבה ימכור, וארשום איזה מהם שלא נודע: (1 קאר"ן פלעיק"ס. (2 קריס"פ ריי"ס. (3 ריי"ס קעי"ק אם נרשם שיש בו תבואה. (4 מאיאנעז. (5 קעטשאף. (6 פעל"י דא"ו.

(ב) טרם הולכין להמורה יעשו בבית רשימה מדויקת מכל החמוצים, ומכל המקומות שחמץ מונח שם. וכן הספרים. וכלים וחפצים שמוכר הדבוק להם ירשום המקום שמונחין שם (עי' להלן).

(ג) צריכין למכור הדבוק לכלים שא"א לנקותם כמו טויסטער וכלי לישה, וכן תנור שאופין בו וכיוצא, וכל הני יהיו גנוזין באופן שגנוזין חמץ, ויכתוב חמץ הדבוק או המונח.

(ד) מאכלים שאין בהם דגן אבל קיים חשש שנעשו בכלים שעושים דגן ויש בהן בליעת חמץ א"צ למכור, אבל צריך להצניעו כדין כלים חמוצים.

(ד*) מוכרין אפילו מאכלים הכשרים לפסח כל שהשתמשו בו באמצע השנה שודאי נפל בו פירורי חמץ כמו צוקער, זאלץ, קאווע, יין, פירות, ירקות וכו'.

(ה) חמץ גמור אין מוכרין רק בהפס"מ כיון שנשאר בבית ישראל (טור ומחבר, ורדב"ז, עי' מ"ב תמ"ח י"ב ושעה"צ) וגם משום רוצה בקיומו. וגם די"א שצריך למכור לפני אמירת כל חמירא שאחר שריפה והרבה פעמים השריפה ואמירה ועשית לפני זה. וגם י"א דמכירה הותרה במקרה לא כל שנה (עי' מחה"ש תמ"ח שכ"ג, וריטב"א ר"פ כל שעה). ויש מפקפקין על מכירה כללית שע"י הרב (שו"מ מהד"ב ח"ב סי' ע"ז, שו"ת אורי וישעי תכ"א בשם בעל קרני ראם וכ"כ משמרת שלום סי' ל"ד דמה"ט לא

פרק י"ג

מכת ברד

ברד בימי הגאולה

רבי יהודה אמר, אותן אבני ברד שהיו יורדים נתעכבו על ידי משה, ואחר כך עשו נקמות בימי יהושע, ולעתיד לבוא עתידים לירד אותן הנשאים על אדום ובנותיה, אמר רבי יוסי, זה שכתוב: "פִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת", (מִיכָה ז', טו) "בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן".

יום ה'
של
פסח

צריך ללכת לצדיקים ללמוד מהם

בכו רבי חייא ורבי יוסי ואמרו, רבי שמעון בר יוחאי, שהוא פתח השערים של סודות החכמה, והוא פעל תקון במדרגות העליונות, ודאי בדור הזה מי הוא פני האדון ה', זה רבי שמעון בר יוחאי, שעליו נאמר: "שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶל פְּנֵי הָאֲדֹן ה'", שמי שהוא גבר בגוברין צריך להתראות לפניו.

(זוהר חלק ב' פרשת בא דף לח ע"א)

ימכור חמץ גמור ע"י הרב). ועוד דדעת תב"ש דלא מהני מכירה רק בשביל שביטל חמצו ונשאר רק איסור דרבנן (בכור שור, פסחים כ"א). ויש לחוש שלא יבטל בלב שלם (שו"ת עטרת חכמים חו"מ ט"ו). כמה גאונים וצדיקים לא אכלו חמץ שמכרו שמא לא היו הקנינים כדבעי (הגר"א, עי' מעשה רב השלם אות קפ"ה מספר הנהגות ישרות. הגרע"א איגרות סופרים סי' מ"ח, משכנות הרועים דרוש עת מצוא דף י' בשם הגה"ק מסטרעטין זצ"ל) ולפעמים אין החזרת מכירה אחר החג כדבעי (עי' בה"ל תמ"ח ס"ג ד"ה מכירה גמורה).

(ו) לכתחלה ימכור דבר שיש בו ממש (וא"צ להיות חמץ) אפילו אי"ל כלום למכור שלא למכור רק דבוק לכלים ופירורין.

(ז) ישים ללבו לכל בית וקרקע השייך לו האם יש עכ"פ ספק חמץ שם כמו בית דירה בעיר או מדינה אחרת, וכן באנגעלו"י, חנותו ומקום עבודתו, חדר מיוחד במקום אחר. מרתף, בוידע"ם, או צריך למכור.

(ח) ודוקא מקום שהי' שם תוך ל' לפני פסח או שיבא שם לפני פסח או תוך הפסח, דאל"כ א"צ לבערו ובביטול סגי, ודוקא ספק חמץ אבל יודע שיש חמץ בכל ענין ימכרנו. (עי' סי' תל"ו).

(ט) מותר למכור גם דבר המונח בפריזשידע"ר או פריזע"ר אבל אז היא זה סגור ומסוגר בטוב כמו כל החמוצים, וגם ירשום בשטר מכירה שמונח שם חמוצים הנמכרים.

(י) מי שמוכר חמצו שבעיר אחרת יהא ברור אצלו שנמכר לפני זמן האיסור שבאותו מקום ואחר פסח נלקח בחזרה בזמן ההיתר (מוצאי יו"ט) באותו מקום, וע"כ אם הרב שבכאן מוכר גם בליל בדיקת חמץ ולוקח בחזרה בבוקר אחר מוצאי יו"ט אותן חמוצין שהן ממדינה אחרת טוב, ובלא כן יעשה שליח למכור באותה מדינה.

(יא) אם החמוצים מונחים במקום שסגור בימי הפסח כגון מקום העבודה וכיוצא, או מרתף או גאראז"ש צריך לרשום בהשטר באיזה אופן יכול הנכרי להשיג המפתח וליכנס ליקח מה שרוצה ויהא זה סמוך למקום החפץ כמו באותו בית או אצל שכן (ולא שהחמץ בארצה"ב ומפתח בירושלים) ואם מכוי' לסגור מקום החמץ שלא יוכל הנכרי ליטול החמץ הרי זה הערמה ולא הועיל המכירה (עי' מ"ב תמ"ח ס"ק י"ב).

(יב) אם נוסע מהבית ליום או ימים של החג ירשום בהשטר דהמפתח נמצא אצל פלוני השכן הדר בקירוב מקום (שם).

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק יד - מכת בכורות

יג) אם החמוצים מונחים בחדר (לא בקלאזעט"ס) מעלה גדולה לכתוב בשטר
 החדר שבו החמוצים משכיר להנכרי הלוקח להחזיק בו כליו ומטלטליו. (עי'
 היטב תמ"ח מ"ב י"ב י"ט) ואין חשש על המזוזות לאחר פסח.

יד) לכתחילה ראוי לפרוט כל מין חמץ שיש לו לא לכתוב סתם כל שיש בו
 חשש חימוץ (מקו"ח תמ"ח סק"ח, ובה"ל סעי' ג' ד"ה בדבר מועט).

טו) אם אינו יודע בדיוק כמה יש לו מכל מין וכן המחיר, יכתוב שהמדידה
 היא אחר פסח.

טז) מוכרין במחיר הסמוך לשווי של החמץ ויזהר שלא יעלה על המקח
 הרבה יותר משווי, (וכן לא ימעיט הרבה) ואם אין יודע המחיר לא טוב דצריך
 פסיקת דמים, יכתוב כפי שישומו אותו ג' בקיאין. (בה"ל שם).

יז) יכתוב בהשטר שאם יצטרך איזה דבר יוכל ללקחו וישלם עבורו, וכן
 שאם יהא לו צורך יוכל ליכנס.

יח) אם יש לו תרופות (מעדיצין) שחושש שיצטרך להם ביו"ט יתנם במקום
 מיוחד לא עם שאר חמוצים. (דלאו דבר פשוט לסובב אצל החמוצים ותרופות קיל יותר
 הן משום דבתם אין אוכלין אותו וליכא למיגזר שיבא לאכלו, והן משום דכמה פעמים יש לו
 היתר שהיה בבית מעיקר הדין, או אפילו היתר אכילה לחולה, עי' תמ"ח מש"ז סק"ב, ובה"ל
 סי' ת"מ וא"א שם, כת"ס סי' צ').

יט) אם צריך ליכנס באופן מקרה והזדמנות למקום שבו החמץ או לפתוח
 השאפע, יהיו שנים יחד (עי' אות כ').

כ) אם החדר או הבית שבו החמוצים שמכר צריך להשתמש בו הרבה בחג
 צריך לכתוב זאת בהשטר, וגם החמוצים יהיו מסוגים תחת מחיצה גבוה י'
 טפחים (סי' ת"מ ס"ב, עי' שו"ת כת"ס צ', מסגה"ש קי"ד סק"ג).

כא) צריך לדעת שהמכירה היא מכירה גמורה ואם ירצה הגוי לבא בפסח
 וללקחו לאכלו או להשתמש צריך להסכים דהרי זה שלו, ושאלם יחליט הנכרי
 שאין רוצה למכרו בחזרה אחר פסח מסכים לזה, ואז הו"ל מכירה גמורה.

כב) אם מוכר דבוק לכלים המונח בטשיינע קלאזעט צריך שיהיו מונחין
 באופן של שאר חמוצים כלהלן.

כג) כל זמירות וסידורים ומעשה ביכלעך (סידורים) ולהבדיל טעלעפאן
 ביכלעך, או צייטונגען, צריך להניח במקום החמוצים דא"א לנקותו, ומוכר
 הדבוק והמונח בהם.

פרק י"ד

מכת בכורות

זוהר חלק א' פרשת וירא דף קא ע"ב

רק ה' יודע להבחין בין טיפה של בכור לאינה של בכור

"וְעַבְרָתִי בְּאַרְץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִפִּיתִי כָּל בְּכוֹר וּגּוֹ' אֲנִי ה'", והרי הרבה שלוחים ומלאכים יש לו להקדוש ברוך הוא, אלא אמר רבי שמעון, שהם לא ידעו בין טפה של בכור לטפה שאינה של בכור, רק הקדוש ברוך הוא בלבדו, כדמיון זה כתוב: "וְהִתְוַיַּתְּ תָּו עַל מִצְחֹת הָאֲנָשִׁים" (יחזקאל ט', ד'), ולמה נצרך לזה, אלא לפי ששלוחי מעלה אין יודעים אלא מה שנמסר להם לדעת, כגון כל אלה הענינים שעתידי הקדוש ברוך הוא להביא על העולם, ומאי הטעם, לפי שהקדוש ברוך הוא מעביר כרוז בכל הרקיעים אודות דבר ההוא שעתידי להביא על העולם.

בזמן שיש משחית צריך להסתתר

כדמיון זה, בזמן שהמשחית נמצא בעולם, צריך האדם להסתתר בביתו, ולא יתראה בשוק, כדי שלא ינוק, כמו שכתוב: "וְאִתָּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר", האמנם שמהם יש ביכולת להסתתר, אבל מלפני הקדוש ברוך הוא אין ביכולת להסתתר, כמו שכתוב: "אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'". (ירמיהו כ"ג, כ"ד).

זוהר חלק ב' פרשת בא דף לה ע"ב

על ידי פעולה של נתינת הדם על הפתח פסח ה' על ישראל

למדנו שאמר רבי יוסי, זה הכתוב קשה, וכי "וְרָאָה אֶת הַדָּם" ואחר כך "וּפָסַח", משמע שעל ידי הסימן נעשה כך וכו', ואפשר תאמר שפסח בזכות הדם של מצוה, למה היה הדם מבחוח, ולמה בג' מקומות הפתח, והרי כתוב: "הוא גֵּלָא עֲמִיקְתָּא וגו'" (דניאל ב', כב), ומפני מה נצרך להיות

ז"ו הזוהר

מז. וכי הקדוש ברוך הוא לסימן צריך:

בהתגלות הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות.

אלא למדנו, כתוב: **"וַיֵּרָא ה' וַיִּנָּאֶץ"** (דברים לב, ט), וכתוב: **"וַיֵּרָא ה' פִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בְּאָרְץ"** (בראשית ו, ה), ולמדנו שאין נראית ההשגחה העליונה, אלא כאשר נתראה למטה עשיה, שנעשה מעשה מזה, ועד שנעשה מעשה למטה אין משגיחין למעלה לענוש, מלבד הרהור של עבודה זרה, שכתוב: **"הֲשִׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּח לְבַבְכֶם"** (דברים יא, טו), וכשנעשה מעשה אז נתעוררה ההשגחה העליונה, ולפיכך הכל בין לטוב בין לרע בעשיה תולה הדבר.

אמר רבי יוסי, כל שוקי מצרים היו מלאים עבודה זרה, ועוד שבכל בית ובית היו נמצאים מיני כשפים, שנתקשרו על ידיהם כשפיהם בכתרים תחתונים שלמטה, והיו מעוררים רוח טומאה בהם, וסוד הדבר למדנו, שכתוב: **"וּלְקַחְתֶּם אֲגָדַת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף"**, **"אֲגָדַת אֲזוּב"** למה, בשביל לבער רוח הטומאה מביניהם, ולהראות בפתחיהם באותן ג' מקומות רשום האמונה השלמה, אחד מכאן ואחד מכאן ואחד ביניהם¹⁰¹, לפיכך **"וּפָסַח ה' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית וְגו'"**, בעבור שיראה שם הקדוש רשום על הפתח.

זוהר חלק ב' פרשת בא דף לו ע"א

אתם תשבו בפנים ואני אעמוד בחוץ ואשמר

אמר רבי אבא, בכמה מקומות חס הקדוש ברוך הוא על בניו, עושה אדם בית, הקדוש ברוך הוא אומר לו כתוב שמו ותנוח אותו לפתחך, אתה תשב תוך הבית, ואני אשב מבחוץ לפתחך לשמרך, וכאן אמר, תרשום על הפתח סוד האמונה שלי, אתה תשב בביתך, ואני אשמרך בחוץ, שכתוב: **"וְאִתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר"**, וכתוב: **"וַיֵּרָא אֶת הַדָּם עַל הַמַּשְׁקוֹף וְגו' וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנֶגֶף"**.

זוהר זוהר

מת. ג' קוין היינו כמובא לקמן שנרשם צורת אות ה', והיינו שנרשם על מזוזת הימין קו אחד סמוך למשקוף, קו שני ממעל על המשקוף, קו שלישי על מזוזת השמאלי נמוך מעט מן המשקוף, וזהו ציור אות ה"א האחרונה מן השם הוי"ה ברוך הוא, והיינו סימן האמונה כי היא מורה על מדת המלכות:

הכל נתהפך באותה שעה לדין על המצרים

עוד אמר רבי אבא, כדמיון אות ה' מהשם הקדוש עשו בשעה ההיא, כמו שהשם הקדוש נהפך בשעה זו לדין, כן גם נהפך דם הזה בשעה זו לדין, שכתוב: "וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת", רושם של הכל היה אדום, להראות שהרי נהפך הכל לדין לעשות נקמות.

וסוד הדבר, כדמיון שהיה למעלה בשעה ההיא, כך היה נצרך להראות למטה, אם רחמים רחמים ואם דין דין, זה שכתוב: "וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוֹף", ולעתיד לבוא כתוב: "מִי זֶה פָּא מְאָדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מִפְּצָרָה" (ישעיהו ס"ג, א'), שעתיד להתגלות כל הדינים לעשות נקמות.

בזמן שדין שורה לא ילך אדם בשוק

"וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר", מה הטעם, לפי שלמדנו שאמר רבי יצחק, לא נצרך לו לאדם להלוך בשוק, ולהמצא ברחובות, בזמן שהדין תולה בעיר, שכיון שנתנה רשות למשחית, מי שפוגע בו ינזק, וכן כאן לפי שהדין היה נמצא, לא נצרך לצאת לחוץ.

הדין למצרים הוא רחמים לישראל

למדנו שאמר רבי יוסי, שבזה הכח ממש שנמצא דין למצרים, נמצא באותו הכח ממש רחמים לישראל, זה שכתוב: "וְרָאִיתִי אֶת הַדָּם וּפְסַחְתִּי עֲלֵכֶם", וכן למדנו, שבכל אותן כתרים הקדושים שלמעלה, כמו שנמצא בהם דין כך נמצא בהם רחמים, והכל בשעה אחת.

בשעה שהומתו המצרים נתרפאו ישראל

רבי חזקיה למד, כתיב: "וַיִּנְגַף ה' אֶת מִצְרַיִם נֶגֶף וַרְפּוּא" (ישעיהו יט, כב), "נֶגֶף" למצרים, "וַרְפּוּא" לישראל, מהו "וַרְפּוּא", ממה שנימולו נצרכו לרפואה, ולמדנו שבאותה שעה שנגפו המצרים, באותה שעה נתרפאו ישראל, כמו שלמדנו, שאמר רבי יוסי, מהו דכתיב: "וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח",

מהו "על הפתח", ופסח ה' עליכם צריך לומר, אבל על הפתח, זה פתח הגוף, ואיזהו פתח הגוף, זו המילה.

זוהר חלק ב' פרשת בא דף לו ע"א

"וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר וְגו'", אמר רבי יוסי, כמה פעמים שאלתי, במה שכתוב: "וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר וְגו'", מפני מה לא היה זאת ביום שיתגלה לכל פרסום הנס, ומפני מה מתו כל אותן חלשים שאחר הרחים, ואותן בכורי הבהמות, ולא מתו מלכים ושרים ואנשים גבורי מלחמה, כמו שהיה אצל סנחריב, שכתוב: "וַיֵּצֵא מִלְּאָף ה' וַיִּיךְ בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר וְגו'" (מלכים ב' י"ט, ל"ה), ולמדנו שכולם היו מלכים בני מלכים שרים ונציבים, שם נראה גבורת שליח אחד של הקדוש ברוך הוא יותר מזה, הרי יפה היה להיות גבורתו של הקדוש ברוך הוא יותר.

מדת המלכות שנקראת כה נתעוררה

"וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר", "וְה'" הוא ובית דינו, "וְה'" הוא ומשפטיו, "הִפָּה כָּל בְּכוֹר", משה לא אמר הכאה אלא "וַיִּמָּת" וגו', מהו הכה, אלא שנתעוררה המדה שנקראת כ"ה כמו שהגזים משה, שכתוב: "וַיְהִי לֵאמֹר שָׁמַעְתָּ עַד כֹּה".

כח ממשלת החיצונים בטלה, מהמדרגה העליונה עד התחתונה

"כָּל בְּכוֹר", אף מדרגות עליונות ותחתונות בטלו ממשלתן בארץ מצרים, כל אותן המושלים בארץ בכח חכמתם, "מִבְּכוֹר פְּרָעָה הַיֹּשֵׁב עַל פְּסָאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׂפָחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים וְכָל בְּכוֹר פְּהֵמָה", כל אלה הן מדרגות עליונות ותחתונות שבטלו ממשלתן, ונרמזו בפסוק הזה. סתם הדבר "מִבְּכוֹר פְּרָעָה הַיֹּשֵׁב עַל פְּסָאוֹ", זה כתר התחתון שבממשלת מלכות העליונה^{מט}, "עַד בְּכוֹר הַשְּׂפָחָה", זה כתר השמאל, שהוא למטה ממנו, שממשלתו היא לאתר ארבע רחים, שהן ארבע מחנות^ל, כך נשמע שכתוב: "אַחַר הַרְחִים", ולא מן הרחים.

זיו הזוהר

מט. (תיבת קוזמיטא היא קיצור מן תיבת מאד, ועיין בערוך ערך קוזמקרטור): נ. הן ד' קוזמקרטורא שמשמעותו היא ממשלה גדולה מחנות ממונים מן כחות הטומאה והן

"וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה", מושלים תחתונים שבתחתונים, נקבות מנקבות, הנמצאות באתונות וחמורים ובבהמות גדולות וקטנות, ומקבלים מהן כשפים גברים ונשים.

"עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר", אותן היוצאים מן הקליפה שנקראת שפחה, שבהם עושים כשפים לאסורים שיעבדו בהם לעולם, ולא יצאו לחירות, ובכח הבטחון על מדרגות האלו היו מסרבים המצרים, שבהן עשו קשר לישראל שלא יצאו מעבדותם לעולם.

ובזה נתגלה הגבורה והממשלה של הקדוש ברוך הוא, וזכרון הזה לא יכלה מישראל לדורי דורות, שאם לא היה בזה כח גבורתו של הקדוש ברוך הוא, כל מלכי עמים וכל מכשפי עולם וחכמי עולם לא יכלו להוציא את ישראל מן העבדות, והקדוש ברוך הוא התיר הקשרים שלהם, ושיבר כל אותן הכתרים בשביל להוציאם, על זה כתוב: "מִי לֹא יִרְאֶה וְשִׁבַּר כָּל אוֹתָן הַכְּתָרִים בְּשִׁבִיל לְהוֹצִיאֵם, עַל זֶה כְּתוּב: "מִי לֹא יִרְאֶה מִלֶּךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאֲתָה כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוֹךָ"

(ירמיהו י, ז).

זוהר חלק ב' פרשת בא דף לח ע"א

על ידי המלכות שבלילה נעשתה הנס וביום התפרסם

ומה ששאלתם מפני מה לא היה הנס ביום, למדנו, שכתוב: "הַיּוֹם אָתֶם יִצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב", וכתוב: "הַיּוֹצִיאֶה ה' אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לְיֵלֶה", אלא נתבאר שעיקר גאולת ישראל לא היתה אלא בלילה, שהלילה התיר הקשרים ועשה נקמות, והיום הוציאם ביד רמה, זהו שכתוב: "יִצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רְמָה לְעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם", וכתוב: "וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים אֶת אֲשֶׁר הִפָּה ה' בָּהֶם כָּל בְּכוֹר", זה הוא פרסום הנס.

ועוד כתוב: "כִּי אֵין בֵּית אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת", שנעשה הדין ככולם, בזמן שהיו נאספים כולם בבתיהם, ולא היו מפוזרים במדבר ובשדה, ועשה הלילה דינים בכל בשעה ההיא.

זוהר חלק ד' פרשת בהעלתך דף קמט ע"א

שירת עם ישראל חשובה משירת המלאכים

אמר רבי אבא, בוא וראה, בלילה ההוא שרצה הקדוש ברוך הוא להרוג כל אותן הבכורים, בשעה שנחשך הלילה, באו המשוררים לזמר לפניו, אמר להם, אין עתה העת לזה, שהרי שירה אחרת מזמרים בני בארץ.

בשעה שנחלק הלילה, נתעורר רוח צפון, והקדוש ברוך הוא עשה אז נקמות, וישראל היו מזמרים שירה בקול רם, ואז עשה אותם בני חורין מהכל, ומלאכי מעלה וכל מחנות הרקיע היו שומעים קולם של ישראל.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מה ע"א

פרעה קם והרג את שריו ויועציו

"וַיִּקָּם פְּרַעֲהוּ לַיְלָה הַזֶּה וַיַּכּוּ עַבְדָּיו וְגו'...", אמר רבי שמעון, בוא וראה, נקמה העליונה שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים, שלש מיתות היו, אחד שעשו הבכורים במצרים, שהרגו לכל מי שמצאו, ואחד שהרג הקדוש ברוך הוא בחצי הלילה, ואחד כשראה פרעה המות בכיתו בבניו ובעבדיו, עמד והזדיין עצמו והרג את השרים והנציבים וכל מי שיעצוהו לסרב בעם ישראל, עד שהתורה מעידה עליו שהוא קם בלילה ממש.

וכמו שהקדוש ברוך הוא בחצי הלילה הרג הבכורים ועשה נקמות, כן קם פרעה בארץ מצרים והרג ועשה נקמות בשריו נציביו ושלישיו ובכל אותן הנסיכים, זה שכתוב: "וַיִּקָּם פְּרַעֲהוּ לַיְלָה", שעמד להרוג ולהכרית, דרכו של כלב כשמכים אותו באבן הוא רץ ונושך לכלב אחר, כך עשה פרעה.

אחר כך הוא היה הולך בשוקים והיה מכריז ואומר: "קומו צאו מתוך עמי", אתם הרגתם לכל בני העיר, אתם הרגתם השרים והנציבים וכל בני ביתי, זה שכתוב: "וַיִּקָּרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה", כיון שבידכם היה הכל, "וַיְבָרְכֶתֶם גַּם אֹתִי", שלא תהרגני, ואחר כך הוא בעצמו ליוה אותם והוציאם מן הארץ, כמו שכתוב: "וַיְהִי בַשְּׁלַח פְּרַעֲהוּ אֶת הָעָם".

בעת הגאולה מעבירים רוח הטומאה

כאשר בא הקדוש ברוך הוא למצרים, ראה דם פסח שהוא שהיה נרשם על הפתח, וגם דם ברית מילה איך היו נרשמים על הפתח, שכתוב: "וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בַּפֶּסֶח", כח האזוב הרי ביארנו שהוא מעביר רוחות רעים, וכל צד רוח רעה נתבטל על ידי התעוררות שלו, בזמן גאולה העליונה של ישראל ולעתיד לבוא, יביא הקדוש ברוך הוא ליצר הרע וישחוט אותו, ועתה בגאולה זו כתוב: "וְשַׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּל קָהָל עֲדַת יִשְׂרָאֵל וּגְוִי", לזכרון העתיד לבוא ולהיות בזמן גאולה העליונה.

המשחית בראותו דם הסתלק משם

"וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקָף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וּגְוִי", ברשום של אות יו"ד וי"א, להראות בזה רושם ברית הקדוש, ומתבטלת הערלה מלפני דם הברית שהיה רשום על דם הפסח, ובא דם על דם, כאשר עבר משחית שהוא היה רואה הדם וקפץ מן הבית, כמו שכתוב: "וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית וּגְוִי".

ה' בעצמו היה הולך והורג הבכורות

ואם הקדוש ברוך הוא בלבדו היה הורג למה כתוב: "וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית", שנשמע שהמשחית היה הולך ולא הקדוש ברוך הוא, אלא ודאי שהקדוש ברוך הוא היה הורג, והמשחית היה הולך למצוא עילה לישראל, וכיון שראה אותה הבטול של הערלה בשני צדדים^א, היה בורח ונפרד מהם, ומפני שהרג הקדוש ברוך הוא כל אותן הבכורים של צד ההוא, נתן בכורי ישראל לפדיון, כדי שלא ימצא עליהם צד הטומאה עילה כלל, ובכל ענין שומר הקדוש ברוך הוא לישראל כאב לבנים.

זיו הזוהר

רחוקים ונמוכים הרבה מן הקדושה: פסח נרשם בצורת אות ה"א ודם המילה נא. לעיל מובא דעה שרושם הדם היה נרשם בצורת אות יו"ד: נב. פירוש, על בצורת אות ה"א, ויש לומר שדם הקרבן ידי השני מיני דמים של פסח ומילה:

(כד) גם עם ספרים שמשתמש בהם על השלחן כל השנה צריך לנהוג כן.

מקום החמוצים

(א) כל הנמכר יהא לכתחלה בחדר בפ"ע וסגור, אם אפשר (וק"ו מכלים בסי' תנ"א, ועי' מ"ב תמ"ח י"ב) וישכיר החדר להנכרי.

(ב) לכה"פ יהא במקום שניכר היטב דשם חמץ ולא ישכח וגם קשה להשיגו כקון קשור היטב, או שמכסה היטב כל הדלת ודבוק (דעי"ז דומה למחיצת י"ט דבעינן בחמץ).

(ג) אכל קצת דבק (מיסטי"ק או מעסקינג טיי"פ) על הדלת לא מהני וכ"ש אם כבר עשו זה כמה ימים לפני פסח, וגם לכלים שמצניעין לא סגי בזה.

(ד) כל שיש בו חמץ דבוק כמו כלים, ספרים, וחפצים, דינו ג"כ כך.

גניזת כלי חמץ

(א) באין נקיים כל צרכן אז דינם כמו חמץ הן לענין גדר מקום שמצניעם, והן לרשום על שטר המכירה לעכו"ם, אותו המקום שגם שם מונחין חמוצין הנמכרים.

(ב) ג' מדריגות יש בהצנעת כלים:

1) היותר מובחר: לסגרם בחדר מיוחד ולהצניע המפתח שלא ילך לשם כלל כל ימי הפסח.

2) עיקר ההלכה: להצניע במקום צנוע שאין דרכו לילך לשם כל ימי הפסח כמו בוידעם או מרתף, ועי"ז לא ישכח ולא יבא להשתמש בו בפסח.

3) אין למחות: בהנותנין אותן בגובה כותל מקום שאין יד אדם מגעת לשם, כיון שצריך טירחא של לקיחת ספסל להגיע לשם.

וע"כ אם במשך שבוע או יותר לפני פסח כבר נהג לדבק קצת לא יסמוך ע"ז אלא ידבק הרבה מאד שצריך טירחא גדולה ובאופן שמשונה הרבה משבוע לפני פסח או יקשרנו.

וכיון דלכתחילה צריך מקום צנוע אין עצה לקיים זה רק ע"י כיסוי פלעסטיק או פאפיר היטב נגד כולו שיהא בגדר זה.

(ה) תנור של כל השנה, אם לא נכשר לפסח בליבון יכסנו היטב מלמעלה למטה מכל הצדדין ככלים שמצניעין. ואם קיים חשש שלא נתקה מאה אחוזים ימכור הדבוק לו.

(ו) טשיינע קלאזעט.

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק טו - ליל שימורים

לימוד ליום ו' של פסח

פרק ב'

די געוואלדיגע אויפטוען פון מאכן

א צעטל אין שטוב

א) עס איז כמעט נישט מעגליך יעדער אין שטוב זאל געדענקען אלעס פון יאר צו יאר, בפרט קינדער, וואס אפילו נאכ'ן זאגן פארגעסן זיי, אבער דאס געשריבענע ווארט לייענען זיי איבער און איבער.

ב) אפילו די עלטערע זענען עלול צו פארגעסן דורך די געוואוינהייט פון א גאנץ יאר.

ג) צוגעקומענע קינדער, אידימער און שנירן און אייניקלעך איז דאס דער בעסטער וועג בדרך כבוד זיי זאלן וויסן ווי אזוי מען פירט זיך דא מיט אלע ענינים, און פארמיידן דורך דעם אומאנגענעמליכקייטן.

זהירות במנהג אבותיו

ד) עס ווערט במשך הזמן פארגעסן א סאך מנהגים, בפרט די וועלכע זענען גילטיג נאר איינמאל א יאר.

ה) קינדער נאך די חתונה ליגט זיי נישט גענוג שטארק אין זכרון געוויסע מנהגים פון זייערע עלטערן ווייל זיי לעבן דערמיט ווי נאטורליך, א געוואוינהייט, נישט ווייל ס'מוז זיין. דעריבער דורך אראפצייכענען אלעס שווארץ אויף ווייס בלייבט דאס בעזה"י לזכרון עולם.

ה*) עס איז א גרויסער תועלת אין חינוך איבערצוגעבן ווייטער פאר די קומענדיגע דורות, אלע זהירות און חומרות.

פרק ט"ו

ליל שימורים

זוהר חלק ב' פרשת בא דף לח ע"ב

ליל לפני היחוד לילה לאחר היחוד

"ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה לה' שמרים" וגו'. אמר רבי שמעון, בוא וראה שזה הפסוק קשה, כיון שאמר "ליל", מהו "שמרים", ולא שמור, כי שמור היה צריך לומר, וכתוב: "הוא הלילה הזה", בתחלה אמר "ליל" ואחר כך "לילה".

יום ו'
של
פסח

אלא כך למדנו, כתוב: "פי יהיה נער בתולה" (דברים כב, כג), "נער" כתוב, מה הטעם, לפי שכל זמן שלא קבלה זכר נקראת נער, משקבלה זכר נקראת נערה, אף כאן ליל קודם התיחדה עם העולם של בחינת זכר, ואף על פי שכתוב בו: "שמרים", וינינו בשביל שבחינת זכר היה מוכן להתחבר עמה, ובשעה שמתחבר עמה בחינת זכר כתוב: "הוא הלילה הזה לה' שמרים", שמורים זכר ונקבה, ולפיכך כתוב: "הלילה הזה".

ובמקום שנמצאים זכר ונקבה, אין השבח אלא להזכר¹, וכן שבחו ישראל בתשבחתם לבחינת זכר ולא לבחינת נקבה, ככתוב: "זה אלי ואנוהו" (שמות טו, ב), שאין השבח במקום שזכר ונקבה נמצאים אלא להזכר, ועל זה מיחלים ישראל, שכתוב: "זה ה' קנינו לו נגילה ונשמחה בישועתו" (ישעיהו כ"ה, ט'), לפי שכן עתיד לעשות להם, שכתוב: "פימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז', ט"ו).

וסוד נפלאות הזה כך הוא, כמו כאן ביציאת מצרים נתחבר ליל עם לילה, כך עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות להם, שכתוב: "שמר מה מלילה שמר מה מלילה" (ישעיהו כ"א, י"א).

מה שם שמירה וליל, אף כאן שמירה וליל, מה שם שמירה ולילה, אף כאן שמירה ולילה, ולילה נקראת בשביל התחברותה עם העולם של בחינת זכר, זה שכתוב: "אתה בקר וגם לילה" (שם), "בקר", כמו שכתוב:

זו הזוהר

נג. שהוא לשון רבים: נד. ולפיכך כתוב הזה:

"וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בְּבִקְרָ" (בראשית יט, כז), שהיא מדתו ממש¹ויהי, וכתוב: "ה' בִּקְרָ
תִּשְׁמַע קוֹלִי", בקר ממש (תהלים ה, ד).

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ו)

פרק טז - קרבן פסח

ו) געסט וועלכע קומען אין שטוב עסן זאלן וויסן אלע מנהגים פונקטליך, וועלכע איז א געוואלדיגע טובה פאר'ן גאסט און פאר בעה"ב בפרט ווען דער גאסט איז אן איש מכובד.

זהירות במשהו חמץ

ז) דער וואס איז אפגעהיט פון א משהו (א פינטעל קליין ווי די שפיץ פון א נאדל) חמץ היט דאס אים ער זאל א גאנץ יאר נישט זינדיגן (באה"ט תמ"ז בשם האריז"ל, מועתק בכל הפוסקים והספרים, ע' פנים יפות בא, ומקורו בזה"ק תצא רפד:).

חומרות בפסח

ז*) חומרות פסח זענען ווי צירונגען פאר די שטוב, ווי מער חומרות אלץ שענער אויסגעצירט (הגה"ק רבי בונם זצוק"ל, מובא בשיח שרפי קודש וסו"ס מי השילוח).

ח) אידישע קינדער פירן זיך נישט בלויז יוצא צו זיין להלכה, נאר מחמיר זיין אלע חומרות פסח (שו"ת גר"ז סי' ו' וא"א בוטשאטש ה' פסח, סי' תנ"ה). דאס מיינט אפילו וואס עפ"י הלכה איז כשר באגעניגענט מען זיך נישט ערמיט (שו"ת ערוה"ב אר"ח קל"ה).

עיקר החומרות הוא מה שמכניסים לפה

ח*) די עיקר חומרות דארף זיין ביי עסענווארג (מי השילוח בסופו, בשם הגה"ק ר"ר בונם זצוק"ל).

ט) מצות חמץ איז די ערשטע מצוה וואס כלל ישראל צוזאמען איז מצווה געווארן, מ'האט עס אויפגענומען מיט ליבשאפט און חביבות און מחמיר געווען אן א שיעור (שו"ת מן השמים סי' ע').

י) די עיקר חומרות פון פסח דארף זיין אז צום מויל זאל ח"ו נישט צוקומען קיין שום חשש חמץ, און דארט זאל מען יוצא זיין לכל הדעות (פלא יועץ, ערך פסח).

פסח איז דער שורש פון אלע מצוות, דערפאר איז דא גרויסע חומרות (צמח צדיק, ניסן).

פרק ט"ז

קרבן פסח

רעיא מהימנא חלק ב' פרשת בא דף מא ע"א

מצות שחיטת הפסח

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח וְגו'...", מצוה זו לשחוט הפסח בין הערבים בי"ד בניסן, לזכרון פסח ההוא של מצרים, וזה הוא חיוב על הכל, ככתוב: "וַיִּשְׁחֲטוּ אֹתוֹ כָּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרָבִים".

בי לחודש שאז מתחלת השכינה להאיר עד לט"ו שאז מאירה בשלמות

פסח זה צריך להיות נשמר מיום העשירי ולהלאה, שכתוב: "בַּעֲשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם וְגו'...", מאי הטעם, לפי שאז מתחלת הלבנה להאיר בתוקפה מיום העשירי ולהלאה, עד שמשתלמת בחמשה עשר בו, והפסח יהיה נשחט בי"ד בשעה שהדין תולה על העולם.

כל ערל לא יאכל בו

סוד זה כדי לבטל הזוהם מלפני ברית הקדושים¹, וליהנות מן ריח ההוא הנודף מן צלי אש, ועל כן אינו בא אלא על השובע, ולכך כתוב: "וְכָל עֶרְל לֹא יֹאכַל בּוֹ", מי שיש בו ברית קודש "יֹאכַל בּוֹ", מי שאין בו ברית קודש "לֹא יֹאכַל בּוֹ", שהרי זה הקרבן בא מן בני ברית בשביל לשבר תוקף כח הטומאה להעביר הערלה מלפני ברית הקדוש, לפיכך קרבן זה בבני ברית נצרך להעשות ולא בבני ערלה.

איסור שבירת העצם

מה כתוב בזה: "וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ", כדי להראות בו בזיון, ובכל אותן אלהי מצרים, שהרי העצמות היו מושלכים בשוק, ובאו כלבים וגררו אותם ממקום למקום, וזה היה קשה להם מהכל, שהרי העצמות תקון הגוף הם ודומים לגוון אחרונים², וישראל השליכו אותם בשוק דרך בזיון,

זיו הזוהר

נז. היינו גוון ודמות העבודה זרה שלהם שהוא המזל טלה שבשמים: כל הענין כאן הוא סודות עמוקים שלא יובנו כי אם למבין בספר

נז. זה הזוהם היינו קליפת הערלה השואפת תמיד לינק שפע הקדושה מן ספירת היסוד שנקרא ברית הקדוש כי הוא מעביר השפע מעולמות העליונים

ועל כן כתוב: "וְעֵצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בו", אתם לא תשברו, אבל הכלבים היו באים ומשברים אותם.

ועוד, שהמצרים באו אחר כך, וכשהיו רואים אותן העצמות שגררו הכלבים ממקום למקום ונפצום, היו המצרים מטמינים אותם תוך העפר, כדי שהכלבים לא ימצאום, וזה היה בטול עבודה זרה ביותר שבא מצדם, ונתרומם בזה כבודו של הקדוש ברוך הוא, ונכנעו כל כחות אחרים, שהרי אז נכנעים יותר כאשר הבטול נמצא מצד שלהם, ועל כן ישראל לא שברו אותן, שכתוב: "וְעֵצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בו".

זוהר דף קנב ע"א

על ידי עשיה למטה נעשה תיקון למעלה

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. מהו ויעשו^{יט}, אמר רבי יוסי הרי אמרו כל מי שמראה מעשה טוב למטה כראוי, כאילו עשה תיקון זה למעלה, שהרי בשבילו נתעורר למעלה ענין ההוא, כביכול כאילו עשה שם תיקון זה.

סיבת לקיחת השה דוקא בעשור לחודש

"דִּבְרוּ אֶל כָּל עַדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם וּגו'^{יז}", למה בעשור, אמר רבי אבא, בזמן שמאיר היוכל להלבנה^{יח}, שכתוב ביובל: "אֶךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפָּרִים הוּא (ויקרא כג, כז)."

על ידי פעולת ישראל למטה שיבר ה' את כח הס"א למעלה

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֵׁה לְבֵית אָבֹת^{יט}, למה, לפי שבזמן הזה נצרך למשוך השה, שהרי למדנו שבדבר הזה נשבר כתר התחתון שנאחזים בו

זיו הזוהר

גבוהים שהן בבחינת עלמין דדכורא, והאדם המניחן גורם זיוג ויחוד שני מיני עולמות, ועל ידי זה תורק שמן הטוב על שבעה קני המנורה להשפיע שפע רב טוב לעמו ישראל: נח. שהיצ"ל וישחטהו: נט. פירוש, עולם הבינה בהעולם של מדת המלכות:

עץ חיים בסוד התפלין, אבל זה יש להבין בקיצור שתפלה של יד עם ד' פרשיות שלה מרמז על חכמה ובינה תפארת ומלכות של עולם המלכות שהוא בבחינת עלמא דנוקבא, ותפלין של ראש עם ד' פרשיות בד' בתים מרמז על חכמה ובינה תפארת ומלכות של עולמות היותר

כל שאר כתרים התחתונים, ועל כן פירש משה ואמר: "מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן", כמו שכתוב: "צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה"¹⁰¹, אמר הקדוש ברוך הוא, אתם תעשו עשיה למטה, ואני אשבר תוקפם למעלה, וכמו שאתם תעשו באש, שכתוב: "פִּי אִם צָלִי אֲשׁ", כן גם אני אעביר אותו באש בנהר דינור.

ד' ימים נגד ד' מאות שנה ואחרי כן שחיטה נגד שחיטתם

ומפני מה נמשך בעשירי ונשחט בארבעה עשר, אמר רבי אבא, לפי שבמצרים נתקשרו ישראל ארבע מאות שנה, ואף על פי שארבע מאות שנה לא השתעבדו בהם, מכל מקום הואיל שעתיד היה כן להתקשר בהם, מעלה עליו כאילו השתעבדו בהם כל ת' שנה, לפיכך מעכבים השה ארבעה ימים קשור ברשותם של ישראל, ואחר כך "וְשִׁחְטוּ אֹתוֹ כַּל קֹהֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל".

לקיחת הצאן המרמז על הקליפה וקשירתו ושחיטתו

וּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבֹת שֶׁה לְבֵית", למדנו שיש שלשה קשרים¹⁰², בכור בהמה בכור השבי בכור השפחה, שכל שאר הכחות נקשרים בהם באלה שלשה גונים שלמעלה, ובזה הכח שנקרא צאן נקשר הכל, והכל נכלל בצאן, אז יהיה נקשר צאן בצאן, ולא יוכל להפרד מקשרו.¹⁰³ ועל ידי זה כולם יהיו נקשרים, ועל כן כתוב: "וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת", קשרו אותו בחבל, ויהיה מסור בידכם ברשותכם, עד שתשחטו אותו

זיו הזוהר

הגדולים שמהן נמשכים הרבה כחות, ולכן נקראים כתרים וגם בכורים: **סב.** פירוש, בעבודה זו של המשכת השה ועקידתו ד' ימים יהיה נקשר ונעקד הכח הגדול דטומאה שנקרא צאן על ידי כח הצאן דקדושה ולא יוכל להתיר עצמו מקשרו לעשות רע לישראל, וממילא על ידי זה גם שאר הכחות דטומאה יהיו נעקדים ומקושרים:

ס. יש צאן בקדושה הרומז על ספירת התפארת, ועל שם זה נקראים ישראל בשם צאן, ככתוב, "וְאָתָן צֹאנֵי צֹאן מִרְעִיתִי" (יחזקאל לד, לא), ולעומת זה יש בקליפה כח אחד גדול שנקרא צאן הכולל הרבה כחות הטומאה שעליו שלח יעקב לעשו שהכניע תחתיו כחות הטומאה שנקראים "צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה": **סא.** פירוש, אלו ג' כחות הטומאה

ותעשו בו דין, ולעתיד לבוא כתוב: "מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם" (ישעיהו ס"ג, א),
 וכתוב: "כִּי זָבַח לַה' בְּבִצְרָה" (ישעיהו ל"ד, ו), וכתוב: "וְהָיָה ה' לְמִלֵּךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד" (זכריה יד, ט).

זוהר חלק ד' פרשת פנחס דף רנא ע"א

כל עניני הקרבן פסח לבזות את אלוהיהם של מצרים

"מִזְשָׁכוּ וְקָחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח", אמר רבי חייא, כבש
 לקרבן פסח למה, אלא שיראתם של המצרים ואלוה שלהם היה
 כבש, אמר הקדוש ברוך הוא, מבעשור לחודש קחו יראתם של המצרים,
 ותפשו לו ויהיה אסור ונתפס במאסר שלכם יום אחד ושנים ושלשה,
 וביום הרביעי תוציאוהו לדין, ותתאספו עליו.

ובשעה שהמצרים שמעו קול יראתם שנאסר במאסר ישראל, ואין יכולים
 להצילו, היו בוכים, והיה קשה עליהם כאילו הם בעצמם נעקדו
 ליהרג, אמר הקדוש ברוך הוא, יהי נתפס ברשותכם יום אחר יום ארבעה
 ימים, כדי שיראו אותו נתפס, וביום הרביעי תוציאו אותו להשחט, ויראו
 המצרים איך אתם עושים בו דין, וזה קשה להם מכל המכות שהביא
 עליהם הקדוש ברוך הוא, אותן הדינים שיעשו ביראתם.

אחר כך דינו באש, שכתוב: "פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ" (דברים ז, כה),
 אמר הקדוש ברוך הוא, "אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא", שלא יאמרו שברצון
 ובהשתוקקות לאלהינו אוכלים אותו כך, אלא הכינו אותו צלי, ולא
 מבושל, שאם מבושל יהי מכוסה ולא יראו אותו, אלא תקון שלו שיראו
 אותו כך מושרף באש, לפי שריחו נודף.

ועוד שראשו יהיה כפוף על כרעיו, שלא יאמרו שחיה או בהמה אחרת
 היא, אלא שיכירו לו שהוא אלהי שלהם, ועוד שלא יאכלו אותו
 בחשקות של רעב, אלא על השובע דרך קלון ובזיון.

ועוד "וְעֵצֶם לֹא תִשְׂכְּרוּ בו", אלא שיראו עצמותיו מושלכים בשוק, ולא
 וכלו להצילו, ועל כן כתוב: "וּבְאֱלֹהֵיהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים" (במדבר לג,
 ד), הרבה דינים.

ענין שימת הדם בג' מקומות

אמר רבי יהודה, אם כן למה דם, הרי למדנו רושם האמונה לבן ואדום וגוון אחד הכולל בין ב' הגוונים^א, אמר לו, ב' דמים היו, אחד של מילה ואחד של פסח, של מילה רחמים, של פסח דין, אמר רבי יהודה, לא כן, אלא כמו שלמדנו, שהפך הקדוש ברוך הוא דם ההוא לרחמים, כאילו היה מראה לבן בתוך הגוונים, זה שכתוב: "וְאָעֲבַר עָלֶיךָ וְאָרְאֶךָ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ וְאִמְרָ לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי וְגוֹ'^ב" (יחזקאל ט"ו, ו), ואף על פי שהיה אדום נהפך לרחמים, שכתוב: "בְּדַמֶּיךָ חַיִּי", ולפיכך נרשם הפתח בג' מקומות אחד מכאן ואחד מכאן ואחד ביניהם.

רבי חזקיה למד, שנראו שני מיני דמים, כנגד שני כתרים שנתעוררו למעלה בזמן ההוא^א, רבי יוסי אמר, כנגד כתר אחד שנכלל בשני צדדים הנעלמים ברחמים ודין.

זיו הזוהר

צורת מגן דוד על הקו ירוק שבאמצע הדגל: **סד**. ב' מיני דמים היינו של מילה ושל קרבן פסח עוררו למעלה פעולת השני כתרים של רחמים ושל דין שהם תפארת ומלכות, ולדעת רבי יוסי נתעורר כתר אחד היינו מלכות אלא שאז נכלל בה רחמים ודין:

סג. להורות שזה העולם מתנהג על פי חד"ר היינו חסד דין רחמים ועל זה מורים הג' גוונים, וכן נצרך לנו לעשות הדגל של כלל אומה הישראלית, קו לבן ממעל, קו אדום מתחת, וקו ירוק כמראה עשב באמצע, כי זה סימן האמונה שלנו, ויכולים גם כן לעשות

יא) ביי השי"ת איז באלויבט מדת חסידות פון א איד מער ווי די גוף המצוה (דע"ק ה' ס"ת רע"ו סק"ו).

על ידי החומרות זוכים לנשיאת פנים מהקב"ה

יב) דורך חומרות איז מען זוכה צו נשיאת פנים פון הקב"ה (ברכות כ:): און צו א באזונדערע שמירה פון הימל (בני יששכר תשרי, מאמר ד').

יג) דער וועלכער איז א ריכטיגער מאמין בד' ובתורתו, וועט קיינמאל נישט חוזק מאכן פון איינעם וואס איז מחמיר א חומרא (ד"ח ח"ב יו"ד סי' ל"ט).

יד) דער הייליגער טשערנאבילער מגיד זצוק"ל און דער הייליגער בעל ישמח משה זצוק"ל פלעגן מחמיר זיין פסח אלע חומרות (הנהגת מהר"ן סו"ס מאור עינים, תהל"מ הנהגת יש"מ).

על ידי חומרות בפסח זוכים לאריכות ימים

מ'האט מגלה געווען פון הימל אז ווי מער חומרות, אלץ מער אריכות ימים ושנים איז מען זוכה (שו"ת מן השמים סי' ע'). דאס איז אויסער דעם געוואלדיגן אור לעולם הבא.

פרק ג'

די פאלגענדע רשימה (ליסטע)

די ווייטערדיגע רשימה טוט פארקערפערן די הלכות, מנהגים, מיט אן אוצר פון עצות און אנווייזונגען וועלכע באלייכטן דעם וועג ווי אזוי באהיט צו ווערן מיט די הילף פון השי"ת נישט נכשל צו ווערן ח"ו אין א משהו חמץ נישט אין שטוב און נישט אינדרויסן.

די רשימה קען זיין א פילזייטיגער אויפטוה אין שטוב, ווי מיר האבן פריער דערמאנט און יעדער זאל מוסיף זיין זיינע אייגענע חומרות און צושרייבן.

פרק ד'

זהירות ביין לקידוש, ד' כוסות ולהבדלה

יין קידוש מרמז ליין המשומר

א) הסוחטין יין ושופכין כל הנסחט למסננת ותולין המסננת על כלי, צריך להזהר במה שמשמשין לקידוש ולהבדלה שלא יהא מגולה לא המונח במסננת ולא יין צלול הזב ממנו אפילו שעה מועטת לכתחילה, ובעבר עליו לילה כבר

סֵפֶר זוהר תורה לפסח

בו לקטנו כל המאמרים מספר זוהר
תורה המתורגם ללשון הקודש, עם פותרות,
תמצית הענין לכל קטע וקטע, וחילקנום לשבע
עשרה פרקים, לפי הענינים, דבר דבור על אופנו.
"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא".

(זוהר ח"א קנ"ז)

פרק יז - שירת הים

לימוד ליוםז' של פסח

יש להסתפק אם ראוי לקידוש ולהבדלה (עי רע"ב ס"א, גר"ז א', מ"ב ג' ח"א כלל ו' אות ז'. וערוה"ש ס"ה, וכה"ח שם בשם בא"ח וס' בית יהודה, ושו"ת דברי מלכאל ח"ד סי' א', ומ"ש בכה"ח או' י"ב בשם פמ"ג לא מועיל למה שע"ג מסנת עי' טויר"ד קט"ז, וסתימת שאר כל הפוסקים נגד הפמ"ג, והפמ"ג הניחו בצ"ע, ולבד זאת בדע"ת רע"ב בשם תורת חיים ב"ב דף צ"ז דיין קידוש מרמז ליינ המשומר, וע"כ יש להקפיד בגילוי).

זהירות בעשיית היין

(*א) הרוחץ הענבים בבורית (זי"ף) צריך לזוהר לשוטפן היטב היטב, ומלאכתן תעשה ע"י בעלי אחריות דוקא, דטבע הדבר שאחר הרחיצה רישומו ניכר ונרגש טעמו בהיין ואם פוגם טעם היין עלול לגרום ספק אם ברכתו בפה"ג, או ראוי לקידוש ולהבדלה (עי' היטב סי' ר"ד ס"ד ומ"א י"ד וח"א כלל נ"ה, ומ"א ר"ב סק"ג ומ"ב ז' וגר"ז ר"ד או' ח').

(ב) ישנם כמה מינים יין מגיתו (גרע"פ - זש"ו) וביניהם שמוזגין במים (עי' באינגרידיענס) וישנם כמה מורי הוראות שמפקפקין בענין דינם לבפה"ג, קידוש, ד' כוסות, והבדלה. דביין גמור קי"ל (רמ"א ער"ב ס"ה וגר"ז שם) דיינות שלנו יותר טובים בלי מזיגה. וע"כ אפילו במים מועטים יש לחוש אם לברך בפה"ג (עו"ת, וא"ר ר"ד י', ובמשנ"י קאפיש לא מתיר יותר משליש מים), והכריעו האחרונים דתלוי אם דרך בנ"א לשתותו במקום יין ע"י מזיגה זו (מ"א ר"ד ט"ז ס"ז בשם מהרי"ל, גר"ז, מ"ב, וערוה"ש שם).

ויין המשכר שייך למדוד אם שותין בתור יין או בתור סתם משקה חשובה הממוזג מב' דברים, אבל יין מגיתו הגם שבנ"א שותין וערב לחיך מאן מפיס שהוא בתור יין דלמא שתיית משקה זו עריב עליו, והלא יש השותין בתוך הסעודה יין מעט ממוזג עם הרבה מים באופן שהיין רק אחד משה שזה וודאי אי"ל דין יין כדאי' בשו"ע סי' ר"ד הנ"ל, וע"כ שמזיגה זו עריבה להם, וה"ה בנ"ד. ודעת כמה מורים להזוהר בזה בפרט במקום ברכה לבטלה שהרבה החמירו בו, ולפעמים גם בס"ס, וכן הפסד קידוש והבדלה דקי"ל דבמקום מצוה יש להדר לצאת מכל הספיקות כמבואר בש"ת מוצל מאש סי' י"ג דאפילו קיום מ"ע דרבנן גם ביש אלף ספיקות החיוב עדיין מוטל עליו, וכ"כ בכו"פ סו"ס ט"ז, ועי' שע"ת ח"א כלל א' פרט ד' או' ח"י, וצל"ח ברכות דף כ"ח, ואכמ"ל.

זהירות למי שיש לו ברעיסע"ס

ג) ברעיסע"ס אם אפשר יש להסירו לגמרי לפסח משום הבעין (ובלוע). ואם א"א אז צריך לנקותו אצל רופא יהודי הנזהר מחמץ וי"ל הרגשה ואחריות

פרק י"ז

שירת הים

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נד ע"א

המלכות מקבלת כח מהבינה דרך ספירות ז"א

"אָז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה' , רבי אבא פתח ואמר, עיינתי בכל התשבחות ששבחו ישראל להקדוש ברוך הוא, וכולן פתחו באז, "אָז יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל", "אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ" (יהושע י, יב), "אָז אָמַר שְׁלֹמֹה" (מלכים א' ח, יב), מה הטעם, אלא כך למדנו, כל הנסים וכל הגבורות שנעשו להם לישראל, כשהאיר האור של הקדמון הקדוש בעטרותיו, נחקקים ונרשמים באז בא' וא' בז', זה האור מבריק בחשך ומאיר לכל צד, וכאשר מתחברת הארת הא' ומגעת לז', מהו ז', זו "חֶרֶב לַה' מְלֶאכֶה דָם" (ישעיהו לד, ו), אז נעשה נסים וגבורות, לבעבור שנתחבר הא' עם הז' וס'ו, וזו היא שירה, היא השירה של כל הצדדים, וזהו "אָז יִשִּׁיר".

יום ז'
של
פסח

השירה תושלם בעת תחיית המתים

"יִשִּׁיר", אז שר צריך לומר, אלא דבר הזה תולה ומשלים לזמן ההוא, ומשלים גם לעתיד לבוא, שעתידיים ישראל לשבח שירה זו.

משה וישראל ישירו עוד פעם את השירה לעתיד לבוא

"מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל", מכאן למדנו, שהצדיקים הראשונים אף על פי שנתעלו במדרגות עליונות שלמעלה, ונתקשרו בהקשר של צרור החיים, עתידיים כולם להחיות בגוף, ולראות אותות וגבורות אשר יעשה הקדוש ברוך הוא לישראל, ולומר שירה הזאת, זהו שכתוב: "אָז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל".

זיו הזוהר

סה. אות א' רמז על ספירה הראשונה מן שבע ספירות התחתונות, וכאשר ספירת כתר שהוא מקורא דכלא, ואות ז' מופיע אור גדול כזה אז נעשה נסים רמז על ספירת מלכות ספירה השביעית וגבורות:

אמר רבי שמעון, מה הטעם, לפי שכתוב: "פִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת" (מיכה ז, טו), "אֲרָאֵנוּ", אראך צריך לומר, אלא אראנו ממש, למי שראה בתחלה יראה לו שנית, וזהו "אֲרָאֵנוּ", כמו שכתוב: "אֲרָאֵנוּ בַּיָּשַׁע אֱלֹהִים", (תהלים נ, כג) "וְאֲרָאֵהוּ בַּיְשׁוּעָתִי", (תהלים צא, טו) ובכך, "אִזְ יִשְׂרָאֵל מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל".

לומר את שירת הים בכוונה

את הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְה' , השירה של השכינה להקדוש ברוך הוא^{סז}, למדנו, כל אדם שאומר שירה הזאת בכל יום ומכוון בה, הוא זוכה לאמרה לעתיד לבוא, שהרי יש בה עולם העבר, ויש בה עולם הבא, ויש בה קשרי האמונה, ויש בה ימי מלך המשיח, "אֶת", לרבות כל אותן תשבחות אחרות שאומרים העליונים והתחתונים.

משה וישראל שרו לז"א השירה שהיתה על המלכות לשבחו

"הַשִּׁירָה הַזֹּאת", שיר זה צריך לומר, אלא השירה שמשבחת השכינה להמלך, ומשה מלמטה למעלה אמר^{סח}, וזה נתבאר. "לְה'", בשביל שהאיר לה המלך את פניו, רבי יוסי אמר, כל מיני השפע שהיו משפיעים, המשיך המלך הקדוש אליה, ובשביל זה משבחת לו השכינה.

אמר רבי יהודה, אם כן, למה כתוב: "מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל", והרי השכינה היתה צריכה לשבח, אלא אשרי חלקם של משה וישראל, שהם היו יודעים לשבח למלך בשביל השכינה כראוי, לבעבור שכל הכח ההוא והגבורה שלה נחלה מאת המלך.

ה' הראשון בינה השני ז"א

רבי ייסא אמר, "הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְה'", זה הוא הנהר היוצא מן העדן, שכל השפע והגדולה יוצא ממנו להאיר הנרות^{סח}, ונשמע שמה שכתוב

זיו זוהר

סז. כי השכינה נקראת זא"ת: סז. מן הבינה מקור החירות שנקרא נהר היוצא ספירת מלכות עד ספירת כתר: מעדן, פירוש מן ספירת החכמה, ואשירה סח. מפרש שזה לה' הראשון היינו עולם לה' השני היינו ספירת התפארת שנקראת

אחר כך "אֲשִׁירָה לָהּ", שזה הוא מלך הקדוש העליון, ולכך לא כתוב אשירה לַיהוָה.

שכר האומר שירה

"וַיֹּאמְרוּ לְאָמְרֵי", לדורי דורות, כדי שלא תשכח מהם לעולם, שכל מי שזוכה לשירה הזאת בעולם הזה, זוכה לה בעולם הבא, וזוכה לשבח בה בימי המלך המשיח, בשמחתה של כנסת ישראל בהקדוש ברוך הוא, שכתוב: "לְאָמְרֵי", לאמר בזמן ההוא, לאמר בארץ הקדושה בזמן ששכנו ישראל בארץ, לאמר בגלות, לאמר בגאולתן של ישראל, לאמר לעולם הבא.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נד ע"ב

כפל הלשון גאה גאה

"אֲשִׁירָה לָהּ" כִּי גָאָה גָאָה וּגְוִי", "אֲשִׁירָה לָהּ", נשיר צריך לומר, מהו אשירה, אלא לפי שהיו משבחים תושבות השכינה, "לָהּ" זה המלך הקדוש, "כִּי גָאָה גָאָה", שעולה ומתעטר בכתריו, להמשיך ברכות וכחות וגבורות להעלות בכל, "כִּי גָאָה גָאָה", גאה בעולם הזה, גאה בעולם הבא, כי גאה בזמן ההוא, גאה בשביל שיתעטר בכתריו בשמחה שלמה.

המצרים ושרם נמסרו בידי הים שהיא המלכות

"סוֹס וְרִכְבּוֹ רָמָה בָּיָם", הממשלה שלמטה והממשלה שלמעלה שנאחזים זה בזה, נמסרו בהים הגדול, והממשלה הגדולה היא לעשות בהם נקמות, למדנו שאין הקדוש ברוך הוא עושה דין למטה עד שיעשה דין בהשרים שלהם למעלה, זה שכתוב: "יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמְרוֹם בְּמָרוֹם וְעַל מְלִכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה" (ישעיהו כד, כא).

זו הזוהר

מלך הקדוש: סט. כי לה' הראשון הוא שכתוב אשירה בלשון נקבה בעבור בינה ולה' השני הוא תפארת: ע. כיון הוספת אות ה':

כולם נמסרו לידי המלכות לעשות בהם נקמות

"רָמָה בָּיָם", אמר רבי יהודה, באותו הלילה נתעוררה גבורה הקשה, שכתוב בו: "וַיֹּלֶךְ ה' אֶת הַיָּם פְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל הַלַּיְלָה", בזמן ההוא בקשה השכינה מן המלך כל אותן החילות שלמטה, וכל אותן השרים שלמעלה שיהיו נמסרים כולם בידה, וכולם נמסרו בידה לעשות בהם נקמות, זה שכתוב: "סוּס וְרֶכֶב רָמָה בָּיָם", בים סתם, למעלה ולמטה.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נה ע"א

הישועה הגיעה מרצון אבא ואמא

"עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה לִי לְיִשׁוּעָה", אמר רבי יוסי, "עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה", היינו אלה הנכללים זה בזה, ואינם נפרדים זה מן זה, ולעולם הן בחביבות ברצון אחד, שמשם נמצא השפעת הנחלים ומעינות, להספיק לכל ולברך לכלו^א, לא יכזבו מימי המעינות, כמו שכתוב: "וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִימֵינוּ" (ישעיהו נח, יא), ועל כן "וַיְהִי לִי לְיִשׁוּעָה", שבשביל זה המלך הקדוש משפיע ומנחיל למטה^א, ונתעוררה הימין לעשות נסים.

מרמז על היסוד הנקרא צדיק

"זֶה אֵלַי וְאֶנְוְהוּ", היינו צדיק, שממנו יוצאות הברכות בזווג, "וְאֶנְוְהוּ", במקום שהוא שהחביבות נמצאת בו, וזהו בית המקדש, "אֵלַי אָבִי וְאֶרְמְנָהוּ", משה אמר כך לעומת המקום שהלויים באים מצד ההוא^א, ועל כן שלמות של הכל היא במקרא הזה.

מרמז על ז"א שהוא הפועל ישועות

רבי יצחק אמר, "וַיְהִי לִי לְיִשׁוּעָה", זה המלך הקדוש^א, וכך הוא, ומניין, ממקרא אחר מצינו כן, שכתוב: "כִּי עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה לִי וַיְהִי לִי

זיו הזוהר

א. היינו הזדווגות של חכמה ובינה השפע למלכות על ידי ספירת יסוד צדיק הנקראים אבא ואימא שהן תרין רעין דלא מתפרשין לבעבור קיום העולם: משה משבט לוי בא, והיינו עולם הבינה
ב. לעורר הזדווגות תפארת ומלכות הנקראים ברא וברתא שעל ידי זה נשפע דמינה דינין מתערין: ע"ד. היינו ספירת התפארת:

לִישׁוּעָה" (ישעיהו יב, ב), וכך נשמע מזה שאמר: "ה' נִיהַי לִי לִישׁוּעָה וְעִלָּי, שזוה המלך הקדוש.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נה ע"ב

אפילו עוברים זכו לראות ולשבח לה'

רבי ייסא אמר, "זֶה אֱלֹהֵי וְאַנְוָהוּ", שכל ישראל ראו על הים מה שלא ראה, יחזקאל הנביא, ואפילו אותן הולדות שבמעיי אמם היו רואים, ומשבחים להקדוש ברוך הוא, וכולם היו אומרים "זֶה אֱלֹהֵי וְאַנְוָהוּ".

אפילו את הפרצופים העליונים שייך לרומם

אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְמָנְהוּ", כמו שכתוב: "אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם" (בראשית לב, ז) וע"ז אמר רבי יוסי, אם כן למה "וְאַרְמְמָנְהוּ", הרי המדה אלהי אברהם למעלה היא, אמר לו אף על פי כן נצרך "וְאַרְמְמָנְהוּ", והכל ענין אחד, "וְאַרְמְמָנְהוּ" בכלי"ז, להכליל מי שיודע ליחד שם הקדוש והגדול, שהרי זאת היא עבודה עליונה להקדוש ברוך הוא.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נו ע"א

גבורות מלחמת ה'

"ה' אִישׁ מְלַחְמָה ה' שְׁמוֹ", אמר רבי אבא, בוא וראה, כאשר יתעוררו הגבורות והמלחמות של הקדוש ברוך הוא, כמה שוטרים שלמדת הגבורה מתעוררים לנטש מלחמות בכל מקום, ולנטש חילות וגבורות לכל צד, אז הים סוער וגליו יתרוממו, והאניות ההולכות ושטות יורדות ועולות, וזעף נמצא, אז מתעוררים מתגירי מלחמה באבני בליסטראות, בעלי רמחים וחרבות חצים וקשתות, כמו שכתוב: "חֲצִיף שְׁנוּנִים" (תהלים

זיו הזוהר

שגם בה שייך הרמה שעל ידי עבודת ישראל נתיחד שם הגדול והקדוש ותתרומם ספירת החסד למעלה ראש לקבל החסדים ולהשפיעם למלכות, וזהו שאמר וארוממנהו בכל, פירוש שבכל ז' ספירות הבנין שייך הרמה להכלילם בג' ספירות הראשונות שעל ידי זה יתמלאו

עת. כיון שבזה הפסוק נוסף השם הוי"ה שסתמו הוא ספירת התפארת: עו. היינו ספירת החסד: עז. רבי יוסי מקשה שאין שייך "וְאַרְמְמָנְהוּ" אלא בספירת מלכות להרימה על ידי תורה ותפלה שתזדווג עם עלמא דכורא להשפעת שפע, אבל בספירת חסד מה הרמה שייך בה, ומתרץ

מה, ו), והקדוש ברוך הוא מתגבר בצבאותיו לעורר מלחמה, וי לאותן שהמלך הקדוש יעורר עליהם מלחמה, בכך כתוב: "ה' אִישׁ מִלְחָמָה". ומכאן, מאלה האותיות, ומפסוק הזה, יוצאים הרי מלחמה לאותן הרשעים, לאותן השונאים, שחטאו להקדוש ברוך הוא, וצירופי האותיות נתגלו לבעלי האמת, והרי נתבאר הדברים.

המלחמה נעשה על ידי תפארת ומלכות

"ה' אִישׁ מִלְחָמָה ה' שָׁמוּ", כיון שכתוב: "ה' אִישׁ מִלְחָמָה", לא נודע כי "ה' שָׁמוּ", אלא כמו שכתוב: "וְהָ הַמָּטִיר עַל סָדָם וְגו' וְעִי".

קריעת ים סוף

"מִרְפַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בַיָּם" רבי יהודה פתח ואמר, "רְאוּף מִים אֱלֹהִים רְאוּף מִים יְחִילוֹ וְגו'", (תהלים ע"ז, י"ז) בשעה שעברו ישראל את הים, אמר הקדוש ברוך הוא להמלאך הממונה על הים, קרע מימך, אמר לו למה, אמר לו בשביל שיעברו בני בתוכך, אמר לו הן הגאולה על שנתמלאה הסאה עם רוגז היא אמתית, אבל מה נשתנו אלה מאלה, אמר לו על תנאי זה עשיתי לים כשבראתי העולם.

מה עשה הקדוש ברוך הוא, העיר גבורתו ונתכווצו המים, זה שכתוב: "רְאוּף מִים אֱלֹהִים וְגו'", אמר לו הקדוש ברוך הוא, הרוג כל אותן החילות, ואחר כך השליכם החוצה, אחר זה כסה הים עליהם, זה שכתוב: "מִרְפַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בַיָּם".

כל הכחות שלהם למעלה נשברו על ידי המלכות

אמר רבי אלעזר, צא וראה כמה מרכבות עשה הקדוש ברוך הוא למעלה, כמה צבאות, כמה חילות, וכולם נקשרים אלה באלה, כולם מרכבות אלה לאלה, מדרגות על מדרגות, ומצד השמאל מתעוררות מרכבות השרים שאינם קדושים, ולכן מדרגות ידיעות למעלה כמו שנתבאר.

זיו הזוהר

כולם בשפע מן הנהר היוצא מעדן: שמו, ונקראת גם כן בית דינו, וכך נדרש עת. פירוש, "ה' אִישׁ מִלְחָמָה" היינו גם על הפסוק "וְהָ הַמָּטִיר עַל סָדָם" תפארת, "ה' שָׁמוּ" היינו מלכות שנקראת (בראשית יט, כד), דהיינו הוא ובית דינו:

וכולם נמסרו ביד בית דין המלכות שנקראת ים הגדול, לשברם ממדרגתם, וכאשר הם נשברים למעלה, כל אלה שלמטה נשברים ונאבדים בים התחתון, זהו שכתוב: "מִרְפַּבַּת פְּרָעָה וַחִילוֹ יָרָה בַיָּם", בים סתם.

"וּמִבְּחַר שְׁלִשְׁוֹ טַבְעוּ בַיָּם סוּף" ^{ע"א}, "וּמִבְּחַר שְׁלִשְׁוֹ" הרי נתבאר בהכתוב "וְשִׁלְשָׁם עַל פְּלוֹ", שכל המדרגות הן שתיים ואחת, אלה על אלה ^{ע"ב}, וכדמיון שלמעלה כך גם הם נעשו, וכולן נמסרו בידה לשברם ממשלתם אלה ואלה.

המכות שעל הים היו קשות מכל המכות שבמצרים

בוא וראה, הרי אמרו שכל עשר מכות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים, כולן היו בכח יד אחת, שהשמאל נכלל בימין, כי העשר אצבעות נכללות זו בזו, כנגד העשרה מאמרות שהקדוש ברוך הוא נקרא בהם ^{ע"א}, ואחר כך כנגד כל המכות היתה המכה של הים, חזקה וגדולה ביותר, ככתוב: "וְהָאֶחָרוֹן הַכְּפִיד" ^(ישעיהו ח, כג), זהו שכתוב: "מִרְפַּבַּת פְּרָעָה וַחִילוֹ יָרָה בַיָּם וּגּוֹ", ולעתיד לבוא, עתיד הקדוש ברוך הוא להרוג הצבאות, עם הפחות והנציבים והנסיכים של אדום, זה שכתוב: "מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מְבֻצָּרָה" ^(שם סג, א).

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נו ע"ב

השמאל והימין נכללו כאחד

"יְמִינָךְ ה' נְאֻדְרֵי בְּכַח וּגּוֹ", מהו "נְאֻדְרֵי", נאדר צריך לומר, אלא בשעה שהשמאל באה להזדווג בהימין, בכך כתוב: "נְאֻדְרֵי בְּכַח", רמז על שתיים ^{ע"ב}, ולעולם כך הוא, לפי שהשמאל נמצאת בהימין ונכלל בה.

אמר רבי שמעון, כמו שביארנו כך הוא, כי האדם נמצא שנחלק להיות חצי הגוף, מה הטעם, כדי שיקח עמו בת זוגו, ונעשו גוף אחד ממש,

זיו הזוהר

עט. ים סוף היינו סופא דכל דרגין שהיא ספירת מלכות: פ. אחד חסד ואחת דין ונקראין גם כן בשם עשר אצבעות, ה' של מדת הרחמים: פא. היינו העשר ספירות חסדים וה' של גבורות: פב. הלשון רבים

כך הוא הימין נמצא שנחלק, מה הטעם, כדי שיקח עמו השמאל^א, וכך הוא נעשה הכל אחד באחד, ועל כן באחת הוא מכה ורופא, זה שכתוב: "יְמִינָהּ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב".

השירה נאמרה על זמנו של מלך המשיח

בוא וראה, שירה הזאת נאמרה על זמן ההוא, ועל זמן העתיד בימים שיתעורר מלך המשיח, שכתוב: "יְמִינָהּ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב", רעצת לא טוב, אלא "תִּרְעֵץ", מה נכתב תחלה על החורבן: "הַשֵּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב" (איכה ב. ג.) בזמן ההוא, היא "תִּרְעֵץ אוֹיֵב" לזמן העתיד, והכל כן הוא, "תִּתְהַרֵם קָמִיךָ", הרסת לא כתוב, אלא "תִּתְהַרֵם", "תִּשְׁלַח חֲרֹנֶךָ יֶאֱכְלֵמוּ פִקְשׁ", הכל לזמן העתיד.

כחו של ה' בזמן הזה ולעתיד לבוא

"יְמִינָהּ ה' נֶאֱדָרִי בַפֶּחַ" בזמן הזה בעולם הזה, "יְמִינָהּ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב" בזמן מלך המשיח, "וּבִרְבֵּי גְאוֹנֶךָ תִּתְהַרֵם קָמִיךָ" לכשיבא גוג ומגוג, "תִּשְׁלַח חֲרֹנֶךָ יֶאֱכְלֵמוּ פִקְשׁ" לתחיית המתים, שכתוב: "וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמֵּת עִפְרָיִם יִקְיִצּוּ, אֱלֹהִים לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֱלֹהִים לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם" (דניאל יב. ב.).

שומרי הברית ישארו בעולם בזמן תחיית המתים וה' ישמח עמהם, על זמן ההוא אמר רבי שמעון, אשרי חלקם של אותן שישארו בעולם, ומי הם, בוא וראה, לא ישארו מבני העולם אלא אלה הנימולים, שקבלו עליהם אות הברית הקדוש, ונכנסו בברית הקדוש, באותן שני החלקים כמו שנתבאר^א, והוא מן נוטרי הברית ההוא, שלא הכניסו במקום שלא נצרך, אלה הם שישארו ויכתבו לחיי עולם. מניין, שכתוב: "וְהָיָה הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ, כָּל הַכֹּתוֹב לְחַיִּים בִּירוּשָׁלַם" (ישעיהו ד. ג.), כך נשמע ממה שכתוב: "הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם", שכל מי שנימול כראוי, נכנס בשתי אלה

זיו הזוהר

מרמז שהיד ימין יש בה התכללות של יד שתוכל להיות התכללות חסדים בגבורות שמאל, היינו שהחמש גבורות נכללות וגבורות בחסדים: פד. ב' החלקים היינו בהחמשה חסדים: פג. פירוש, כדי מילה ופריעה:

המדרגות^[פח], ואם נוטר ברית הזה כראוי וזוהר בו, עליו כתוב: "הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם", אלה ישארו בזמן ההוא, ועמהם עתיד הקדוש ברוך הוא לחדש העולם, ולשמוח עמהם, על זמן ההוא כתוב: "יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו" (תהלים קד, לא).

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נח ע"א

רק בכח התורה נכנעים האומות

רבי חייא אמר, "יְמִינָהּ ה' נֹאֲדָרֵי בְּפֶחַח", זו התורה, ועל כן "יְמִינָהּ ה' תְּרַעֵץ אוֹיֵב", שאין לך דבר בעולם שישבר כחם של העמים עובדי עבודה זרה, מלבד בזמן שישראל עוסקים בתורה, שכל זמן שישראל עוסקים בתורה, נתחזק בחינת הימין ונשבר כחם וגבורתם של העמים עובדי עבודה זרה, ולפיכך נקראת התורה עוז, כמו שכתוב: "ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן" (תהלים כט, יא).

ובזמן שישראל אין עוסקים בתורה, בחינת השמאל נתגבר, ונתחזק כחם של העמים עובדי עבודה זרה, ומושלים על ישראל וגוזרים עליהם גזרות שאין יכולים לעמוד בהן, ועל כן גלו ישראל ונתפזרו בין העמים, זה שכתוב: "עַל מָה אָבְדָה הָאָרֶץ וּגְוִ" (ירמיהו ט', י"א), "וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי" (שם פסוק יב), שהרי כל זמן שישראל עמלים בתורה, נשבר כחם וגבורתם של העמים עובדי עבודה זרה, זהו שכתוב: "יְמִינָהּ ה' תְּרַעֵץ אוֹיֵב".

אמר רבי אלעזר, ודאי כך הוא, שכל זמן שקולם של ישראל נשמע בבתי כנסיות ובבתי מדרשות וכו', כמו שלמדנו, "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" (בראשית כו, כב), ואם לא אז הידים "יְדֵי עֲשׂוֹ", וזה נתבאר.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נח ע"ב

נקמת ה' בעמים לעתיד לבוא

"וּבְרַב גְּאוּנָה תִּהְרַס קְמִיךָ", אמר רבי אבא בשם רב ייסא הזקן, וכך אמר רבי שמעון, עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות לכל אותן המלכים

זיו הזוהר

פה. הנקראות ציון וירושלים שהן יסוד ומלכות, כי מילה במלכות ופריעה ביסוד:

שצוררו לישראל ולירושלים, לאנדריאנוס ללופינוס לנבוכדנצר ולסנחריב, ולכל שאר מלכי עמים שהחריבו ביתו, ולהמשילם כבתחלה, ויתאספו עמהם שאר עמים, ועתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מהם בהתגלות סביב ירושלים, זה שכתוב: "וְזֹאת תְהִי־הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגַּף ה' אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל יְרוּשָׁלַם" (זכריה יד, יב), אשר יצבאו לא כתוב, אלא "אֲשֶׁר צָבְאוּ", בכך כתיב: "וּבְרֹב גְּאוֹנָךְ תִּהְרַס קְמִיךָ", וזה על זמן ביאת המשיח נכתב, ושירה הזאת שירת עולם היא.

השירה על כל הניסים שעשה אז ושיעשה בזמן המשיח ועוד

"וּבְרוּחַ אַפִּיךָ נַעֲרָמוּ מַיִם", בזמן ההוא, ולפיכך יש בשירה הזאת לזמן ההוא, ולזמן של מלך המשיח, ולזמן של גוג ומגוג, "נַעֲבֹו כְמוֹ נַד נְזָלִים", לזמן של עולם הבא¹⁰¹, שהוא שמחת כל העולמות.

כל המושל על ישראל רוצה לכלותם אלא ה' זוכר זכות אבות

"אָמַר אוֹיֵב אֲרֹדֶף אֲשִׁיג אֲחַלֵּק שָׁלָל", "אָמַר אוֹיֵב", זה הממונה ההוא שרו של מצרים, בשעה שנתנה לו הממשלה על ישראל, חשב לכלותם תחת ממשלתו, אלא שזכר הקדוש ברוך הוא גבעות עולם שהיו מגינים עליהם.

ואל תאמר שרק זה השר בלבדו, אלא כל אותן השרים הממונים על כל העמים עובדי עבודה זרה, כאשר נתנה להם רשות וממשלה על ישראל, מבקשים כולם לכלות את ישראל תחתם, ועל כן אותן העמים שהם תחת ממשלת אותן השרים, גוזרים כולם גזרות לכלות את ישראל, אלא שהקדוש ברוך הוא זוכר גבעות עולם ומגין עליהם, וכאשר ראה משה כך, התחיל לשבח להקדוש ברוך הוא, ואמר "מִי כְמוֹהָ בְּאֵלֵם ה'".

ז"א הוא שולט על הכל ושומר אפילו את האומות וזה הוא שבחו
"מִי כְּמִכָּה בְּאֵלֶם ה' וגו'", אמר רבי שמעון, יש עץ אחד גדול עליון
 ותקיף, בו ניזונים עליונים ותחתונים, והוא מוגבל בשנים עשר
 גבולין^א, ומתחזק בארבעה צדדי העולם, הסוכבים אותו במקומותם.
שבעים ענפים עולים בתוכו, וניזונים ממנו^ב, מגזע שרשיו יונקים הענפים
 סביביו, ואלה הענפים הנמצאים בהעץ.

כאשר מגיע זמן ממשלתו של כל ענף וענף, כולם מבקשים לכלות כל
 גופו של העץ, שהוא העיקר של כל הענפים, והוא המושל עליהם,
 וישראל דבקים בו.

כאשר מגיע עליהם ממשלת גופו של העץ שהוא חלקם של ישראל,
 מבקש לשמור אותם וליתן שלום בכולם, ולכך נקרבים שבעים
 פרי החג ליתן שלום לשבעים הענפים שבתוך העץ.

ולכך **"מִי כְּמִכָּה בְּאֵלֶם ה'"**, מהו **"בְּאֵלֶם"** בעצים, כמו שכתוב: **"פִּי יִבְשׁוּ
 מֵאֵילִים אֲשֶׁר חִמְדָתָם"** (ישעיהו א, כט), שהוא עץ שהיו עובדים לאיזו
 צורה שחקקו בתוכו, הרי שעצים נקראים אילים, **"מִי כְּמִכָּה"** שיעשה
 כמעשיך וירחם על הכל, **"מִי כְּמִכָּה"** בכל הענפים הסוכבים להעץ, שאף
 על פי שהוא המושל, הוא שומר לכל, שומר לכל השאר, ואינו רוצה
 לעשות עמהם כליה.

"מִי כְּמִכָּה נֶאֱדָר בְּקֶדְשׁ", בזה הכח העליון שנקרא קדש^א, נאדר בקדש
 ממש, ונקרא כח ה', נועם ה', והרי נתבארו הדברים.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נו ע"א

השמאל נכלל בהימין

"נְטִיטָה יְמִינָה תְּבַלְעֶמוּ אֶרֶץ וגו'", אמר רבי שמעון, בוא וראה, ימינו של
 הקדוש ברוך הוא ממנו נתעורר כל הארות כל הברכות וכל

זיו הזוהר

פז. היינו ספירת תפארת שיש בה י"ב החכמה שנקרא קודש, והוא כחו של אבא
 גבולי אלכסון המסתעפים מן י"ב צירופי שנקרא נועם דהיינו עדן, וזה הכח והנועם
 הוי"ה ברוך הוא: **פח.** היינו ע' שרים של יוצא מן העדן ונשפע להשם הוי"ה דהיינו
 אומות העולם: **פט.** היינו ספירת תפארת על ידי הבינה:

השמחות, בו נכלל השמאל, כמו שיש באדם ימין ושמאל, והשמאל נכלל בהימין, והימין הוא כולל הכל, וכאשר נתעורר הימין, גם השמאל נתעורר עמו, שהרי בו נאחז ונכלל.

אדם מרים ימינו למעלה כדי לעורר ברכות

ובוא וראה, בשעה שנושא האדם את ידו בתפלה, ומכוון באצבעותיו למעלה, כמו שכתוב: "וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מִשֶּׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל", שהרי בהימין תולה הכל, וכתוב: "וַיִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת יָדָיו" (ויקרא ט, כב), כתוב חסר¹³, אז הכונה לעורר ברכות למעלה.

כשה' מרים ימינו מהתחתונים נשאר למטה רק השמאל

אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, בשעה שנושא הימין למעלה ווי להם להתחתונים, שהרי כל עזרה וכל הברכות מסתלקות מהם, מניין, שכתוב: "נְטִיטַת יְמִינָהּ תְּבַלְעֶמוּ אֶרֶץ", מהו "נְטִיטַת יְמִינָהּ", כתרגומו, ארימת ימין, מיד "תְּבַלְעֶמוּ אֶרֶץ", וכאשר הימין נמצא, גם השמאל נמצא עמו, ואז אין הדינים שולטים בעולם, מפני מה, לפי שהימין נמצא עמו, ואז הימין נסתלק, אז השמאל מוכן, ואז דינים נתעוררים בעולם, והדין שורה בכל.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נט ע"ב

ה' נשבע לארץ ואז בלעה את המצרים

רבי יצחק אמר, "נְטִיטַת יְמִינָהּ תְּבַלְעֶמוּ אֶרֶץ", הרי העירו בזה החברים, שכאשר הוציא הקדוש ברוך הוא למצרים מתים מתוך הים, אמר לארץ אסוף אותם בתוכך, ולא בקשה, עד שהושיט הקדוש ברוך הוא ימינו כנגדה והשביע אותה, אז בלעה הארץ אותם, זהו שכתוב: "נְטִיטַת יְמִינָהּ תְּבַלְעֶמוּ אֶרֶץ", אמר רבי אלעזר, "נְטִיטַת יְמִינָהּ" להפרידה מן יד השמאלית, ואז נעשה בהם הדין.

זו הזוהר

צ. לשון יחיד לרמז על יד אחת שהיא הימין:

כך על אותו הדור האחרון שמל יהושע, ונתגלה בהם התגלות רושם הקדוש של שם הקדוש ברוך הוא¹¹, אלה נאחזים בו באות ו', ואלה ראויים לירש את הארץ, כמו שכתוב: "וְעַמְךָ כָּלֶם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ" (ישעיהו ס, כא), שכל מי שנמול ונתגלה בו רשום הקדוש ושומר אותו מפגם נקרא צדיק, ובשכיל זה "לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ", ולכך כתוב: "תְּבֹאמוּ" בו' יתרה, "תְּבֹאמוּ" לאלה שנאחזים באות ו'.

"וְתִטְעֲמוּ", כמו שכתוב: "נִצֵּר מְטֵעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהִתְפָּאֵר" (שם), לאלה שנאחזים באות ו', ועל אותו הדור האחרון מוסב הדבר, ואין לך תיבה בתורה, או אות קטנה בתורה, שאין בה סודות עליונים וטעמים קדושים, אשרי חלקם של המבינים בהם.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס ע"א

גדולת שירת הים

תניא אמר רבי אבא, אשרי חלקם של אותם הזוכים לומר שירה הזאת בעולם הזה, שהם יזכו לומר לה בעולם הבא, ושירה הזאת נבנית בעשרים ושתיים אותיות קדושות החקוקות, ובעשרה מאמרות, והכל נרשם בשם הקודש, והכל הוא שלמות שם הקודש, ונתבארו הדברים.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס' ע"א

ה' התגלה לישראל באמרם שירה

"וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיִּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר", אמר רבי שמעון, בשעה ההיא שהיו ישראל עומדים על הים והיו אומרים שירה, נגלה הקדוש ברוך הוא עליהם וכל מרכבותיו וצבאיו, כדי שיכירו את מלכם שעשה להם כל אלה הנסים והגבורות, וכל אחד ואחד ידע והסתכל במה שלא ידעו והסתכלו שאר נביאי העולם.

שרתה על כל אחד מישראל רוח הקודש

שאם תרצה לומר שלא ידעו ולא השיגו חכמה העליונה, מן השירה הזאת מובן שכולם בחכמה הסתכלו, וידעו הדברים ואמרו, שאם לא כן

איך אמרו כולם דברים אחדים שלא נטו אלה מאלה, ומה שאמר זה אמר זה, ולא הקדים כל אחד דבור זה לדבור זה, אלא כולם אמרו במשקל אחד, ורוח הקודש הופיע בפי כל אחד ואחד, והדברים נאמרו מכולם כאילו יצאו מפי אחד, אלא ודאי כולם בחכמה העליונה הסתכלו, וידעו דברי העליונים, ורוח הקודש הופיע בפי כל אחד ואחד.

ישראל לא רצו ליסוע משם בגלל ההתגלות

ואפילו העוברים שבמעז אמם היו אומרים שירה כולם ביחד, והיו רואים כולם מה שלא ראה יחזקאל הנביא, ועל זה היו כולם מסתכלים כאילו ראו עין בעין, וכאשר גמרו השירה היו כולם מתענגים בנפשותם, והשתוקקו לראות ולהסתכל עוד, ולא היו רוצים לנסוע משם מרוב ההשתוקקות.

ה' גילה כבודו במדבר

בשעה ההיא אמר משה להקדוש ברוך הוא, בניך מגודל ההשתוקקות להסתכל בך אין רוצים לנסוע מן הים, מה עשה הקדוש ברוך הוא, הסתיר כבודו משם והרחיקו לחוץ להמדבר, ושם נתגלה ולא נתגלה, אמר להם משה לישראל כמה פעמים לנסוע משם ולא נסעו, עד שאחז בהם משה והראה להם זיו כבודו של הקדוש ברוך הוא במדבר, אז מגודל השתוקקות ורצון להסתכל הסיע משה אותם, זה שכתוב: **"וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר"**, מהו **"מִדְבַּר שׁוּר"**, מדבר שהיו מבקשים להסתכל בו זיו כבודו של המלך הקדוש, ועל כן נקרא מדבר שור, על שם ההסתכלות אשר שם.

לנקות בכי טוב. לא כמו שעושים כמה רופאים שמנקין באיזה מינוט"ן. וגם אחר הניקיון יש להדיח הפה במשקין החריפין שאפשר להכניס לפה (מאר"ט ווא"ש) ולשהותו איזה רגעים במקום הברעיסעס שאם נשאר משהו יפגם מאכילת כולב כמו ליסטעריין וכיוצא. וגם יש מדקדקין לאחר הנקיון לאכול דברים יבשין מחודדין (כעין המצה) שיש באפשרותן ליכנס בחורין וסדקין ולהוציא הנשאר, דאל"כ עלול שהמצה יעשה זאת בפסת.. (עפ"י רופא שיניים מומחה והמציאות היום יומית).

וכן נכון מאד שלא לאכול או לשתות שום דבר חם שהיס"ב או דברים חריפים, משך החג משום הבלוע. וגם שאם נשאר משהו לא יפליט, (עי' להלן אות ה' וכאן חמור משום החשש של בעין).

סדר הגעלה לשניים

ד) סדר הגעלה לשניים: לאותן שיש להם סתימה (פילינג) או שיניים תותבות, (קרוינ"ן, בריזשע"ס, וכן ברעיסע"ס):

1. צריך להזהר מעל"ע לפני הגעלה לא לאכול או לשתות דברים חמים וכן דברים חריפים.

2. מעל"ע לפני הגעלה ינקו השיניים מכל הצדדים וגם בין השיניים היטב.

3. בגמר המעל"ע ינקו השיניים פעם שני כסדר הלזה (דאע"ג דליכא חמץ בעיני נקיות משום הגעלה).

4. ירתיחו מים בקדירת ההגעלה, ומשם יערו לכוס (שאינו לא של חמץ ולא של פסח) ויערו לתוך הפה כשמטה ראשו קצת לצד ימין שיגיע לשיניים שם, וישהה המים איזה רגעים אם אפשר ויפליט המים, ואח"כ יעשה סדר הזה בצד שמאל ואח"כ לשיניים הקודמים. ובגמרו ידיח הפה במים צוננים.

5. יש העושים כסדר הזה ג"פ, ותע"ב. (דבין ג"פ יעלה לו אחד כהוגן, וגם יש לפעמים בשיניים חומר שי"ל דין ספק חרס).

7. אחר הגעלה אין לאכול או לשתות שום חמץ ותערובות חמץ (כגון קאר"ן פלעק"ס, ורייס קריספיי"ס, ורייס קעי"ק שיש בו דגן וכ"ש כל מיני סיריעל"ס), דינשאר ממנו בין השיניים וכשישתה חמין יבליעו מהנשאר בין השיניים ויחזרו השיניים לקדמותן, וכן בשותה חמין שמכיל חמץ בעצמו כדלהלן, נבלע בשיניים. ואם יש צורך יזהר לנקות השיניים הדק היטב אחר האכילה. והאכילה או שתיה היא רק צונן. וע"כ ישים לב בכל מאכל הנלקח משוק לדעת תוכנו (אם יש בו ממין דגן או מאל"ט שהוא חמץ, דמצוי הרבה מאכלים שתוכנו חמץ, כגון הנ"ל וגם ריי"ס דרי"ס).

קעטשא"פ, חילופי קאפ"י, כמו פאסטום, ראמ"א, וגם פלעווער"ס לפעמים הן חמץ. ונוגע גם למכירה לגוי.

ה) יש מדקדקין משום חומרא דפסח שלא לאכול ולשתות בפסח חמין או דברים חריפים (כמובן רק אותן שיש להן דברים זרים בשיניים כנ"ל) וכשרוצין לערב בצלים בביצים מטגנים אותו תחילה דמאבד החריפות כמבואר ביו"ד. ותבא עליהם ברכה.

לימוד זכות

[הרבה היתרים נאמרו ללמד זכות על מה שאוכלין חמין, ועדיין נשאר מקום להחמיר כלשון הדר"ת יו"ד פ"ט סקי"א וז"ל: הנני מזהיר לכל שואל שראוי ליר"ש שיהיו לו שיניים וכו' וכ"ש לפסח שראוי להחמיר ולעשות חדשות., הטעמים לחוש הם הרבה וארשום רק מעט איזה מהם, הגם שבחמין שבאין לפה לכל היותר מכלי שני עי' שו"ת חת"ס יו"ד סי' צב דרגילין להחמיר ביס"ב גם בכלי שלישי, ובשו"ע הגר"ז תנ"א סעי' ל"ד שלא להקל בפסח אפי' כלי רביעי שהיס"ב רק במניעת שמחת יו"ט כיון דיש מחמירין גם בשאר איסורין, ושיעור יס"ב מחמירין לענין שבת בשיעור שרגילין לאכול ולשתות, ודבר גוש מחמירין ככ"ר אפי' כבר עומד בכלי שלישי, והיתר רוב תשמישו בצונן לא שייך בזה"ז שרגילין בשתיית קאו"ע והיתר שהחומר שעושים ממנו הדברים לא בלעי ליתא דנעשה מחומר של מתכות וגם מחומר ספק חרס. ומהרש"ם ח"א קצ"ז שהי' מקיל גדול החמיר ג"כ בשיניים לענין פסח, ובשיעור יס"ב, וכ"ה בשו"ת יד יצחק ח"ג יו"ד מ"ג. ברכת הפסח לבעל פת"ז סי' ה' אות א', ועי' מנח"י ח"ח סי' ל"ז ואכמ"ל].

ארגזים (קעבינעט"ס) שהם למעלה מתנור (גע"ז רענטש)

ו) ארגזים (קעבינעט"ס) שהם למעלה מגע"ז רענטש צריכין לנקותם היטב. ואם משתמש באותו מקום בפסח לבישול המאכלים צריך לכסות הארגז במקום שמגיע זיעת התבשיל, ב' פעמים, עם דבר העב קצת (דיקע זילבערנע פאפיר) ובאופן זה יוצא מכל פקפוק (עי' שו"ת ערוה"ב או"ח קי"ט, שו"ת משנה שכיר ח"א סי' ב"ז).

דברים החמוצים שמוכרין בארזנות מטבח וכדומה, (קלאזט"ס וקאבינעט"ס)

ז) אותן המניחין החמוצים שמוכרין בקלאזט"ס וקאבינעט"ס במקומות שהולכין שם בפסח, אם כבר כמה ימים לפני הפסח מדבקין בדבק ופותחין ונועלין בכל שעה לצורך אי"ז היכר לפסח וצריך לדבוק ערב פסח כשמגיע הזמן

ביתר שאת יותר מלפנ"ז שיהא ניכר דכעת אסור לפתחו להשתמש בו, וגם יהא טירחא קצת לפתוח, עי' סימן תמ"ח.

תרופות (מעדעצינען) וכיוצא שחוששין שיצטרכו להם

ז* מעדעצינען וכיוצא שחוששין שיצטרכו להם יתנו במקום שאין שם חמוצים הראויין לאכילה כמו שהן, דאז לא גזרינן כשפותח הארגז שיבא לאכול (סי' תמ"ח).

ח) וכן יש לזוהר בכל הנ"ל אות ו' במקומות שמניחים הכלים החמוצים (עי' תנ"א).

זהירות במקרה ובמקפא, ועוד

ט) נזהרין שלא להניח בפריזידער או בפריזער מאכלים חמים אפילו כשמונחים בקדירה או קערה כל ימי הפסח (וכן נכון לזוהר כל השנה בשביל פסח).

י) המצות שהסירו הכפולות בבית האפייה עדיין מצוי בהם הרבה (והו"ל מיעוט המצוי) יש לבדוקן ולהסירן לפני החג. ומצוי שצד אחד נ' הגון והכפול בצד שני לפיכך יש לבדוק בב' הצדדין היטב.

יא) יזהרו בפסח ככל האפשר משימוש בפאבליק טלפון (שלא ניקו לשם חג) דעלול פיו ליגע במשהו חמץ וע"כ אם מוכרח להשתמש (וההכרח לא יגונה) יקנח בנייר מקום הפה וירחיקו כפי האפשר מפיו בעת הדיבור.

יא* הבתי עיניים (ברילע"ן) קשה מאוד לנקותן כראוי, וע"כ העצה לשרותן כמו 5 מינוטן בתוך זיי"ף - וואסער, ואח"כ לשפשפן בציי"ן בערשטע"ל במקום חיבור הזכוכית להפרעי"ם.

ומי שאפשר לו ילך לחנות תכשיטין (זשולערי סטאר) והוא ינקם ברגעים באלטר"א-סאני"ק ונעשה כמו חדש ממש.

יב) סידורים ובענטשערלעך וספרים ולהבדיל סיפורי מעשיות שלא נזהרו מליתן על השלחן כל השנה אם אין בודק ומבער כל דף ודף צריך ליתנם בין החמוצים. (ישועות חכמה על קש"ע, וחזו"א קט"ז או' ח"י). ולפי המבואר בשו"ע תמ"ב דישראל קדושים נהגו לגרר כל מקום שנגע חמץ כשיש חמץ הדבוק אפי' כל שהו לא ישתמש בו.

יג) המדקדקין וממשיכין מנהג הישן לבשל ולתקן כל המאכלים בבית כמו שנהגו אבות אבותינו מעולם, ושע"ז מיוסד הענין של "פסח מיטט מען זיך

נישט", שדבר גדול עושין בזה ועליהם ינוחו כל הברכות שבתורה, ברם נחוץ עוד שידברו ויסבירו לבניהם ובני בניהם ענינו, ולעורר לבותיהם לכך.

בעוה"ר עלה הפורץ לקנות מן השוק לפסח, ונתגלגל הדבר עד כדי כך שכבר הולכין גם דרי וויליאמסבורג וב.פ. ומאנסי להאטעלען לפסח דבר שלא עלה על הדעת שאצל היימישע אידען יארע כזאת. ושורש הדבר דאחר שסומך בביתו בפסח במאכל ומשתה על רב מובהק פלוני המכשיר, למה לא ילך להאטעל העומדת תחת השגחת אותו הרב עצמו דמ"נ אם נאמן בפסח על הפראדוקטן שמכניסין לבית למה לא יהא נאמן בהאטעל.

הַמְשִׁיחַ מִחֶבֶה שֶׁנִּלְמַד זֶהֱרַ הַקְדוּשׁ

"והמשפילים וזהירו בזהר הרקיע", כך אומר משה רבנו ע"ה השלום לרשב"י זיע"א: "בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר... ובגין דעתידיו וישראל "למטעם" מאילנא דחיי, דאיהו ספר הזהר, ופקון ביה מן גלותא ברחמי". פרוש: משום שעתידים וישראל לטעם מאילן החיים שהוא ספר הזהר, על ידו יצאו מן הגלות ברחמים (דע"א מהימנא פ' נשא דף קכד: רמ"ק)

אלהו הנביא זכור לטוב ירד מן השמים עם פמה חילין של נשמות וכמה מלאכים סביבו ושכינתא עלאה עטרא על פלה [ושכינה עליונה היתה עטרה על כל הנשמות]... ואמר לרשב"י: רבי רבי... ואמר אליהו הנביא לרשב"י: וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חבורא דילך, כד יתגלי לתתא בדרא בתראא בסוף יומיא... פרוש: כמה בני אדם למטה יתפרנסון מזה החבור שילך [שיהיה להם מזון ותקון הנפש ע"י למוד הזהר"ק] באשר יתגלה למטה בדור האחרון בסוף הימים [קרוב לביאת משיח]. ובשביל למוד הזהר"ק יתקיים מה שכתוב "וקראתם דרור בארץ לכל יושביה" - פרושו, שיבוא משיח צדקנו ויתקע בשופר גדול לחרותנו בב"א (תיק"ז ח' ו' - הגר"א ובל"ד). - לשון הפסא מלך: ועל זה הלמוד אמר הקב"ה (ברכות ח ע"א), שנגשב פאלו פדאני לי ולבני מהגלות. - ובמקדש מלך אמר: כי כמה מעלות טובות יש למשתדל בלמוד פרוש מאמרי רבי שמעון בן יוחאי, ואין קץ לגדל שברו, ואשרינו ומה טוב חלקנו אם נזכה לעזר ולקרב ביאת משיחנו, כי כך גזר הבורא יתברך שלא יתגלה ויהיה גנוז ספר הזהר הקדוש עד סוף הימים שבזכותו יבוא הגואל, כי סגלה זו בו דוקא ולא בזולתו, עכ"ל.

הלכות פסח בהמשכים

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם התג שיעל ידי 'במעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רב"א' הזהיר ממשוהו חמץ בפסח – מוכרחה לו שלא יחמא כל השנה (האר"י שלי)

עש"ו

רבינו יוסף קארו וע"א
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"

רבינו משה אייכסלס וע"א
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"
בשם חמץ כפי "חילוק ערוך"

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

יד אדר
[יום א']
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליון
א'

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו רוצה ללמוד. כדי שיביאנו הפלמוג לירי מעשה. וְלִירֵי מְרוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִירֵי יְרִיעַת הַתּוֹרָה. וְנִהְיֵינוּ עוֹשֵׂה לְשֵׁם יְהוָה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתִיהָ בְּשֵׁם יְהוָה וְנִקְשֵׁם אֲדָנָי מִתְּנַחֲדָיִם יֵאֵהָרֹנָה"י עַל יְדֵי הַנְּעֻלָּם בְּדַחֲלֵלוֹ וְרַחֲמֵינוּ בַּיְהוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום הפורים יום א' משלשים יום קודם הפסח

"ומתחילין מיום הפורים עצמו" (תק יעקב, פיר חודש שו"ע התיא – עש"י הגמ' סוהר"ן יב. רש"י ר"ה. וסוהר"ן פו. חס' בנרות ה. ושו"ע)

הלכות פסח

סימן תכט – שאין נופלין על פניהם כל ניסן, ובו ב' סעיפים

א. שואלים בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום. הגה: ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח וכל מי שדר בעיר ר"ב חודש צריך ליתן לזה (אור זרוע):

ב. אין נופלים על פניהם בכל חדש ניסן ואין אומרים צדקתך שבטת במנחה ואין מספידין בו ואין מתענין בו להזכיר בצבור והבכורות מתענים בו בערב פסח. הגה: גם אין אומרים צדוק הדין בכל חדש ניסן ונהגו שאין מתענין בו תענית כלל אפילו יום שמת בו אביו או אמו אבל תענית חלום מתענין ואין אומרים מזמור לתודו ולא ארך אפים ולמנצח בערב פסח ולא ביום טוב (מנהגים). ונוהגין להרבות קצת באכילה ושתייה ביום אחר התג והוא אסרו חג (גמרא ורש"י פרק לולב):

סימן תל, ובו סעיף אחד

א. שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול מפני הנס שנעשה בו. הגה: והמנהג לומר במנחה ההגדה מתחילת

עבדים היינו עד לכפר על כל עונותינו ופוסקים לומר ברכי נפשי (מנהגים):

סימן תלא – זמן בדיקת החמץ, ובו ב' סעיפים

א. בתחילת ליל י"ד בניסן בודקין את החמץ לאור הנר בחורין ובסדקין בכל המקומות שדרך להכניס שם חמץ:
ב. יזהר כל אדם שלא יתחיל בשום מלאכה ולא יאכל עד שיבדוק ואפילו אם יש לו עת קבוע ללמוד לא ללמוד עד שיבדוק ואם התחיל ללמוד מבעוד יום אין צריך להפסיק. (ויש אומרים שצריך להפסיק וכן קודם נראה לי עיקר):

סימן תלב – דין ברכת בדיקת החמץ, ובו ב' סעיפים

א. קודם שיתחיל לבדוק יברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ. ואם התחיל לבדוק בלא ברכה יברך כל זמן שלא סיים בדיקתו (כל בו). ויזהר שלא ידבר בין הברכה לתחילת הבדיקה וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה כדי שישים אל לבו לבדוק בכל המקומות שמכניסין בו חמץ:
ב. בברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים ואם בעל הבית רוצה יעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שהוא מברך ויתפרו לבדוק איש איש במקומו על סמך ברכה שבירך בעל הבית. הגה: ונוהגים להניח פתיחי חמץ במקום שימצאם הבודק כדי שלא יהא ברכתו לבטלה (מהר"י ברי"ן). ומיאה אם לא נתן

לא עכב דעת כל אדם עם הברכה לבער אם נמצא (כל בו):

סימן תלג – דיני בדיקת חמץ, ובו י"א סעיפים

- א. הבדיקה צריך שתהיה לאור הנר ולא לאור הלבנה ואם עבר ולא בדק ליל י"ד שכבוק ביום י"ד לא יבדוק לאור החמה אלא לאור הנר ואכסדרה שאורה רב אם בדקה לאור החמה דיו והוא הדין כנגד ארובה שבחדר:
- ב. אין בודקין לאור האבוקה אלא לאור הנר ולא בנר של חלב ולא של שומן ולא של שמן אלא בנר של שעוה. (הגה: והוא יחיד אבל שתי נרות ביחד אפילו קלועים דינם כאבוקה) (מהר"ל בשם אגודה):
- ג. בודק כל המקומות שיש לחוש שמא הכניסו בהם חמץ ולכן כל חדרי הבית והעליות צריכים בדיקה שפעמים אדם נכנס בהם ופתו בידו אבל אוצרות יין שאין מסתפק מהם וכן מתבן וכיוצא בו אינם צריכים בדיקה:
- ד. חורי הבית וזיוין הבולטים מהכתלים שאינם גבוהים הרבה ולא נמוכים הרבה צריכים בדיקה אבל הגבוהים שאין יד האדם מגעת שם והנמוכים פחות משלשה טפחים אינם צריכים בדיקה:

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא לפרסם בפתי בנסיונות ובקתי מדרשות. ובשמחות. וליכל התקרים וידידים. לזכות את הכתובים לזכות "כן עולם הפא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמוח" וכל המזכה את הקבים "י"ד אדר". יום א' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

הלכות פסח בהמשכים

קט

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם החג
 שיעל ידי 'מופעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רבמ"א'
 זההיר ממשנהו חמץ בפסח – מוכמה לו שלא יחמא כל השנה (האריז"ל)

עש"ו

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

יו אדר
 [יום ד']
 משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום

ג' ליון
 ד'

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו הפלמוג לירי מעשה. ולידי מרות ופירות. ולידי ודיעת התורה. ונהרני עושה לשם יתוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקשם אדני"ו מתקתדים יאהרונה"י על ידי הנעלם ברחילו ורחימו בחורגא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום י"ז אדר יום ד' משלשים יום קודם הפסח

סימן תלה – עכבר שנכנס למקום בדוק וכבר בפיו, וכו' ב' פעיפם

א. עכבר שנכנס לבית בדוק וכבר בפיו ונכנס אחריו ומצא פירורין אפילו כדי כל הככר צריך לחזור ולבדוק הבית אחר הככר שהכניס לפי שאין דרכו של עכבר לפרו והני פירורין מעלמא אתו ולא מאותו ככר אבל אם תינוק נכנס לבית בדוק וככר בידו ונכנס אחריו ומצא פירורין אינו צריך לחזור ולבדוק שחזקתו שאכלו ואלו הפירורין שנפלו ממנו בשעת אכילה שדרך התינוק לפרו ויש אומרים שאם אין בפירורין כדי כל הככר צריך לחזור ולבדוק. (דיני עכבר נכנס ויוצא השמיט הרב הואיל ולא שכחתי):

ב. כוית חמץ למעלה על הקורה מחייבים אותו מחייבין אותו להביא סולם להורידו מפני שפעמים יפול מהקורה אבל אם היה חמץ כבור אין מחייבין אותו להעלותו אלא מבלטו בלבו ודיו:

סימן תלט – דין מי שבדק ולא מצא מספר ככרות שהניה, וכו' ד' פעיפם

א. ט' צבורין של מצה ואחד של חמץ ובא עכבר ונטל ולא ידענו אם נטל חמץ או אם נטל מצה ונכנס לבית בדוק צריך לחזור ולבדוק, מיהו אם הככר קטן שיכול העכבר לאכול תלין

להקל שאכלו ואין צריך לבדוק (טור), שכל הקבוע כמחצה על מחצה ואם פירש הככר ממקום קביעתו ונטלו העכבר משם אין צריך לחזור ולבדוק דכל דפריש מרובא פריש:

ב. ב' צבורין אחד של חמץ ואחד של מצה וב' בתים אחד בדוק ואחד שאינו בדוק ובאו שני עכברים זה נטל חמץ וזה נטל מצה ואין ידוע לאיזה בית נכנס זה שנטל החמץ וכן שני בתים בדוקים וצבור אחד של חמץ ובא עכבר ונטל ואין ידוע לאיזה בית נכנס או שידע שנכנס לאחד מהם ונכנס אחריו ובדק ולא מצא כלום או שבדק קצת מהצד ולא ומצא ככר אינו צריך לחזור ולבדוק. (כך הם דברי הרמב"ם אבל מסקנת הפוסקים אינו כן):

ג. הניח ט' ככרות חמץ ומצא י' צריך לבדוק אחר כל הט' וכן אם הניח עשרה ומצא ט' צריך לבדוק אחר כל הי' שאנו אומרים מה שהניח נטל ואלו אחרים הם ויש אומרים הני מילי בקשורים יחד אבל אם אינם קשורים יחד אין צריך לבדוק אלא אחר האחד:

ד. הניח חמץ בזוית זו ומצאו בזוית אחרת צריך לחזור ולבדוק:

סימן תמו – דין חמצו של נכרי שהופקד אצל ישראל, וכו' ד' פעיפם
 א. נכרי שהפקיד חמצו אצל ישראל אם הוא חייב באחריותו מגניבה ואבידה

בין שהוא בביתו בין שהוא בכל מקום ברשותו חייב לבערו. הגה: ואפילו חזר והפקידו ביד נכרי אחר (נהגות אלפסי פרק קמא דפסחים ב'). ויש אומרים שאפילו אינו עליו אלא שומר חנם שחייב בפשיעה חייב לבערו ואפילו אם אינו חייב באחריותו בדין אלא שידוע שהנכרי אלם וכפחו לשלם אם יאבד חייב לבערו ויש חולקים:

ב. ואם אינו חייב באחריותו אינו חייב לבערו אפילו אם כבוש תחת ידו כגון שהוא גר תושב ושרוי עמו בחצר וצריך לעשות לפניו מחיצה גבוה י' טפחים כדי שלא ישכח ויאכלנו. הגה: ונכרי שהניח חמץ בבית ישראל בלא רשותו כופה עליו כלי (ריב"ש סימן ת"א) ודוקא ביום טוב אבל אם הוא קודם יום טוב צריך לעשות מחיצה (עיין לקמן סימן תמ"ו סעיף א'):

ג. נכרי שנכנס לבית ישראל וחמצו בידו אינו זקוק להוציאו אף על פי שהישראל רואה חמץ של נכרי אינו בכך כלום אבל אסור להעלותו עמו על השלחן ואפילו בהפסק מפח:

ד. ישראל שהפקיד חמצו אצל ישראל הכירו או אצל הנכרי אף על פי שקבל עליו הנפקד אחריות עובר עליו [אף] הנפקד:

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אהר ליום. כף יגמור כף הלכות פסח קדם חג הפסח. ונהנה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא יפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולכל התורים ויודים. לזכות את הקבים לזכות 'כן עלום הקא' על ידי לימוד 'הלכות פסח' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המזכה את הרבים 'יו"ז אדר'. יום ד' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

הלכות פסח בהמשכים

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם החג
שעל ידי 'מופעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א'
זההיר ממשוהו חמץ בפסח – מוכמה לו שלא יחמא כל השנה (האר"י) (פ)

עמ"י

עש"ו

יח אדר
[יום ה']
משלשים יום
קודם הפסח

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום
הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליון
ה'

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו הפלמוד לירי מעשה. ולידי מרות ישראל. ולידי ריעות התורה.
נחרינו עושה לשם יחדו קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארצו מתקשרים יאהרונה'
על ידי הנעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום י"ח אדר יום ה' משלשים יום קודם הפסח

סימן תמא – דיני מי שהלוח על
המזן, ובו ב' סעיפים

א. נכרי שהלוח לישראל על המצו ומשכנו בידו ואמר ליה מעכשיו יהא שלך אם לא אפרע לך לזמן פלוני והגיע הזמן ולא פרעו מותר אפילו לא הגיע הזמן שקבע עד אחר הפסח דמשגחיה הזמן ולא פרעו נקנה לו למפרע והוי ליה חמצו של נכרי:

ב. ישראל שהלוח לנכרי על המצו אם משכנו בידו ואמר ליה מעכשיו והגיע הזמן אפילו אחר הפסח ולא פרעו אפילו אין אחריותו עליו אסור משום דקני ליה למפרע אבל אם לא אמר ליה מעכשיו ואין אחריותו עליו מותר:

סימן תמב – דין תערובת המזן, ובו י"א סעיפים

א. תערובת המזן עוברים עליו משום בל יראה ובל ימצא כגון המוריים וכותח הבבלי ושכר המדי וכל כיוצא באלו מדברים הנאכלים אבל דבר שיש בו תערובת חמץ ואינו ראוי לאכילה מותר לקיימו בפסח כגון עריבת העבדנין שנתן לתוכה קמח ועורות אפילו נתנן שעה אחת קודם זמן הביעור היו זה מותר לקיימו ואם לא

- נהגו לגרר הכתלים והכסאות שנגע בהם חמץ ויש להם על מה שיוסוכו ואם יש חמץ בסדק שאינו יכול לחטט אחריו יטיח עליו מעט טיט:
- בצק שבסדקי עריבה אם יש כזית במקום אחד חייב לבער ואם לאו אם היה עשוי לחזק בו שברי העריבה או לסתום בו נקב כטל במיעוטו ואם לאו חייב לבער:
- היו בו שני חצאי זיתים בב' מקומות והוטו של בצק ביניהם רואים כל שאילו ניטל החוט ניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו צריך לבער במה דברים אמורים בעריבה אבל בבית אף על פי שאם ניטל החוט אין ניטלין עמו חייב לבער מפני שפעמים מקבץ אותם היה חצי זית בבית והצני זית בעליה חצי זית בבית והצני זית באכסדרה חצי זית בבית זה והצני זית בבית שלפנים ממנו הואיל ואלו החצאי זיתים דבוקים בכותלים או בקורות או בקרקעות אינו חייב לבער אלא מבטלו בלבו ודיו:
- חמץ שנתעפש קודם זמן איסורו ונפסל מאכילת הכלב או שרפפו באש (קודם זמנו) (ר"י) ונחרך עד שאינו ראוי לכלב או שיהדו לשיבה וטח אותו בטיט מותר לקיימו בפסח:
- דיו שהוא מבושל בשכר שעורים מותר לכתוב בו:

- נתן העורות ונתן הקמח קודם ג' ימים לשעת הביעור מותר לקיימו שהרי נפסד והבאיש תוך שלשה ימים חייב לבער וכן הקילורו והרטיה והאספלטית והתריאק"ה שנתן לתוכו חמץ מותר לקיימן בפסח שהרי נפסד צורת החמץ:
- הפת עצמה שעיפשה ונפסלה מלאכול הכלב ומלוגמא שנסרחה אינו חייב לבער:
- בגדים שכבסו אותם בחלב חטה וכן ניירות שדבקו אותם בחמץ וכל כיוצא בזה מותר לקיימן בפסח שאין צורת החמץ עומדת. הגה: ולכן מותר לדבק ניירות בחלון תוך שלשים לפסח ויש מתמירין אם נראה מבוחר (תרומת הרשן סימן ק"י ופסקו סימן קמ"ט ומהר"י):
- דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל או שאינו מאכל כל אדם כגון התריאק"ה וכיוצא בו אף על פי שמותר לקיימו אסור לאכלו עד אחר הפסח ואף על פי שאין בו מן החמץ אלא כל שהוא הרי זה אסור לאכלו. הגה: ולקמן סימן תמ"ז סעיף ד' בהגה"ה יתבאר דיש חולקים ומתירים אם נתבטל קודם הפסח והכי קיימא לן:
- שכר שעושים מחיטים ושעורים חייבים לבערו וכן אם העמיד גבינות בחלא משכר שעורים או חטים חייב לבערם:

הנה מובא פאן ספר שילתן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר יום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולכל החברים וידידים. לזכות את הקבים לזהות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים "י"ח אדר". יום ה' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

הלכות פסח בהמשכים

קיא

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם החג
שעל ידי 'מופעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א'
ההדר ממשדור חמץ בפסח – מוכרחה לו שלא יחמץ כל השנה (האריז"ל)

עש"י

רבינו יוסף קארי זצ"ל, בעל ספר 'שולחן ערוך' ו'תוספות' על שו"ע, נפ' י"ג שבט ה'תק"ל (1750) ונ"ג שבט ה'תק"ל (1750).

רבינו משה אייכסלס זצ"ל, בעל ספר 'שולחן ערוך' ו'תוספות' על שו"ע, נפ' י"ג שבט ה'תק"ל (1750) ונ"ג שבט ה'תק"ל (1750).

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

י"ט אדר
[יום ו']
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליון
ו'

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו הפלגוד לירי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי ריעות התוקה.
ונתקנינו עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקשם אדוני מן התקדים יאהרונה"
על ידי הנעלם ברחילו ורחימו בחודקא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום י"ט אדר יום ו' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמב – דין תערובת חמץ

י"א. עריבות שלשין בהם חמץ אין לסמוך על מה שרוחצים אותן בחמץ ומנקרין התמץ מהן כי אי אפשר לנקרין שלא ישאר בהן בין הכל כזית והכלי מצרפו וצריך ליתנן במתנה לנכרי עד לאחר הפסח או לטוחן בטיט והוא הדין לבצק שבכלי נסרים שאינו יכול להוציא. הגה: וטוב לעשות כן בכלים שמניחין בהם קמח כל השנה (מהרי"ו) וכן בכלים שמניחים בהם פת כל השנה ומפה שהיתה מונחת על שק קמח לא מהני לה יעורר וצריכה כבוס כדי להשתמש עליה בפסח (מהרי"ל):

סימן תמוג – דין חמץ בערב פסח לאחר שש, ובו ג' סעיפים

א. חמץ ממש שעות ולמעלה ביום י"ד אסור בהנאה, (אפילו חמצו של נכרי אסור ליהנות ממנו) (טור סימן ת"ן וריב"ש סימן י"ח), ואסרוהו חכמים שתי שעות קודם דהיינו מתחלת שעה חמישית ומיהו כל שעה חמישית מותר בהנאה ורשאי למכרו לנכרי אפילו הרבה ביחד שודאי לא יאכלנו קודם פסח ויכול להאכילו לבהמה היה ועוף ובלבד שיעמוד עליהם לראות שלא יצניעו ממנו ויבער מה ששיירו ממנו ומתחלת שעה ששית ולמעלה אסרוהו גם בהנאה. הגה: ובשנת העיבור שהיום ארוך אלו הארבע שעות לפי ענין היום

ומותר לאכול חמץ עד שליש היום (רמב"ם בפירוש המשנה ויש ברכות ומנהי"ו).
ויש אומרים עד ב' שעות קודם הצות (תרומת הדשן סימן קכ"א):

ב. ישראל שהיה בידו חמצו של ישראל אחר בפקדון יעכבנו עד שעה חמישית ואם לא בא בעליו ימכרונו לנכרי ואם לא מכרו חייב לבערו בזמן איסורו אפילו אם אינו חייב באחריותו:

ג. אם קנו שום דבר בחמץ אחר שש שעות מותר מפני שחמץ אינו תופס דמיו:

סימן תמד – דין ערב פסח שחל להיות בשבת, ובו ח' סעיפים

א. י"ד שחל להיות בשבת בודקין ליל שלשה עשר ומבערים הכל לפני השבת ומשיירין מזון שתי סעודות לצורך השבת דסעודה שלישית זמנה אחר המנחה ואז אינו יכול לעשותה לא במצה ולא בחמץ אלא במצה עשירה וצריך לעשותה קודם שעה עשירית. הגה: ובמדינות אלו שאין נוהגין לאכול מצה עשירה כדלקמן סימן תס"ב סעיף ד' בהג"ה, יקיים סעודה שלישית במיני פירות או בבשר ודגים כדלעיל סימן רצ"א סעיף ה' בהג"ה:

ב. טוב לבער בערב שבת קודם הצות כדי שלא יבוא לטעות כשאר שנים לבער אחר הצות (וביום השבת יבטלנו) (טור):

ג. אין מבטלין לשבת זה דייסא וכיוצא בזה ואין עושין בו פת הצנומה בקערה. הגה: ואם עבר ובשל והמאכל דבוק בקדירה ואי אפשר לקנחו יש להדיחו מעט להעביר החמץ (מהרי"ו):

ד. אחר שאכל בשבת זה סעודת שחרית ינער המפה שאכלו בה ויקנה הקערות באצבעו ויטמנם מן העין עם שאר כלי החמץ ואם נשאר פת יכול ליתנו לנכרי על מנת שלא לצאת בו לרשות הרבים דרך הערמה ודבר מועט:

ה. אם נשאר חמץ אחר שאכלו מבטלו וכופה עליו כלי עד מוצאי יום טוב ומבער:

ו. אף על פי שלא ישאר החמץ בבית אחר סעודת שחרית צריך לבטל החמץ כדרך שהוא מבטל בשאר שנים:

ז. ההולך ביום ארבעה עשר לדבר מצוה כגון למול את בנו או לאכול סעודת אירוסין בבית חמיו ונזכר שיש לו חמץ בביתו אם יכול לחזור לביתו ולבער ולחזור למצותו יחזור ויבער ואם לאו יבטלנו בלבו ואם היה הולך להציל מן הנחר ומן הדליקה ומהמפולת ומדי העכו"ם יבטלו בלבו ולא יחזור אפילו יש שהות ואם יצא לצורך עצמו יחזור מיד עד כמה הוא חוזר עד כביצה פחות מכאן מבטלו בלבו ודוי:

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. יום יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מוכן שלא יחמץ כל השנה. נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולכל התקנים ויודים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם תהא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים "ני"ט אדר". יום ו' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

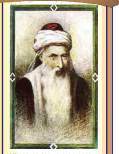
כל הזמן מתחנה חמץ בפסח

חובטו לו ש"א חטא כל השנה

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם החג שיעל ידי 'מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רמב"א' זההיר ממשוהו חמץ בפסח – מוכמה לו שלא יחמא כל השנה (האריזלי)

עש"ו

רבינו יצחק אייזיק ויעיא
בני משה ב"ר יחיאל עירן
בני משה ב"ר יחיאל עירן
בני משה ב"ר יחיאל עירן
בני משה ב"ר יחיאל עירן
(בני משה ב"ר יחיאל עירן)

רבינו יצחק אייזיק ויעיא
בני משה ב"ר יחיאל עירן
בני משה ב"ר יחיאל עירן
בני משה ב"ר יחיאל עירן
בני משה ב"ר יחיאל עירן
(בני משה ב"ר יחיאל עירן)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ אדר [יום ז'] משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו הוצעו ללמוד. כדי שיביאנו התלמוד לירי מעשה. ולידי מרות ישראל. ולידי רדיפת התורה. ונהרני עושה לשם יתוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"י מתקתדים יאהרונה"י על ידי הנעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ' אדר יום ז' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמד – זין ערב פסח שחל להיות בשבת

ה. היתה לו עיסה בביתו והוא טרוד במקום אחר וירא שמה תחמיץ מבטלה בלבו קודם שתחמיץ אבל אם החמיצה אין הביטול מועיל אם הוא אחר זמן איסורו:

סימן תמה – דין ביעור חמץ, ובו ג' סעיפים

א. כיצד ביעור חמץ שורפו או פררו וזורה לרוח או זורקו לים ואם היה החמץ קשה ואין הים מחתכו במהרה הרי זה מפררו ואחר כך זורקו לים. הגה: והמנהג לשורפו טוב לשורפו ביום דומיא דנותן שהיה שורף ביום (דברי עצמו) אך אם רוצה לשורפו מיד אחר הבדיקה כדי שלא יגורנו חולדה הרשות בידו (הגהות מיימוני פרק ג' וכל בו):

ב. ואם נתנו לנכרי קודם שעה ששית אינו צריך לבער ואם שרפו קודם שעה ששית הרי זה מותר ליהנות בפחמיץ שלו בתוך הפסח אבל אם שרפו משעה ששית ולמעלה הואיל והוא אסור בהנאה הרי זה לא יסיק בו תנור וכיוצא ואלא יבשל ואם בישק או אפה אותה הפת ואותו התבשיל אסורים בהנאה וכן הפחמיץ שלו אסורים בהנאה הואיל ושרפו אחר שאסר בהנאה:

ג. קודם זמן איסורו יכול להשליכו במקום שהעורבים מצויים שם ואם מצאו אחר זמן איסורו שלא אכלוהו העורבים אף על פי שהמקום הפקר לא ינהנו שם אלא יבערנו. (ואם לא מצא חמץ כשברק שרוף הכלי שלקח לבדיקה כדי שלא ישכח חובת ביעור (מהרי"ל):

סימן תמו – דין מי שמוציא חמץ בתוך המועד, ובו ד' סעיפים

א. המוציא חמץ בביתו אם הוא בחול המועד ויציאנו ויבערנו מיד ואם הוא יום טוב יכפה עליו כלי עד הלילה ואז יבערנו, (לפי שלא יוכל לטלטלו ביום טוב (ריב"ש), גם לשרפו במקומו אסור) (ר"ן):

ב. יש מי שאומר דיום טוב שני דינו כחול המועד לענין זה:

ג. גגו של נכרי שהיה סמוך לגגו של ישראל ונתגלגל החמץ מגגו של נכרי לגגו של ישראל הרי זה דוחפו כונה ואם היה בשבת או ביום טוב כופה עליו כלי (דאסור לטלטלו ביום טוב ושבת):

ד. מצא פת בפסח בביתו ואינו יודע אם הוא חמץ או מצה מותר אפילו באכילה דאוליגן בטר בתרא ואם הוא מעופש הרבה שאי אפשר לו להתעפש כל כך משכנס הפסח אז ודאי הוא חמץ ואם עברו מימי הפסח שנוכל לתלות שנתעפש משכנס הפסח עד עתה אם אנו נוהגים לאפות בפסח פת חם בכל יום תולין להקל

אפילו הוא מעופש הרבה שאנו תולים לומר בכל יום אפה פת חם ונתנו עליו ולפיכך הרבה להתעפש:

סימן תמו – דיני תערובת חמץ בתוך הפסח, ובו י"ב סעיפים

א. חמץ בפסח אסור תערובת בין במינו בין שלא במינו במשאו אפילו בהנאה. הגה: וצריך לשרוף הכל ולא סגי בפדיון דמי החמץ ולמכור השאר (מרדכי פרק קמא דפסחים ופסקי מהרא"י סימן קס"ד ותשובת מהר"י בר"ן). מיהו כלים שנתבשל בהם מותרים לאחר הפסח ואין צריכין שבירה או הגעלה (דברי עצמו ותוספות פרק כל שעה). ודין תערובתו כדין שאר תערובות אלא שמה שאוסר בשאר תערובות פחוס מס' אסור בחמץ במשאו אבל אם בשאר תערובות לא היה צריך ששים אלא קליפה או נטילת מקום אף בחמץ כן שהם כהם בלא רוטב די בקליפה כשאר איסורים וכן אם נגע ככר חמץ בככר מצה ושניהם חמין ואין שם דבר המפעפעץ לא אסר אלא מקום מגעו בלבד לפי שאינו מבלע יותר. הגה: ובדין ריחא מלחא לענין תבשיל שיש בו חמץ עם שאר תבשילין יש מקילין במקום הדיה מותר בשאר איסורים (מרדכי פרק כל שעה) ויש מתמירין דמשהו מיהא איכא (הגהות סמ"ק ותוספות דע"ז). ודוקא במקום ששייך בו ריחא אלא דבשאר אסורים לאו מילתא היא כמו שיתבאר ביורה דעה סימן ק"ח כשיצא דשמיא:

הנה מובא פה ספר שיתקן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמרו כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולכל התקנים ויודים. לזכות את הקבים להיות 'בן עולם הקא' על ידי לימוד 'הלכות פסח' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה'! וכל המזכה את הרבים [כ' אדר]. יום ז' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

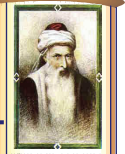
הלכות פסח בהמשכים

קיג

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם החג שיעל ידי 'מופעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א' הזהיר ממשוהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יחמא כל השנה (האר"י שלי)

עש"ו

רבינו יוסף קארו זצ"ל
בנין שנת ה'תקל"א
בבית המדרש הגדול
בברסלב
הוא מחבר ספר
'שו"ת יוסף קארו'
(בבית המדרש הגדול)

רבינו יוסף קארו זצ"ל
בנין שנת ה'תקל"א
בבית המדרש הגדול
בברסלב
הוא מחבר ספר
'שו"ת יוסף קארו'
(בבית המדרש הגדול)

רבינו משה איסר"ל זצ"ל
בנין שנת ה'תקל"א
בבית המדרש הגדול
בברסלב
הוא מחבר ספר
'שו"ת משה איסר"ל'
(בבית המדרש הגדול)

רבינו משה איסר"ל זצ"ל
בנין שנת ה'תקל"א
בבית המדרש הגדול
בברסלב
הוא מחבר ספר
'שו"ת משה איסר"ל'
(בבית המדרש הגדול)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ"א אדר
[יום ה']
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליון
ה'

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בנינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו הפלגנו לדי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי יריעת התורה. ונהרני עושה לשם יתוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"ג מתקתדים יאהרונה"י על ידי הנעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"א אדר יום ה' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימו תמו – דיני תערובת חמץ בתוך הפסח

- ב. חמץ שנתערב ממש שעות (ולמעלה) עד הלילה אינו אוסר במשהו אלא דינו כשאר איסורין (ונותן טעם לפגם נמי שרי) (דברי עצמו אליבא דכולי עלמא):
- ג. חטה שנמצאת בערב פסח בתרנגולת מבושלת מותר לבטלה כפי אכל אם חממו התרנגולת בפסח בעוד שהחטה בתוכה חוזרת ליתן טעם בתוכה בפסח והווי במשהו. הגה: ומיהו בחימום כלי שני אין לחוש (הגהות מיימוני פרק א'). ויש מחמירין בכלי שני בפסח וטוב להחמיר אם היד סולדת בו דבלאו הכי לא מקרי כלי שני:
- ד. אם נתערב חמץ קודם הפסח ונתבטל בו, אינו חוזר וניעור הפסח לאסור במשהו ויש חולקים. הגה: ונוהגין כסברא הראשונה בכל תערובת שהוא לא בלח (תומת הדשן סימן ק"ד). ומיהו בדבר יבש שנתערב או שיש לחוש לתערובות כגון פת שנפל ליון אף על פי שנטלו משם אסור בפסח דחיישינן שמא נשאר בו פירורין ונותנין טעם בפסח (בית יוסף בשם שמונת הרשב"א):
- ה. בשר יבש וגבינה ודגים שנמלחו קודם הפסח ולא נזהרו בהם מותר לאכלם בפסח מיהו דגים מלוחים השורים במים בפסח בכלי חמץ יש להחמיר לזוהר מהן מפני שהם

- קודם לכן כבר נתייבש ואינו נותן טעם בפסח ושרי (מרכזי ריש פרק כל שעה וסמ"ג והגהות מיימוני פרק א'). מיהו אם יש כזית בצק במקום אחד חייב לבערו אף על פי שעשוי לחזק (פסקי מהרא"י סימן קמ"ט) כדלעיל סימן תמ"ב סעיף ז'.
- ו. מלח ששמו במדוכה מותר למלוח בו בשר בפסח (משום דאינו מפליט בצונן):
- ז. בוסר שדכין קודם פסח במדוכות מחומצות מותר לאכלו בפסח. הגה: משום דאינו מפליט בצונן ואפילו אם נעשה בפסח אינו אוסר אם היה הכלי נקי אבל אם חתכו בסכין של חמץ תוך הפסח יש להחמיר דסתם סכין אינו נקי ויש לחוש לחמץ הדבוק עליו (מהרי"ל). אבל אם נתערב אותו דבר בתבשיל אין לחוש להחמיר ולאסור מספק כן נראה לי:
- ח. זיתים שזוהרו לחתכם בסכין חדשה אפילו לא זוהרו לכבשם בקדירה חדשה אם אינה בת יומא מותרת לכולי עלמא:
- ט. יבש ביבש אף על גב דבשאר איסורים חד בתרי בטיל חמץ במצה אפילו באלף לא בטיל ויש אומרים דחמץ שוה לשאר איסורין בזה:
- י. נותן טעם לפגם מותר גם בפסח. הגה: ויש מחמירין וכן נוהגין באלו המדינות ובמקום שיש מנהג להחמיר אפילו משהו ונותן טעם לפגם אסור (תרומת הדשן סימן קצ"ח):

בולעים בפסח מפליטת הכלים וחמץ בפסח במשהו. הגה: ויש חולקין ומחמירין ובמדינות אלו המנהג להחמיר לכתחלה שלא לאכול גבינות ודגים ובשר יבש אבל אם הדיחו הבשר ג' פעמים קודם פסח נוהגין לאכול ובכרשותו אין מועיל הדחה לפיכך אין להשרות הטבחות היבשות (מהר"י ברי"ן) ובדיעבד אין להחמיר באלו אבל בשומן מהותך בכלי חמץ אסור מדינא אם לא היו נוהגין בשעת עשייתו מחמץ ושלא התיכו אותו בכלי חמץ שהם בני יומן (מרדכי ריש פרק כל שעה וסמ"ג והגהות מיימוני פרק א'). וכן כל דבר שמבשלים בכלי חמץ כגון יין מבושל או מרקחת וכדומה אסור בפסח אבל ביום טוב האחרון יש להקל בו (פסקי מהרא"י סימן קע"ו) והוא הדין גם נתערב משהו מדברים אלו תוך המאכל שאין להחמיר לאסור התערובת כן נראה לי. יש מחמירין להסתפק מחומץ יין שמסתפקין ממנו כל השנה דחיישינן שמא נתנו בו מן הנשאר מן הסעודה ולפעמים יש בו פירורי לחם (מהרי"ל). ובמקומות אלו שאין חומץ יין מצוי לא ראיתי מחמירין בזה. עוד יש מחמירין לכתחילה שלא למלאות מן יין וחומץ יין תוך ל' לפסח בכלי חמץ ואם מלאוהו תוך שלשים נוהגין שלא לשתותו בפסח (תשובת מהר"י ברי"ן) והמיקל לא הפסיד כל שכן במקום שאין יין וחומץ מצוי כן נראה לי. הבית יין שדבקו נסרוי בבצק אם הוא תוך שני חדשים קודם פסח עדיין רך הוא ונותן טעם בפסח ואסור לשתותו ואם נתנהו

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קודם חג הפסח. ויהיה מובטח שלא יחמא כל השנה. נא לפרסם בכתבי מוסדות ובמדינות. ולקבל התקדים וידידים. לצבות את הרבנים ליהיות 'בן עולם הבא' על ידי לימוד 'הלכות פסח' כל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המזכה את הרבים [כ"א אדר]. יום ה' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפני צדיקים!

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם התג שיעל ידי 'מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א' הזיהרר ממשגהו חמץ בפסח – מוכרמה לו שלא יחמא כל השנה (האר"י שלי)

כ"ג אדר
יום י'
משלשים יום
קודם הפסח

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום
הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בנינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו הפלמוד לדי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי ודיעת התורה. ונהרני עושה לשם יתוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"ג מתקתדים יאהרונה"י על ידי הנעלים ברחילו ורחימו בחודקא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"ג אדר יום י' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנ – דין ישראל ואינו יהודי שיש להם שותפות

- מותר לומר לעבד בפסח הילך דינו זה וקנה ואכול אף על פי שיוודע שיקנה חמץ אבל לא יאמר לו צא ואכול ואני פורע ויש מתירים גם כזה אלא אם כן הקדים דינו או שנשא ונתן ביד. הגה: ואסור לקנות חמץ לנכרי בפסח אפילו במעותיו של נכרי (ריב"ש סימן מ"א):
- אסור להשכיר כלי לנכרי בפסח כדי שיבשל בו חמץ אבל משכיר לו חמור להביא עליו חמץ. הגה: ויש מתירים להתם חמין בכלי חמין ולרחוץ בהם וכן שאר צרכי הנאה בכלי חמין וכן הוא המנהג (תוספות פרק אין מעמידין ומרדכי פרק כל שעה):

סימן תנא – דיני הגעלות בליב, ובו כ"ז סעיפים

- קדרות של חרס שנשתמש בהם חמין כל השנה אפילו אותם שעושים בהם דייסא ומיני מתיים משפספן היטב בענין שלא יהא חמץ ניכר בהם ומותר להשהותן לאחר הפסח להשתמש בהם בין במינו בין שלא במינו ומצניען בפסח במקום צנוע שאינו רגיל לילך שם כדי שלא יבא להשתמש בהם בפסח וטוב לסגורם בחדר ולהצניע המפתח אבל היסך

האיסור שבהם והוא מלשון שרורו עבר ולא יגעיל) לבד וצריך לכוון במקום הגומות. הגה: והגדן של סכנים אין לה תקנה בהגעלה ואסור להכניס בה הסכין בפסח (מהר"ל):

ד. כלים שמשתמשים בהם על ידי האור כגון שפודים ואסכלאות וכיוצא בהם צריכים לכוון והליבון הוא עד שיהו נצוצות ניתזין מהם. הגה: ויש מקליץ אם נתלבן כל כך שקש גשרף עליו מבחוץ (מרדכי סוף פרק ד' והגהות מיימוני פרק י"ו מהלכות מאכלות אסורות). ונוהגין כסברא ראשונה בכל דבר שדינו בליבון אבל דבר שדינו בהגעלה רק שיש בו סדקים או שמחמירין ללבנו סגי בליבון קל כזה. הצובה צריך לכוון (מהר"ל):

ה. כלים שנשתמש בהם בחמין כפי תשמישן הכשרן אם תשמישן בכלי ראשון כגון כף שמגיסין בו בקדירה צריך להכשירן בכלי ראשון ואם תשמישן בכלי שני הכשרן בכלי שני וכלי שמשתמשים בו בעירוני שמערה מכלי ראשון לא סגי ליה בהכשר דכלי שני אלא צריך לערות עליו מכלי ראשון. הגה: כל הכלים שיש בהן סדקים או גומות או חלודה והוא בתוך הכלי ולא יוכל לנקות ולנקות אין להגעילן וצריכין לכוון במקום הסדק והחלודה (רשב"א בתשובה):

שיסיקם באש אינו מועיל להם ולא לשום כלי חרס שנשתמש בהם חמין אפילו שלא על ידי האור אלא שעירה לתוכו רותחין. הגה: ויש אסרים אפילו בכלי שני (המגיד פרק ה'). ואפילו אם ימלאום גחלים דחיישינן דלמא חייס עלייהו שמא פקעי (פירוש שמו יתבקעו) ולא עביד להו הסקה מעליא ומיהו אם החזירן לכבשן שמצרפין בו כלי חרס חדשים מותר דכיון שמכניסן להיסק גדול כזה ודאי לא חייס עלייהו דילמא פקעי אבל לתנורים שלנו לא. הגה: כל כלי הצריך לכוון או הגעלה אסור להשתמש בו אפילו צונן בלא הכשר (מרדכי ריש פרק כל שעה) ועיין ביורה דעה סימן קכ"א:

ב. כוביא שהוא כלי שעושין מלבנים ועפר ואופים ומטגגין בו וכן תנור קטן שקורין פידל"א הסיקו מבחוץ אסור לאפות בו בפסח דאין חמין שבו נפלט בכך ואם מלאו גחלים מבפנים שרי:

ג. סכנים מגעילן בכלי ראשון ומותרין וכלי ראשון נקרא שהרתיהו בו מים על האש אפילו אינו עתה על האש רק שעודנו רותח וקודם ההגעלה צריך לשופם יפה במשחות או ברחיים להעביר כל חלודה שבהם קודם הכשרה הילכך אם יש בו גומות ואינו יכול לנקותו יפה אין מועיל לו הגעלה (פירוש הפלטה שהכלים פולטים

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. יפה יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא יפרסם בכתבי נסיונות וכתבי מדרשות. ובשמחות. ולכל התקנים וידידים. לזכות את הרבים ליהיות 'בן עולם הבא' על ידי לימוד 'הלכות פסח' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המזכה את הרבים 'כ"ג אדר' יום י' משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם התג שיעל ידי 'מופעל עלומי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א' זההיר ממשנהו חמץ כפסח – מוכמה לו שלא יחמא כל השנה (האר"י שלי)

עש"ו

רבינו יחזקאל קארני ורביא קרני מרבי פרי"ש מרבי פרי"ש מרבי פרי"ש מרבי פרי"ש

רבינו יחזקאל קארני ורביא קרני מרבי פרי"ש מרבי פרי"ש מרבי פרי"ש מרבי פרי"ש

תנאי שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כד אדר יום י"א משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליון י"א

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בנינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שביאנו הפלמוגו לרבי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי ריעת התורה. ונהרני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"י מתקדשים יאהרונה"י על ידי הגעילם בך חילו ורתימו בחודקא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"ד אדר יום י"א משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

- כל כלי הולכין בו אחר רוב תשמישו הלכך קערות אף על פי שלפעמים משתמשין בהם בכלי ראשון על האש כיון שרוב תשמישן הוא בעירוי שמערה עליהם בכלי ראשון כך הוא הכשרן. הגה: ויש מחמירין להגעיל הקערות בכלי ראשון (טור בשם אבי העזרי ומרדכי פרק כל שעה ותוספתו סוף מסכת ע"ז) וכן הוא המנהג. וכן בכל דבר שיש לחוש שמה נשתמש בו בכלי ראשון כגון כפות וכדומה לזה (הגהות מיימוני פרק ה' ואגרו). ויש מחמירין להגעיל כל כלי שתיה אף על פי שתשמישן בצונן משום שלפעמים משתמשין בהם בחמין (רבינו ירוחם) וכן הוא המנהג להגעילן וכדיעבד סגי להו בשטיפה וקערות גדולות שלא יוכל להכניס תוך כלי ראשון יתן להכניס תוך מלובן אבן ויהי כלי ראשון וכן כל כיוצא בזה ויעביר האבן על כל הכלי שאז מגעיל כולו (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ה' ואגרו ואיסור והיתר כלל נ"ח):
- יש מי שאומר דכפות אין העשויות מקרן אין להם תקנה בהגעלה דכיון שמתקלקלין במים חמים חיישינן דילמא הייס עלייהו:
- אחד כלי עץ ואחד כלי אבן ואחד כלי מתכת דינם להכשירם בהגעלה.

- הגה: וכן כלי עצם צריכים הגעלה (מרדכי פרק כל שעה):
- המגעיל קודם שעה חמישית יכול להגעיל ביחד כלי ראשון וכלי שני וכלים שבלעו דבר מועט ואינו חושש (גם כן אם מגעיל מקצת הכלי שני פעמים) (דברי עצמו):
- סלים שמולחים בהם הבשר יש מצריכין להם הגעלה ויש מי שחולק ונראה דבריו (וטוב להגעילן או לקנות חדשים):
- מחבת שמטגנין (פירוש שיוצקין בה שמן לאפותו) בה מותרת בהגעלה ואם היא ארוכה משים חציה והופך עוד ומשים חציה האחר ואם היא ארוכה ביותר מלבנה באמצע. ויש מחמירין ללבן המחבת (טור יורה דעה בשם רבינו יואל ותשובת רשב"א וטור בשם רש"י ורבינו חם) (ובליבון כל דהו שקש נשרף עליו מבחין סגי ליה) (דברי עצמו) ונוהגין ללבנו לכתחלה מיהו סגי ליה בהגעלה אם אין בו גומות (מהר"ל):
- כל הכלים צריך להגעיל ידותיהם כמותן. הגה: מיהו אם לא הגעילו הידות אין לאסור בדיעבד ואפילו לכתחלה יכול להגעילן על ידי עירוי שמערה עליהן (איסור והיתר הארוך כלל ע"א):
- כלי שיש בו טלאי אם קדם הטלאי בליעת האיסור אין צריך להסירו דכובעו כך פולטו ואם קדמה בליעת האיסור לטלאי צריך להסיר להסיר הטלאי קודם הגעלה או ישם גחלים על מקום הטלאי עד שישרף גוף

- האיסור אם ישנו ואחר כך מגעיל כל ואחר כך מגעיל כל הכלי ואם הוא של עץ אין לו תקנה אלא אם כן ירחיב הסדק כל כך שיוכל להוציא משם מה שבתוכו. הגה: אלא אם כן ירחיק רושם שבתוכו. הגה: רושם שעושים האומנים בתוך כלים מותר להגעילן מאחר להגעילו מאחר שנעשה מחדש וינקרם היטב (איסור והיתר והגהות):
- כסוי של ברזל שמכסים בו הקדירה צריך הגעלה כיון שמוזע בכל שעה מחום הקדירה ואם נתנוהו בפסח על הקדירה בלא הגעלה כל התבשיל אסור שזיעת הכסוי מתערב בתבשיל:
- כסוי של ברזל שמשמימם אותו שמשמימן אותו על החררה כשנאפית על כשנאפת על הכירה צריך לביבון:
- מדוכה מותרת בהגעלה ואם היא גדולה שאינו יכול להכניסה ביורה משים בה מים רותחים ומכניס רותחין ומכניס בתוכה אבן רותחת ועולה הרתיחה בכל שפתה דכל כהאי גוונא הוי הגעלה דכלי ראשון. הגה: ויש מחמירין ללבן המדוכה (טור יורה דעה בשם רבינו יואל ותשובת רשב"א וטור בשם רש"י ורבינו חם) אך בליבון כל דהו דהיינו שישרף עליו קש מבחין סגי (דברי עצמו). ונוהגין ללבן לכתחלה מיהו סגי ליה בהגעלה אם אין בו גומות (מהר"ל) ואם המדוכה של עץ יש לקלפו בכלי אומנות דחיישינן לגומות ולהגעילו אחר כך (הגהות מיימוני פרק ה'):

הנה מובא פאן ספר שרתן ערוך ה'הלכות פסח' מחולק 'שלשים יום קדם הפסח'. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל ה'הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא יפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולכל התפרים ויודים. לזכות את הרבים ליהודים 'בן עולם הבא' על ידי לימוד 'הלכות פסח' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המזכה את הרבים 'כ"ד אדר'. יום כ"א משלשים יום קודם הפסח וזכה לפני צדיקים!

כל הזמן מתעורר חזון פסח

הכנסת לוי ש"ס

הלכות פסח בהמשכים

ק"ז

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם החג שעל ידי 'מופעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א' הזהיר ממשוהו חמץ בפסח – מוכרחה לו שלא יחמץ כל השנה (האריז"ל)

עש"ו

רבינו יוסף קארי ורביא
בני חסדו ספי "חילוק ערוך
בפסח שנתהוה חמץ בארץ
י"ב יום קודם חמץ שולחן ערוך
ועם מפורט בפי"ב
(בס' אסור ר' אפרים ז"ל)

רבינו משה אייכנש ורביא
בני חסדו ספי "חילוק ערוך
בפסח שנתהוה חמץ בארץ
י"ב יום קודם חמץ שולחן ערוך
ועם מפורט בפי"ב
(בס' אסור ר' אפרים ז"ל)

תנאי שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כה אדר
[יום י"ב]
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ליון
י"ב

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בנינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו התלמוד לירי מעשה. ולידי מרות ישירות. ולידי ריעות התורה. ונהרני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"ג מתקנתדים יאהרונה"י על ידי הגעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"ה אדר יום י"ב משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

יז. הדין שצריך לעלו כל השנה וכן עיובה שלשין בה צריכים הגעלה. הגה: ולא מהני בה קילוף בכלי אומנות וכן כל דבר שצריך הגעלה הצריך הגעלה לא מהני ליה קליפה (מהרי"ו). והמנהג שלא להשתמש בפסח בעריכות ורפין שלשין עליהן כל כליהם כל השנה אפילו על ידי הגעלה וכן עיקר (מרדכי פרק ט שעה וכל כו) וכבר נתבאר לעיל סימן תמ"ב סעיף י"א:

יח. הגפה צריך לדקדק בה מאד לנקותה מפתיתי החמץ הנדבק בה ונטרף ונדבק בנקבי אריגת הנפה ובעץ שבה וישפשפו אותה וישפשו אותה במים יפה יפה והוא הדין לכל שאר כלי הלישה שהשפשו בהם ענפה גדול. הגה: ונהגו שלא להשתמש בנפה על ידי הגעלה ואין לשנות (מהרי"ל ובית יוסף) וכן בכל כיוצא בזה כגון הכלי שקורין רי"ב אייז"ן או הכיס של רחיים (מהרי"ל) ככולן לא מהני להו הגעלה וכן סלים שמשמשין בהן חמץ בהם חמץ דינם כנפה אבל שקים ישנים נהגין בהן היתר על ידי כבוס וצריך להחיר כל התפירות שבהן קודם הכבוס (תרו"ם תרו"ם הדין סימן קי"ז):

ט. הרחת שקורים פאל"ה יש אומרים שאין שאין מועיל מועיל לה הגעלה וצריך לנקותה חדשה:

כ. השלחנות והתיבות שמצנעים בהם אוכלין כל השנה רגילים כלה שנה רגילים לערות עליהם רותחין לפי שלפעמים נשפך מרק מן הקדריה לתוכן:

כא. כביות של חרס שנתנו בהם שחר שיעורים מותרים בהגעלה או בעירוי ג' ימים. הגה: והגעלת החבית יעשה והגעלה החביות יעשה בדרך זה ילבן אבנים וישים בהם ויערה עליהם רותחים מכלי ראשון ויגלגל החבית שיגיע הגעלה לכל מקום (הגהות מיימוני פרק ה). ובדיעבד אם נתנו בהם יין או דבש בלא הגעלה רק שהידית היטב תחלה מותר לשתות ממנו בפסח (מרדכי פרק ט שעה והגהות אשירי פרק ב' דע"א ותרו"ם הדין בסימן ר"א):

כב. כל הכלים אפילו של חרס שנתמש בהם חמץ בצונן מותר להשתמש בהם מצה אפילו בחמין חוץ בחמץ חוץ מבית שאור ובית חרוסת שאף על פי שלא שאף על פי שלא נשתמש בהם חמץ אלא בצונן אסור להשתמש בהם מצה בחמין אבל בצונן להניח בהם מצה אפורה מותר אבל אסור ללוש בהם וכל זה בלא הגעלה אבל על ידי הגעלה אפילו בית שאור וחרוסת מותרים אם אינם של חרס אבל לשל

חרס לא מהני הגעלה ואפילו לא נשתמש בהם חמץ אלא בצונן לא ישתמש בהם מצה אפילו בצונן והאידיא נהגו עלמא דלא לאשתמושי בפסחא במאני דפחרא עתיקי (פירוש כלי חרס ישנים) (ותנור של בית החורף דינו כלי חרס ואסור לשום שום דבר על התנור בפסח) (מהרי"ו):

כג. כלי חרס המצופין בהתוך זכוכית דינם ככלי חרס. הגה: ויש מקומות שנהגו שלא להשתמש בכלי חרס גליוזאר"ט אפילו חדשים (מהרי"ל) ואין להחמיר רק במקום המנהג (תשובת מהרי"ל):

כד. כלי עץ המצופים בסממנים שקורים ברניס דינם ככלי חרס. הגה: ויש מקומות ממחמרים שלא להשתמש בכלים צבועים אפילו הן חדשים (מהרי"ל) וכן המחופין בדביל ואין להחמיר בזה רק במקום שנהגו איסור (תשובת מהרי"ל):

כה. כל כלי השתיה בין צלוחיות בין כוסות מותרים בשטיפה בין שהם של זכוכית בין שהם של עץ בין שהם של מתכת בין שהם של חרס ואף על פי שלפעמים נותנים בהם לחם חם כיוון שרוב תשמישן אינו אלא בצונן סגי בשטיפה שלא הלכו בכל כלי אלא אחר רוב תשמישו. הגה: מיהו יש מחמרים ומצריכין הגעלה וכן נוהגין ועיין לעיל סעיף ו':

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כף יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ונהנה מכתב שלא יחמץ כל השנה. נא לפרסם בכתבי כנסיות ובקנין מדרשות. ובשמחות. ולכל התחברים ויודים. לננות את הקבצים ליהודים "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים [כ"ה אדר]. יום י"ב משלשים יום קודם הפסח וזכה לפנים צדיקים!

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם התג שעתל ידי 'מופעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רבמ"א' זההיר ממשוהו חמץ בפסח – מוכמה לו שלא יחמא כל השנה (האר"י שלי)

עמ"י

עש"ו

תנאי שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

ג' ליון
י"ג

כ"ו אדר
[יום י"ג]
משלשים יום
קודם הפסח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו חוצה ללמוד. כדי שיביאנו התלמוד לירי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי ודיעת התורה. ונהרני עושה לשם יתוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"י מתקדשים יאהרונה"י על ידי הנעלם ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"ו אדר
יום י"ג משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

כו. כלי זכוכית אפילו מכניסן לקיום ואפילו משתמש בהן בחמין אין צריכים שום הכשר שאינם בולעים ובשטיפה בעלמא סגי להו. הגה: ויש מהמירין ואומרים דכלי זכוכית אפילו הגעלה לא מהני להו וכן המנהג באשכנז ובמדינות אלו (סמ"א ואגור). וכן כלי כסף שיש בתוכם התוך זכוכית שקורין גישמעלצ"ט אין להגעילו אבל מבחוץ אינו מדיק (תרומת הדשן סימן קל"ב):

כז. שפוד ישן שעלו בו עופות בפסח מותרין אף על פי שמקודם צלו בו בשר מלוח ממלח שלא נבדק. הגה: מיהו אין להתיר רק בדיעבד וכן הבריות שבחביות של יין נוהגין להדיחן (אגור ומהר"ל). וכן העצים שתוחבין בהם כלי שתיה צריכין הרהר לשום בהם כלים בפסח (מהר"ו):

סימן תנב – דין זמן הגעלת הכלים,
ובו ז' פעיפים

א. יש ליהור להגעיל קודם שעה חמישית כדי שלא יצטרך לרדקק אם הכלים בני יומן או לאו (או אם יש ששים במים נגד כלי שמגעיל או לאו) (טור) וכן אם מגעיל כלים שבליעתן מועטת עם כלים שבליעתן מרובה וכן אם משהה הכלים בתוך היורה יותר מדאי ואינו משהה אותם כל כך וכן כדי שלא יצטרך ליהור שלא ינוחו המים מרתיחתן. הגה: אך רבים חולקים

וסבירא להו דאין הגעלה מועלת כלום אם אין המים רותחים (וכן משמע מהרא"ש וסמ"א ותרומת הדשן סימן קל"א ואגור וטור בסימן ק"ה) על כן יש ליהור אפילו קודם זמן איסורו שלא ינוחו מרתיחתן כל זמן שמגעיל (דברי עצמו) ושלא יכניס הכלים עד שירתחו המים וכן כדי שלא יצטרך להגעיל היורה הגדולה שמגעילים בה תחלה וסוף. הגה: ואם לא הגעיל קודם זמן איסורו יכול להגעיל עד הפסח שאז חמץ במשוה ואינו מועיל הגעלה שחזור וכולע אבל מותר ללבן כלי תוך הפסח (דברי עצמו ותשובת רשב"א). וכשמגעיל קודם פסח לאחר שש צריך ליהור בכל הדברים הנוכרים שאין צריך ליהור בהם קודם שש:

ב. יש ליהור מלהגעיל כלי הבשר וכלי חלב ביהוד אלא אם כן אחד מהם אינו כן יומו. (וכל שכן כלי של איסור. על כן נהגו שלא להגעיל שום כלי כן יומו):

ג. לא יניח כלים הרבה לתוך כלי ויגעילם יחד (אם נוגעים זה בזה):

ד. אם מגעיל בצבת יגלגל הכלי דאם לא כן במקום הצבת לא סליק דיקולא דמיא:

ה. אין מגעילין בחמי טבריה אפילו כלים שדינם ככלי שני מפני שאינה תולדות האור וכבולעו כן פולטו מה בולעו על ידי תולדות האור אף פולטו על ידי תולדות האור. הגה: ומיהו אם נשתמש בו רק במי טבריה מגעילו בהן (בית יוסף בשם אורחות חיים). ואין מגעילין בשום משקה רק במים מיהו

בדיעבד מהני הגעלה בכל משקה (בית יוסף בשם אורחות חיים). אם הגעיל הרבה כלים ביורה עד שמרוב פליטת הכלים נעשו המים כציר אין להגעיל עוד באותן המים (ר"ן פרק כל הבשר):

ו. כלי גדול שאינו יכול להכניסו לתוך כלי אחר מחמת גודלו עושה שפה לפיו בטט כדי שיתמלא היטב ויגיעו המים בשפתו וממלאו מים ומרתיו או יקה אבן ורתחת או לפיד אש וישליכנו לתוכו בעודו רותח ומתוך כך ירתחו המים יותר ויעלו על שפתו:

ז. נוהגין לשטוף הכלי במים קרים אחר הגעלה מיד:

סימן תנג – דיני החטים וטחינתם למצות, ובו ט' פעיפים

א. אלו דברים שיוצאים בהם ידי חובת מצה בחטים ובשעורים ובכוסמין ובשבולת שועל ובשיפון (והמנהג ליקח לכתחלה חטים) (מהר"ל) אבל לא באורז ושאר מיני קטניות וגם אינם באים לידי חימוץ ומותר לעשות מהם תבשיל. הגה: ויש אוסרים (טור והגהות מיימוני פרק ה' ומרדכי פרק כל שעה) והמנהג באשכנז להחמיר ואין לשנות מיהו פשוט דאין אוסרים בדיעבד אם נפלו תוך התבשיל וכן מותר להדליק בשמנים הנעשים מהם ואינן אוסרים אם נפלו לתוך התבשיל וכן מותר להשקות מיני קטניות בבית (תרומת הדשן סימן קי"ג). ודוע קאלד"א (מהר"ל) וענינ"א אלינ"ד אין מיני קטניות ומותר לאכלן בפסח כן נראה לי:

הנה מובא פאן ספר שילתן ערוך ה'הלכות פסח מחולק ל'שלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר יום. כף יגמור כל ה'הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהנה מבטח שלא יחמא כל השנה. נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולכל התקרים וידידים. לזכות את הקבים ליהודי 'בן עולם הבא' על ידי לימוד 'ה'הלכות פסח' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה'! וכל המזכה את הרבים [כ"ו אדר]. יום י"ג משלשים יום קודם הפסח זוכה לפנים צדיקים!

הלכות פסח בהמשכים

קיט

עמ"י

מכון 'הלכות פסח לשלשים יום' – ללימוד כל ארח 'הלכות פסח' שלשים יום קודם התג שיעל ידי 'מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רב"א' הזיהר ממשהו חמץ בפסח – מובטח לו שלא יהמא כל השנה (האריז"ל)

עש"ו

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כז אדר
[יום י"ד]
ממשלשים יום
קודם הפסח

ג' ליון
י"ד

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בצורת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנינו הוצעו ללמוד. כדי שביאנו התלמוד לירי מעשה. ולידי מרות ושרות. ולידי ריעות התורה. ונהרנינו עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה וקבשם ארנ"י מתקשרים יאהרונה"י על ידי הנעלם בדחילו ורחימו ביהורגא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"ז אדר יום י"ד משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנג – דיני החטים וטחינתם למצות

- ג. העושה עיסה מן החטים ומן אם יש בה טעם דגן יוצא בה ידי חובתו בפסח:
- ג. אם לא ביררו החטים מאכלית עכבר אין בכך כלום. הגה: וכן אם לא ביררו ממנו אותו דגן שצנח מיהו צריך לראות שאין בו כל כך שלא יהא ששים כנגדו מן היתור (הגהות מיימוני בשם סמ"ק ותרומת הדשן סימן ק"ד):
- ד. החטים שעושים בהם מצת מצוה טוב לשמרן שלא יפלו עליהם מים משעת קצירה ולפחות משעת טחינה ובשעת הדחוק מותר ליקח קמח מן השוק:
- ה. האדינא אסור ללתות בין חטים בין שעורים:
- ו. שקים שנותנים בהם קמח כל השנה אם רוצה ליתן בהם קמח ומכבסים אותם יפה צריכים להתיר קודם הכבוס כל התפירות שבהם בקצוות או אם הם מטולאים:
- ז. כשמוליכים השקים שיש בהם קמח מהרחיים אסור להניחם על גבי בהמה שאין אוכף או עור עב תחת השק. הגה: וכן יזהר לכתחלה שלא להניח הרבה שקים עם קמח זה על זה במקום שאפשר (מרדכי סוף פרק אלו ועבדיו):
- ח. נוהגים לנקר הרחיים משום דזמנין נתנו בהם תבואה לתותה לסולת ונוהגים שקמח הראשון שנטחן אחר הנוקור שומרים אותו עד לאחר הרגל. הגה:

ואנשי מעשה רגילים לילך בעצמם אל מקום הרחיים לראות הם בעצמם לטחית קמחיהם (מרדכי):

ט. צריך לטחון החטים יום או יומים לפני הלישה ואם טחנו בערב פסח יש אומרים שאסור ללוש מצה בו ביום לפי שהקמח בשעת טחינה רותח ומחמם המים והעיסה נוחה להחמיץ:

סימן תנד – באיזה מצה אינו יוצא ידי חובתו, וכו' ד' סעיפים

א. אין יוצאין לא בפת סוכין ולא בפת מורסן אבל לש הוא את העיסה בסוכין ובמורסן שכב ויוצא בה ויוצא במצה מסלת נקיה ביותר ואין אומרים אין זה להם עוני. הגה: וטוב לכתחלה שלא לעשות המצה רחבה יותר מדאי דהוי כאששה (מהרי"ו):

ב. עיסת הכלבים בזמן שהרועים אוכלים ממנה יוצאים בה ואם לאו אין יוצאים בה שאין זו משומרת לשם מצה. הגה: כך הם דברי הרמב"ם אבל יש אומרים הטעם משום שאינו קרוי לחם כל זמן שאין הרועים אוכלים ממנו וכן נראה עיקר (טור יורה דעה סימן ש"ל ור"ש בפירושו דמסכת חלה פרק קמ"א):

ג. ליכא בזמן הזה דידע למחלט הלכך כל מין חליטה אסור:

ד. אין אדם יוצא ידי חובתו במצה גזולה כמה דברים אמורים כשגול מצה אבל אם גזל חטים או קמח ועשאו מצה יוצא בה שקנאה בשינוי ודמים לבד הוא חייב לו. (ולענין ברכה עיין לקמן ריש סימן תרמ"ט):

סימן תנה – דין מים שלנו, וכו' ו' סעיפים

א. אין לשין אלא במים שלנו בין שהם מי בורות ומעיינות בין שהם מי נהרות ושואכים אותן מבעוד יום (סמוך לבין השמשות) (דברי עצמו והגהות מיימוני פרק ה'): או בין השמשות ואין לשין בהן עד שיעבור הלילה כולה ויכולים לשאוב יום אחד לימים הרבה ואם הזמן הם יניחם במרתף שהוא קר ואם הזמן קר יניחם באויר כי המרתף הוא חם וצריך להשכים ולהכניסם לבית קודם שיורח השמש ואפילו ביום המעונן. הגה: ואם לא הכניסם בהשכמה אם לא עמדו כל כך עד שהוחמו אינו מוסיף ויתר טוב להממידם תחת התקרה שמה ישכח להכניסם בהשכמה (בית יוסף בשם אורחות חיים). וכשמוליך המים תחת אויר הרקיע יש לכסותם (תרומת הדשן סימן קט"ו בשם סמ"ג וסמ"ק ומהרי"ק). כשחלל פסח באחד שבט יש לשאוב המים אר"י דהיינו בליל ה' (מרדכי סוף פרק קמא דפסחים). לכתחילה יש לשאוב מן הנהרות ולא מן הבארות (אשרי ומדכי) אבל כשהנהרות גדולות מהפשרת שלגים וגשמים טוב יותר לשאוב מן הבארות (מהרי"ו). ואין לשפוך מים שלנו מכח מת או תקופה הנופלת (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ה') ומכל מקום טוב לכתחלה להשים בהם ברזל גם אסור לשאוב מים על ידי נכרי למצות של מצוה ואף לשאר מצות ישראל (מרדכי ומהרי"ו בדין ומהרי"ל) אם אפשר ונהגין ליטול מים מיוחדים למצה של מצוה ונהגין ליקח כלי חרס חדשים ואין לשנות המנהג אבל בשל עץ אין להקפיד (כל בו):

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמרו כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יהמא כל השנה. נא לפרסם בכתבי נסיונות וכתבי מדרשות. וליכא חתברים וידידים. לזכות את הרבים ליהות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים וכ"ז אדרן. יום י"ד משלשים יום קודם הפסח וזכה לפניו צדיקים!

כל הזוהר ממשנהו חמץ בפסח

הוכנסו לו של א חטא כל השנה

